

**ACCORD POUR LA PAIX
ET LA RECONCILIATION AU MALI
ISSU DU PROCESSUS D'ALGER**

EN SIX LANGUES :

**Français, Arabe, Bambara,
Peulh, Songhoi, Tamasheq**

**ACCORD POUR LA PAIX
ET LA RECONCILIATION AU MALI
ISSU DU PROCESSUS D'ALGER**

Préambule

Nous, Gouvernement de la République du Mali et Mouvements signataires à Alger de la Feuille de route du 24 juillet 2014, ci-après dénommés les Parties ;

Réunis à Alger dans le cadre du processus de négociations défini par la Feuille de route en vue de parvenir à un Accord pour une paix globale et durable garantissant une solution définitive à la crise qui affecte le Nord du Mali appelé par certains Azawad ;

Exprimant notre profonde reconnaissance à l'Algérie, en tant que Chef de file de la Médiation, ainsi qu'à la Communauté économique des Etats de l'Afrique de l'Ouest (CEDEAO), l'Union africaine (UA), les Nations unies, l'Union européenne (UE) et l'Organisation de la Coopération islamique (OCI), le Burkina Faso, la Mauritanie, le Niger, le Nigeria et le Tchad, membres de l'Equipe de Médiation ;

Ayant procédé à une analyse approfondie de la situation au Mali, en général, et en particulier la nature des crises que connaissent périodiquement les régions du Nord du Mali ;

Déterminés à éliminer définitivement les causes profondes de la situation actuelle et à promouvoir une véritable réconciliation nationale fondée sur une réappropriation de l'Histoire à travers une unité nationale respectueuse de la diversité humaine caractéristique de la Nation malienne ;

Convaincus de la nécessité de reconstruire l'unité nationale du pays sur des bases novatrices, qui respectent son intégrité territoriale, tiennent compte de sa diversité ethnique et culturelle, ainsi que de ses spécificités géographiques et socio-économiques ;

Reconnaissant la nécessité d'accélérer le développement économique, social et culturel du Nord du Mali à travers un système adapté ;

Reconnaissant la nécessité d'une gouvernance conforme aux spécificités géo historiques et socio-culturelles des régions du Nord, dont l'histoire a été marquée d'épreuves ayant profondément affecté les conditions de vie des populations ;

Reconnaissant la nécessité de restaurer sans délai la sécurité, promouvoir durablement la paix et la stabilité dans notre pays et traduire dans la réalité les règles de bonne gouvernance, de transparence dans la gestion, de respect des droits de l'homme, de la justice et de lutte contre l'impunité ;

Reconnaissant l'impératif de la lutte contre le terrorisme et la criminalité transnationale organisée ;

Réitérant notre attachement aux instruments africains et internationaux pertinents ;

Ayant à l'esprit les Accords antérieurs, ainsi que les difficultés rencontrées dans leur mise en œuvre et leur suivi ;

Convenons de ce qui suit :

TITRE I : PRINCIPES, ENGAGEMENTS ET FONDEMENTS POUR UN REGLEMENT DURABLE DU CONFLIT

Chapitre 1 : Principes et Engagements

Article 1 : Les Parties, dans l'esprit de la Feuille de route, réitèrent leur attachement aux principes ci-après :

- a) respect de l'unité nationale, de l'intégrité territoriale et de la souveraineté de l'Etat du Mali, ainsi que de sa forme républicaine et son caractère laïc;
- b) reconnaissance et promotion de la diversité culturelle et linguistique et valorisation de la contribution de toutes les composantes du peuple malien, particulièrement celle des femmes et des jeunes, à l'œuvre de construction nationale;
- c) prise en charge par les populations de la gestion effective de leurs propres affaires, à travers un système de gouvernance prenant en compte leurs aspirations et leurs besoins spécifiques;
- d) promotion d'un développement équilibré de l'ensemble des régions du Mali tenant compte de leurs potentialités respectives;
- e) rejet de la violence comme moyen d'expression politique et recours au dialogue et à la concertation pour le règlement des différends;
- f) respect des droits de l'Homme, de la dignité humaine et des libertés fondamentales et religieuses;
- g) lutte contre la corruption et l'impunité;
- h) lutte contre le terrorisme, le trafic de drogues et les autres formes de criminalité transnationale organisée.

Article 2 : Les Parties s'engagent à mettre en œuvre, intégralement et de bonne foi, les dispositions du présent Accord en reconnaissant leur responsabilité première à cet égard.

Article 3 : Les Institutions de l'Etat malien prendront les dispositions requises pour l'adoption des mesures réglementaires, législatives, voire constitutionnelles nécessaires à la mise en œuvre des dispositions du présent Accord, en consultation étroite avec les Parties et avec le soutien du Comité de suivi prévu par le présent Accord.

Article 4 : Les dispositions de portée nationale arrêtées dans le présent Accord seront mises en œuvre prioritairement dans les régions du Nord du Mali, sans préjudice des mesures spécifiques convenues pour cette partie du pays. Ces dispositions sont applicables aux autres régions du pays.

Chapitre 2 : Fondements pour un règlement durable du conflit

Article 5 : Le présent Accord vise à créer les conditions d'une paix juste et durable au Mali, contribuant à la stabilité sous-régionale, ainsi qu'à la sécurité internationale. Il consacre solennellement le règlement concerté du conflit sur la base des éléments suivants :

De l'appellation Azawad

L'appellation AZAWAD recouvre une réalité socio-culturelle, mémorielle et symbolique partagée par différentes populations du Nord du Mali, constituant des composantes de la communauté nationale. Une compréhension commune de cette appellation qui reflète également une réalité humaine, devra constituer la base du consensus nécessaire, dans le respect du caractère unitaire de l'Etat malien et de son intégrité territoriale.

Des mesures destinées à instaurer la paix et la réconciliation nationale

La dimension socio-politique des crises cycliques qui ont jalonné le Septentrion malien nécessite un traitement politique. A cet égard, une Conférence d'Entente Nationale sera organisée durant la période intérimaire, avec le soutien du Comité de Suivi et sur la base d'une représentation équitable des Parties, en vue de permettre un débat approfondi entre les composantes de la Nation malienne sur les causes profondes du conflit. Ce débat aura à prendre en charge, entre autres, la problématique de l'Azawad. Il devra dégager les éléments d'une solution devant permettre au Mali de transcender sa douloureuse épreuve, de valoriser la contribution de ses différentes composantes à l'identité du pays et de promouvoir une véritable réconciliation nationale. Une Charte pour la Paix, l'Unité et la Réconciliation nationale sera élaborée, sur une base consensuelle, en vue de prendre en charge les dimensions mémorielle, identitaire et historique de la crise malienne et de sceller son unité nationale et son intégrité territoriale.

Des mesures destinées à assurer une meilleure gouvernance

Outre les mesures visées ci-dessus, le règlement définitif du conflit nécessite une gouvernance qui tienne compte des spécificités locales et qui s'articule autour des éléments suivants :

- la mise en place d'une architecture institutionnelle fondée sur des Collectivités territoriales dotées d'organes élus au suffrage universel et de pouvoirs étendus ;
- la gestion par les populations des régions concernées de leurs propres affaires sur la base du principe de la libre administration ;
- une plus grande représentation des populations du Nord au sein des institutions nationales ;
- le renforcement de l'État de droit en rapprochant la justice des justiciables ;
- la mise en place d'un système de défense et de sécurité basé sur les principes d'unicité, d'inclusivité et de représentativité ;

- une participation active et significative des populations, en particulier celles du Nord, à la gestion de la sécurité locale ;
- un redéploiement progressif des forces armées et de sécurité reconstituées du Mali ;
- la mise en place d'une Zone de Développement des Régions du Nord, dotée d'un Conseil consultatif interrégional et d'une Stratégie Spécifique de développement adaptée aux réalités socio-culturelles et géographiques ainsi qu'aux conditions climatiques. La Stratégie sera financée notamment par un Fonds pour le développement durable dont les ressources proviendront de sources publiques nationales et de contributions internationales ;
- l'engagement de la Communauté internationale à garantir la mise en œuvre effective et le respect des dispositions du présent Accord, ainsi qu'à accompagner les efforts déployés à cet effet à travers un soutien politique, diplomatique, financier, technique et logistique ;
- Une période intérimaire s'ouvrira dès la signature de l'Accord.

TITRE II : QUESTIONS POLITIQUES ET INSTITUTIONNELLES

Chapitre 3 : Cadre institutionnel et réorganisation territoriale

Article 6 : Les Parties conviennent de mettre en place une architecture institutionnelle permettant aux populations du Nord, dans un esprit de pleine citoyenneté participative, de gérer leurs propres affaires, sur la base du principe de libre administration et assurant une plus grande représentation de ces populations au sein des institutions nationales. A cet effet, il est prévu les dispositions ci-après :

Au niveau local

- La région est dotée d'une Assemblée Régionale élue au suffrage universel direct, bénéficie d'un très large transfert de compétences, de ressources et jouit des pouvoirs juridiques, administratifs et financiers appropriés ;
- Les populations maliennes et en particulier celles des régions du Nord auront, dans ce cadre, à gérer leurs propres affaires sur la base du principe de la libre administration ;
- Le Président de l'Assemblée est élu au suffrage universel direct. Il est également le chef de l'Exécutif et de l'Administration de la région ;
- Les cercles et les communes sont dotés d'organes délibérants (Conseil de cercle et Conseil communal) élus au suffrage universel direct et dirigés par des bureaux ayant une fonction exécutive avec à leur tête un Président du Conseil de cercle et un Maire élus ;

- Il est reconnu à chaque région le droit d'adopter la dénomination officielle de son choix dans le cadre des dispositions relatives au statut juridique et au fonctionnement des régions.

Au niveau national

- réactiver et diligenter le processus de mise en place de la deuxième chambre du Parlement sous la dénomination de Sénat, de Conseil de la Nation ou de toute autre appellation valorisante de sa nature et de son rôle, et en faire une institution dont les missions et la composition favorisent la promotion des objectifs du présent Accord ;
- améliorer la représentation des populations à l'Assemblée Nationale par l'augmentation du nombre de circonscriptions électorales et/ou toutes autres mesures appropriées ;
- à court terme, prendre des mesures dans le sens de l'ouverture du Haut Conseil des Collectivités notamment aux représentants des notabilités traditionnelles, aux femmes et aux jeunes ;
- assurer une meilleure représentation des populations du Nord du Mali dans les institutions et grands services publics, corps et administrations de la République.

Chapitre 4 : Répartition des pouvoirs et compétences

Article 7 : Les Parties reconnaissent la nécessité d'un partage des missions et responsabilités entre l'Etat et les collectivités territoriales, pour assurer le niveau d'efficacité requis et la prise en compte des besoins et demandes des citoyens et des communautés à la base.

Article 8 : Les régions sont compétentes, dans un cadre général préalablement défini par voie législative et réglementaire, dans les matières ci-après :

- a) plan et programme de développement économique, social et culturel ;
- b) aménagement du territoire ;
- c) création et gestion des équipements collectifs et des services sociaux de base (éducation de base et formation professionnelle, santé, environnement, culture, infrastructures routières et de communication relevant du domaine régional, énergie, hydraulique et assainissement) ;
- d) agriculture, élevage, pêche, gestion forestière, transports, commerce, industries, artisanat, tourisme, transports interrégionaux ;
- e) budgets et comptes administratifs régionaux ;
- f) établissement et application d'impôts et de recettes propres sur la base de paramètres déterminés par l'Etat ;
- g) institutions de redevances ;

- h) acceptation et refus de dons, subventions et legs;
- i) octroi de subventions;
- j) prises de participation;
- k) coopération décentralisée et jumelage;
- l) police territoriale et protection civile.

Article 9 : Les délibérations des collectivités territoriales sont exécutoires dès leur publication et leur transmission au représentant de l'Etat. La répartition des compétences entre les différentes collectivités territoriales est déterminée par la loi, sur la base du principe de subsidiarité.

Chapitre 5 : Représentation de l'Etat et contrôle de légalité

Article 10 : L'Etat nomme auprès des collectivités territoriales un Représentant, aux fins de préserver l'intérêt général. A ce titre, il relaie la politique du Gouvernement sur les grands projets et facilite les politiques de développement économique et social et d'aménagement du territoire.

Article 11 : L'Etat, à travers son Représentant, exerce un contrôle de légalité a posteriori des actes administratifs des collectivités territoriales. Les modalités d'exercice de ce contrôle sont définies par la loi.

Article 12 : Sans préjudice des prérogatives de l'Etat dans le cadre de ses compétences régaliennes, les Parties conviennent de la nécessité d'une consultation entre l'Etat et les régions sur :

- la réalisation des projets de développement décidés par l'Etat et les organismes publics ou privés concernant ces entités ;
- l'exploitation des ressources naturelles, notamment minières ;
- toute autre question entrant dans la mise en œuvre de cet Accord.

Chapitre 6 : Financement et moyens

Article 13 : Additionnellement à la fixation des taux des taxes, redevances et impôts locaux, telle que stipulé à l'article 8 du présent Accord, chaque région jouit de la latitude de créer des impôts adaptés à sa structure économique et à ses objectifs de développement dans le cadre de la loi.

Article 14 : L'Etat s'engage à mettre en place, d'ici l'année 2018, un mécanisme de transfert de 30% des recettes budgétaires de l'Etat aux collectivités territoriales, sur la base d'un système de péréquation, avec une attention particulière pour les régions du Nord, selon des critères à déterminer.

Article 15 : L'Etat rétrocède aux collectivités territoriales concernées un pourcentage des revenus issus de l'exploitation, sur leur territoire, de ressources naturelles, notamment minières, selon des critères à définir d'un commun accord.

Article 16 : L'Etat s'engage à :

- transférer aux collectivités territoriales les services déconcentrés relevant de leurs domaines de compétence;
- rendre plus attrayante la fonction publique des collectivités territoriales, prioritairement dans les régions du Nord du Mali;
- favoriser le recrutement dans la fonction publique des collectivités territoriales, dont les effectifs seront majoritairement réservés aux ressortissants des régions du Nord.

TITRE III : QUESTIONS DE DEFENSE ET DE SECURITE

Chapitre 7 : Principes directeurs

Article 17 : Les questions de défense et de sécurité ci-après sont régies par les principes suivants :

- Inclusivité et représentation significative de toutes les populations du Mali au sein des forces armées et de sécurité ;
- Unicité des forces armées et de sécurité du Mali, relevant organiquement et hiérarchiquement de l'Etat central ;
- Progressivité du redéploiement des forces armées et de sécurité reconstituées du Mali.

Chapitre 8 : Cantonnement, intégration et désarmement, démobilisation, et réinsertion (DDR)

Article 18 : Le processus de cantonnement des combattants vise à recenser les combattants éligibles à l'intégration ou au programme DDR. Ce processus est mené suivant des normes et pratiques professionnelles établies avec le soutien de la Mission multidimensionnelle Intégrée des Nations unies pour la stabilisation au Mali (MINUSMA).

Article 19 : Les Parties conviennent de la mise en place d'une commission nationale pour le DDR, comprenant les représentants du Gouvernement et des mouvements signataires. Cette commission travaillera en étroite collaboration avec le Comité de suivi du présent Accord.

Article 20 : L'intégration et le DDR se déroulent au fur et à mesure du cantonnement des combattants pour, soit l'intégration au sein des corps constitués de l'Etat y compris

au sein des forces armées et de sécurité, soit la réinsertion dans la vie civile. Le DDR concernera les ex-combattants cantonnés qui n'auront pas bénéficié de l'intégration.

Chapitre 9 : Redéploiement des Forces armées et de sécurité

Article 21 : Les forces armées et de sécurité reconstituées se redéployeront, de manière progressive à compter de la signature de l'Accord, sur l'ensemble des régions du Nord. Ce redéploiement s'effectue sous la conduite du Mécanisme Opérationnel de coordination (MOC), avec l'appui de la MINUSMA.

Article 22 : Les forces redéployées devront inclure un nombre significatif de personnes originaires des régions du Nord, y compris dans le commandement, de façon à conforter le retour de la confiance et faciliter la sécurisation progressive de ces régions.

Chapitre 10 : Réorganisation des Forces armées et de sécurité

Article 23 : Les Parties conviennent de la nécessité d'entreprendre, en profondeur, une Réforme du secteur de la sécurité (RSS), en tirant les leçons des expériences passées et en s'appuyant sur les documents pertinents de l'Union africaine et des Nations unies.

Article 24 : Le Gouvernement prendra, avec l'aide des partenaires internationaux, toutes les dispositions nécessaires pour la mise en place d'institutions de défense et de sécurité aptes à répondre aux besoins sécuritaires du pays et à contribuer à la promotion de la sécurité régionale.

Article 25 : Les Parties conviennent de mettre en place un Conseil national pour la RSS, suffisamment représentatif et réunissant des capacités issues des différentes communautés, en vue d'entreprendre une réflexion approfondie sur une nouvelle vision nationale de la sécurité et de la défense compte tenu de tous les facteurs locaux, régionaux, nationaux et internationaux pertinents.

Article 26 : Le Conseil national pour la RSS fait des recommandations sur des mécanismes novateurs en ce qui concerne les nominations aux postes dans les grands commandements et services, aux fins de renforcer la cohésion nationale ainsi que la professionnalisation et l'efficacité desdits postes.

Article 27 : Dans le contexte de la réforme des Forces armées et de sécurité, il sera procédé à la création d'une police placée sous l'autorité des collectivités territoriales, dans le cadre de leurs pouvoirs de police.

Article 28 : Des comités consultatifs locaux de sécurité (CCLS) regroupant les représentants de l'Etat, des autorités régionales et locales, des communautés et des autorités traditionnelles, sont mis en place et placés sous l'autorité du chef de l'Exécutif local.

Chapitre 11 : La lutte contre le terrorisme

Article 29 : Les Parties réitèrent leur engagement à combattre le terrorisme et ses multiples connexions que sont le crime organisé et le trafic de drogue, y compris à travers les stratégies et mécanismes régionaux existants.

Article 30 : Les Parties conviennent de la mise en place, en tant que de besoin, d'unités spéciales aux fins de lutter contre le terrorisme et la criminalité transnationale organisée.

TITRE IV : DEVELOPPEMENT SOCIO-ECONOMIQUE ET CULTUREL

Chapitre 12 : Stratégie Spécifique de Développement

Article 31 : Les Parties conviennent de la nécessité pour l'Etat de refonder sa vision du développement local au profit d'une plus grande habilitation des collectivités locales à formuler leurs stratégies de développement dans le cadre d'une approche solidaire, participative et adaptée aux réalités socio-culturelles et géographiques locales et assurant la transparence et la reddition des comptes à tous les niveaux.

Article 32 : Deux ou plusieurs régions peuvent, dans des conditions déterminées par la loi, mettre en place les instances appropriées, afin de mieux promouvoir leur développement économique et social, dans la limite de leurs compétences telles qu'énoncées dans le présent Accord.

Article 33 : Il est créé une Zone de Développement des Régions du Nord, dotée d'un Conseil consultatif interrégional constitué des représentants des Assemblées Régionales concernées et chargé exclusivement de la coordination des efforts et de la mutualisation des moyens en vue d'accélérer le développement socio-économique local et d'autres questions connexes.

Article 34 : La Zone est dotée d'une Stratégie spécifique de développement élaborée conjointement par les Parties avec l'appui des partenaires internationaux et financée notamment par un Fonds pour le développement durable.

Article 35 : La Stratégie est destinée à hisser les régions du Nord au même niveau que le reste du pays en termes d'indicateurs de développement, et ce dans un délai n'excédant pas une période de 10 à 15 ans. Le suivi de sa mise en œuvre sera assuré par le Conseil Consultatif de la Zone de Développement avec le soutien des Institutions et autorités compétentes.

Article 36 : Les Parties conviennent de la mise en place, sous l'égide du Comité de Suivi du présent Accord (CSA), d'une «Mission d'évaluation conjointe au Nord du Mali (MIEC/Nord Mali)», afin de procéder à l'identification des besoins en matière de relèvement rapide, de réduction de la pauvreté et de développement dans la Zone. La mission sera menée au plus tard dans les trois mois suivant la signature de l'Accord.

La Banque Mondiale, la Banque Africaine de Développement (BAD), et la Banque Islamique de Développement (BID) seront invitées à conduire la mission, en concertation avec le Gouvernement, les autres institutions internationales compétentes, et les représentants de la Zone.

Article 37 : Une Conférence d'appel de fonds sera convoquée dans les deux mois suivant l'élaboration de la Stratégie spécifique de Développement. La Conférence instituera un Fonds pour le Développement Durable qui servira d'outil de financement de la stratégie spécifique de Développement.

Chapitre 13 : Mobilisation en faveur d'un développement des régions du Nord

Article 38 : La Zone de Développement des Régions du Nord bénéficiera, de façon prioritaire, des dispositifs de soutien de l'Etat prévus dans le présent Accord.

A cet égard, les Parties conviennent de mettre en œuvre toutes les mesures à court, moyen et long termes énoncées dans l'annexe relative au développement socio-économique et culturel.

Le Gouvernement soumettra, dès les premières sessions au Comité de Suivi de l'Accord, un document précisant ses engagements en la matière, les moyens propres qu'il envisage de mobiliser ainsi que le calendrier de mise en œuvre des engagements tels que convenus et concernant notamment les domaines suivants :

- services sociaux de base;
- développement des ressources humaines;
- sécurité alimentaire;
- développement rural (agriculture, élevage et activités pastorales);
- infrastructures structurantes, en vue d'assurer le désenclavement des régions du Nord;
- mines et énergie solaire;
- emploi, en particulier pour les femmes, les jeunes et les anciens combattants ;
- création d'entreprises locales;
- réinsertion et réhabilitation des rapatriés, des personnes déplacées et autres groupes vulnérables;
- artisanat, tourisme, commerce et communications; et
- éducation et culture.

Article 39 : Les Parties conviennent, s'agissant des domaines de l'éducation et de la culture, de prendre les mesures suivantes :

- adaptation des programmes d'enseignement aux réalités socioculturelles des régions;

- promotion des langues et écritures locales;
- renforcement du système d'enseignement primaire et secondaire avec une attention particulière à l'éducation pour tous;
- création d'institutions d'enseignement supérieur;
- création de centres culturels et de musées régionaux ; et
- promotion des cultures de ces régions aux niveaux local, national et international.

Article 40 : Une Agence de développement régional sera mise en place au niveau de chaque région pour renforcer la capacité de maîtrise d'ouvrage des régions et de permettre un suivi approprié de la mise en œuvre des engagements pris par le Gouvernement en faveur des régions.

L'Agence fait partie de l'administration régionale et est placée sous l'autorité du Président de l'Assemblée régionale, devant laquelle elle est responsable.

Article 41 : Des conventions-programmes Régions / Etat seront conclues en vue de la mise en place de programmes d'investissements pluriannuels structurants et de la réglementation des obligations de l'Etat en matière de développement économique et social.

Article 42 : L'Etat s'engage à faciliter une plus forte implication des collectivités territoriales dans la mobilisation et l'utilisation des revenus et subventions provenant de l'exploration et l'exploitation des ressources naturelles locales, ainsi que les dividendes générés par la coopération décentralisée, et les Accords économiques conclus par l'Etat les concernant.

Article 43 : L'Etat s'engage à promouvoir les projets de coopération transfrontalière d'initiative locale. Des dispositions seront prises pour associer adéquatement les collectivités territoriales dans l'élaboration, la conclusion, la mise en œuvre et le suivi des Accords de prêt et d'aide au développement les concernant.

Article 44 : Une revue périodique des programmes de développement sera réalisée par les partenaires techniques et financiers, sous l'égide du Comité de suivi.

Article 45 : Tous les acteurs internationaux ayant élaboré des stratégies, ou pris des initiatives pour le Sahel, sont invités à accorder la priorité requise aux besoins des régions du Nord du Mali et à l'importance que revêt leur stabilisation rapide pour la paix et la sécurité régionales.

TITRE V : RECONCILIATION, JUSTICE ET QUESTIONS HUMANITAIRES

Chapitre 14 : Réconciliation et Justice

Article 46 : Les Parties conviennent de promouvoir une véritable réconciliation nationale fondée sur les éléments ci-après :

- élaboration d'une Charte nationale pour la paix, l'unité et la réconciliation nationale ;
- mise en place de mécanismes de justice transitionnelle notamment par l'opérationnalisation de la Commission Vérité, Justice et Réconciliation (CVJR) ;
- création d'une Commission de lutte contre la corruption et la délinquance financière ;
- création d'une Commission d'enquête internationale chargée de faire la lumière sur tous les crimes de guerre, les crimes contre l'Humanité, les crimes de génocide, les crimes sexuels et les autres violations graves du Droit international, des Droits de l'homme et du Droit international humanitaire sur tout le territoire malien ;
- réaffirmation du caractère imprescriptible des crimes de guerre et crimes contre l'humanité et engagement des Parties à coopérer avec la Commission d'enquête internationale ;
- non amnistie pour les auteurs des crimes de guerre et crimes contre l'Humanité et violations graves des Droits de l'homme, y compris des violences sur les femmes, les filles et les enfants, liés au conflit ;
- consolidation du pouvoir judiciaire de manière à assurer l'État de droit sur l'ensemble du territoire ;
- engagement à mettre en œuvre une réforme profonde de la justice pour la rapprocher du justiciable, améliorer ses performances, mettre fin à l'impunité et intégrer les dispositifs traditionnels et coutumiers sans préjudice du droit régalien de l'Etat en la matière ;
- généralisation de l'assistance judiciaire et juridique et l'information sur les droits des citoyens ;
- promotion d'une formation de qualité à tous les acteurs et auxiliaires de la justice, y compris les Cadis ;
- revalorisation du rôle des Cadis dans l'administration de la justice, notamment en ce qui concerne la médiation civile de manière à tenir compte des spécificités culturelles, religieuses et coutumières ;
- valorisation du statut des autorités traditionnelles à travers leur prise en charge et la prise en compte dans les règles de protocole et de préséance.

Chapitre 15 : Questions humanitaires

Article 47 : Les Parties s'engagent à créer les conditions nécessaires pour faciliter le retour, le rapatriement, la réintégration et la réinsertion rapides de toutes les personnes déplacées et des réfugiés et mettre en place les mécanismes de prise en charge, conformément aux instruments africains et internationaux pertinents y compris la Convention de l'OUA de 1969 régissant les aspects propres aux problèmes de réfugiés en

Afrique et la Convention 2009 (Convention de Kampala) sur la protection et l'assistance aux personnes déplacées en Afrique.

Article 48 : Les Parties invitent les agences et organisations humanitaires à appuyer les efforts visant à assurer le retour, le rapatriement, la réintégration et la réinsertion rapides de toutes les personnes déplacées et des réfugiés.

Article 49 : Les Parties s'engagent à promouvoir et à respecter les principes d'humanité, de neutralité, d'impartialité et d'indépendance guidant l'action humanitaire. Elles s'engagent également à prévenir toute utilisation à des fins politiques, économiques ou militaires de l'aide humanitaire, à faciliter l'accès des agences humanitaires et à garantir la sécurité de leurs personnels.

TITRE VI : GARANTIES ET ACCOMPAGNEMENT D'ORDRE INTERNATIONAL

Chapitre 16 : Responsabilité des Parties

Article 50 : Les Parties reconnaissent que la première garantie de l'aboutissement de l'Accord réside dans leur sincérité, leur bonne foi et leur engagement à assumer le contenu de l'Accord et à œuvrer à la mise en œuvre de l'ensemble de ses dispositions dans l'intérêt de la réconciliation de leur pays, ainsi que de la paix, de la sécurité et de la stabilité du Mali et dans la région dans son ensemble.

Article 51 : Les Parties demandent à la classe politique ainsi qu'à la société civile, notamment les organisations de femmes et de jeunes, les médias, les communicateurs traditionnels et les autorités traditionnelles et religieuses, d'apporter leur plein concours à la réalisation des objectifs de l'Accord.

Chapitre 17 : Rôle de la Médiation

Article 52 : La Médiation, sous l'égide de l'Algérie en tant que Chef de file, est le garant politique de l'Accord et du respect de ses dispositions par les Parties. A ce titre, elle :

- continue d'offrir ses bons offices aux Parties ;
- conseille les Parties, en tant que de besoin, dans le processus de mise en œuvre et ;
- joue le rôle de dernier recours au double plan politique et moral en cas de graves difficultés de nature à compromettre les objectifs et buts du présent Accord.

Article 53 : La Médiation contribue activement au plaidoyer international pour l'application optimale de l'Accord et la mobilisation du soutien nécessaire en faveur du Mali.

Chapitre 18 : Rôle de la communauté internationale

Article 54 : La communauté internationale est garante de la mise en œuvre scrupuleuse du présent Accord et est engagée à accompagner les efforts déployés à cet effet. De façon plus spécifique :

- les Nations Unies, l'UA, la CEDEAO, l'UE, l'OCI ainsi que les autres partenaires internationaux, s'engagent à apporter leur plein soutien politique à l'Accord;
- le Conseil de paix et de sécurité de l'UA et le Conseil de sécurité des Nations Unies sont invités à apporter leur plein appui au présent Accord, ainsi qu'à suivre de près sa mise en œuvre et à prendre, le cas échéant, des mesures contre tous ceux qui entraveraient la mise en œuvre des engagements qui y sont contenus et la réalisation des objectifs poursuivis ;
- la communauté internationale est appelée à accompagner la mise en œuvre de l'Accord, à travers le soutien financier, technique et logistique requis pour le fonctionnement des différents mécanismes prévus par l'Accord, le DDR, la RSS et les efforts de lutte contre le terrorisme et le crime organisé, ainsi qu'en contribuant promptement et généreusement au Fonds fiduciaire envisagé et en saisissant l'occasion de la Conférence d'appel de fonds prévue dans l'Accord pour apporter un concours significatif en vue du développement des régions du Nord.

Article 55 : Les Parties conviennent de la mise en place d'un mécanisme d'évaluation et de suivi, impliquant l'ensemble des acteurs maliens concernés et les partenaires internationaux.

Article 56 : Le rôle déterminant et les contributions importantes attendues de la MINUSMA, des Agences et programmes des Nations Unies et de toute autre organisation ou structure inter-étatique pour la réalisation des objectifs du présent Accord relèvent des mandats dont ils sont dotés par leurs instances compétentes.

Chapitre 19 : Le Comité de suivi de l'Accord

Article 57 : Les Parties conviennent de la création, dès la signature de l'Accord, d'un Comité de suivi de la mise en œuvre de l'Accord pour la paix et la réconciliation au Mali (CSA).

Article 58 : Le CSA est composé comme suit : le Gouvernement du Mali, les mouvements signataires du présent Accord et la Médiation (Algérie, en tant que Chef de file, Burkina Faso, Mauritanie, Niger, Tchad, CEDEAO, Nations Unies, OCI, UA, UE). Les membres permanents du Conseil de sécurité des Nations Unies sont invités à participer aux travaux du Comité. Le CSA peut, en outre, inviter, en tant que de besoin, d'autres acteurs et institutions financières internationaux, à participer à ses travaux.

Article 59 : Le CSA est présidé par l'Algérie, Chef de file de la Médiation, assisté du Burkina Faso, de la Mauritanie, du Niger, et du Tchad, en tant que vice-présidents. Le Comité siège à Bamako ; il peut exceptionnellement se réunir ailleurs, s'il le juge nécessaire. Il se réunit en séance plénière, au moins, une fois par mois, et peut, en tant que de besoin, tenir des réunions extraordinaires.

Article 60 : Le CSA accomplit les missions suivantes:

- assurer le suivi, le contrôle, la supervision et la coordination de l'application effective par les Parties de toutes les dispositions de l'Accord, et cela sans préjudice du mandat confié à la MINUSMA par le Conseil de Sécurité ;
- élaborer un chronogramme détaillé de mise en œuvre des dispositions pertinentes de l'Accord et veiller à son respect ;
- assurer l'interprétation des dispositions pertinentes de l'Accord en cas de divergences entre les Parties ;
- concilier, le cas échéant, les points de vue des Parties ; et
- encourager le Gouvernement à prendre toutes les mesures jugées nécessaires à la mise en œuvre effective des dispositions de l'Accord, y compris :
 - i. la présence des services publics déconcentrés et décentralisés au Nord ;
 - ii. l'adoption diligente des textes constitutionnels, législatifs et réglementaires pour permettre la mise en œuvre des dispositions de l'Accord ;
 - iii. le transfert des ressources et des moyens requis pour le fonctionnement effectif des collectivités territoriales et l'exercice de leurs compétences ;
 - iv. la prise des mesures pour permettre l'appropriation au niveau local des nouveaux outils démocratiques convenus dans l'Accord, notamment à travers l'actualisation des listes électorales, l'encouragement à l'enrôlement et à la participation aux élections locales, et l'accompagnement de la création des institutions et procédures nouvelles.

Article 61 : Sous réserve de son mandat et dans les limites de ses capacités, la MINUSMA dirige le Secrétariat du CSA. La MINUSMA, en collaboration avec l'UA (MISAHEL), l'OCI, l'UE, et la CEDEAO, assiste le CSA pour le suivi de la mise en œuvre de l'Accord.

Article 62 : Pour l'accomplissement de son mandat, le CSA met en place quatre sous-comités couvrant les thématiques suivantes : « questions politiques et institutionnelles" ; "défense et sécurité" ; "développement économique, social et culturel" ; et "réconciliation, justice et questions humanitaires".

Chapitre 20 : Observation indépendante

Article 63 : Les Parties conviennent de la désignation d'un Observateur indépendant par le CSA, chargé d'évaluer de manière objective l'état de mise en œuvre du présent Accord.

Il rend public tous les quatre mois un rapport exhaustif faisant le point de l'exécution des engagements pris aux termes de l'Accord, identifiant les blocages éventuels, situant les responsabilités, et formulant des recommandations sur les mesures à prendre.

Article 64 : L'Observateur indépendant bénéficie du soutien technique requis pour l'accomplissement de son mandat.

TITRE VII : DISPOSITIONS FINALES

Article 65 : Les dispositions du présent Accord et de ses annexes ne peuvent être modifiées qu'avec le consentement express de toutes les Parties signataires du présent Accord et après avis du Comité de suivi.

Article 66 : Les annexes ainsi que la Déclaration des Parties au Processus d'Alger signée à Alger le 19 février 2015, font partie intégrante de l'Accord et ont la même valeur juridique que les autres dispositions du corps du texte.

Article 67 : La Coordination et la Plateforme sont entendues comme incluant toutes les entités qui en font partie à la date de la signature du présent Accord. Les signataires au nom de la Coordination et de la Plateforme le font au nom de chacune et de toutes ces entités.

Article 68 : Le présent Accord entrera en vigueur dès sa signature par les Parties et la Médiation.

00000

ANNEXE 1 : Période Intérimaire

En attendant la mise en place des mesures prévues dans le présent Accord, les mesures intérimaires, ci-après, sont convenues. Elles doivent être mises en œuvre durant une période intérimaire qui prend effet immédiatement après la signature de l'Accord pour la Paix et la Réconciliation au Mali issu du Processus d'Alger, et devant s'étaler sur une durée allant de dix-huit à vingt à quatre mois.

Cette période aura pour fonction de favoriser la mise en place des conditions de nature à réconcilier les Maliens, et à jeter les bases d'un Mali nouveau, démocratique et uni grâce, entre autres, à la promotion de la paix, de la démocratie et de l'acceptation de la diversité culturelle. Elle permettra également d'assurer le retour, la réinstallation et la réinsertion des maliens vivant hors du territoire national ainsi que la réhabilitation des sinistrés.

Objectifs et durée de la période intérimaire

Une période intérimaire sera ouverte immédiatement après la signature du présent Accord. Durant cette période, et en attendant l'adoption et l'entrée en vigueur des dispositions légales et de gouvernance énoncés dans le présent Accord, des mesures exceptionnelles en ce qui concerne l'administration des régions du Nord du Mali sont prises et mises en œuvre. Ces dispositions ont pour objectifs :

- De garantir l'adoption de textes réglementaires, législatifs, voire constitutionnels, permettant la mise en place et le fonctionnement du nouveau cadre institutionnel et politique, sécuritaire et de défense, de développement économique, social et culturel, de justice et de réconciliation nationale ;
- De réviser la loi électorale de manière à assurer la tenue aux niveaux local, régional et national, au cours de la période intérimaire, d'élections en vue de la mise en place des organes prévus par le présent Accord ;
- D'appliquer les mesures et arrangements relatifs au rétablissement de la paix, à la cessation des hostilités et à la réforme des forces de défense et de sécurité en vue de renforcer son professionnalisme et son caractère républicain;
- De veiller à l'adoption de mesures convenues pour faire face au défi du terrorisme et de l'extrémisme et éviter toute répétition de l'exclusion, la marginalisation et l'impunité;
- D'appliquer l'Accord conformément au chronogramme de mise en œuvre.

Afin d'assurer la continuité de l'Etat, les institutions actuelles poursuivront leur mission jusqu'à la mise en place des organes prévus dans le présent Accord.

- La mise en place, le cas échéant et au plus tard trois mois après la signature de l'Accord, des autorités chargées de l'administration des communes, cercles et régions du Nord durant la période intérimaire. Leurs désignation, compétences et modalités de leur fonctionnement seront fixées de manière consensuelle par les Parties ;

- L'adoption diligente des textes constitutionnels, législatifs et réglementaires pour permettre la mise en œuvre des dispositions de l'Accord ;
- Le gouvernement prendra toutes les dispositions nécessaires pour faire adopter par l'Assemblée nationale, dans les 12 mois, une nouvelle loi électorale ;
- Les élections sont tenues aux niveaux régional et local pour les organes concernés par les dispositions du présent Accord durant la période intérimaire, conformément aux dispositions et dans un délai maximum de 18 mois.

ANNEXE 2 : Défense et Sécurité

I. Mesures sécuritaires intérimaires

Sous l'égide de la Sous-commission Défense et Sécurité du Comité de Suivi du présent Accord, il est créé une Commission Technique de Sécurité (CTS) qui reprend les attributions de la Commission Technique Mixte de Sécurité (CTMS) issue de l'Accord de Ouagadougou et élargie le 16 Septembre 2014 à Alger:

a. Participation effective des représentants du Gouvernement et de la *Coordination* et de la *Plateforme* à la CTS et aux Equipes Mixtes d'Observation et de Vérification (EMOVs) élargies, y inclus les antennes dans les régions

- La CTMS élargie poursuivra ses missions jusqu'à la mise en place effective de la CTS ;
- La CTS inclut six représentants des forces armées et de sécurité du Mali ; trois représentants de la *Coordination* et trois représentants de la *Plateforme*. Elle comprendra deux représentants de la MINUSMA (y inclus le président de la CTS) et un représentant de chacun des membres de l'équipe de la Médiation et des forces internationales en présence.
- La CTS est chargée notamment :
 - d'observer le cessez-le-feu entre les Parties ;
 - d'enquêter sur d'éventuelles violations du cessez-le-feu ;
 - de mettre à jour les arrangements sécuritaires et les vérifier ;
 - de procéder à l'identification et la validation des sites de cantonnement ; et
 - de soutenir techniquement le processus d'intégration des ex-combattants.

b. Mise en place du Mécanisme Opérationnel de Coordination (MOC) et des patrouilles mixtes

- Dans les 60 jours suivants la signature de l'Accord, Il est institué sous l'égide de la CTS un Mécanisme Opérationnel de Coordination (MOC) et des patrouilles mixtes ;
- La CTS proposera les termes de référence détaillés du Mécanisme Opérationnel de Coordination (MOC), y compris sa composition et ses missions. Les termes de référence détermineront, sur une base inclusive et consensuelle, le nombre de représentants des forces armées et de sécurité et de la *Coordination* et de la *Plateforme* au sein du MOC ;

- Ce mécanisme sera coordonné par un officier des forces armées et de sécurité secondé par un représentant de la *Coordination* et un représentant de la *Plateforme* ;
- Le MOC travaillera en étroite collaboration avec les forces internationales en présence ;
- Le MOC est chargé de planifier et de conduire les patrouilles mixtes incluant des éléments des forces armées et de sécurité maliennes et des éléments de la *Coordination* et de la *Plateforme* avec, si nécessaire et si possible, l'appui de la MINUSMA et des forces internationales en présence (modalités et calendrier de patrouille par zone à définir par le MOC). La première patrouille mixte devra avoir lieu au plus tard le 60ème jour suivant la signature de l'Accord ;
- Le MOC est également chargé de planifier et de coordonner toutes les actions et mouvements des combattants pour toute la durée du processus de cantonnement ;
- Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, la CTS et le MOC présenteront un plan de mise en œuvre des arrangements sécuritaires pour le Nord du Mali, dans lequel les patrouilles mixtes auront un rôle primordial dans la sécurisation du processus de cantonnement/regroupement et de démobilisation. Ce plan aura pour objectif de prévenir/réduire tout vide sécuritaire avant, durant et après les processus de cantonnement, d'intégration et de DDR.

c. Cantonnement

- Dans les 30 jours suivant la signature de l'Accord, la CTS finalisera l'identification et la validation des sites de cantonnement/regroupement et de démobilisation des combattants. La MINUSMA lancera l'aménagement de ces sites qui devront être prêts dans un délai maximum de 120 jours et seront livrés au fur et à mesure qu'ils seront construits.
- Dans les 30 jours suivant la signature de l'Accord, la CTS mettra à jour le mode opératoire du 18 février 2014 pour le cantonnement conformément aux mesures du présent Accord et fixera la date effective du démarrage du cantonnement.
- Dans les 30 jours suivant la signature de l'Accord, les mouvements soumettront à la CTS une liste définitive et certifiée de leurs combattants et de leurs armements sur la base des principes définis dans le mode opératoire du 18 février 2014 mis à jour.

II. Intégration des ex-combattants

Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, il sera mis en place une Commission d'Intégration

- La Commission d'Intégration, qui comprendra des représentants des forces armées et de sécurité, de la *Coordination* et de la *Plateforme*, travaillera en étroite coopération avec le Comité de Suivi du présent Accord;
- Un Décret définira la composition, les missions, et le mode de fonctionnement de la Commission d'Intégration sous l'autorité du Président de la République, qui désignera une personnalité compétente et consensuelle pour en assurer la présidence ;
- Dans les 90 jours suivant la signature de l'Accord, la Commission d'Intégration, en coordination avec le Conseil National pour la RSS, établira les critères, les quotas et les modalités de l'intégration des combattants dans les corps constitués de l'Etat y compris au sein des forces armées et de sécurité, et de l'harmonisation des grades ;
- Sur cette base, les mouvements soumettront la liste de leurs combattants candidats à l'intégration et le gouvernement prendra les mesures appropriées pour leur intégration dans un délai qui n'excédera pas six mois suivant la signature de l'Accord, sous la supervision de la Commission d'Intégration et du Conseil National pour la RSS ;
- La Commission d'Intégration, en coordination avec le Conseil National pour la RSS, formulera des propositions sur les modalités d'attribution des grades et de reclassement. Les membres des mouvements anciennement officiers des forces armées et de sécurité seront réintégrés au moins aux mêmes grades. Ceux qui ne remplissent pas les conditions et ceux qui choisiront de ne pas être intégrés pourront bénéficier d'une pension de retraite, d'une pension proportionnelle ou d'une pension d'invalidité ou tout autre arrangement suivant le cas.

III. Processus de Désarmement, de Démobilisation, et de Réinsertion (DDR)

Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, il sera mis en place, une Commission Nationale pour le DDR

- Cette Commission Nationale DDR travaillera en étroite coopération avec le Comité de Suivi du présent Accord ;
- Un Décret définira la composition, les missions, et le mode de fonctionnement de la Commission Nationale DDR sous l'autorité du Président de la République, qui désignera une personnalité compétente et consensuelle pour en assurer la présidence.
- La Commission Nationale DDR comprendra un organe politique de haut niveau, des sous-commissions techniques qui travailleront en parallèle et en coopération, ainsi que des antennes opérationnelles au niveau des régions.
- Les sous-commissions techniques seront composées d'experts et de représentants des forces armées et de sécurité, de la *Coordination* et de la

Plateforme, ainsi que des ministères compétents, et de représentants des communautés.

- Dans les 120 jours suivant la signature de l'Accord, la Commission Nationale DDR, en collaboration avec le Comité de Suivi du présent Accord, adoptera un programme national de DDR inclusif, cohérent et accepté par tous, y compris des besoins en mobilisation de ressources.
- La Commission Nationale DDR bénéficiera d'un appui technique de la MINUSMA et des autres partenaires.
- Les frais de fonctionnement de la Commission Nationale DDR et des antennes régionales seront pris en charge par le gouvernement avec l'appui des partenaires.
- Le programme DDR sera mis en œuvre avec l'appui requis de tous les démembrements de l'Etat malien et des partenaires.

IV. Redéploiement des Forces armées et de sécurité

Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, le MOC, à travers la CTS, proposera à la Sous-commission Défense & Sécurité du Comité de Suivi de l'Accord, un plan et un calendrier détaillés de redéploiement des Forces armées et de sécurité reconstituées au Nord Mali.

- Ce plan et ce calendrier de redéploiement seront basés sur le plan de mise en œuvre des arrangements sécuritaires pour le Nord du Mali et devront prendre en compte l'environnement, les menaces, et les besoins sécuritaires.
- Les unités reconstituées et déployées seront entièrement équipées et prises en charges par l'Etat malien.
- Le redéploiement des forces armées et de sécurité reconstituées prendra en compte les besoins de protection des populations et de sécurité intérieure, de défense de l'intégrité du territoire, de sécurisation des frontières et de lutte contre le terrorisme.

V. Réforme du Secteur de la Défense et de la Sécurité

a. Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, le décret portant création du Conseil National pour la RSS sera révisé afin d'accroître la représentation des mouvements signataires de l'Accord et des différentes communautés et de convenir des réformes et du plan de mise en œuvre.

- Dans les 90 jours suivant la signature de l'Accord, le CN-RSS fera procéder à une évaluation détaillée du système de défense et de sécurité, avec l'appui

des partenaires et incluant la consultation des populations, en vue de déterminer les axes de réforme prioritaire du secteur.

- Le CN-RSS définira en outre les responsabilités et missions des différents acteurs du secteur de la sécurité, en tenant compte de la diversité des espaces géographiques (villes, villages, brousse, espaces désertiques, axes de circulations, points de passage obligés, et espaces frontaliers) et suivant les objectifs poursuivis (protection des populations, justice, incarcération et exécution des sentences judiciaires, lutte contre les désastres naturels, actions offensives, rassemblement de preuves, enquêtes, défense du territoire, gestion des frontières, renseignement, gestion et supervision des institutions de sécurité, etc.).
- Le CN-RSS veillera à renforcer le contrôle et la supervision des forces armées et de sécurité aux niveaux national et local et à promouvoir le respect des lois et de l'état de droit.

b. Mise en place de la Police territoriale

- Dans les 12 mois suivant la signature de l'Accord, une loi créant et définissant les compétences de la nouvelle police territoriale sera adoptée. Elle précisera également les relations de la police territoriale avec les autres structures de sécurité, sa composition et les modalités de recrutement, la formation, ainsi que le rattachement hiérarchique et les modalités de commandement et de contrôle.

c. Mise en place des Comités Consultatifs locaux de Sécurité (CCLS)

- Dans les 60 jours suivant la signature de l'Accord, des Comités Consultatifs locaux de Sécurité (CCLS) seront créés par décret au niveau régional, en priorité, et au niveau communal ensuite (un CCLS pour chaque région et basé dans la capitale régionale, et un CCLS dans chaque commune).
- Les CCLS incluront les acteurs de la sécurité et de la justice au niveau local, y compris les représentants de la nouvelle police territoriale, et des représentants des communautés et des autorités traditionnelles, religieuses et coutumières, des membres de la société civile y compris les associations de femmes et de jeunes. Les CCLS émettront des avis et recommandations à l'endroit de l'exécutif local et des acteurs de la sécurité, et contribueront à l'échange d'informations, à la sensibilisation et à une meilleure prise en compte des préoccupations de ces populations.
- Les CCLS se réunissent, au moins une fois par mois, pour évaluer la situation sécuritaire et formuler des recommandations.

ANNEXE 3 : Actions et projets de développement économique, social et culturel à réaliser dans les régions du Nord du Mali à court, à moyen et à long termes

I. Mesures Intérimaires

Conformément aux dispositions prévues dans le titre VI de l'Accord relatif à la Période Intérimaire, les actions et projets suivants identifiés par les Parties devront être réalisés sous le sceau de l'urgence et par ordre de priorité au profit des populations affectées par la situation sécuritaire dans les régions Nord du Mali :

1. Education et formation

- Organiser la rentrée scolaire 2015 sur l'ensemble des régions de Gao, Tombouctou et Kidal.
- Actualiser l'état des lieux dans tous les établissements scolaires des régions.
- Renforcer la fonctionnalité des cantines scolaires dans 314 établissements scolaires dès l'ouverture des classes par la dotation en produits alimentaires et équipements appropriés.
- Renforcer la fonctionnalité des établissements scolaires par :
 - la réhabilitation des établissements endommagés ;
 - leur dotation en matériels scolaires (y inclus matériel récréatif) et en kits scolaires ; et
 - le retour rapide et effectif dans les régions de Gao, Tombouctou et Kidal de tous les enseignants redéployés dans les autres régions du Mali par des mesures incitatives au retour.
- Orienter les élèves admis au DEF dans les académies de Tombouctou et Gao ;
- Recruter des enseignants contractuels pendant la durée de l'intervention ;
- Construire et équiper des Espaces d'Apprentissage Temporaire (EAT) ;
- Assurer l'inscription et la prise en charge des élèves admis au Bac dans les facultés d'enseignement ;
- Mobiliser et engager les communautés à soutenir le retour et le maintien des enfants, particulièrement les filles, à l'école dans les zones affectées ;
- Construire et équiper un centre de formation professionnelle agro-pastoral à Kidal et à Tombouctou ;
- Réhabiliter le centre de formation professionnelle pour la promotion de l'agriculture au Sahel de Gao.

2. Santé :

- Renforcer la fonctionnalité des formations sanitaires (CSCoM, CSRef., et hôpitaux régionaux) par :
 - la dotation en matériel technique/équipement et en produits de santé pour la fourniture du paquet de soins en fonction de leur niveau,
 - la réhabilitation et l'équipement des formations sanitaires non fonctionnelles dans les régions de Gao (3), Tombouctou (3) et Kidal (5).
- Organiser le retour du personnel socio-sanitaire déplacé dans les zones en mettant en place des mesures incitatives (primes, aide à l'installation,...) et sécuritaires;
- Recruter et mettre à la disposition des formations sanitaires des agents médicaux contractuels pour renforcer les prestations de soins et améliorer la couverture sanitaire pendant la durée de l'intervention;
- Organiser des journées médicales de soins spécialisés (cardiologie, ophtalmologie, chirurgie) dans les hôpitaux régionaux par des praticiens des hôpitaux nationaux;
- Améliorer l'accès financier des populations aux structures de santé à travers la prise en charge des coûts des soins des personnes indigentes et des rapatriés ;
- Renforcer les activités de stratégies avancées en soins préventifs et curatifs par des équipes mobiles ;
- Mettre en place des systèmes de dépistage, de référence et contre référence et de prise en charge des cas d'enfants souffrant de malnutrition aiguë ;
- Assurer la surveillance épidémiologique dans les trois régions et mettre en place un dispositif de riposte ;
- Lancer les travaux de construction et d'équipement de trois centres de santé de proximité et d'assistance sociale respectivement à Kidal, Gao et Tombouctou.

3. Hydraulique

- Réhabilitation des points d'eau (forages, puits pastoraux);
- Réalisation d'un forage à Kidal ;
- Réalisation d'un forage à Gao ;
- Réalisation d'un puit-citerne à Tombouctou.

4. Relance de l'économie locale

Fournir des appuis à la reprise de la production agricole et animale à travers :

- la relance des activités agricoles familiales et communautaires ;
- la distribution d'intrants agricoles ;
- l'organisation des campagnes de vaccination et traitement du bétail ;
- la réparation des motos pompes des périmètres aménagés ;
- la mise en place des activités génératrices de revenus pour les femmes et les jeunes dans les domaines de l'agriculture, l'élevage, le petit commerce, la pêche et l'artisanat.

Modalités de mise en œuvre :

- Le Gouvernement s'engage à exécuter les actions et projets ci-dessus retenus dans la transparence, en concertation avec ses partenaires engagés dans le Processus d'Alger et avec l'implication des communautés concernées ;
- Le Gouvernement s'engage à mobiliser les ressources financières et humaines nécessaires à la réalisation de ces actions et projets y compris à travers le recours aux possibilités de financement offertes par les partenaires techniques et financiers ;
- La Sous-commission « Questions de Développement Socio-économique et Culturel » du Comité de Suivi sera chargée du suivi et de l'évaluation périodique de la mise en œuvre de ces actions et projets. La commission paritaire sera composée des représentants des Parties et de la médiation, à raison d'un représentant pour chacune des Parties. Elle pourra faire recours à toute personne dont l'avis sera jugé utile à son travail. Elle tiendra ses réunions d'évaluation en tant que de besoin, sur initiative de la médiation ;
- La communauté internationale est invitée à s'impliquer fortement dans l'accompagnement de la mise des actions et projets mentionnés dans cette annexe ;
- Le Gouvernement s'engage à assurer, à travers une attention spéciale, la protection, la réhabilitation et la promotion des catégories sociales vulnérables, notamment des enfants chefs de famille, des orphelins, des enfants traumatisés, des veuves, des femmes chefs de famille, des jeunes délinquants, des handicapés physiques et mentaux, etc.
- La mise en œuvre de ces actions et projets se fera autant que faire se peut dans une optique qui assure des liens dynamiques efficaces entre les activités relatives à la satisfaction des besoins humanitaires d'urgence et des mesures à plus long terme de reprise économique, de croissance durable, de réduction de la pauvreté et de réalisation des Objectifs du Millénaire pour le Développement ;

- Les Parties s'abstiendront de toute action ou initiative susceptible de perturber ou d'entraver la mise en œuvre de ces actions et projets ;
- Les Parties s'engagent à assurer libre accès et la sécurité aux agents de l'Etat, prestataires de service concernés et aux personnels humanitaires.

II. Mesures à moyen et à long termes

Dans le cadre de la Stratégie Spécifique de Développement visé dans le Titre IV de l'Accord relatif au développement socio-économique et culturel des régions du Nord, des plans spéciaux pluriannuels pour la Zone de développement des régions du Nord du Mali seront mis en œuvre et comporterait notamment la réalisation des actions et projets ci-après :

Au titre du développement rural, de la sécurité alimentaire et de l'environnement, il sera procédé à ce qui suit :

- l'appui aux producteurs en semences, engrais et autres intrants ;
- l'appui aux services techniques pour la reconstitution des ressources génétiques végétales et animales ;
- le renforcement de la santé animale et travers la réhabilitation des structures vétérinaires régionales et locales ;
- l'amélioration de la couverture sanitaire du cheptel de chaque région ;
- la mise à disposition des services de matériels et moyens logistiques, équipements techniques et l'appui au retour du personnel d'encadrement technique ;
- la promotion de petits étangs piscicoles, des cages flottantes et des pratiques d'empoissonnement des mares ;
- la distribution alimentaire pour les populations les plus vulnérables en situation d'insécurité alimentaire ;
- le renforcement de l'efficacité du dispositif national de sécurité alimentaire ;
- renforcer le système d'alerte précoce pour faire face aux crises et situations alimentaires d'urgence;
- le renforcement des capacités du Stock National de Sécurité et des banques de céréales des communes ;
- l'approvisionnement en denrées alimentaires les populations les plus vulnérables ;
- le renforcement de la fluidification des échanges entre les populations des zones déficitaires et celles des zones excédentaires en produits céréaliers ;
- l'appui à la production et la commercialisation du cheptel local ;

- la lutte contre l'ensablement du fleuve Niger, des bras du fleuve, des principaux lacs, des mares et chenaux d'alimentation ;
- la réalisation de plantations de protection des berges des cours d'eau et des plantations de production de bois en vue de satisfaire les besoins en bois de chauffe et de service ;
- la protection de la faune et de son habitat en vue de développer l'écotourisme ;
- la lutte antiacridienne ;
- L'assistance en matière de recherche dans le domaine agro-pastoral.

Au titre des programmes de relance de l'économie locale, il sera procédé à ce qui suit :

- la réintégration économique des jeunes et de femmes et de leurs organisations dans le cadre d'initiatives privées collectives ;
- la promotion des Activités Génératrices de Revenus au profit de jeunes et femmes regroupés en entreprises d'économie sociale et solidaire (associations ou groupements d'intérêt (économique, coopératives) ;
- le soutien à la création de micro-entreprises dans la communauté afin de revitaliser l'économie locale et promouvoir les opportunités d'emplois ;
- le renforcement des compétences des jeunes et des femmes en harmonie avec les besoins réels des économies locales et leur participation active ;
- l'appui aux coopératives et aux entreprises qui peuvent générer des emplois, à travers des appuis financiers et non financiers adaptés à leurs besoins ;
- la formation et l'aide à la gestion, orientée prioritairement sur les capacités des auto-entrepreneurs, initiateurs d'activités génératrices de revenus ;
- une meilleure organisation des artisans ;
- la création de Villages Artisanaux dans les Régions Nord du Mali ;
- l'accès au crédit et aux moyens de production ;
- la création d'espace d'échange et foires dans la perspective de l'intégration sous régionale ;
- la mise en place d'un programme de soutien à l'entrepreneuriat au profit des jeunes diplômés et des femmes, des programmes de formation et d'insertion des jeunes déscolarisés et non scolarisés ;
- l'amélioration de la productivité et de la compétitivité des artisans et des entreprises artisanales par le biais de la formation professionnelle ;
- la mise en place des activités génératrices de revenus ;
- l'accès aux intrants et la mise en place des circuits de commercialisation ;

- la promotion des activités économiques liées au secteur de la culture telles que le tourisme culturel, les évènements et produits artistiques et culturels ;
- le développement des services de la micro finance ;
- la promotion des industries extractives (recherche, exploration et exploitation) dans les régions du Nord.

Au titre du développement des infrastructures structurantes, il sera procédé à ce qui suit :

- La réalisation des axes routiers :
 - Relier Kidal, Gao et Tombouctou à la Route transsaharienne ;
 - Gao — Bourem· Taoussa ;
 - Bourern — Kidal ;
 - Kidal — Timiaouine (Frontière algérienne) ;
 - Anefis — Tessalit — BordjBajiMoctar ;
 - Kidal Menaka ;
 - Ansongo - Menaka - Anderamboukane - Frontière Niger ;
 - Goma Coura- Tombouctou ;
 - Douentza – Tombouctou ;
 - Douentza - Gao (réhabilitation) ;
 - Gossi — Gourma — Rharous ;
 - Piste Boré — Korientzé—Aka ;
 - Piste Mounia — Diafarabé — Dia - Tenenkou — Youwarou ;
 - Piste Indelimane — frontière Niger ;
 - Piste Ansongo — Tessit — Frontière Burkina Faso ;
 - Léré— Fassala.
- La réalisation des aéroports de Kidal, Tessalit, Taoudeni, Menaka, Gao (réhabilitation) et Goundam.
- La réalisation des centrales solaires et diesel dans les localités de Tombouctou, Goundam, Dire, Niafunke, Gao, Menaka, Kidal, Tessalit, Gourma Rharous, Ansongo, TinEssako, Abeibara, Bourem, Douentza, Tenikou, Youwarou, Léré.
- Relier les trois régions du Nord au projet structurant régional de Gazoduc transsaharien.
- La construction des quais dans les escales fluviales de Bamba, Dire et Youwarou.

Au titre de l'amélioration de l'accès aux Services Sociaux de Base, il sera procédé à ce qui suit :

- La poursuite des actions de réhabilitation des formations sanitaires détériorées et la construction et l'équipement de nouveaux centres de santé communautaire ;
- La construction d'un hôpital régional à Kidal et à Ménaka ;
- Renforcement de l'accès des étudiants issus du Nord aux programmes de bourses d'études de coopération ;
- Le renforcement de la fourniture des soins aux populations en milieu nomade, par le déploiement d'équipes mobiles polyvalentes itinérantes pour l'offre des soins préventifs et curatifs ;
- La mise en œuvre de la stratégie avancée dans les aires de santé et la stratégie des soins essentiels dans la communauté ;
- La construction de nouvelles écoles conformément à la carte scolaire dans les régions de Tombouctou, Gao et Kidal;
- L'appui au fonctionnement des cantines scolaires ;
- La dotation des écoles de personnel enseignant en qualité et en nombre suffisant ;
- La dotation des élèves en fournitures et manuels scolaires et les enseignants en matériel didactique ;
- Le lancement d'un vaste programme de communication pour soutenir le maintien des enfants, particulièrement celui des filles, à l'école ;
- Le développement des pôles universitaires dans les régions du Nord avec la création des facultés selon les spécificités de chacune des dites régions ;
- L'accélération de la déconcentration de l'enseignement supérieur par la réalisation d'Institutions d'Enseignement Supérieur dans les régions du Nord ;
- La réhabilitation des centres de formation et des services déconcentrés de l'emploi dans les régions de Kidal, Gao et Tombouctou ;
- La création d'un lycée technique public dans chaque région ;
- La construction d'un centre de formation professionnelle par cercle dans les régions du Nord ;
- L'approvisionnement des populations vulnérables en eau potable ;
- Le renforcement de l'adduction d'eau de la ville de Gao ;
- Le renforcement de l'adduction d'eau de la ville Tombouctou ;
- La réalisation de l'Aqueduc In Esseri - In Tebzaz—Kidal.

Dans le domaine de la culture, il sera procédé à ce qui suit :

- La réhabilitation et l'appui des services régionaux et subrégionaux de la culture, ainsi que les missions culturelles de Tombouctou, de Gao et d'Es souk ;
- La promouvoir des activités de recherche pluridisciplinaire sur les questions de culture, de patrimoine, d'industrie culturelle ;
- Le renforcement du dialogue interculturel par la relance des évènements culturels dans les régions du Nord à travers les rentrées culturelles, les semaines nationales, les biennales artistiques et culturelles et les festivals.

الاتفاق للسلام والصلح في مالي من عملية الجزائر

ونحن، حكومة جمهورية مالي والحركات الموقعة على خارطة الطريق من 24 يوليو 2014، ويشار إليها فيما بعد باسم الأطراف؛

اجتمع في الجزائر كجزء من عملية التفاوض التي حددتها خارطة الطريق من أجل التوصل إلى اتفاق لسلام شامل ودائم يضمن حل نهائي للآزمة التي تؤثر على شمال مالي ودعا بعض ناس بأزواد.

تعبيرا بتعريفنا العميق لاتجاه الجزائر كزعيم الوساطة والجمهور الاقتصادي لدول غرب افريقيا (سيداو) واتحاد افريقيا (إي آ) وعمم المتحدة واتحد أوروبا (إي أي) و منظمة تعاون الإسلامية (أو سيي) وبركينا فاسو و موريتانيا ونيجير وناجيريا وتباد أعضاء فرقة الوساطة:

بعد ما قمنا بإعراب عميق لهذه الحالة في مالي بصفة عامة وخاصة أنواع العزمات الاتي تزعج فطريا أقاليم شمال مال، مسمما أن نحذف نهائيا الأسباب العميق للحال الحادث ونرقى صلح حقيقي وطني مؤسس على ملكية جديدة للتاريخ أبرى اتحاد الوطني مكرم لتعدد الانساني مميز الوطن المالي،

متأكدا على الضرورية لبناء ثاني الاتحاد الوطني للدولة على الأساس الجدد الذين يحترموا الوحدة الوطنية والذين يحتسبون اختلافها الجنسية والثقافية وخصوصيات الجغرافية والاجتماعية والاقتصادية،

اعترافا لضرورية إسراعا التطوير الاقتصادي والاجتماعي والثقافي لشمال مالي عبر أسلوب تطبيق،

اعترافا لضرورية قيادة طبقا لخصوصيات الجغرافية والتاريخ والاجتماعية والثقافية للأقاليم شمال مالي اللاتي تعثر تاريخها بتجربيات الاتي أثرت تعميقا على حيات السكان،

اعترافا لضرورية رجاء بلا تأخر الأمانة، رقية السلام المدوم والاستقرار في وطننا وفاء في الحقيقة النظام القيادة الجيد لتنفيذ الجيد في التدبير والاحترام حقوق الانسان والفدانة والمحاربة ضد العقوبة،

اعترافا للالزامي لمحاربة ضد الارهاب والجريمة بين الدول المنظمة،

تردد رابطنا بالأناصير الإفريقية والدولية السديد،

مذاكرا الوفاق القادم والمشاكل المقابلة في وضع ومواصلتها،

توقفنا فيما يلي:

الموضوع الأول: المصادر والعهود والأسايبات للنظام دائم لخلاف

باب الأول: المصادر والعهود

فصل 1: يردد الأطراف رابطتهم في النشاط خريطة الطريق وفي المصادر التالي:

الباب الأول: احترام الوحدة الوطنية والأمانة الوطنية والاستقلال الدولة مالي وكيفيتها الجمهورية وأخلاقه اللاتنية،

اعترافا وترقية التعدد الثقافية واللسانية والقيمة للإعانة لجميع الفروع الشعب مالي، خاصة للنساء والشباب في عمل بناء الوطني،

البعد الاجتماعي والسياسي للأزمات الدورية التي ميزت شمال مالي بحاجة إلى العملية السياسية. في هذا الصدد، سيتم تنظيم مؤتمر الوفاق الوطني خلال الفترة الانتقالية، وذلك بدعم من الرصد واستنادا لجنة التمثيل العادل للأحزاب، لتمكين نقاش مستفيضة بين مكونات الأمة في مالي الأسباب الجذرية للصراع. وهذا النقاش يجب أن تأخذ الرعاية، من بين أمور أخرى، قضية أزواد. وسوف تحديد عناصر حل للسماح مالي على تجاوز محنته المؤلمة، ثمنا مساهمة المكونات المختلفة لهوية البلاد وتعزيز المصالحة الوطنية الحقيقية. وسيتم وضع ميثاق السلم والوحدة والمصالحة الوطنية على أساس توافق الآراء، للاستيلاء على النصب التذكاري والهوية وأبعادها التاريخية للأزمة في مالي وختم وحدته الوطنية وسلامة أراضيها

تدابير لضمان تحسين إدارة الحكم

وبالإضافة إلى التدابير المشار إليها أعلاه، فإن التسوية النهائية للصراع يتطلب الحكم التي تأخذ بعين الاعتبار الخصوصيات المحلية والتي تدور العناصر التالي:

- إنشاء بنية مؤسسية تقوم على سلطات الإقليم مع الهيئات المنتخبة بالاقتراع والقوى العالمي.

- الإدارة من قبل سكان المناطق شؤونهم الخاصة على أساس مبدأ الحكم الذاتي؛

- تمثيل أكبر للسكان شمال في المؤسسات الوطنية؛

- تعزيز سيادة القانون من خلال تحقيق العدالة من المتقاضين.

- إنشاء نظام دفاع والأمن على أساس مبادئ الوحدة والشمولية والتمثيل

- المشاركة الفعالة وذات مغزى من الناس، ولا سيما في الشمال إلى إدارة الأمن المحلي؛
- المشاركة الحقيقية المهمة للسكان لإدارة الأمانة المحلية خاصة للشمال

- إعادة انتشار تدريجي للقوات المسلحة والأمن في مالي أعيد بناؤها.

- إنشاء منطقة تنمية المناطق الشمالية، مع المجلس الاستشاري أمور واستراتيجية إنمائية محددة تتكيف مع الظروف الاجتماعية والثقافية والجغرافية والطقس. وسيتم تمويل هذه الاستراتيجية من قبل مثل هذا الصندوق للتنمية المستدامة التي سوف تأتي من المصادر العامة الوطنية والمساهمات الدولية الموارد؛

- التزام المجتمع الدولي لضمان التنفيذ والإنفاذ الفعال لأحكام هذا الاتفاق، ودعم الجهود لتحقيق هذه الغاية من خلال السياسية والدبلوماسية والمالية والتقنية واللوجستية.

- سيفتح فترة مؤقتة بأسرع التوقيع الوفاق

الجزء الثاني: الأسلة السياسة والمؤسسية

الفصل الثلث: على المستوى المؤسسية والمنظمة الوطنية

المادة 6: يتفق الأطراف على وضع حل انشاء مؤسسية ما يجعل سكان الشمال في حالة كاملة للمشاركة الوطنية لإدارة شعورهم الخاصة. على الأساس الحرية الإدارية ضمانا الممثلة الكبيرة لهذا السكان داخل المؤسسات الوطنية لهذا خطط التدابير التالية:

على المستوى المحلي

اتخاذ السكان ادارة الكاملة في شعونهم الخاصة بواسطة وسيلة الحكومية اتخاذ شامل إرادتهم وحوادثهم الخاصة،

(د) ترقية تطوير المعادلة لجميع الأقاليم مالي اتخاذا بالحسبان امكانيات لكلهم،

(هـ) الغاء العنف كوسيلة تعبير السياسية والإرجاء إلى المحادثة والمشاورة للحل للاختلافات،

(و) محاربة ضد الرشوة وعدم العقوبة،

(ل) محاربة ضد الارهاب والارهاب السلع المخدرات والأنواع الأخرى الجريمة المنظمة بين الدول،

الفصل الثاني: يعزم الأطراف على وضع عمل كامل بحسن النية احتياطية لهذا الوفاق اعترافا مسؤوليتهم الأولية لهذه الوجهة.

الفصل الثالث: يتخذ المؤسسات دولة مالي الاستعدادات القانونية لهذه الوفاق المشاورة مباشرة مع الأطراف والتعيين اللجنة المراقب المذكور في هذه الوفاق.

الفصل الرابع: سيتطبق الاحتياطات أثر وطية قرر في هذه الوفاق أوليا في الأقاليم شمال مالي بدون ضرر هذه الاستعداد الخصوصية المتفق لهذا الطرف الوطن. هذه الاستعدادات متطبق لأقاليم الأخرى للوطن.

الباب الثاني: الأساس لحل دائم للاختلاف

الفصل الخامس: وتهدف هذه الاتفاقية إلى تهيئة الظروف لسلام دائم في مالي، والمساهمة في الاستقرار الإقليمي الفرعي والأمن الدوليين. انه يكرس رسميا تسوية متفق عليها للنزاع على أساس ما يلي:

بالنسبة ألي تسمية أزواد

ويشمل المصطلح واقع اجتماعي وثقافي أزواد والنصب التذكاري الرمزي وتقاسمها من قبل مجموعات مختلفة من شمال مالي، والمكونات المكونة للمجتمع الوطني. وهناك فهم مشترك لهذا المصطلح الذي يعكس أيضا الواقع الإنساني، ستشكل أساس توافق الآراء اللازم فيما يتعلق الطابع الحدودي للدولة مالي وسلامة أراضيها.

- جرى انتخاب الجمعية الإقليمية في المنطقة عن طريق الاقتراع العام المباشر، وتتمتع نقل واسعة من المهارات والموارد ويملك السلطة القانونية والإدارية والموارد المالية؛

- إن الشعب المالي وعلى وجه الخصوص تلك المناطق الشمالية سوف في هذا الإطار لإدارة شؤونهم الخاصة على أساس مبدأ الحكم الذاتي؛

- يتم انتخاب رئيس الجمعية بالاقتراع العام المباشر. وهو أيضا الرئيس التنفيذي والإدارة في المنطقة؛ - الدوائر والهيئات التشريعية سمة مشتركة (مجلس الدائرة ومجلس المدينة) ينتخبون بالاقتراع العام المباشر وإخراج المكاتب مع مسؤول تنفيذي برئاسة رئيس المجلس ودائرة انتخاب عمدة؛

ومن المسلم به في كل منطقة الحق في اعتماد الاسم الرسمي لاختياره في إطار أحكام المتعلقة بالمناطق حالة والعملية القانونية.

على المستوى الوطني

- إحياء وتسريع عملية التنفيذ من البيت الثاني للبرلمان تحت اسم مجلس الشيوخ، مجلس الأمة أو أي تسمية أخرى مكافئة طبيعتها ودورها، وجعلها مؤسسة التي البعثات تشجيع تكوين تعزيز أهداف هذا الاتفاق؛
- تحسين تمثيل الشعب في الجمعية الوطنية من خلال الزيادة في عدد الدوائر الانتخابية و / أو أي تدابير أخرى مناسبة؛
- على المدى القصير، واتخاذ خطوات في اتجاه افتتاح المجلس الأعلى للتعاونيات بما في ذلك ممثلين من وجهاء التقليدية والنساء والشباب؛

- ضمان تمثيل أفضل للشعوب شمال مالي في المؤسسات والمرافق الرئيسية، والهيئات الحكومية للجمهورية.

الفصل الرابع: توزيع الصلاحيات والمسؤوليات

المادة 7: يقر الطرفان على ضرورة تقاسم المهام والمسؤوليات بين الدولة والسلطات المحلية، لضمان المستوى المطلوب من الكفاءة والنظر في احتياجات ومطالب المواطنين والمجتمعات على مستوى القاعدة .

المادة 8: المناطق هي مسؤولة، ضمن الإطار العام المحدد مسبقا من قبل النظام الأساسي واللائحة، في المسائل --- عليه أدناه:

أ) خطة وبرنامج والتنمية الاقتصادية والاجتماعية والثقافية؛
ب) تخطيط استخدام الأراضي؛

ج) إنشاء وإدارة المرافق والخدمات الاجتماعية الأساسية (التعليم الأساسي والتدريب المهني، والصحة، والبيئة، والثقافة، والبنية التحتية للطرق والاتصالات داخل السلطة النطاق الإقليمي والمياه والصرف الصحي)؛

د) الزراعة والثروة الحيوانية، ومصائد الأسماك، وإدارة الغابات، والنقل، والتجارة، والصناعة، والحرف، والسياحة، والنقل الأقليمي؛

هـ) الميزانيات والحسابات الإدارية الإقليمية؛

و) وضع وتنفيذ الضرائب و صفات الخاصة استنادا إلى معايير التي وضعتها الدولة؛

ز) المؤسسات الملوك .

ح) القبول والرفض من التبرعات والمنح والوصايا .

ي) المشاركة في رأس المال .

ك) التعاون اللامركزي والتوأمة .

ل) الشرطة الإقليمية و الحماية المدنية.

المادة 9 : مداوات السلطات المحلية واجبة التنفيذ فور نشره و إحالته إلى ممثل الدولة . يتم تحديد توزيع الصلاحيات بين مختلف السلطات المحلية بموجب القانون ، استنادا إلى مبدأ التبعية .

الفصل 5 : تمثيل الدولة والرقابة الشرعية

المادة 10 : يدعو الدولة إلى السلطات المحلية ممثلا ل

للحفاظ على المصلحة العامة . على هذا النحو ، فإنه التبديلات سياسة الحكومة بشأن المشاريع الكبرى ويسهل سياسات للتنمية الاقتصادية والاجتماعية و التخطيط الإقليمي.

المادة 11 : الدولة ، من خلال ممثلها ، لديها التحقق مشروعية الأعمال الإدارية لل سلطات المحلية. وتعرف شروط ممارسة هذه السيطرة عليها القانون.

المادة 12 : مع عدم الإخلال سلطات الدولة كجزء من سلطاتها السيادية ، يتفق الطرفان على ضرورة التشاور بين الدولة و الأقاليم على :

- تنفيذ مشاريع التنمية التي تقررها الدولة والمؤسسات العامة أو الخاصة لهذه الكيانات؛
- استغلال الموارد الطبيعية ، بما في ذلك التعدين .

- أي مسألة أخرى في إطار تنفيذ هذا الاتفاق.

الفصل 6: التمويل والموارد

المادة 13: بالإضافة إلى ذلك لتحديد معدلات الضرائب والرسوم والضرائب المحلية، كما هو منصوص عليه في المادة 8 من هذا الاتفاق، كل منطقة لديها المرونة لخلق الضرائب تكيف مع الهيكل الاقتصادي وأهدافها التنموية في إطار القانون.

المادة (14): تكفل الدولة لتنفيذ، بحلول عام 2018 آلية نقل 30% من إيرادات الموازنة من الدولة إلى السلطات المحلية، على أساس نظام تكافؤ، مع إيلاء اهتمام خاص إلى كوريا الشمالية، وفقا لمعايير يتم تحديدها.

المادة 15: الدولة يضيفي على السلطات المحلية المعنية مئوية من الإيرادات من عمليات على أراضيها، والموارد الطبيعية، بما في ذلك التعدين، وفقا لمعايير محددة بالاتفاق المتبادل.

المادة 16: تلتزم الدولة:

- نقل إلى السلطات المحلية آلت الخدمات ضمن مجالات اختصاصها.

- نقل إلى السلطات المحلية آلت الخدمات ضمن مجالات اختصاصها. - جعل أكثر جاذبية الخدمة العامة من السلطات المحلية، وخاصة في المناطق الشمالية من مالي. - تشجيع التوظيف في الخدمة العامة من السلطات المحلية، التي سيخصص أساسا إلى المناطق الشمالية من المواطنين الموظفين.

الجزء الثالث: أسئلة والدفاع الأمن

الفصل 7: مبادئ توجيهية

المادة 17: إن قضايا الدفاع والأمن بعد واحد --- تحكمه المبادئ التالية:

- الشمولية وتمثيل فعال لجميع شعب مالي في القوات المسلحة والأمن
- تفرد للقوات المسلحة والأمن في مالي، عضويا وبشكل هرمي في ظل الحكومة المركزية؛
- تصاعد إعادة انتشار القوات المسلحة والأمن من مالي أعيد بناؤها.

الفصل 8: كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج (DDR)

المادة 18: عملية تجميع المقاتلين في تحديد التكامل مؤهلة قدامى المحاربين أو نزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج (DDR). تتم هذه العملية وفقا للمعايير والممارسات المهنية التي أنشئت بدعم من بعثة الأمم المتحدة المتكاملة المتعددة الأبعاد لتحقيق الاستقرار في مالي (MINUSMA).

المادة 19: يتفق الطرفان على إنشاء لجنة وطنية لنزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج، بما في ذلك ممثلين عن الحكومة والحركات. وهذه اللجنة تعمل بشكل وثيق مع لجنة المتابعة للاتفاق.

وتعقد التكامل و DDR في مثل التجميع:

المادة 20

مقاتلين لأي التكامل داخل الهيئات الاعتبارية للدولة بما في ذلك

القوات المسلحة والأمن أو إعادة إدماجهم في الحياة المدنية. نزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج القلق السابق --- المقاتلين تقتصر الذين لم يستفيدوا من التكامل.

الفصل 9: إعادة الانتشار القوات المسلحة والأمن

المادة 21: إن القوات المسلحة والأمن ويعاد نشر بناؤها حتى

التقدمي بعد توقيع الاتفاق، على كافة المناطق الشمالية. هذا

ويتم إعادة بتوجيه من الآلية التنفيذية لتنسيق (OMC)، بدعم من MINUSMA.

وسوف تشمل إعادة نشر القوات عددا كبيرا من الناس:

المادة 22: جاءوا من المناطق الشمالية، بما في ذلك الأوامر، وذلك لتعزيز

عودة الثقة وتسهيل تقدمية تأمين هذه المناطق.

الفصل 10: إعادة تنظيم القوات المسلحة والأمن

المادة 23: يتفق الطرفان على ضرورة أن تقوم في العمق، وإصلاح قطاع الأمن (SSR) من خلال التعلم من التجارب السابقة و "الضغط على الوثائق ذات الصلة للاتحاد الأفريقي و الأمم المتحدة.

المادة 24: على الحكومة المعنية، بمساعدة من الشركاء الدوليين، كل ما يلزم لتطوير مؤسسات الدفاع والأمن قادرة على تلبية الاحتياجات الأمنية للبلاد والمساهمة في تعزيز الأمن الإقليمي .

المادة 25: يتفق الطرفان على إنشاء المجلس الوطني للـRSS، وبما فيه الكفاية قدرات جمع تمثيلية من المجتمعات المختلفة، لإجراء تأمل عميق حول رؤية جديدة

الأمن القومي والدفاع مع الأخذ في الاعتبار جميع العوامل المحلية والإقليمية والوطنية والدولية ذات الصلة.

المادة 26: المجلس الوطني للـRSS يجعل توصيات بشأن آليات مبتكرة بشأن التعيينات في المناصب في وصايا وخدمات جلييلة، من أجل تعزيز اللحمة الوطنية والمهنية وفعالية وقال المحطات.

المادة 27: في سياق إصلاح القوات المسلحة والأمن، سيكون هناك إنشاء قوة شرطة تحت سلطات المحلية، كجزء من صلاحيات الشرطة الخاصة بهم.

يتم تعيين اللجان الاستشارية الأمن المحلي (CCLS) تضم ممثلين عن الدولة والسلطات الإقليمية والمحلية والمجتمعات والسلطات التقليدية ووضعها تحت سلطة رئيس السلطة التنفيذية المحلية:

المادة 28 : سيقم الجان المستشاري المحلي للأمان (CCLS) مجتمع ممثلي الدولة والسلطات الإقليمية والخلفية والبلدية والسلطات التقليدية ووضع تحت اشراف السلطات الرئيس التشريعي المحلي.

الفصل 11: المعركة ضد الإرهاب

المادة 29: يؤكد الطرفان التزامهما لمكافحة الإرهاب والاتصالات المتعددة الجريمة المنظمة والاتجار بالمخدرات، بما في ذلك من خلال الاستراتيجيات والآليات الإقليمية القائمة.

المادة 30: يتفق الطرفان على اقامة، كما والوحدات الخاصة اللازمة لمكافحة الإرهاب والجريمة المنظمة العابرة للحدود الوطنية.

الجزء الرابع: والتنمية الاقتصادية الاجتماعية و الثقافية

الفصل 12: استراتيجية التنمية المحددة

المادة 31: يتفق الطرفان على ضرورة قيام دولة لإعادة بناء رؤيتها للتنمية المحلية لصالح زيادة تمكين المجتمعات المحلية لجعل استراتيجياتها الإنمائية في سياق الداعمة والمشاركة وتكييفها ل --- الحقائق الاجتماعية المحلية الثقافية والجغرافية وضمان الشفافية والمساءلة على جميع المستويات.

المادة 32: اثنين أو أكثر من المناطق يمكن، في ظل الشروط التي يحددها القانون، ووضع في مكان والهيئات المختصة العمل على تحسين التنمية الاقتصادية والاجتماعية، في حدود صلاحياتها المنصوص عليها في هذا الاتفاق.

المادة 33: يجب ان تكون هناك تنمية المنطقة الأقاليم الشمالية، مع المجلس الاستشاري أمور تتكون من ممثلين للجمعيات الإقليمية المعنية والمسؤولين حصرا لتنسيق الموارد لجميع الجهود لتسريع التنمية الاجتماعية --- المحلية وغيرها من المسائل ذات الصلة الاقتصادية.

المادة (34): ويوجد في المنطقة محددة تطويرها بشكل مشترك من قبل الأطراف استراتيجية التنمية بدعم من الشركاء الدوليين وممولة بشكل خاص من قبل صندوق تنمية المستدامة.

المادة 35: المقصود من استراتيجية لرفع المناطق الشمالية في نفس مستوى

بقية البلاد من حيث مؤشرات التنمية، خلال مدة لا تتجاوز مدته 10 إلى 15 سنة. رصد تنفيذها وسيتم توفير من قبل المجلس الاستشاري لتنمية المنطقة بدعم من المؤسسات والسلطات.

المادة 36: يتفق الطرفان على إنشاء، تحت رعاية لجنة المتابعة لهذه الاتفاقية، وهي "بعثة التقييم المشتركة في شمال مالي"، والمضي قدما مع تحديد الاحتياجات الإنعاش المبكر، والحد من الفقر وتحقيق التنمية في المنطقة. وستجرى البعثة في موعد لا يتجاوز ثلاثة أشهر بعد التوقيع على الاتفاق. وسيدعى البنك الدولي والبنك الأفريقي للتنمية (ADB) والبنك الإسلامي للتنمية (IDB) لقيادة البعثة، بالتشاور مع الحكومة، والمؤسسات الدولية الأخرى ذات الصلة، وممثلين عن المنطقة.

المادة 37: سيتم عقد مؤتمر لجمع التبرعات في غضون شهرين من تطوير استراتيجية التنمية محددة. فإن المؤتمر إنشاء صندوق للتنمية المستدامة التي من شأنها أن تخدم أداة محددة تمويل استراتيجية التنمية.

الفصل 13: تعبئة تنمية الأقاليم الشمالية

المادة 38: إن منطقة التنمية الأقاليم الشمالية الاستفادة، على سبيل الأولوية، التدابير دعم الدولة المنصوص عليها في هذا الاتفاق. وفي هذا الصدد، تتفق الأطراف على تنفيذ جميع التدابير في الأجلين القصير والمتوسط والطويل المبينة في المرفق المتعلق التنمية الاجتماعية --- الاقتصادية والثقافية. وستعرض الحكومة الجلسات الأولى للجنة المتابعة للاتفاق، وهي وثيقة تحدد التزاماتها في هذا الصدد، وسائل ينوي تعبئة والجدول الزمني للتنفيذ الالتزامات كما اتفق وعلى وجه الخصوص في المجالات التالية: - الخدمات الاجتماعية الأساسية؛

- تنمية الموارد البشرية؛ - الأمن الغذائي؛
- التنمية الريفية (الزراعة والثروة الحيوانية والأنشطة الرعوية)؛
- البنية التحتية الأساسية، لضمان انفتاح المناطق الشمالية.
- المناجم والطاقة الشمسية؛ - التوظيف. خاصة بالنسبة للنساء والشباب وnciens المقاتلين؛
- إنشاء الأعمال التجارية المحلية؛ - إعادة الإدماج وإعادة تأهيل العائدين والمشردين داخليا وغيرهم من الفئات الضعيفة.
- الحرف اليدوية، والسباحة، والتجارة والاتصالات؛ و
- التربية والتعليم والثقافة.

المادة 39: يتفق الطرفان، بخصوص مجالات التعليم والثقافة، إلى اتخاذ التدابير التالية:

- تكييف المناهج الدراسية مع واقع الاجتماعية والثقافية للمناطق.
- تعزيز اللغات المحلية والنصوص.
- تعزيز نظام التعليم الابتدائي والثانوي مع إيلاء اهتمام خاص للتعليم للجميع؛
- إنشاء مؤسسات التعليم العالي؛
- إنشاء المراكز الثقافية والمتاحف الإقليمية؛ و
- تعزيز ثقافات هذه المناطق على المستوى المحلي والوطني والدولي.

المادة 40: وسيتم إنشاء وكالة التنمية الإقليمية في كل منطقة لتعزيز قدرة صاحب المشروع من المناطق والسماح الرصد السليم لتنفيذ الالتزامات التي قطعتها الحكومة على المناطق. الوكالة هي جزء من الإدارة الإقليمية ووضعها تحت سلطة رئيس الجمعية الإقليمية، قبل التي هي مسؤولة عنها.

المادة 41: اتفاقات سيصار جبرامج المناطق / الدولة لإنشاء هيكلية برامج استثمارية متعددة السنوات واللوائح من التزامات الدولة في مجال التنمية الاقتصادية والاجتماعية.

المادة (42): تكفل الدولة لتسهيل زيادة مشاركة السلطات المحلية في تعبئة واستخدام الإيرادات والمنح المقدمة من استكشاف واستغلال الموارد الطبيعية المحلية، وكذلك الأرباح الناتجة عن التعاون اللامركزي، والاتفاقات الاقتصادية بشأن الدولة.

المادة (43): تكفل الدولة تشجيع مشاريع التعاون عبر الحدود من مبادرة محلية. سيتم اتخاذ خطوات لإشراك كاف السلطات المحلية والإقليمية في مجال تطوير والاستنتاج وتنفيذ ورصد اتفاقيات القروض والمعونات الإنمائية جرا.

المادة 44: سيتم إجراء المراجعة الدورية لبرامج التنمية من قبل الشركاء الفنيين والماليين، تحت رعاية لجنة المتابعة.

المادة 45: وضعت جميع الأطراف الدولية الفاعلة استراتيجيات أو اتخاذ مبادرات لمنطقة الساحل، مدعوة إلى إعطاء الأولوية الواجبة لاحتياجات المناطق الشمالية من مالي وأهمية الاستقرار على وجه السرعة من أجل السلام والأمن الإقليمية.

الجزء الخامس: المصالحة والعدالة والإنسانية

الفصل 14: المصالحة والعدالة

المادة 46: يتفق الطرفان على تعزيز مصالحة وطنية حقيقية تستند إلى العناصر التالية --- بعد:

- تطوير ميثاق وطني للسلام والوحدة والمصالحة الوطنية؛
- إنشاء آليات العدالة الانتقالية، بما في ذلك من خلال تفعيل لجنة الحقيقة والعدالة والمصالحة.
- إنشاء لجنة إنفاذ ضد الفساد والجريمة المالية؛
- إنشاء لجنة دولية للتحقيق لتسليط الضوء على جميع جرائم الحرب والجرائم ضد الإنسانية، وجرائم الإبادة الجماعية، والجرائم الجنسية والانتهاكات الخطيرة الأخرى للقانون الدولي، لحقوق الإنسان حقوق والقانون الإنساني الدولي في جميع أنحاء أراضي مالي.

- وإذ تؤكد من جديد الطابع غير قابل للتصرف من جرائم حرب وجرائم ضد الإنسانية، والتزام الأطراف إلى التعاون مع لجنة التحقيق الدولية.
- لا عفو عن مرتكبي جرائم حرب وجرائم ضد الإنسانية وانتهاكات خطيرة لحقوق الإنسان، بما في ذلك العنف ضد النساء والفتيات والأطفال، مرتبطة النزاع؛
- توطيد السلطة القضائية لضمان سيادة القانون في جميع أنحاء البلاد.
- الالتزام لتنفيذ إصلاح كبير العدل لجلب الخصوم، وتحسين الأداء، ووضع حد للإفلات من العقاب ودمج الأجهزة التقليدية والعرفية دون المساس بالحقوق السيادي للدولة.
- تعميم المساعدة القانونية والمشورة والمعلومات عن حقوق المواطنين.
- تعزيز جودة التعليم لجميع أصحاب المصلحة وضباط من المحكمة، بما في ذلك قاضي.
- تعزيز دور قاضي في إقامة العدل، وبخاصة فيما يتعلق الوساطة المدنية أن تأخذ في الاعتبار الخصائص الثقافية والدينية والتقليدية؛
- رفع مكانة السلطات التقليدية من خلال رعايتهم والنظر في قواعد البروتوكول والأسبقية.

الفصل 15: القضايا الإنسانية

- المادة 47:** تتعهد الأطراف لخلق الظروف لتسهيل عودة وإعادة إلى الوطن وإعادة الإدماج وإعادة الإدماج السريع لجميع المشردين واللاجئين وإنشاء آليات الدعم وفقا للسكرتير الأفريقية والدولية ذات الصلة بما في ذلك اتفاقية منظمة الوحدة الأفريقية لعام 1969 التي تنظم الجوانب المحددة لمشاكل اللاجئين في أفريقيا واتفاقية سنة 2009 (اتفاقية كمبالا) بشأن حماية ومساعدة النازحين داخليا في أفريقيا.
- المادة 48:** دعوة الأطراف الوكالات والمنظمات الإنسانية إلى دعم الجهود الرامية إلى ضمان عودة وإعادة إلى الوطن وإعادة الإدماج وإعادة الإدماج السريع لجميع المشردين واللاجئين.
- المادة 49:** تتعهد الأطراف لتعزيز واحترام مبادئ الإنسانية والحياد والنزاهة والاستقلال توجيه العمل الإنساني. وتتعهد أيضا لمنع أي استخدام للمساعدة السياسية أو اقتصادية أو عسكرية الإنسانية، لتسهيل وصول الوكالات الإنسانية وضمان سلامة شعوبها.

الجزء السادس: ضمان ودعم على المستوى الدولية

الفصل 16: مسؤولية الأطراف

- المادة 50:** يقر الطرفان بأن الضمانة الأولى لنتائج الاتفاق يكمن في صدقهم وحسن النية والالتزام تأخذ على مضمون الاتفاق، وأن تعمل على تنفيذ جميع من فيها أحكام في مصلحة المصالحة في بلادهم، فضلا عن السلام والأمن والاستقرار في مالي والمنطقة ككل.
- المادة 51:** تطالب الأطراف الطبقة السياسية والمجتمع المدني، بما في ذلك المنظمات النسائية ومجموعات الشباب ووسائل الإعلام والاتصالات التقليدية والسلطات التقليدية والدينية، لإعطاء الدعم الكامل للتنفيذ أهداف الاتفاق.

الفصل 17: دور الوساطة

- المادة (52):** الوساطة تحت رعاية الجزائر كقائد، هو الضامن السياسي من الاتفاق و الامتثال لأحكامه من قبل الأطراف. على هذا النحو، فإنه:
- تواصل لتقديم مساعيها الحميدة إلى الأطراف؛
- تنصح الأطراف، حسب الاقتضاء، في عملية التنفيذ؛
- أعمال كملاد أخير لمضاعفة السياسية والمعنوية في حالة وجود صعوبات خطيرة مثل لتقويض أهداف و أغراض هذه الاتفاقية.
- المادة 53:** الوساطة يساهم بنشاط في الدعوة الدولية لتنفيذ الأمتل لل اتفاق وحشد الدعم اللازم ل مالي. **الفصل 18:** دور المجتمع الدولي

المادة 54: على المجتمع الدولي أن يضمن التنفيذ الدقيق لهذا الاتفاق وملتزمة دعم الجهود الرامية إلى تحقيق هذه الغاية. وبشكل أكثر تحديدا:

- الأيونات المتحدة نا والاتحاد الأفريقي والايكواس والاتحاد الأوروبي السابق، منظمة المؤتمر الإسلامي وغيرها من الشركاء الدوليين، ملتزمون بتقديم الدعم السياسي الكامل للاتفاق.
- مجلس السلم والأمن التابع للاتحاد الأفريقي والأمم المتحدة --- مدعون مجلس الأمن لتقديم دعمها الكامل لهذا الاتفاق ومراقبة تنفيذها ورفع القضية للتدابير المناسبة ضد أولئك الذين يعرقلون تنفيذ الالتزامات الواردة فيها وتحقيق الأهداف؛
- ويطلق على المجتمع الدولي لمرافقة تنفيذ الاتفاق، من خلال الدعم المالي والتقني واللوجستي اللازم لعمل مختلف الآليات المنصوص عليها في الاتفاق، كالتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج، SSR والجهود المبذولة

لمكافحة الإرهاب والجريمة المنظمة، وكذلك المساهمة فورا وبسخاء إلى الصندوق الاستئماني اعتبار وأخذ الفرصة للمؤتمر لجمع الأموال من المقرر في اتفاق لتقديم دعم كبير لتطوير المناطق الشمالية .
المادة 55: يتفق الطرفان على إنشاء آلية التقييم والرصد، وإشراك جميع أصحاب المصلحة في مالي والشركاء الدوليين.

المادة 56: دور حاسم والمساهمات الهامة المتوقعة من وكالات وبرامج MINUSMA، الأمم المتحدة، وأي منظمة أخرى ش --- بنية الدولة أمور لتحقيق أهداف هذه الاتفاقية ضمن ولايات وهبوا من قبل سلطاتها المختصة
الفصل 19: لجنة المتابعة للاتفاق

المادة 57: يتفق الطرفان على إنشاء وعند توقيع الاتفاق، لجنة مراقبة تنفيذ اتفاق السلام والمصالحة في مالي (لجنة المتابعة لهذه الاتفاقية).

المادة 58: لجنة رصد هذا الاتفاق يتم على النحو التالي: حكومة مالي والحركات الموقعة على هذا الاتفاق والوساطة (الجزائر، كقائد، بوركينا فاسو وموريتانيا والنيجر وتشاد والجماعة، الأمم المتحدة ومنظمة المؤتمر الإسلامي والاتحاد الأفريقي والاتحاد الأوروبي). ودعا الأعضاء الدائمين في مجلس الأمن الدولي إلى المشاركة في أعمال اللجنة. لجنة المراقبة هذه الاتفاقية أن تدعو أيضا، حسب الاقتضاء، والجهات الفاعلة الأخرى والمؤسسات المالية الدولية إلى المشاركة في أعمالها.

ويرأس لجنة الرصد هذا الاتفاق الجزائر، زعيم الوساطة، بمساعدة من بوركينا فاسو وموريتانيا والنيجر، وتشاد، ونواب الرؤساء ---: المادة 59. تجتمع اللجنة في بامكو.
في النادر أن تجتمع في أي مكان، إذا لزم الأمر. وتجتمع اللجنة في جلسة عامة مرة واحدة في الشهر على الأقل، وربما، إذا لزم الأمر، وعقد اجتماعات استثنائية.

المادة 60: لجنة المتابعة من هذا الاتفاق المهام التالية:

- الرصد والمراقبة والإشراف والتنسيق من أجل التنفيذ الفعال من قبل الأطراف جميع أحكام الاتفاقية، ودون المساس الولاية المسندة إلى MINUSMA من قبل مجلس الأمن؛

- وضع جدول زمني مفصل لتنفيذ الأحكام ذات الصلة من الاتفاقية وضمان الامتثال؛

- التأكد من تفسير الأحكام ذات الصلة من اتفاق في حالة من التناقضات بين الأطراف؛

- الرصد، إن وجدت، وجهات نظر الأطراف؛ و

- تشجيع الحكومة على اتخاذ جميع التدابير التي تراها ضرورية من أجل التنفيذ الفعال لأحكام الاتفاق، بما في ذلك:

أنا. وجود الخدمات العامة واللامركزية آلت إلى الشمال.

ثانيا. اعتماد سريع للنصوص الدستورية والتشريعية والتنظيمية لتمكين تنفيذ أحكام الاتفاق؛ ثالثا. نقل الموارد والوسائل اللازمة لفعالية أداء السلطات المحلية وممارسة صلاحياتهم.

د. اتخاذ الخطوات اللازمة لتمكين الملكية المحلية من أدوات الديمقراطية الجديدة المنفق عليها في الاتفاق، بما في ذلك من خلال تحديث قوائم الناخبين، وتشجيع التوظيف والمشاركة في الانتخابات المحلية، ودعم إنشاء المؤسسات والإجراءات الجديدة.

المادة 61: إن MINUSMA، بالتعاون مع الاتحاد الأفريقي (MISAHEL)، ومنظمة المؤتمر الإسلامي والاتحاد الأوروبي والجماعة، ويساعد اللجنة هذا الرصد اتفاقية في مراقبة تنفيذ الاتفاق.

المادة 62: لإنجاز ولايتها، لجنة هذا الرصد اتفاقية تنفذ --- أربع لجان فرعية تغطي المواضيع التالية: "القضايا السياسية والمؤسسية"، "الدفاع والأمن"، "الاقتصادية والاجتماعية والثقافية" و" المصالحة والعدالة والقضايا الإنسانية ".
الفصل 20: رصد المستقل

المادة 63: يتفق الطرفان على تعيين مراقب مستقل ع لجنة المتابعة هذا الاتفاق، إلى تقييم موضوعي للحالة تنفيذ هذا الاتفاق. وتنتشر كل أربعة أشهر تقريرا شاملا عن التقدم المحرز في تنفيذ الالتزامات بموجب الاتفاق، وتحديد الاختناقات المحتملة، ووضع

المسؤوليات، وتقديم توصيات بشأن التدابير الواجب اتخاذها.

المادة 64: المراقب المستقل يتلقى الدعم الفني اللازم لتنفيذ ولايتها.

الباب السابع : أحكام ختامية

المادة 65 و أحكام هذه الاتفاقية و ملاحظها لا يمكن تغيير دون موافقة صريحة من جميع الموقعين على هذه الاتفاقية الأطراف و بعد لجنة المتابعة .

المادة 66 : إن الإيضاحات والاعلان الأطراف للعملية الجزائر العاصمة الذي وقع في الجزائر العاصمة في 19 فبراير

2015

هي جزء لا يتجزأ من الاتفاق و لها نفس القيمة القانونية لأحكام أخرى من النص .

(النسخة المراجعة 25 فبراير 2015 الساعة 19:30)

ملحق 1: الفترة الانتقالية

وحتى تنفيذ التدابير المنصوص عليها في هذه الاتفاقية، وافق التدابير المؤقتة، المشار --- في وقت لاحق. يجب أن يتم تنفيذها خلال فترة انتقالية فعالة مباشرة بعد التوقيع على اتفاق للسلام والإصلاح في مالي من العملية الجرائر العاصمة ، وعلى أن يتم نشره على مدى عشرة --- 8-20 وأربعة أشهر. وهذه الفترة يعمل على تشجيع إقامة الظروف التي التوفيق بين المالين، ووضع أسس لمالي جديد وموحد ديمقراطي وعبر، في جملة أمور، وتعزيز السلام والديمقراطية و قبول التنوع الثقافي. كما أنه سيضمن عودة وإعادة التوطين وإعادة الإدماج من المالين الذين يعيشون خارج التراب الوطني، وإعادة تأهيل الضحايا.

أهداف ومدة الفترة الانتقالية وسيفتح المرحلة الانتقالية

فوراً بعد توقيع هذا الاتفاق. خلال هذه الفترة، وفي انتظار اعتماد وبدء نفاذ القانون والحكم المنصوص عليها في هذه الاتفاقية، تتخذ تدابير استثنائية فيما يتعلق بإدارة المناطق الشمالية من مالي وتنفيذها . وتهدف هذه الأحكام إلى:

- ضمان اعتماد التنظيمية والتشريعية والدستورية، والسماح للإنشاء وتشغيل جديد المؤسسي والسياسي الإطار، والأمن والدفاع والاقتصادية والاجتماعية والثقافية، والعدالة والمصالحة الوطنية؛
- لإعادة النظر في قانون الانتخابات وذلك لضمان عقد على المستوى المحلي والإقليمي والوطني خلال الفترة الانتقالية، انتخابات لإنشاء الأجهزة المنصوص عليها في هذا الاتفاق؛
- تنفيذ التدابير والترتيبات من أجل استعادة السلام ووقف الأعمال العدائية وإصلاح قوات الدفاع والأمن من أجل تعزيز الكفاءة المهنية والطابع الجمهوري.
- ضمان اعتماد التدابير المتفق عليها لمواجهة تحدي الإرهاب والتطرف، وتجنب الازدواجية في الإقصاء والتهميش والإفلات من العقاب؛
- لتنفيذ الاتفاق وفقاً للجدول الزمني للتنفيذ. لضمان استمرارية الدولة، ستستمر المؤسسات الحالية مهمتهم حتى إنشاء الأجهزة المنصوص عليها في هذا الاتفاق.
- والدانتيل التنفيذ، عند الاقتضاء وفي آخر ثلاثة أشهر بعد التوقيع على اتفاق من السلطات المسؤولة عن إدارة العموم الدوائر والمناطق الشمالية خلال الفترة الانتقالية. وسيتم تحديد تعيينهم وصلاحيات وإجراءات عملها بتوافق الآراء بين الطرفين؛
- اعتماد سريع للنصوص الدستورية والتشريعية والتنظيمية لتمكين تنفيذ أحكام الاتفاق؛
- سوف تتخذ الحكومة جميع الخطوات اللازمة التي يجب اتخاذها من قبل الجمعية الوطنية في غضون 12 شهراً، وهو قانون انتخابي جديد.
- وتجري الانتخابات على المستويات الإقليمية والمحلية لأجهزة المتضررين من أحكام هذا الاتفاق خلال الفترة الانتقالية، وفقاً للشروط وخلال مدة أقصاها 18 شهراً.

الملحق 2: الدفاع والأمن

1. التدابير الأمنية المؤقتة تحت رعاية اللجنة الفرعية

الدفاع والأمن التابعة للجنة المتابعة للاتفاق، أنه خلق لجنة فنية الأمن (STC) الذي يتضمن وظائف اللجنة الفنية المشتركة الأمن (CTMS) بعد اتفاق واغادوغو ومددت 16 سبتمبر 2014 في الجزائر العاصمة

(أ). المشاركة الفعالة لممثلي الحكومة والتنسيق ومنهاج CTS والمختلطة فرق المراقبة والتأكيد (EMOVs) الموسعة، بما في ذلك الهوانيات في المناطق

- وستواصل CTMS مهمتها الموسعة إلى التنفيذ الفعال للـ CTS.
- يتضمن CTS ستة ممثلين من القوات المسلحة والأمن من مالي. ثلاثة ممثلين من التنسيق وثلاثة ممثلين للمنهاج. وسوف تشمل
- ممثلان عن MINUSMA (بما في ذلك رئيس CTS) وممثل عن كل عضو من أعضاء فريق الوساطة والقوات الدولية.
- و CTS هو المسؤول على وجه الخصوص:
- وضع وقف - إطلاق النار بين الطرفين
- عن الانتهاكات المحتملة لوقف - النار
- تحديث والتحقق من الترتيبات الأمنية.
- إلى التعرف والتحقق من مواقع المعسكرات. و
- تقنيا دعم العملية إدماج المقاتلين السابقين

ب. تنفيذ آلية التنسيق التشغيلي ودوريات مشتركة

- في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، ينشأ بموجب هذا تحت رعاية و CTS آلية التنسيق التشغيلية ودوريات مشتركة.
- CTS اقتراح اختصاصات تفصيلية لآلية التنسيق التشغيلية (JI)، بما في ذلك تكوينها ومهامها. سوف اختصاصات تحديد على أساس شامل وتوافقي، وعدد من ممثلي القوات المسلحة والأمن والتنسيق ومنهاج داخل OMC.
- سوف يتم تنسيق هذه الآلية من قبل ضابط من القوات المسلحة والأمن يساعده ممثل لجنة التنسيق وممثل عن المنهاج؛
- وزارة التجارة ستعمل بشكل وثيق مع القوات الدولية؛
- وزارة التجارة مسؤولة عن تخطيط وتنفيذ دوريات مشتركة بما في ذلك أفراد القوات المسلحة والأمن والتنسيق مالي ومكونات منصة مع، إذا لزم الأمر، ويمكن، ودعم MINUSMA وقوات بحضور الدولية (مصطلحات ومنطقة الجدول الزمني دورية يحدده وزارة التجارة). تعقد أول دورية مشتركة في موعد أقصاه يوم 60 من توقيع الاتفاق؛
- و OMC هو مسؤول أيضا عن تخطيط وتنسيق جميع الإجراءات وتحركات المقاتلين لمدة عملية التجميع.

- في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، CTS و وزارة التجارة و تقديم خطة لتنفيذ الترتيبات الأمنية ل شمال مالي ، الذي دوريات مشتركة سيكون لها دور رئيسي في تأمين عملية التجميع / إعادة تجميع والتسريح. وتهدف هذه الخطة لمنع / تقليل أي فراغ أمني قبل وأثناء و بعد عملية التجميع والتكامل وكانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج

ج. تجميع

- في غضون 30 يوما من توقيع الاتفاق، سوف CTS وضع اللمسات الأخيرة على تحديد والتحقق من مواقع المعسكرات / إعادة تجميع وتسريح المقاتلين. و MINUSMA إطلاق تطوير هذه المواقع، التي ينبغي أن تكون جاهزة في غضون مدة أقصاها 120 يوما وسيتم تسليمها كما يتم بناؤها.
 - في غضون 30 يوما من توقيع الاتفاق، سوف CTS تحديث الإجراء يوم 18 فبراير 2014 وفقا للتجميع مع تدابير من هذا الاتفاق، وتعيين التاريخ الفعلي لبدء التجميع.
 - في غضون 30 يوما من توقيع الاتفاق، تقدم الحركات إلى CTS والقائمة النهائية مصدقة من المقاتلين وأسلحتهم على أساس المبادئ المحددة في الإجراء من 18 فبراير 2014 التحديث.
- ### II. دمج المقاتلين السابقين

خلال 60 يوما من توقيع الاتفاق، فإنه سيتم تشكيل لجنة

- اللجنة التكامل، والتي ستضم ممثلين عن القوات المسلحة والأمن، والتنسيق ومنهاج، سوف تعمل في تعاون وثيق مع لجنة المتابعة من الاتفاق؛
- مرسوم سيحدد تركيبة، والغرض وطريقة عملها لجنة التكامل تحت سلطة رئيس الجمهورية الذي سيعين، توافقي المختص الذي سيرأس.
- في غضون 90 يوما من توقيع الاتفاق، والتكامل الهيئة بالتنسيق مع المجلس الوطني سيضع للـ RSS معايير والحصص وشروط دمج المقاتلين في الهيئات المكونة للدولة بما في ذلك داخل القوات المسلحة والأمن ورتبة الموامة؛

- وعلى هذا الأساس، فإن تحركات تقديم قائمة بأسماء مرشحيها للمقاتلين التكامل والحكومة ستتخذ التدابير المناسبة لتحقيق التكامل في غضون فترة لا تتجاوز ستة أشهر من تاريخ توقيع الاتفاق، تحت إشراف لجنة التكامل والمجلس الوطني للـRSS.

- تكامل الهيئة بالتنسيق مع المجلس الوطني للـRSS سوف تقدم مقترحات حول كيفية تخصيص درجات وإعادة التصنيف. وسوف تعاد أعضاء الضباط السابقين من الحركات المسلحة وقوات الأمن على الأقل نفس الدرجات. وأولئك الذين لا يستوفون شروط وأولئك الذين يختارون عدم إدراجها تكون مؤهلا للحصول على معاش، على معاش التقاعد أو العجز النسبي أو ترتيبات أخرى حسب الاقتضاء.

III. نزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج و(DDR) في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، فإنه سيتم تشكيل لجنة وطنية للـDDR

- سوف اللجنة الوطنية كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج العمل في تعاون وثيق مع لجنة المتابعة من الاتفاق؛
- مرسوم سيحدد تركيبة، والغرض وطريقة عملها لجنة كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج الوطني تحت سلطة رئيس الجمهورية الذي سيعين، توافقي المختص الذي سيرأس.
- سوف تشمل اللجنة الوطنية كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج هيئة سياسية رفيعة المستوى، واللجان الفرعية الفنية تعمل بالتوازي وبالتعاون، فضلا عن الوحدات التشغيلية في الأقاليم.
- تتكون الفرعية --- اللجان الفنية من خبراء وممثلين عن القوات المسلحة والأمن، والتنسيق ومنهاج، فضلا عن الوزارات المعنية وممثلي المجتمع المحلي

- في غضون 120 يوما من توقيع الاتفاق، واللجنة كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج الوطنية، بالتعاون مع لجنة المتابعة من الاتفاق، اعتماد برنامج كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج وطنية شاملة ومتماسكة ومقبولة من الجميع، بما في ذلك الاحتياجات تعبئة الموارد.
- اللجنة الوطنية للـDDR الاستفادة من الدعم التقني من MINUSMA وشركاء آخرين.
- وسوف تتحمل تكاليف التشغيل من اللجنة الوطنية للـDDR والمكاتب الإقليمية من قبل الحكومة بدعم من الشركاء.
- سيتم تنفيذ برنامج كانتون، والتكامل ونزع السلاح والتسريح وإعادة الإدماج مع الدعم المطلوب من جميع فروع الحكومة المالية والشركاء.

IV. إعادة انتشار القوات المسلحة والأمن في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، وزارة التجارة، من خلال CTS، سوف يقترح على اللجنة الفرعية للدفاع والأمن من لجنة المتابعة الاتفاق، خطة والتقييم التفصيلي إعادة انتشار القوات المسلحة والأمن إصلاحه في شمال مالي.

- سيتم تستند الخطة والجدول الزمني نقل على خطة لتنفيذ الترتيبات الأمنية لشمال مالي وينبغي أن تأخذ في الاعتبار البيئة والتهديدات والاحتياجات الأمنية.
- وحدات إعادة تشكيل ونشر مجهزة والحوادث بالكامل من قبل الحكومة المالية.
- إعادة انتشار القوات المسلحة وقوات الأمن أعادت تأخذ بعين الاعتبار احتياجات الحماية للشعب والأمن الداخلي، والدفاع عن السلامة الإقليمية للأمن الحدود ومكافحة الإرهاب

V. إصلاح القطاع

الدفاع والأمن. في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، مرسوم إنشاء المجلس الوطني للـRSS سيرا تنقيحها لزيادة تمثيل الحركات الموقعة على الاتفاق ومختلف الطوائف والاتفاق على الإصلاحات وخطة التنفيذ.
- في غضون 90 يوما من توقيع الاتفاق، RSS --- CN وإجراء تقييم مفصل لنظام الدفاع والأمن، وبدعم من الشركاء، بما في ذلك التشاور مع السكان، لتحديد المجالات ذات الأولوية لإصلاح هذا القطاع.

- CN --- تحديد RSS أيضا مسؤوليات ومهام مختلف الجهات الفاعلة في القطاع الأمني، مع الأخذ بعين الاعتبار تنوع المناطق الجغرافية (المدن والبلدات والأدغال والمناطق الصحراوية، وطرق المرور، وخنق نقطة والمناطق الحدودية) وفقا للأهداف (حماية الشعب، والعدالة والسجن وتنفيذ الأحكام، والكفاح ضد الكوارث الطبيعية، وعمل هجومي، وجمع الأدلة والتحقيقات والدفاع عن الوطن، وإدارة الحدود، والاستخبارات، وإدارة والإشراف على المؤسسات الأمنية، وغيرها).

- CN-RSS تسعى إلى تعزيز الرقابة والإشراف على القوات المسلحة والأمن على المستويين الوطني والمحلي وتعزيز احترام القانون وسيادة القانون.

- في غضون 12 شهرا من توقيع الاتفاقية، سيتم اعتماد قانون إنشاء وتحديد صلاحيات للسياسة الإقليمية الجديدة. فإنه سيتم أيضا تحديد العلاقات الشرطة الإقليمية مع غيرها من الهياكل الأمنية وتكوينها وطرق التوظيف، والتدريب، والتسلسل الإداري وأساليب القيادة والسيطرة.

ج. إنشاء المحلي الأمن اللجان الاستشارية (CCLS)

- في غضون 60 يوما من توقيع الاتفاق، سيتم إنشاء أمن اللجان الاستشارية المحلية (CCLS) بموجب مرسوم على أولوية إقليمية ثم على مستوى البلديات (أ) CCLS لكل منطقة ومقرها في عاصمة الولاية CCLS واحد في كل بلدية).

- وCCLS سوف تشمل الجهات الفاعلة الأمن والعدالة على المستوى المحلي، بما في ذلك ممثلين عن الشرطة الإقليمية الجديدة وممثلي المجتمعات والسلطات التقليدية والدينية والعرفية، وأعضاء من المجتمع المدني بما في ذلك جمعيات المرأة والشباب. سوف CCLS إصدار المشورة والتوصيات إلى الموقع من الجهات التنفيذية والأمنية المحلية، والمساهمة في تبادل المعلومات والوعي والنظر أفضل لمخاوف هؤلاء السكان.

- يلتقي CCLS مرة واحدة على الأقل في الشهر لتقييم الوضع الأمني وتقديم توصيات.

1. التدابير المؤقتة وفقا

- لأحكام الباب السادس من الاتفاق بشأن الفترة الانتقالية، ويكون الإجراءات والمشاريع التالية التي حددتها الأطراف بموجب ختم الاستعجال والأولوية للسكان يتأثر الوضع الأمني في المناطق الشمالية من مالي:

1. التعليم والتدريب

- تنظيم السنة الدراسية في عام 2014 --- 2015 في جميع مناطق غاو وتمبكتو وكيدال.
- تحديث الدولة من اللعب في جميع مدارس المناطق.
- تعزيز وظائف المقاصف المدرسية في 314 مدارس في افتتاح فصول داخل توزيع المواد الغذائية والمعدات المناسبة. تعزيز وظائف المدارس حسب:
- إعادة تأهيل المرافق المتضررة
- توفير من المواد المدرسية (بما في ذلك معدات الترفيه) ومستلزمات المدارس؛ و
- عودة الفعالة والسريعة في مناطق غاو وتمبكتو وكيدال جميع المعلمين نقلهم إلى أجزاء أخرى من مالي مع حوافز للعودة.
- محاذاة الطلبة المقبولين في DEF في أكاديميات تمبكتو وغاو.
- لتوظيف معلمين عقد لمدة التدخل.
- بناء وتجهيز أماكن مؤقتة للتعليم (وكلوا)؛
- التأكد من تسجيل وإدارة الطلبة المقبولين في كليات باك في التدريس

- تعبئة وإشراك المجتمعات المحلية لدعم عودة والإبقاء على الأطفال، وخاصة الفتيات، إلى المدرسة في المناطق المتضررة.

- بناء وتجهيز مركز التدريب المهني --- الزراعة الرعوية كيدال وتمبكتو.
- تنظيم مركز التدريب المهني لتعزيز الزراعة في منطقة الساحل غاو.

2 . الصحة:

- تعزيز وظيفة المرافق الصحية (CSCCom، CSRef والإقليمية المستشفيات). بواسطة:

- التوظيف المواد التقنية / المعدات والمنتجات الصحية
- بتوفير وظيفة من مستوى حزمة الرعاية،

- إعادة تأهيل وتجهيز المرافق الصحية غير وظيفية في مناطق غاو (3)، تمبكتو (3) وكيدال (5).
- تنظيم عودة الصحي الاجتماعي الشخصية --- انتقلت الى المناطق من خلال تقديم حوافز (مكافآت، تعليمات التثبيث، ...) وأمنة؛

- تجديد وجعل المرافق الصحية المتاحة التعاقد مع ضباط الطبية لتعزيز خدمات الرعاية وتحسين التغطية الصحية لمدة التدخل.

- تنظيم أيام طبية للرعاية المتخصصة (أمراض القلب والعيون والجراحة) في المستشفيات الإقليمية من قبل الممارسين المستشفيات الوطني؛

- تحسين الوصول إلى الخدمات المالية من السكان إلى المرافق الصحية من خلال تكاليف إدارة الرعاية للأشخاص المعوزين والعاندين.

- تعزيز أنشطة الاستراتيجيات المتقدمة في الرعاية الوقائية والعلاجية من خلال الفرق الجوالة.

- إنشاء أنظمة الفحص والمراجع وضد حالات المرجعية والقرار ن حمولة من الأطفال الذين يعانون من سوء التغذية الحاد

- ضمان مراقبة الأوبئة في المناطق الثلاث وتطوير جهاز الاستجابة؛

- بدء بناء وتجهيز المراكز الصحية ثلاث المجتمع والمساعدة الاجتماعية على التوالي في كيدال وغاو وتمبكتو.

3. الهيدروليكية

- إعادة تأهيل نقاط المياه (الآبار، والآبار الرعوية)؛

- أعمال الحفر في كيدال.

- الأعمال من الحفر قاو.

4. انتعاش الاقتصاد المحلي

- تقديم الدعم لإنعاش الإنتاج الزراعي والحيواني من خلال:
- إحياء الأنشطة العائلية وتربية المجتمع.
- توزيع المدخلات الزراعية؛
- تنظيم حملات التطعيم وعلاج الثروة الحيوانية؛
- المناطق مضخات إصلاح الدراجات النارية المتقدمة؛
- إنشاء أنشطة مدرة للدخل للنساء والشباب في مجالات الزراعة، وتربية الحيوانات، والتجارة الصغيرة، والصيد والحرف اليدوية.

أساليب التنفيذ:

- وافقت الحكومة على تنفيذ الإجراءات والمشاريع التي --- احتفظ في الشفافية، بالتشاور مع شركائها في عملية الجزائر العاصمة وبمشاركة المجتمعات المحلية المعنية.
- تلتزم الحكومة لتعبئة الموارد البشرية والمالية لتنفيذ هذه الأعمال والمشاريع بما في ذلك من خلال استخدام فرص التمويل التي يوفرها الشركاء التقنيين والماليين.
- اللجنة الفرعية --- "قضايا التنمية الاجتماعية --- الاقتصادي والثقافي" لجنة المتابعة ستكون مسؤولة عن الرصد والتقييم الدوري لتنفيذ هذه الأعمال والمشاريع. اللجنة المشتركة سوف تتألف من ممثلي الأحزاب إلى الوساطة، وممثل واحد لكل طرف. قد الاستفادة من أي الشخص الذي سيتم العثور مفيدة في العمل الرأي. وستعقد اجتماعات تقييمها حسب الضرورة، بناء على مبادرة من الوساطة؛
- إن المجتمع مدعوة إلى أن تكون متورطة بشدة في دعم تنفيذ الإجراءات والمشاريع المدرجة في هذا المرفق؛
- تلتزم الحكومة بضمان، من خلال اهتماما خاصا، وحماية وإعادة تأهيل وتعزيز الفئات الاجتماعية الضعيفة، بما في ذلك الأسر التي يعيها أطفال والأيتام، والأطفال المصابين بصدمات نفسية والأرامل وأسرها التي تعولها نساء والجانحين الأحداث، وجسديا وعقلياً، الخ
- تنفيذ هذه الأعمال والمشاريع ستكون بقدر يمكن أن يكون بهدف ضمان الروابط الديناميكية الفعالة بين الأنشطة في تلبية الاحتياجات الإنسانية العاجلة والتدابير الأطول أمدا من الانتعاش الاقتصادي، النمو المستدام والحد من الفقر وتحقيق الأهداف الإنمائية للألفية؛
- يجب على الأطراف أن تمتنع عن أي عمل أو مبادرة من المرجح أن يعطل أو تتداخل مع تنفيذ هذه الأعمال والمشاريع؛
- تتعهد الأطراف لضمان حرية الوصول والأمن لموظفي الدولة، ومقدمي الخدمات المعنية والعاملين في المجال الإنساني.

II. التدابير في المديين المتوسط والطويل

وكجزء من استراتيجية محددة للتنمية المشار إليها في الباب الرابع من الاتفاق المتعلق بالتنمية الاجتماعية والاقتصادية والثقافية في الشمال، خطط خاصة لعدة سنوات لتنمية المنطقة وسيتم تنفيذ المناطق الشمالية من مالي وستشمل أبرزها تنفيذ الإجراءات والمشاريع التي --- بعد:

من أجل التنمية الريفية والأمن الغذائي والبيئة، وسوف يكون هناك ما يلي:

- تقديم الدعم لمنتجي البذور والأسمدة وغيرها من المدخلات.
- دعم الخدمات التقنية لإعادة هيكلة الموارد الوراثية الحيوانية والنباتية. - تعزيز الصحة الحيوانية وذلك من خلال إعادة تأهيل الهياكل البيطرية الإقليمية والمحلية؛

- تحسين التغطية الصحية للثروة الحيوانية في كل منطقة؛
- توفير المواد خدمة والموارد اللوجستية والمعدات الفنية والدعم لعودة موظفي الدعم التقني؛
- الترويج للأحواض السمك الصغيرة، والأقفاص العائمة والبرك تخزين الممارسات؛
- توزيع الغذاء للسكان الأكثر ضعفا في من انعدام الأمن الغذائي؛
- تعزيز كفاءة نظام سلامة الأغذية الوطني؛
- تعزيز نظام الإنذار المبكر للتعامل مع الأزمات وحالات الطوارئ الغذائية السلطة.
- بناء القدرات من الأمن القومي المالية والحبوب المشترك البنوك.
- توريد المواد الغذائية للسكان الأكثر ضعفا؛
- تعزيز سيولة التبادلات بين السكان وتلك الموجودة في مناطق العجز من فائض المنتجات مناطق الحبوب؛
- تقديم الدعم لإنتاج وتسويق الماشية المحلية؛
- المعركة ضد ما يصل الإطعام النيجر نهر، والأسلحة النهر والبحيرات ع العين والبرك وقنوات العرض؛
- تنفيذ حماية مزارع ضفاف الأنهار والمزارع إنتاج الأخشاب لتلبية الأخشاب يحتاج التدفئة والخدمة؛
- حماية الحياة البرية والموائل في تطوير السياحة البيئية ---.
- المحاربة ضد الجراد.
- والمساعدة في مجال البحوث الزراعية في --- الحقل الرعوي.

في إطار برامج التحفيز للاقتصاد المحلي، سيكون هناك ما يلي:

- وإعادة الإدماج الاقتصادي من الشباب والنساء ومنظماتهم في سياق مبادرات خاصة الجماعية؛
- تشجيع الأنشطة المدرة للدخل لفائدة الشباب والنساء جميعها في الشركات من الاقتصاد الاجتماعي (جمعيات أو تجمعات
- الفائدة الاقتصادية والتعاونيات)؛
- تقديم الدعم لإنشاء الأعمال التجارية الصغيرة في المجتمع --- لإنعاش الاقتصاد المحلي وتعزيز فرص العمل؛
- بناء مهارات الشباب والنساء في ونام مع الاحتياجات الحقيقية للاقتصادات المحلية ومشاركتها النشطة.
- تقديم الدعم للتعاونيات والشركات التي يمكن أن تولد
- فرص العمل، من خلال الدعم المالي وغير المالي تكييفها لاحتياجاتهم.
- التدريب والدعم الإداري، وتركز في المقام الأول على قدرة رجال الأعمال الأجرية
- ، وبدء الأنشطة المدرة للدخل.
- تنظيم أفضل من الحرفيين.
- إنشاء الحرفي القرى في المناطق الشمالية من مالي.
- الحصول على الانتماء ووسائل الإنتاج؛
- خلق فضاء تبادل والمعارض في منظور التكامل شبه الإقليمي؛
- إنشاء برنامج دعم ريادة الأعمال للخريجين والشابات والتدريب وإدماج الشباب خارج المدرسة وخارج المدرسة.
- تحسين الإنتاجية والقدرة التنافسية من الحرفيين والمؤسسات الحرفية من خلال التدريب؛
- إنشاء أنشطة مدرة للدخل.
- الحصول على المدخلات وإنشاء قنوات التسويق؛
- تشجيع الأنشطة الاقتصادية المتعلقة بالقطاع الثقافي مثل السياحة الثقافية والأحداث ور الثقافي المنتجات الفنية.
- تطوير خدمات التمويل الصغير.
- تشجيع الصناعات الاستخراجية (البحث والاستكشاف والاستغلال) في المناطق الشمالية.

من مجال تطوير البنية التحتية الأساسية، سيكون هناك ما يلي:

- تحقيق الطرق:

- الحاق كيدال وغاو وتمبكتو في الطريق عبر الصحراء؛
- غاوو - بوريم - توسي
- كيدال - بوريم
- كيدال - تيمياوين (الحدود الجزائرية)؛
- أنيفيس - تيساليت - برج باجي مختار.
- كيدال مينكا

- ميناكا - أنسونغ--- الحدود أندير ابوكانالنيجر .
- غوما كورى --- تمبكتو .
- دوانزا- تمبكتو .
- دوانزا--- غاو (إعادة تأهيل)
- غونسي- غورما - راروس .
- تتحمل
- طريق - كوريانزي- اكا .
- طريق منية - جافارابي - ضياء --- تينغو-يووارو .
- طريق - حدود النيجر .
- طريق أنسونغو -تيسيت - الحدود بوركينافاسو .
- ليري- فاسالا .

- إن تحقيق المطارات كيدال تيساليت تاو ديني، ميناكا و غاو (إعادة تأهيل) غندام .
- تنفيذ محطات الطاقة الشمسية والديزل في مدينتي تمبكتو، غندام، مثلا، نيافونكي، غاو وميناكا، كيدال، تيساليت، جورما راروس، أنسونغو، تن إيساكو، أبيباري، بوريمدوانزي، تينكو، يووارو، ليري .
- ربط المناطق الشمالية الثلاث لهذا المشروع الهيكلي الإقليمي عبر الصحراء خط أنابيب الغاز .
- بناء أرصفة في النهر يتوقف بامبا، داوا ويوارو .
- تحت تحسين فرص الحصول على الخدمات الاجتماعية الأساسية، سيكون هناك ما يلي:
- إن استمرار إعادة تأهيل المرافق الصحية تدهورت والبناء ومراكز الصحة المجتمعية الجديدة المعدات؛
- بناء مستشفى إقليمي في كيدال وميناكا .
- زيادة الوصول للطلاب من الشمال إلى برامج المنح الدراسية
- التعليم التعاوني؛
- تعزيز توفير الرعاية للسكان في المناطق البدوية، ونشر فرق متنقلة متعددة الاستعمالات المتنقلة لتقديم الرعاية الوقائية والعلاجية .
- تنفيذ المجالات الاستراتيجية المتقدمة في مجال الصحة واستراتيجية الرعاية الأساسية في المجتمع .
- بناء مدارس جديدة تحت إدارة المدرسة في مناطق تمبكتو و غاو وكيدال .
- دعم لتشغيل المقاصف المدرسية .
- تخصيص المعلمين إلى المدارس من حيث الجودة وبأعداد كافية .
- تخصيص اللوازم المدرسية الطلاب والكتب المدرسية والمواد التدريبية المعلمين .
- إطلاق برنامج اتصالات شامل لدعم الإنفاق على الأطفال، وخاصة الفتيات، إلى المدرسة .
- تطوير المراكز الجامعية في المناطق الشمالية مع إنشاء كليات وفقا له معين كل من قال الأقاليم؛
- تسارع لامركزية التعليم العالي من خلال تنفيذ مؤسسات التعليم العالي في الشمال .
- إعادة تأهيل مراكز التدريب والخدمات اللامركزية العمل في مناطق كيدال و غاو وتمبكتو .
- إنشاء مدرسة فنية عامة في كل منطقة؛
- بناء مركز للتدريب المهني من قبل دائرة في الشمال .
- توريد المياه إلى السكان المستضعفين الشرب .
- تعزيز إمدادات المياه لمدينة غاو .
- تعزيز إمدادات المياه لمدينة تمبكتو .
- الانتهاء من قناطر قانون الجنسية قانون الجنسية إيسيري ---تيزاز-كيدال .
- في مجال الثقافة، سيكون هناك ما يلي:
- إعادة تأهيل ودعم البعثات الإقليمية ودون الإقليمية خدمات الثقافة، والثقافية تمبكتو و غاو وفاق سوق .
- تشجيع البحوث متعددة التخصصات حول قضايا الثقافة، من التراث ، والصناعة الثقافية؛
- تعزيز الحوار بين الثقافات من خلال إحياء الفعاليات الثقافية في المناطق الشمالية عبر التدفقات الثقافية و الوطنية أسابيع ، بيناليات الفنية والثقافية والمهرجانات .

ترجم من الفرنسية بيد عبد الله بزي جالو

أحقق أن هذه الترجمة حقيقة ومخلصة من النص الأصلي الفرنسي

**ΒΕΝΚΑΝΣΕΒΕΝ ΜΙΝ ΒΩΡΑ ΑΛΙΖΕ ΦΩΚΑΒΕΝΩ ΝΑ
ΚΑ ΉΕΣΙΝ
ΒΑΣΙΓΙ ΝΙ ΚΑΝΒΕΝΝΙ ΜΑ ΜΑΛΙ ΚΩΝΩ**

Anw, Mali gɔferenaman ani Jekulu Murutilen minnu y'u bolono bila bilasiraliseben na zuliyekalo tile 24 san 2014 ;

Faralen jɔgon kan Alize dugu kono fokabenw siratige la, i n'a fo a fora bilasiraliseben kono cogo min, n'an bee sonna o bilasiraliseben konoko ma, ni bolonobila kera a la zuliyekalo tile 24 san 2014, walasa benkan ka soro basigi kuntaalajan kono, n'o be ke geleya fere laban ye, geleya min n'o tun be koronfemaraw kono, n'o be wele ko « Azawadi » ;

An be foli kerekereennen ni tanuni ke ka jasin Alizeri jamana ma, o min kera cefojekulu jekun ye. Foli ni walejumandon be ka taa nin jekulu ninnu ma : Afiriki Tilebiyanfan Jamanaw ka Soroyiriwajekulu ye, n'o ye SEDEYAWO « CEDEAO » ye, Afiriki jamanaw ka Kelenyatɔn, Diɛeselekenaani jamana horonyalenw ka Tonba, n'o ye ONI « ONU » ye, Erɔpu jamanaw ka tonba ani silamew ka jekulutɔnba n'o ye OSI « OCI » ye. Foli ni walejumandon be ka taa nin jamanaw fana ma : Burukina Faso, Murutani, Nizeri, Nizeriya ani Cadi, n'olu fana be cefojekuluw fe.

Fesefeseli jemajolen kelen ko Mali geleyaw kan, kerekereennnya la, geleya minnu be taanikasegin na koronfemaraw kono ;

An be cesirilen ka geleya ninnu sababuw silatunu pewu ani ka kanben lakika sabati, min sinsinnen be an jamana tariku kan, o min fana sinsinnen be kelenya kan, jamanaden bee donni ye da kelen fe bonya ni karama kono, min be ke ni bee danbe batoli ye, n'o ye an ka jamana taabolo ye ;

An dalen don a la ko jamana ka taape te sabati ni jamanadenw ma fara jɔgon kan ka ke kelen ye, k'o sinsin taabolo kuraw kan, minnu be jamana to a cogo la, ka jatemine ke hadamadenw toli la u danbe la, ani ka jatemine ke jamana dugukoloko n'a soroko la ;

An b'a don ko Mali koronyanfan ka kan ka yiriwa teliya la, soroko, hadamadenyako ni donko siratige la, n'o ka kan ka ke ni fere jonjonw ye ;

An b'a don ko ko jamanamara ka kan ka tali ke koronfemaraw ka tarikuw, u ka sekow n'u ka donkow kan, tariku y'a jira k'olu minnu ye geleya caman soro u ka jenamaya kono ;

An dalen b'a la ko lakana ka kan ka sabati, ka basigi ni hakilisigi jidi an ka jamana kono ani ka mara ke ka je, jelenya, hadamadenw ka hakew batoli, kiiri kecogo juman ani pangilibaliya keleli kono ;

An dalen b'a la ko binkanni ni jamanaw ni jɔgon ce ye kojugubakew ye walew ye, minnu ka kan ka kele wajibi la ;

An haminanko ye Afiriki sariyasebenw ni diɛeselekenaani sariyasebenw batoli ye ;

K'an hakili to benkanseben korow ni geleyaw la, minnu yera u waleyali n'u kolosili la ;

An benna ko minnu kan, olu file:

YƆRƆ I: SARIYAW, LAHIDUW ANI SARIYA MINNU TARA FƆNƆGƆNKƆ ƆENABƆLI KUNTAALAJAN KƆNƆ KAMA

Bolofara 1: Sariyaw ni lahiduw

Sariyasan 1: Bilasiraliseben hakilina na, Fan fila mɔgɔw y'a jira k'u be nin sariya ninnu bato:

- a) Mali jamana ka kelenya batoli, jamana dugukolo toil a cogo la an'a ka yeremahɔrɔnya batoli, ani ka jamana fanga ke demokarasifanga ye, bee b'i ka diine sugandi min kɔnɔ;
- b) Ka seko ni donko ani kanko bolofara caman lakodon ni k'u jidi, ani ka jamanakonoden bee joyɔɔ don da la, kerɛnkerennɛnya la musow ni denmisenninw taw, jamanajo walew la.
- c) Jamanadenw k'u yerɛw ka kow ɔenabɔ ni mara kecogo kura do ye, min be tali ke u haminankow kan;
- d) Ka Mali maraw yiriwali damakeɔe ka tali ke u kelen-kelenna ka sɔɔ nafabɔtaw la;
- e) Ka ban ka diyagoyalifanga ke felajira feere ye ani k'a ke kumarɔngɔya ni fokaben fɔnɔgɔnkɔw dilaanifeere ye;
- f) Ka hadamaden ka hakew, hadamaden danbe, yerɛya lakikaw ni sagoladiinedonw bato;
- g) Yuruguyurugu ni nangilibaliya kelesi;
- h) Terorisimu, dorogufeere ani walejugukew (jamana kɔnɔ ani jamanaw ni ɔogon ce) dabilali;

Sariyasan 2nan: Fan fila mɔgɔw ye lahidu ta ka nin benkan in kɔnɔkɔw waleya, k'u ka keta ke o sratige la.

Sariyasan 3: Mali kolatigecakedaw be labenw bee sabati ka nin benkan kɔnɔkɔw waleyali jalatige, k'o ke Fan fila mɔgɔw bee ka hakilifalen-falen kɔnɔ ani kolɔsilijekulu ka deme kɔnɔ.

Sariyasan 4: labenba minnu latigera nin benkan kɔnɔ, n'u be waleya kelen-kelen Mali korɔfemaraw kɔnɔ, k'a sɔɔ dankari ma ke jamana fan ni benkanfeere kerɛnkerennɛnw na. Nin labenw be boli jamana mara tɔw kan.

Bolofara 2: Fɔnɔgɔn ɔenabɔli kuntaalajan sariyaw

Sariyasan 5: Nin benkan in kun ye ka basigi tilennen ni kuntaalajan sabati Mali kɔnɔ, n'o be ke sababu ye ka ben sabati kerɛfejamanaw kɔnɔ ani diɔe seleke naani jamanaw kɔnɔ. A be tali ke fɔnɔgɔn banni na pewu kumarɔngɔnya kɔnɔ, min sinsinnen be nin ko ninnu kan:

Azawadi tɔgɔ

Azawadi tɔgɔ be tali ke tiɔe na, hadamadenya, donko, miirina korɔma de kan, Mali korɔnfemara jamaw kafolen be minnu na, n'olu ye jamana bolofaraw doɔw ye. Nin

welcogo forobafaamuyali min be tali ke hadamadenya kan, ka kan ka ke bejebenkan ye, Mali jamana ka kelenya batoli la.

Fɛɛɛ minnu kuntilennaw ye ka basigi ni kanbenni sabati jamana kɔɔ

Geleya banbali minnu cookora Mali jamana sahelianfan fe, olu ka kan ka jɛɛini politiko sira fe. O la, benkanlajeba do bena sigi furancewaati kɔɔ, n'o be kolɔsilijekulu ka deme kɔɔ, wa jekulu kelen o kelen sen be don o la damakeɛɛ kɔɔ, walasa hakilifalen-falen dafalen ka ke Maliden bee ni jɔɔɔn ce fɔɔɔɔn sababuw kan. O barosigi b'a wasadon Azawadiko la. A ka kan ka fɛɛɛw boloda, minnu b'a to Mali be jine geleya in ko, k'a ka jamanandenw ka deme don da la jamana donni siratige la, ani ka kabenni lakika sabati jamana kɔɔ. Sariyasun do be laben min be tali ke basigi, kelenya ani kanbenni kan jamana kɔɔ; o be ke bejebenkan kɔɔ, walasa ka jateminε ke Mali ka fɔɔɔɔnko lahalaya bee la, k'a ka kelenya n'a ka dugukolo kelenya waleya.

Fɛɛɛ ninnu labekun ye mara kekonuman sabatili ye

Ka fara fɛɛɛ kofɔlen korow kan, fɔɔɔɔnko jɛnaboli k'a ban pewu, te taa mara kecogo numan ko, min be jateminε ke sigidaw lahalayaw la n'olu be tali ke nin fen ninnu kan :

- kolatigecakedaw sigili waleya minnu be sinsin sigidalakodɔnnenw kan, ni mogo sugandilenw b'olu kunna ;
- ka mara kofɔlenw bila u yerew k'u ka kow jɛnabo, nka o be sinsin yeremara sariya kan ;
- ka korɔnyanfan mogow ta ka wasa jamana cakedaw la ;
- Demokarasifanga sinsinni ni kiiridaw lasɔɔli nɔɔɔyali ye kiiri kunkanmogow la ;
- Ka kana ni lakanafɛɛɛ do waleya, min sinsinnen be kelenya, bee sendonni ni jɔɔɔɔfa sariyaw kan ;
- Jamanadenw sen donni lakika la, kerɛnkerɛnɛnɛnya la korɔnfɛmogow, sigida lakananiko jɛnaboli la ;
- Ka kana tigilamogow bila ka taa jamana fen bee fe ;
- Ka korɔnfɛmaraw yiriwalicakeda do sigi senkan, kolatigɛjekulu do ka jɛmogoya kɔɔ, min waleyali hukumu kɔɔ, yiriwali taabolo kerɛnkerɛnɛnɛ labenna hadamadenya, donkow ani jamana cogoyaw ni waati yelemaw siratige. Yiriwalifɛɛɛ musaka be bo cakeda do fe min sigikun ye yiriwali kuntaalajan sabatili ye, n'o ka sorow be bo jamana ni demɛbagaw kun.
- Diɛɛ seleke naani jamanaw ka lahidu tali ka nin benkan kɔɔkɔw waleya ni k'u bato, ani ka deme ke o siratige la, politikiko, teriyasira, nafoloko, baarakɛfɛɛɛko ni baarakɛminɛnko la ;
- waatifurancε do bena bila benkan in bolonɔbilalen ko.

Yɔɔɔ II : POITIKIKOW NI JAMANA JOSENKOW

Bolofara 3 : Jamana josenko hukumu ani dugukolo labenko kura

Sariyasen 6 : Fan fila mɔgow ye lahidu ta ka josen labennen do waleya min b'a to korɔnfemɔgow, fasodenɔmanya kɔnɔ, k'u yerew ka kow jɛnabo, ka tali ke yeremara kan ani ka jɔyɔɔba di o yɔɔ mɔgow ma jamana ka cakɛdaw kɔnɔ. Labɛn minnu latigera o hukumu kɔnɔ, olu file :

Sigida kɔnɔ :

- Mara korɛnabɔbulon do sigilen bɛ mara kɔnɔ, min sugandira bɛɛkawote senfɛ ; se ni sɔɔ caman bɛ labila o ka bolo kan ; fanga fana bɛ bila a ka bolo kan kiiriko ni marako siratige la, wa baarakɛnafolo fana bɛ bila a ka bolo kan.
- Malidenw, kɛrɛnkɛrɛnɛnya la korɔnfemɔgow, b'u yerɛ ka kow jɛnabo o hukumu kɔnɔ yeremara sariya siratige la ;
- Sariyatabulon peresidan bɛ sugandi bɛɛjɛkalata senfɛ. Ale de ye fangabonda ni mara jɛmɔgo ye mara kɔnɔ ;
- Latigɛlijɛkuluw bɛ Serekiliw ni kominiw kunna (serkili kolatigɛjɛkulu ni komini kolatigɛjɛkulu) minnu fana bɛ sugandi bɛɛkawote senfɛ, birow fɛ, minnu bɛ kolatige jɔyɔɔ fa ; olu ka jɛmɔgoya bɛ serikili kolatigɛjɛkulu peresidan ani mɛri sugandilen bolo ;
- Mara bɛɛ yamaruyalen bɛ k'u sagolatɔgo ta min yamaruyara fangabonda fɛ n'o bɛ ke maraw lataamani sariyaw kɔnɔ.

Jamana kɔnɔ

- Ka sariyatabulon filanan sigili taabolo lakuraya ani k'a waleya, n'a bɛ fo o ma ko « SENA », jamana ka kɔnseyew walima a mana ke welecogo fɛn o fɛn ye, min bɛ sanga don a ka siya n'a ka kɛta la, ani k'a ke cakɛda ye min ka baaraw n'a kɔnɔko bɛ nin bɛnkan kuntilennaw jiidi ;
- Ka jamanadenw seli nɔgoya sariyatabulonba la ni wotekɛyɔrow cayali jamana kɔnɔ walima ni fɛɛrɛ lakika wɛrɛw ye ;
- Ka fɛɛrɛ tige cogo min, laadalamaakɔɔbaw, musow ni denmisenninww bɛ don marabolow tɔgolabulon kɔnɔ ;
- Ka jɔyɔɔ di korɔnfemɔgo caman ma kolatigɛcakɛdaw ni forobacakɛdaw la (kɛlejama ni marabondaw la).

Bolofara 4 : Fangaw ni sew tilacogo

Sariyasen 7 : Fan fila mɔgow bɛnna a kan ko jɔyɔrow ni baaraw ka kan ka tila jamana ni sigida lakodɔnnenw cɛ, walasa ka jateminɛ ke fasodenw ni sigidalamɔgow haminankow la.

Sariyasen 8 : Maraw bɛ se ka latigeli ke nin ko ninu kan, sariya hukumu kɔnɔ :

- a) sɔɔ, hadamadenya ni donko yiriwali porogaramu n'a bolodali
- b) dugukolo labɛnni ;

- c) forobabaarakeminenw ni hadamadenya sabatillacakedaw sigili n'u jɛnaboli (dugumakalan ni baaradegekalan, keneya, lamini, donko, siraw, kunnafonidiminenw, minnu be mara ka bolo kan, kuranko, jiko ni saniyako) ;
- d) sene, baganmara, monni, kugokonofenw toptoli, donitaw, jago, isiniw, bololabaara, turisimu, donitaw maraw ni jɔgon ce ;
- e) baarakenafolo ni sorow ni musakaw jatebesebenw mara konɔ ;
- f) Nisongo ni sorow latigeli n'u waleyali ka tali ke jamana ka jateminen pereperelatigelenw kan ;
- g) takisikow jɛnabocakedaw ;
- h) bolomademewari soroli ;
- i) diinew sagoladonni
- j) jɛjɔgonya walanwalannen ni filaninteriya
- k) jamana lakanani ni kasaraw toptoli

Sariyasen 9 : Sigidalakodonnenw ka jalatigeliw be waleya n'u lakodonna ani n'u lasera jamana togolamogo ma. Sew tilali latigelen be sariya fe, minnu ka kan ka lase sigidalakodonnenw ma, ka tali ke politikifangaw dan sigili kan.

Bolofara 5 : Jamana togolamogo sigili ni baaraw kecogo segesegeli

Sariyasen 10 : Jamana b'a togolamogo kelen sugandi sigidalakodonnenw konɔ, walasa ka forobanafa lakana. O la, a be gɔferenaman ka taabolo jɛfo porozebaw kan, ka sorɔ ni hadamadenya yiriwalifeerew ni dugukolo labenni baaraw nɔgoya.

Sariyasen 11 : Jamana togolamogo be baaraw kecogo segesegɛ, n'olu be tali ke sigidalakodonnenw ka sebenw dilanw kan. O segesegeli kecogow pereperelatigelen be sariya fe.

Sariyasen 12 : Fan fila mogow benna a kan ka jamana ni maraw ka jɔgonye ke fen damadow kan, k'a sorɔ dankari ma ke jamana ka ketaw la. O kow ye :

- yiriwaliporozew waleyali minnu latigera jamana ni forobacakedaw walima kɛnyereyecakedaw fe nin mara ninu konɔ.
- kungokonɔsorow nafaboli, kɛrenkɛrennenya la dugujukɔronafolow ;
- fen o fen, n'o be tali ke nin benkan in kan.

Bolofara 6 : baarakenafolo ni fɛɛɛw

Sariyasen 13 : Farankan min ka kan ka ke ka tali ke takisiw, sigida nisongow sarataw hake pereperelatigeli kan, i n'a fo a fora cogo min nin benkan in sariyasen 8 nan konɔ, mara kelen o kelen be se k'a ka nisongo sarata latige ka tali ke a ka sorocakeda n'a ka yiriwali kuntilennaw kan sariya hukumu konɔ.

Sariyasen 14 : Jamana ye lahidu ta, ka jamana ka sɔrɔw 30% dilifɛɛɛ dɔ waleya sigidalakodɔnnenw ma sanni san 2018 cɛ, ka sinsin damakɛɛni kan tilali senfɛ, nka jatemiɛ kɛrɛnkɛrɛnnen bɛ kɛ kɔrɔnfɛmaraw la, ka tali kɛ dalilu latigetaw kan.

Sariyasen 15 : Jamana bɛ hake dɔ di sigidalakodɔnnenw ma, nafolow la minnu bɛ sɔrɔ u ka sigidaw sɔrɔw nafaboli la, kɛrɛnkɛrɛnɛnya la, dugujukɔrɔnafolow, ka tali kɛ dalilu latigetaw kan.

Sariyasen 16 : Jamana ye lahidu ta :

- ka sigidalakodɔnnenw ka sew di u ma ;
- ka sigidalakodɔnnenw ka forobabaara kanu don mɔgow la, kɛrɛnkɛrɛnɛnya la, Mali kɔrɔnfɛmaraw la ;
- ka baarakɛlaw tali nɔgɔya sigidalakodɔnnenw ka forobabaarala la, mɔgo tataw fanba ka kɛ kɔrɔnfɛmaraw mɔgow ye.

Yɔrɔ III : KANAKO NI LAKANAKO

Bolofara 7 : Taabolobaw

Sariyasen 17 : kana ni lakanako minnu file nin ye, bɛ jɛnabo nin sariyaw de ye :

- wolomani kana kɛ sɔrɔdasicɛta la, jamanaden bɛɛ ka don sɔrɔdasiya ni lakanajɛkuluw la ;
- ka kɛɛjama ni lakanajama kɛ kelen ye, k'o jɛmɔgɔya di jamana ma ;
- sɔrɔdasiw ni lakanakɛlaw bilali ka taa Mali fan bɛɛ fɛ dɔɔnin-dɔɔnin ;
-

Bolofara 8 : maramafɛntigiw farali jɔgɔn kan yɔrɔ kelen na, u tali jamana kɛɛjama la, kɛɛkɛminɛnw minɛni u la, baara dili u ma

Sariyasen 18 : maramafɛntigiw kafoli jɔgɔn yɔrɔ kelen na, kun ye ka kɛɛkɛdenw latɔmɔ minnu bɛ se ka don kɛɛjama kɔnɔ walima DEDEYɛRI « DDR » porogaramu kɔnɔ. O taabolo bɛ kɛ ni waleyaw sigilen de ye sariya kɔnɔ ni MINISIMA ka dɛmɛ ye.

Sariyasen 19 : Fan fila mɔgow bɛnna a kan ka baarabolo dɔ sigi DEDEYɛRI « DDR » kama, n'o kɔnɔmɔgow bɛ kɛ gɔfɛrenaman ni jɛkuluw murutilɛnw mɔgow ye. O baarabolo bɛ baara kɛ nin bekan in kɔɔsilijɛkulu ka jɛjɔgɔnya kɔnɔ.

Sariyasen 20 : Donni ni DEDEYɛRI « DDR » bɛ kɛ ka bɛn ni maramafɛntigiw ka farajɔgɔnkan ye ; u bɛ ta baaradaw la i n'a fɔ sɔrɔdasiya, walima ka baara d'u ma u ka yɛrɛta siratigɛ la. DEDEYɛRI « DDR » bɛ tali kɛ kɛɛkɛcɛ kɔrɔ faralɛnw ye jɔgɔn kan na, minnu sɔrɔ tali la.

Bolofara 9 : Sɔrɔdasiw ni lakana tigilamɔgo laseli jamana fan bɛɛ fɛ

Sariyasen 21 : kekelecew ni lakana tigilamogow talenw be lataa jamana fan bee fe ; nka o be ke dɔɔnin-dɔɔnin k'a damine benkasaben bolonobiladon na, korɔnfemara bee kɔɔ. O baara be ke MOKU « MOC » ni MINISIMA « MUNISMA) » ka nemogoya kɔɔ.

Sariyasen 22 : korɔnfemara mogow caman ka kan ka ye kekece tila-tilalenw na, wa nemogoya fana be d'u ma, walasa ka dannaya sinsin ani ka maraw ka lakanako sabati.

Bolofara 10 : Yelɛma donni sɔɔdasiw ni kana tigilamogow ka kow la

Sariyasen 23 : Fan fila mogow benna a kan ka yelɛma waleya jamana ka lakanako la, ka tali ke kewale korow la ani k'i sinsin farafinna tonba ni dije seleke naani tonba ka sariyebenw kan.

Sariyasen 24 : Gɔferenaman n'a jɛɔogɔnw ka demɛ kɔɔ, be feere bee tige lakanacakedaw sigili waleyali kama, minnu be se ka jamana lakanamagow jɛnabo ani k'a joyɔɔ fa mara lakanako jidi la.

Sariyasen 25 : Fan fila mogow benna a kan ka jekuluba barikama do sigi lakanako kama, sigidajekuluw kelen-kelenna be don jekulu min kɔɔ walasa ka miiriya dafalen ta lakanako kuntilenna kura kan, ka tali ke sigidaw, maraw ni jamana ani dije seleke naani daliluw jonjonw kan.

Sariyasen 26 : Lakana sabilijekuluba be lapiniw ke mogow sugandilicogow kan jɔdaw la, walasa ka ben sinsin ani ka joyɔɔw fa baarapedɔn kɔɔ.

Sariyasen 27 : Yelɛmani donni sɔɔdasi ni kana tigilamogow ka kow la hukumɔ kɔɔ, polisijekulu do be sigi senkan min be bila sigidalakodɔnnenw ka mara kɔɔ, u ka polisikomago kama.

Sariyasen 28 : Sigida lakanani bilasiralijjekulu do, ni jamana, mara, sigidaw ni sigidalamogow fangabondaw ni togɔdalamogow be min na, be sigi senkan ka bila sigida nemogo ka mara kɔɔ.

Bolofara 11 : Binkanni kelɛli

Sariyasen 29 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka terorisimu n'a bolofaraw bee kelɛ n'o ye mogofaga bolodalen ni dorogufeere ye.

Sariyasen 30 : Fan fila mogow benna a kan ka kelebolo kerɛnkerɛnnenw sigi senkan walasa ka terorisimu ni mogofaga bolodalenw kelɛ.

YORO IV : HADAMADENYA, SORO ANI DONKO YIRIWALI

Bolofara 12 : Yiriwali fæere kerengerennen

Sariyasen 31 : Fan fila mɔgow benna a kan ko jamana ka kan ka yeɓema don sigida yiriwali taabolo la walasa sigidalakodɔnnenw ka yamaruya k'u ka yiriwalifæerew laben jɛɔɔɔnya taabolo kɔɔ, min be tali ke sigida sɔɔko n'a donko kan ani ka kow jatebɔsɛbenw dantige jelenya la fan bæe fe.

Sariyasen 32 : Mara fila walima mara werew be ka bolokɔɔbaarayɔɔ lakikaw sigi senkan, nka o be ke i n'a fo sariya y'a pereperelatige cogo min, walasa k'u sɔɔsiraw ni hadamadenyasiraw yiriwali jiidi, ka tali ke u ka sew kan i n'a fo o jɛfɔlen be cogo min benkan in kɔɔ.

Sariyasen 33 : Kɔɔɔnfemaraw yiriwalicakɛda do sigira, min be bilasiraljɛkuluu do jɛmaaya kɔɔ ; o bilasiraljɛkulu kɔɔmɔgow ye mara kolatigɛbulon tɔɔɔlamɔgow ye, minnu ka baara jɛsinnen be baara ni fæerew tilali ma demɛɔɔɔnya hukumu kɔɔ, walasa sɔɔ ni fen werew ka yiriwa.

Sariyasen 34 : Yiriwalifæere kerengerennen do labenna cakɛda in kama jɛkuluw ni gɔfɛrenaman fe, jɛɔɔɔnw ka demɛ kɔɔ ; a musaka bɔbaga ye waribɔkesu do ye, min bilala senkan yiriwali kuntaalajan kama.

Sariyasen 35 : Fæere labenkun ye ka kɔɔɔnfemaraw ka yiriwali taamasiyen ni mara tɔw ta damakɛɛ ; o be waleya san 10 fo san 15 kuntaala kɔɔ. A waleyali kɔɔsili be ke bilasiraljɛkulu de fe, baarakɛcakɛdaw ni fangabondaw ka demɛ kɔɔ.

Sariyasen 36 : Fan fila mɔgow benna a kan, benkan in kɔɔsilijɛkulu ka jɛmaya kɔɔ, ka kiimɛnijɛkulu do sigi senkan Mali kɔɔɔnyanfan fe, walasa ka haminankow jini faantanya barika dɔɔɔyali kan yɔɔ kɔɔ. O baara be ke kalo saba kɔɔ, benkanɛben bolonɔbilalen kɔ. A be jini dijɛ waribonba, Afiriki jamanaw yiriwalibanki, n'o ye BADI « BAD » ye, ani silamɛw ka yiriwalibanki, n'o ye BIDI(BID) ye, u ka demɛ ke baara in waleyali la, gɔfɛrenaman, dijɛ cakɛdabaw ani yɔɔ yiriwata mɔgow ka hakilifalɛfɛlen kɔɔ.

Sariyasen 37 : Warijinilajɛba be sigi senkan kalo fila, yiriwalifæere kerengerennen dilannen kɔ. Lajɛ bɛna bilankɔɔkesu do sigi yiriwali kuntaalajan kama, min bɛna ke yiriwalifæere kerengerennen musakaminɛn ye.

Bolofara 13 : Wulikajo ka jɛsin kɔɔɔnfemaraw yiriwali ma.

Sariyasen 38 : Kɔɔɔnfemaraw yiriwali cakɛda be jamana ka demɛ sɛre i n'a fo benkan in y'a pereperelatige cogo min.

O la, fɔkaben benna a kan ka fæerew bæe waleya, waati surunnin, waari hakelama ani waati jan kɔɔ, minnu kofɔra farankan kɔɔ, n'o be tali ke sɔɔ, donko, seko ani hadamadenyako yiriwali kan.

Kolɔsilijɛkulu ka nɔgɔnye folow senfɛ, gɔfɛrenaman bɛna sɛbɛn dɔ dantigɛ, min b'a ka lahidu talenw pereperelatigɛ o hukumu kɔnɔ, a b'a fɛ ka fɛrɛ minnu waleya ani lahiduw tiimɛni bolodasebɛn labɛnni i n'a fɔ bɛn kɛr'o kan cogo min, nin dakun ninnu siratigɛ la :

- hadamadenya sabatillacakɛdaw ;
- baarakɛlaw yiriwali ni se dili ye u ma;
- cikɛbaaraw yiriwali (sɛnɛ, baganmara ani baaraw minnu nɛsinnen bɛ baganw marali n'u tɔpɔtɔli ma) ;
- sirabadilanw walasa ka taakasegin nɔgɔya kɔrɔnfɛmaraw kɔnɔ;
- dugujukɔrɔnafolo ni tileyeelenkuran ;
- baarako, kɛrɛnkɛrɛnnɛnya la musow, denmisɛnninw ni kɛlɛkɛcɛkɔrɔ ka baarako ;
- nafasɔrɔcakɛda sigili sigida la ;
- ka sɔrɔsirasiraw dayɛlɛ kɛlɛnɛbolibaga seginnenw ni dɛsɛbagato wɛrɛw ye, k'u danbe segin u ma ;
- bololabaara, turisimu, jago ni kunnafonidi ;
- kalan ni ladamuni.

Sariyasɛn 39 : Fan fila mɔgɔw bɛnna a kan, min ye kalanko ni dɔnko siratigɛ ye, ka nin fɛrɛ ninnu tige :

- ka kalan porogaramuw dilan ka bɛn maraw ka hadamadenya ni dɔnkow ma ;
- ka sigidaw kanw ni sɛbɛnnicogow yiriwa ;
- ka kalan kun fɔlɔ ni kun filanan sinsin, o la, jatɛminɛ bɛ kɛ bɛɛ sendonni kalan na ;
- Ka sanfɛkalan cakɛdaw dayɛlɛ ;
- Ka dɔnkoyiriwalisow ni fɛnkɔrɔmarayɔrɔw (mizew) dayɛlɛ maraw kɔnɔ ;
- Ka nin maraw ka dɔnkow jiidi, sigida la, mara kɔnɔ ani jamana ni dijɛ kɔnɔ.

Sariyasɛn 40 : Mara yiriwalicakɛda dɔ bɛ dayɛlɛ mara bɛɛ kelen-kelenna kɔnɔ walasa ka maraw ka sew sinsin baarako siratigɛ la, min bɛ kɛ sababu ye ka gɔfɛrenaman ka lahidu talenw tiimɛni kiimɛ;

Cakɛda kura in bɛ maraw/jamana ka marabonda de kɔnɔ, a nɛmɔgɔya bɛ mara kɔlatikɛbulon peresidan de bolo ;

Sariyasɛn 41 : Maraw ni jamana kɔnɔ, bɛnkanporogaramuw bɛ dilan baara caman porogaramuw sigili kama, jamana ka wajibiyaw kɛli sariya kɔnɔ, sɔrɔ ni hadamadenya yiriwali hukumu kɔnɔ.

Sariyasɛn 42 : Jamana ye lahidu ta ka sigidalamɔgɔw sendon sɔrɔw ni bolomadɛmɛnafolow ninini n'u labaarali la, minnu bɛ sɔrɔ sigida sɔrɔw ninini n'u nafabɔli la, jɛnɔgɔnya walanwalannen sɔrɔw ani bɛnkan minnu latigɛra jamana fɛ, sɔrɔko siratigɛ la.

Sariyasen 43 : Jamana ye lahidu ta ka jɛnɔgɔnyaporozew yiriwa, miinnu miiriya tara sigida la. Fɛɛrɛw bɛ tige ka sigidalakodɔnnenw sendon benkanjuruw ni yiriwali demɛ labenni, kuncɛli ni waleyali la.

Sariyasen 44 : Yiriwaliporogaramuw lajeli bɛ kɛ demɛjɔgɔnw fɛ nafoloko siratige la, kolɔsilijjekulu ka jɛmɔgɔya kɔnɔ.

Sariyasen 45 : Demɛbaga fɛn o fɛn ye taabolow labɛn walima ye miiriyaw ta saheli kama, a nininen b'olu fɛ u k'u ka kɛta folɔ bɛn Mali kɔrɔnfɛmaraw haminankow ma ani nafa min bɛ basigi ni lakana sabatili ma nin mara ninnuu kɔnɔ.

YƆRƆ V : KANBɛNNI, KIIRI ANI HAMADENW DɛMɛNI

Bolofara 14 ; kabɛnni ni kiiri

Sariyasen 46 : Fan fila mɔgɔw bɛnna a kan ka kanbɛnni lakika yiriwa, min sinsinnen bɛ nin kow kan :

- Sariyasun dɔ labɛnni bɛn, kelenya ni kanbɛnni kama ;
- Kiiriko sabatilifɛɛrɛw boloale jugu fɛn o fɛn bɛ ta da ni « tije, kiiriko ni kanbɛnni » komisiyon jɛnamayali ye ;
- Baarabolo dɔ sigili yurugyuruugu ni nafolo supɛni kɛlɛli kama ;
- sɛgɛsɛgɛlikomisiyon dɔ sigili, min ka baara bɛ jɛsin kɛlɛ laadaw n'a sariyaw sɔsɔli, mɔgɔfagawalew, silatunufagali, binkanniw cɛnimusoya siratige la, ani sariyasɔsɔwale wɛrɛw ka jɛsin hadamaden ka josariyaw ma, bɛn jɛpinini jamana fan bɛɛ fɛ.
- sɔnni a ma ko yafa tɛ se ka kɛ kɛlɛ laadatije n'a sariyasɔsɔ ni hadamadenya silatununi fagaliw ma cogo si la, wa u sɔnna fana u ni sɛgɛsɛlikomisiyonba ka jɛ k'o baara kɛ ;
- yafa tɛ se ka kɛ kɛlɛ laadatijeɛbagaw n'a sariyatijeɛbagaw ni hadamadenya silatununi kɛbagaw ani minnu binna musow, npogotigininw ni denmisenninw kan k'u lanjaba kɛlɛ in kɔnɔ ;
- kiirifanga sinsinni w alasa ka sariya bolili waleya jamana fan bɛɛ fɛ ;
- lahidu tali ka yɛlɛma don kiiriko la walasa kiiri kunkankomɔgɔw ni kiiridaw bɛ gere jɔgɔn na, k'a sew jiidi, ka dansigi jɛngilibaliya la ;
- ka laadalafɛɛrɛ ni laadalakow labaara k'a sɔrɔ dankari ma kɛ jamana sariya la ;
- kiiriko demɛni ni kiiri kunnafoniko forobayali fasodenw ka hakɛw kan ;
- ka kalan nafama jiidi kiiriko baarakɛla bɛɛ ye ;
- laadalafangajɛmɔgɔw jɔyɔrɔ sankɔrɔta n'u ka musakaw tali ye ;

Bolofara 15 : Dɛmɛkɔw

Sariysen 47 : Fan fila mɔgɔw ye lahidu ta ka sababuw waleyɔ, minnu bɛ mɔgɔ bolilenw seginni n' u bisimilali nɔgɔya ani ka fɛɛrɛ tige u ka musakako la, ka tali kɛ Afiriki ni diɛ sariyasɛbɛnw kan ani afiriki bɛnkansɛbɛnba min tara san 1969, min bɛ ɲanimabolibagaw ka geleyaw ɲɛnabɔ, ani Kanpala bɛnkansɛbɛn min tara san 209, n'o bɛ kuma mɔgɔ bolilenw lakanako kan afiriki kɔnɔ.

Sariyasen 48 : Fan fila mɔgɔw b'a ɲini cakɛdaw ni hadamadenw dɛmɛniɲekuluw fɛ u ka kɛtaw kɔkɔrɔdon minnu bɛ ɲanimabolibabagaw seginni, u bisimilali ani u ka baarasɔrɔ teliman nɔgɔya.

Sariysen 49 : Fan fila mɔgɔw ye lahidu ta ka sariyaw yiriwa ani k'u bato, minnu bɛ tali kɛhadamadenya ni tilɛnnɛnya kan, n'olu ye hadamaden dɛmɛniwale taalan ye. U ye lahidu ta fana ka ka mɔgɔw ɲangi, minnu bɛ nin dɛmɛ kɛ tɔgɔɲininan ye politikiko, sɔrɔ walima sɔrɔdasiko siratige la, ka dɛmɛnicakɛdaw lasɔrɔli nɔgɔya ani ka mɔgɔw ka lakanako sabati.

YɔRɔ VI : WAJIBIYAW NI DɛMɛ

Bolofara 16: Fɔkabɛn mɔgɔw ka kɛtaw

Sariyasen 50 : Fan fila mɔgɔw y'a dɔn ko wajibiya fɔlɔ min bɛ bɛnkan sabatili la, o ye kankɛlentigiya ye, u ka dannaya n'u ka lahidutigiya, ka bɛnkan in kɔnɔko bato ani k'a labɛnw bɛɛ waleyɔ, u ka jamana ka kanbɛnni nafa kama, ani basigi, lakana ni basigili sabatili Mali kɔnɔ ani kɛrɛfɛjamanaw kɔnɔ.

Sariyasen 51 : Fan fila mɔgɔw b'a ɲini politikitonw ni sigidajekuluw fɛ, kɛrɛnkɛrɛnnɛnya la musow ni denmisɛnninw ka jekuluw, kunnafonidisow, laadalakunnafonidilaw, laadalɔɲɛmɔgɔw ni diinɛɲɛmɔgɔw, u ka dɛmɛ kɛ bɛnkan kuntilennaw sabatili la.

Bolofara 17 : Cɛfɔbaga ɲɔyɔrɔ

Sariyasen 52 : Cɛfɔbaga, n'olu ka ɲɛmɔgɔya bɛ Alizeri bolo, olu de ye bɛnkan ni labɛnw batoli seere ye jɛkulu fila fɛ. O la, a ; Fan fila mɔgɔw

- bɛ to ka tɛmɛ n'a ka fɔkabɛnbaara ye
- bɛ jɛkuluw ladi, n'o kun bɛ, waleyali hukumu kɔnɔ
- b'a ɲɔyɔrɔ fa ni geleya donna bɛnkan kuuntilenna sabatiliko la.

Sariyasen 53 : cɛfɔli bɛ kɛ sababu ye ka bɛnkan waleyali ni Mali dɛmɛni wulikajo kɔkɔrɔdon diɛ kɔnɔ.

Bolofara 18 : Diɛ seleke naani mɔgɔw ɲɔyɔrɔ

Sariyasen 54 : Dije seleke naani mogow ye nin benkan in batoli seere ye; o la, u cəsirilen don k'o baaraw senkoromadondon, kerengerennena la :

- dijeselekenaani tonba, Afiriki Tonba, Eröpu Tonba, Silamew ka Tonba, ni jəngögon werew, ye lahidu ta ka benkan in waleyali kokorodon ;
- Afiriki Tonba bolofara min jəsinnen be basigi ni lakanako ma ani dije seleke naani tonba ka bolofara min jəsinnen be lakanako ma, a jininen be olu fe u ka demə don benkan in ma, ani k'a koləsili ke a waleyaliko la ; ani fana, ka jangilifeerew dabali, mogow kama, minnuu b'a fe ka geleya don lahiduu talenw waleyali la ;
- A jininen be dije seleke naani mogow fe, u ka benkan waleyali bilasira ni wariko, baarakəfere ni baarakəminen ye benkan, DEDEYƏRI « DDR », ƏSIYƏSIYƏRI « SSR » ni binkanni keleli te taa waleyali minnu ko ; u ka kan k'u jöyöro fa nafolobotako la,, min jate minəna ; o la, u b'u wasa don lajeba la min be ke benkan waleyali nafolopini kama.

Sariyasen 55 : Fan fila mogow ye njaniya ta ka jamanadenw ni dije seleke naani baarakelaw ka baaraw kiime ni k'u koləsi.

Sariyasen 56 : MINISIMA, dije seleke naani tonba ka cakədaw ni porgaramuw ani jekulu fen o fen, ka kan ka jöyöro min ta ani a ka kan ka bolomademe nafama min ke benkan in waleyali hukumu kono, olu be tali ke waati ketaw de kan, u cibagaw ye min kalifa u ma.

Bolofara 19 : Benkan koləsiliyekulu

Sariyasen 57 : Fan fila mogow benna a kan, ka koləsiliyekulu ni waleyaliyekulu do sigi nin benkan in bolonobilalen ko ben ni kabenni kama Mali kono.

Sariyasen 58 : Benkanseben, basigi ni kabenni kama (CSA) konomogow file : Mali goferehanaman, jekulu murutilen minnu b'u bolono bila nin seben in na ani cəfolaw (Alizeri, Burukina Faso, Murutani, Nizeri, Cadi, SEDEYAWO « CEDEAO », ONI « ONU », OSI « OCI », IYA « UA », IYE « UE ». ONI « ONU » bolofara min ka baara jəsinnen be lakana ma, o ka lasigidenw ka kan ka ye koləsiliyekulu ka baaraw la. SEYƏSIYA « CSA » be se fana, n'a kun be, ka baarakela werew ni nafolobocakəda wele u k'u sendon baara in na.

Sariyasen 59 : SEYƏSIYA « CSA » jəmogoya be Alizeri bolo, ale min ye cəfolaw ka jəmogoya ye ; a deməbaga ye Burukina Faso, Murutani, Nizeri ani Cadi ye, olu ye peresidan dankanw ye. Koləsiliyekulu dagayöro ye Bamako ye. A be se ka jögonye ke fan werə fe, n'o kun be. A be jögonye ke sije kelen kalo kono, a be se ka jögonye balalenw fana ke n'a kun be.

Sariyasen 60 : SEYƏSIYA “CSA” ka baaraw ye :

- Fan fila mogow be benkan labenw waleyali, u koləsili an'u segesegeli ke, k'a sorö a ma dankari ke MINISIMA ka baara la;
- ka bolodaliseben do laben benkan labenw waleyali kama ani k'a bato;
- ka benkan labenw jəfo ni föngögon kera fan fila mogow ce;

- ka fan fila mɔgɔw cɛfɔ, n'o ni kɛli ka kan;
- ka gɔfɛrɛnaman dɛmɛ a ka fɛɛrɛ lakikaw ta bɛnkan labɛnw waleyali kama; nin ko ninnu fana sen b'o la:
 - i. forobacakɛda walanwalannen ni cɛmabɔlɛnw ka kɛ kɔrɔnyanfan fɛ;
 - ii. ka sariyaw ta minnu bɛ bɛnkan kɔnɔkow waleyali nɔgɔya;
 - iii. baarakɛfɛrɛ lakikaw laseli sigidalakodɔnnɛnw kɔnɔ, u lataamani kama an'u ka baaraw n'u ka sew waleyali kama;
 - iv. fɛɛrɛw tigɛli minnu b'a to demokarasi minɛn kura minnu kɔfɔlɛn bɛ bɛnkan kɔnɔ, olu ka dɔn sigida la, kɛrɛnkɛrɛnnɛnya la, wote tɔgɔtasɛbɛnw lakurayali, k'a jini mɔgɔw u k'u tɔgɔ sɛbɛn o sɛbɛnw kɔnɔ walasa u sen ka sɔrɔ kalafiliw la, ani dɛmɛ kɛli ka cakɛda kuraw ni fɛɛrɛ kuraw sigi.

Sariyasen 61: MINISIMA ni IYA “UA” (MISAHILI), OSI “OCI”, IYE “UE” ni SEDEYAWO “CEDEAO” ka jɛrɔgɔnya kɔnɔ, bɛ CSA dɛmɛ bɛnkan kɔlɔsili n'a waleyali baaraw la.

Sariyasen 62: SEYɛSYA “CSA” ka baara waleyali kɔnɔ, a bɛ komite naani sigi senkan minnu bɛ tali kɛ nin barosigikunw kan: “politikow ni cakɛdakow”, “kana ni lakana”, “sɔrɔ, seko ni dɔnko yiriwali” ani “ kanbenni, kiiriko ani dɛmɛnikow”

Bolofara 20: kɔkan kɔlɔsilikɛla

Sariyasen 63: Fan fila mɔgɔw bɛnna a kan, SEYɛSYA “CSA” ka kɔlɔsilikɛla dɔ sugandi, min ka baara bɛ kɛ bɛnkan waleyali kiimɛni ye.

Kalo naani o kalo naani, a bɛ dantigelisɛbɛn dɔ dilan, min bɛ lahidu talɛnw jɛfɔ waleyali kan, minnu tara bɛnkan kɔnɔ; a bɛ gɛlɛyaw jira, ka gɛlɛyaw kɛbagaw jira, ka lapiniw kɛ fɛɛrɛ tigɛtaw kan.

Sariyasen 64: kɔlɔsikɛla bɛ dɛmɛ sɔrɔ a ka baara hukumu kɔnɔ.

YɔRɔ VII : LABɛN LABANW

Sariyasen 65: nin bɛnkan in labɛnw n'a farankanw tɛ se ka yɛlɛma ni jɛkulu minnu y'u bolonabila a la, bɛɛ ma sɔn a ma, kɔlɔsilijɛkulu ka hakilina sɔrɔlɛn kɔ.

Sariyasen 66: Farankanw ye bɛnkan yɔrɔw lakikaw ye wa nafa min bɛ labɛn tɔw la, o nafa kɛlɛn de b'u fana na

Sariyasen 67: Nin bɛnkan in waleyali bɛ damine kabini fan fila mɔgɔw ni cɛfɔla b'u bolonɔ bila a la don min.

FARANKAN FOLLO : Furancɛwaati

Sanni benkansɛben sariyaw bɛɛ ka sigi senkan, ben kɛra nin furancɛlakokɛtaw kan. Olu ka kan ka kɛ furancɛlawaaati kɔnɔ min waleyali bɛ daminɛ bolonɔ bilali bakurubabɛnkansɛben labannen na min bɛ tali kɛ ben na. O waati kuntaala b'a ta kalo tan ni seegin (18) ka taa se ka mugan ni naani (24) ma.

O furancɛ kɔnɔ, lapini ye ka nɔgɔya don dabaliw sigili la senkan ka fɔkabɛn kɛ Malidenw ni jɔgɔn ɛɛ, ka Mali kura sigi senkan, jamana kelen, demokarasi matarafɛn ben min kɔnɔ.

Nin bɛɛ sababu ye, Ala barika la, ben ni jemufanga sabatili ani hadamadenw ka sɔnjɔgɔnye siyacaya ni donkocaya kɔnɔ.

Furancɛwaati kɔnɔna na, jamanaden minnu bɔra jamana kɔkan k'a sababu kɛ kɛɛ ye, olu ka seginni ka kɛ, k'u ka sigiyɔrɔko an'u ka baarakow jɛnabɔ ani fana jankata ye minnu sɔrɔ ka demɛ kɛ ka jɛsin olu ma.

Furancɛwaaati ka lapiniw n'a kuntaala.

Bolonɔ mana bila benkansɛben na, Furancɛwaati bɛ dayɛɛ o yɔrɔnin bɛɛ. O kɔnɔna na, sanni sariya talenw ni maracogo minnu kɔfɔlɛn bɛ benkansɛben in kɔnɔ, olu ka latigɛ an'u waleyali ka daminɛ, dabali kɛrɛnkɛrɛnnenw minnu bɛ tali Mali kɔrɔnfɛmaraw maracago la, olu bɛ sigi senkan ani k'u waleya.

O dabaliw kun ye :

- ka sigasiga bɔ a la pewu ko sariyaw bɛna ta minnu bɛ tali kɛ jamana jɔsenw kuraw sigili n'u waleyali la, jɔsen minnu jɛsinnen bɛ politikiko, kanako ni lakanako, sɔrɔko, hadamadenko, seko ni donko, sariyako yiriwali ani jamanadenw Cɛlabenni ;
- ka wote sariyasɛben lajɛ k'a kuraya ni yɛɛmaw ye walasa, furancɛwaati in kɔnɔ, sigidaw ni maraw ani jamana kɔnɔ, kalataw ka kɛ cogoya la min b 'a to sisan benkansɛben in kɔnɔko ka se ka waleya ;
- ka dabaliw ni labennisiraw waleya minnu bɛ tali kɛ ben seginni na, kojugukɛw dabilali la, ka yɛɛma kuraw kɛ ka jɛsin kana ni lakanani ma walasa ka kana baarakɛlaw ka sew sabati kosɛbɛ an'u ka fasodenjɔmanya ;
- ka janto kɛ kosɛbɛ walasa sɔnni ka kɛ sariya talenw ma walasa ka dankari binkanni ni dantɛmɛwalew la ani fana ka dansigi denkerɛfɛ ni kojugukɛ kolokololi la ;
- ka benkansɛben in waleya sarati talen kɔnɔ.

Walasa jamana baaraw kana jɔ, jɔsen minnu bɛ senna taa bɛ kɛ ni olu ye fo ka taa se benkasɛbenni in kɔnɔkow sigili la senkan.

- ka jɛmɔgɔw sigi kɔrɔnfɛla kominiw ni sɛrikiliw ani maraw kɔnɔ furancɛwaati kɔnɔ ; o mɛɛnnenba ka kɛ kalo saba bolonɔ bilali kɔ benkansɛben in na.U tacogo, u ka baaraw bɛna latigɛ fɔkabɛn kɔnɔ baarakɛjɔgɔn bɛɛ lajɛɛn fɛ.
- teliya la, ka sariyasɛbenw sigi senkan walasa benkansɛben kɔnɔkow ka se ka waleya;
- Gɔfɛrɛnaman bɛna dabali bɛɛ tigɛ walasa, kalo tan ni fila (12) kɔnɔ, Depitebulon ka wote sariya kura latigɛ ;
- Jɛkulu minnu sigira senkan benkansɛben in kɔnɔ, olu bɛ kalataw baaraw kɛ maraw ni sigidaw la furancɛwaati kɔnɔ. O bɛ kɛ i n'a fɔ benkansɛben y'a fɔ cogɔ min. kɛwaati sarati cayalenba ye kalo tan ni seegin (18) ye.

FARANKAN 2NAN : kana ni lakanani

1.Furancɛladabaliw minnu bɛ tali kɛ kana na

Bɛnkansɛbɛn in kɔɔsiliɛkulu kana ni lakananikomite ka nɛmɔɔɔya kɔɔ, lakanani jɛkulu sigira senkan, n'o ye SETɛSI (CTS) ye. SETɛMɛSI (CTMS), n'o ye lakanijɛkulu ye min bɔra Wagadugu bɛnkansɛbɛna n'a labugunna Alize sɛtanburukalo tile 16 la san 2014.

a. Gɔfɛrɛnaman tɔɔɔlacidenw ni cɛlabɛnnaw ani Pilatifɔrɔmu (n'o ye jɛkuluba ye minisiriso caman ni siwiliw ani cakɛda wɛrɛw bɛ min kɔɔ), nin bɛɛ sendonni SETɛSI "CTS" ni Kɔɔsili ni sɛgɛsɛgɛlijɛkuluw la, u tɔɔɔlacakɛda minnu bɛ maraw kɔɔ, olu sen b'o la.

- SETɛMUSI labugunnen bɛ taa a ka baaraw waleyali fɛ fo ka taa se SETɛSI sigili ma senkan ;

- Mali kɛɛfangaw ni kana tɔɔɔlacidenw wɔɔɔ (6) , Cɛlataamabaaw tɔɔɔlamɔɔɔ saba (3) ani Pilatifɔrɔmu tɔɔɔlamɔɔɔ saba (3) bɛ don SETɛSI "CTS" la. MINISIMA fana mɔɔɔ fila bɛ don (SETɛSI nɛmɔɔɔ fana b'a la), Cɛlabɛnjɛkulu mɔɔɔ kelen o kelen ani dijɛsɛlekennani kɛɛbɔlo minnu bɛ yan, nin bɛɛ tɔɔɔlamɔɔɔ kelen fana sen bɛ don.

SETɛSI "CTS" ka baaraw ye:

- Ka mugucidabila kɔɔsi fanw cɛ ;
- Ka sɛgɛsɛgɛli kɛ ni dankari bɛ kɛ mugucidabila bɛnkan na;
- Ka kana sabatilibaaraw kuraya ani k'u fɛsɛfɛsɛ ;
- Kɛɛbɔlow lasigiyɔɔw, k'olu yɔɔw jini k'u don ani k'u lakodon ;
- Ka dabaliw tige fɛɛrɛko nasira fɛ sɔɔɔdasiw lasɛginni na an ka kɛɛbɔlow kɔɔ .

b. Cɛlataamadabali kɛɛ sigili senkan min bɛ wele MɔKU "MOC" ani yɔɔɔkɔɔsi fanga ani finitigiyaalanniw.

-Tile 60 kɔɔɔ bolonɔ bilali kɔ bɛnkansɛbɛn na, SETɛSI ka nɛmɔɔɔya kɔɔ, Cɛlataamadabali kɛɛ (MOKU) ani jɛkakɔɔsiyaalaw sigira senkan ;

- SETɛSI bɛ bilasiralisɛbɛn walanwalannen labɛn k'a dajira, a kɔɔɔmɔɔɔw n'a ka baaraw bɛ pereperelatigɛ.Bilasiralisɛbɛn in bɛ kɛɛbɔlofangaw ni kana tɔɔɔlamɔɔɔw , Cɛlataamabagaw ani Pilatifɔrɔmu mɔɔɔhake pereperelatigɛ mɔku kɔɔɔ ;

- Cɛlataamadabali kɛɛ in nɛmɔɔɔ bɛ kɛ sɔɔɔqasi jalatigiba dɔ ye, o ka dankan bɛ kɛ Cɛlataamabagaw tɔɔɔlamɔɔɔ kelen ye ani Pilatifɔrɔmu tɔɔɔlamɔɔɔ kelen ;

- MOKU ni dijɛsɛlekɛnaani lakanafangaw b'u bolo di jɔɔɔn ma ka baara kɛ ;

- MOKU ka baara ye ka jɛkakɔɔsiyaalaw boloda ani k'u waleyala , n'o bɛ kɛ Mali sɔɔɔdasiw sen bɛ sɔɔ a la, ani Cɛlataamabaaw ni Pilatifɔrɔmu. N'a yera ko nafa b'a la ani n'a bɛ se ka kɛ, MINISIMA ni dijɛsɛlekɛnaani kɛɛfanga minnu bɛ yan, olu ka dɛmɛ bɛ se ka jini (o la, MɔKU_bɛ yɔɔɔkɔɔsiyaala kɛcogow n'a kɛwaati jatɛminɛ). Yɔɔɔyaala fɔɔ ka kan ka kɛ, a mɛɛnɛnɛba tile 60 bolonɔ bilali kɔ bɛnkansɛbɛn na ;

- MOKU ka baara ye fana ka sɔɔɔdasi murutilɛnw ka waleyaw n'u taabolow boloda ani k'a waleyala u ka yɔɔɔkɛlɛnnasigi kuntaala kɔɔɔ ;

- Bolonɔ bilali bɛnkansɛbɛn na, o tile 60 kɔɔɔ, SETɛSI ni MɔKU bɛna basigili labɛnɛnɛbaaraw bolodasɛbɛn dajira ka jɛsin Mali kɔɔɔnfɛla ma. O bolodasɛbɛn kɔɔ finitigiyaalanniw jɔyɔɔ bɛna kɛ belebele ye marifatigiw ka yɔɔɔkɛlɛnsigi la, ani lajɛrɛli ni kɛɛdabila. Bolodasɛbɛn ka lapini bɛna kɛ jantoli ye walasa yɔɔw kana lakolonya kɔɔsiliiko nasira fɛ yɔɔɔkɛlɛnnasigi waati, sann'a cɛ an'a kɔfɛ.

c. Sɔɔɔdasi marifatigiw ka yɔɔɔkɛlɛnnasigi

- Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, sorodasi marifatigiw yorokelennasigiyooyw/lajereli ani keladabila, SETESI b'o baara bee jepini k'a bila. MINISIMA be yorokelennasigiyooyw labenni baaraw damineni latige. U bee be laben sarati konko min cayalenba ye tile 120 ye ;
- Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, baaraketaabolo min latigera feburuyekalo tile 18 san 2014 ka jessin yorokelennasigi ma, SETESI b'o jenamaya, ani fana, yorokelennasigi damineni waati be pereperelatige a fe ;
- Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, jekulu murutilenw be seben laben k'a di SETESI ma, seben min be u ka sorodasihake n'u ka maramafenhake dantige; o be ke saratiw konko minnu dantigera feburuyekalo tile 18 baaraketaabolo konko.

II. Kelakedenkorow ladonni jamana kelabolow konko

- Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, kelakedenkorow laseginni baarajekulu be sigi senkan ;
- O baarakejekulu mogow ye : sorodasifangaw ni lakanani togolamogow, Celataamabaaw ani Pilatiforomu togolamogow. Jekulu in ni Benkanseben in waleyali kolosilikomite b'u bolo di jogon ma ka baara ke ;
- Jamanakuntigisariyasaben bena baarakejekulu konomogow pereperelatige, u ka baaraw ani a lataamacogo. Jekulu in bena baara ke jamanakuntigi ka jemogoya konko. O de bena mogow faamuyalen sugandi, a ka c'a la bee sonnen be mogow min ye walasa o ka ke jekulu in kuntigi ye;
- Tile 90, bolono bilali ko benkanseben na, Laseginnijekulu, a ni Bulonba min jessinnen be ..., olu be je ka daliluyaw sigi senkan, ani kelakedenkorow laseginni daliluw Jamana ka kelabolow cela, u ka jalakow fana be jenabo ;
- O kama, kelakeden murutilenw b'u ka sorodasi lasegintw bee lajelen togow seben, Goferenama be dabali kene sigi senkan walasa walasa ka laseginni in ke sarati konko min te teme kalo woko (6) kan I n'a fo benkanseben y'a fo cogo min. Baara be ke Laseginnijekulu ka kolosili kolo ani eRESIYESI (RSS) Bulonba ;
- Laseginnijekulu ni eRESIYESI (RSS) Bulonba ka baarakejogonya konko, a be jaladicogo ni jogyoro yelama baara ke minnu be dajira kolatigebagaw la. Kelakeden murutilenw cela, minnu tun ye jalatigibaw (ofisew) ye, n'olu be lasegin, olu ka jala dogoyalenba be ke u ka jala koro ye. Minnu te sarati folenw dafa ani minnu ka lapini te laseginni ye, eretereti musakaw be yamaruya olu ye.

III. Kelakeminenw bilali, finibila ani sigidalalaseginni sigidaw la ni deme ye (DEDEYERI)

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, kelakeminenw bilali, finibila ani sigidala - seginni jekulu be sigi senkan.

- Jekulu in ni Benkanseben waleyali kolosilijekulu b'u bolo di jogon ma ka baara ke ;
- Jamanakuntigisariyasaben bena jekulu in konomogow pereperelatige, u ka baara ani jekulu in lataamacogo. Jekulu in bena baara ke jamanakuntigi ka jemogoya konko. O bena mogow faamuyalen sugandi walasa o ka ke jekulu in kuntigi ye;
- **DEDEYERI** jekulu mogow bena ke : sanjepolitijekulu do, baarakejekulu kerengerennenw, minnu bena u bolo di jogon ma ka baara ke, u bolofaraw fana bena ke maraw konko ;
- Baarakejekuluw mogow be ke mogow faamuyalenbaw ye ani sorodasiw ni kana tigilamogow, Celataamabaaw ni Pilatiforomu togolamogow, ani minisiriso dow, ani sigidaw togolamogow ;
- Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, **DEDEYERI** jekulu ni benkanseben waleyali kolosilijekulu ka baarakejogonya konko, **DEDEYERI** kama, a be baarabolodaseben jonjon laben bee be dipne ni min ye, bolodali in be tali ke musakakow fana na;
- **DEDEYERI** jekulu be deme soro feereko siratige la ka bo MINISIMA yoro la ani baarakejogon werew.

IV. Sɔrɔdasiw ni kana tigilamɔgɔw bilali baarada kuraw la

- Tile 60, bolonɔ bilali kɔ benkansɛben na, mɔku, Mɔku (ni SETEYɛSI b'a jɔyɔrɔ fa) bɛ baarabolodasɛben dajira Benkansɛben waleyali kɔlɔsilijekulu ka Kana Baarakejekulu la, min bɛ tali kɛ an ka sɔrɔdasiw laseginni na baaradaw la, sɔrɔdasi minnu tun bɛ Mali kɔrɔn fɛ n'u ka sew sankɔrɔtara.
- O baarabolodasɛben n'a waleyali saratiw, olu sinsinnen bɛ baarabolodasɛben wɛrɛ waleyali kan, n'o ye kana labennibaaraw minnu ka kan ka kɛ kɔrɔn fɛ minnu b'u janto sigida n'a lamini na, siranɲekow ani haminakow minnu bɛ tali kɛ kanako la ;
- Sɔrɔdasijekulu minnu mana labɛni k'u bila ka taa baaradaw la, u ka baarakɛminɛnw dafelen bɛ di u ma, wa u doni mume bɛ ta Faso fɛ musakako nasira fɛ ;
- Sɔrɔdasiw ni kana tigilamɔgɔw bilali baaradaw la, o tɛ taa musakako kɔ min bɛ tali kɛ dugumɔgɔw ka basigi ani jamana yɛrɛ lakanani, jamana ni jamana wɛrɛw lakanani ani binkanni kɛlɛli.

V. Yɛlɛma kuraw donni kɛlɛbolow ni kana baaradaw ka baarataabolow la

- a.** Tile 60, bolonɔ bilali kɔ benkansɛben na, MOKU, jamanakuntigisɛben min bɛ tali ɛRɛSIYɛSI (RSS) Bulonba sigili la, yɛlɛma bɛ don o kɔnɔko la walasa ka do fara kɛlɛbolo murutilɛnw tɔgɔlamɔgɔw hake kan minnu bolonɔ ka kan ka bila benkansɛben na, ani sigidajekuluw bɛɛ lajɛlen. Bɛɛ lajɛlen bɛ bɛn yɛlɛma kɛtaw kan an'u waleyali bolodalisɛben ;
- Tile 60, bolonɔ bilali kɔ benkansɛben na, ɛRɛSIYɛSI (RSS) Bulonba bɛ mɔgo walima jekulu faamuyalen bila ka sɛgɛsɛgɛli kɛ kɛlɛboboloko ni kanako kan, o bɛ kɛ ni baarakeɲɔgɔnw ka dɛmɛ ye, dugumɔgɔw sen bɛ don a kumaw la, walasa ka yɛlɛma taabolo jɔnɲɔnw jatɛminɛ ;
 - ɛRɛSIYɛSI (RSS) Bulonba bɛ kana baarakɛla bɛɛ lajɛlen ka baaraw pereperelatigɛ ; n'o bɛ kɛ janto bɛ kɛ danfaraw la bonya nasira fɛ (dugubaw, dugumisɛnw, wulakɔnɔnw, saharakungow, bolimafɛnw taasiraw, tɛmɛsira kɛrɛnkɛrɛnnɛnw minnu fɛ tɛmɛni ye wajibi ye, ani dancelakɛnw). Nin bɛɛ bɛ kɛ ka sinsinni kɛ lapiniw fana kan (dugumɔgɔw lakanani, kiirisariya, mɔgɔminɛ ani sariyalanangiliw waleyali, kungotɲɛwalew kɛlɛli, hadamaden se tɛ wale minnu na, lakananibaaraw, ɲɛɲirawalew faranɔgɔnkanni, sɛgɛsɛgɛliw, jamana dugukolo lakanani, dancɛw tɔpɔtɔli, kunnafonɲini, kana baaradaw tɔpɔtɔli n'a kɔlɔsili, ani ko wɛrɛw...)
 - ɛRɛSIYɛSI (RSS) Bulonba bɛ a cɛsiri kɛlɛbolow ni kana baaradaw sɛgɛsɛgɛ n'u kɔlɔsili sabati fan bɛɛ, faabaw kɔnɔ ani sigidaw la. A b'a cɛsiri fana walasa sariraw ka bonya.

b. Jamana kɔnɔ polisi kura sigili senkan

Kalo 12, bolonɔ bilali kɔ benkansɛben na, jamanakuntigisariya bɛ ta min bɛ jamana polisi taabolo kura sigi senkan ani k'a ka baara pereperelatigɛ. A bɛ pereperelatigɛli kɛ fana polisi taabolo kura in ni kana cakɛda tɔw ni ɲɔgɔn cɛ. A bɛ baarada labɛncogo dantigɛ, denmisɛnw tali daliluyaw jatɛminɛ, kalanko, taabolo kura in ka kan ka siri minisiriso min na, mara kɛcogo ani sɛgɛsɛgɛli.

c. Kana sigidalajɛkuluw sigili senkan, n'o ye SESEYɛLɛSI (CCLS).

Tile 60, bolonɔ bilali kɔ benkansɛben na, **Kana sigidalajɛkuluw** bɛ sigi senkan jamanakuntigisɛben fɛ, kɛrɛnkɛrɛnnɛnya la fɔlɔ maraw, o kɔfɛ kominiw kɔnɔ (SESEYɛLɛSI kelen bɛ sigi mara kelenkelenna kɔnɔ, a dagayɔrɔ bɛ kɛ mara faaba ye ; SESEYɛLɛSI kelen bɛ sigi komini kelen o kelen kɔnɔ) ;

- SESEYɛLɛSI mɔgɔw ye kana ni kiiriko tigilamɔgɔw ye sigidaw la, ani polisi taabolo kura tɔgɔlamɔgɔw, sigidaw tɔgɔlamɔgɔw, sigidaw la laadalajɛmɔgɔw, diinɛmɔgɔw batolikɛlaw ɲɛmɔgɔw, sigidala mɔgo gansanw, musotɔnw ni denmisɛntɔn b'o la.

SESEYɛLɛSI b'a hakilila di kana sigidalajɛkuluw ni kana baarakɛlaw tɔw ka baaraw kan ani ka ko kɛta gɛlɛnw sɛmɛ u la. O bɛɛ kɔfɛ, a ka kan k'a jɔyɔrɔ fa kunnafoniw dili la dugumɔgɔw ma, k'u lafaamuya ani ka fɛrɛw sɔrɔ u haminakow ɲɛnaboli la.

- SESSEYεLεSI be tonsigi ke, a dogoyalenba ye siηε kelen ye kalo kano walasa ka kiimeni ke kanako kan walasa ka ko ketaw dajira.

FARANKAN 3NAN : Baaraw ni poroze waleyataw soro, hadamadenya ani seko ni donko siratige la Mali koronfemaraw la waati surun, mankan ani kuntaala jan kono.

1. Waatifurancela dabalw

I n'a fo, a jiralen be benkanseben tigeda woronnan (VInan) kono cogo min ka jasin Furancewaati ma, nin baaraw ni poroze labenna fan fila mogow fe minnu ka kan ka waleya ni teliyateliya hakilina ye ka jesen mogow ma degunba ye minnu soro k'a sababu ke koronfekela ye.

1. Lakolikalanko ni baaradegekalan

- Ka san 2014 -2015 kalandayele laben Gawo ni Tumutu ani Kidali maraw kono ;
- Mara kofolen ninnu bee kono, ka kalanyorow kunkankunnafoni bee lajere ka dafa ;
- Ka nikura don kalandenw ka dumuniyorow la kalanyoro 314 la kabili kalansow be dayele yoronin min, o be ke ni dumuniw ni minenw laseli ye yorow la ;
- Ka barika don kalanyorow lataamani na ni nin waleyaw ye :
- Ka kalanyoro tijenen ladilan ;
- Ka kalankeminenw lase kalanyorow la (minen minnu sen be jena je la, olu sen b'o la);
- ka lakolikaramogow seginni lateliya Gawo ni Tumutu ani Kidali maraw kono ni ladiyalifere dow ;
- lakolidenw minnu ye se soro san 9nan jogondan na (n'o ye "Defu" ye) Gawo ni Tumutu maraw la, k'olu bee ka kalanyoroko jena bo ;
- ka lakolikaramogo minnu be saratilabaara la, k'olu ta baara la furance in kono ;
- ka waatilateme kalanyorow sigi senkan ka minenw bila u kono ;
- lakoliden minnu ye BAKI soro n'u be iniweresitew la, k'olu togow seben ani ka jo u ka musakaw koro ;
- ka dugumogow lafaamuya k'u wuli ka jo walasa u ka senkoromadondon ke denmisenw, kerengerennnya la, npogotigininw seginni na lakoliw la duguw la minnu ye degun soro ;
- ka sene ni baganmara baaradegekalanyoro do sigi senkan ani ka minenw lase u kono Kidali ni Tumutu ;
- kalanyoro sigira senkan cike yiriwali kama Gawo sahelu kono, k'o ladilan.

2. Keneyako

- ka dogtorosow ka sew sankorota (Sesikomuw, seserufuw, maraw kono dogtorosobaw).
- O sankertali be ke ni nin walew ye:
- Baarakeminenw ni furaw laseli ;
- Keneyaso minnu ka baara jolen don Gawo ni Tumutu ani kidali maraw la, k'olu ladilan ka baarakeminenw bila u kono ;
- keyeya tigilamogo minnu wullila ka bo u ka baarak&yorow la k'asababu ke kele ye, k'olu ka seginni laben ni. O be ke ni ladiyaliferew ye i n'a fo ka do fara u ka kalosara kan, ani ka demedon u ma sigili ka nogoya, nai k'a lakananidabalw sigi senkan ;
- ka keneya baarakela dow ta kontara la k'u bila keneyasow la ka demedon baarakela tow ma walasa dugumogo bee la jelen ka se ka furakeli soro nogoya la ;
- ka don dow bila bila furakeli kerengerennenw kama (dusukundimi furakeli, jedimi, opereli). O be ke maraw degotorosow la jamana dogtoro faamuyalenw fe ;
- ka keneyasow lasoroli nogoya dugumogow bolo, o be ke ni warikodeme ye ka jasin desebagatow ma ani an balima minnu bora kakan ka na ni se si t'u ye ;
- ka barika don ferew la minnu be tali ke banakunben ni banafurake ye furakelijekuluw fe minnu be taama ka taa sigidaw la ;

- ka fæɛɛw sigi senkan minnu bæ tali kɛ farikololajɛ la banako nasirafɛ, banabaato dow bilali ka taa dogotɔɔsobaw la, ani ka balokodɛɛ don denmisɛnw ma balokodɛɛ damatɛɛ bæ minnu na ;
- ka fiɲɛbanaw kɔɔsili matara mara saba kofɔlenw kɔɔ ni dabali jonjonw ye ;
- ka baaraw daminɛ minnu bæ tali kɛ bolokɔɔkɛnyaso saba jɔli la Gawo, Tumutu ani Kidali. Kɛnyaso ninnu kɔɔ dɛɛɛ bæ don dugumɔgɔw ma walasa k'u ka furakɛliw nɔgɔya.

3. Jiko

- Ji sɔɔɔw minnu tiɲɛnɛn don k'olu ladilan (pɔɔpekɔɔɔnw, baganminkɔɔɔnw)
- ka pɔɔpekɔɔɔn dɔ sen Kidali ;
- ka pɔɔpekɔɔɔn dɔ sen Gawo ;
- ka kɔɔɔn siterinima dɔ jo Tumutu ;

4. Ka ni kura don sigidaw ka sɔɔsɔsɔw la

- ka dɛɛɛ kɛ dugumɔgɔw ye sɛɛɛ ni baganko sɔɔɔɛ la. O dɛɛɛ taabolow ye :
- Ka ni kura don baaraw la minnu bæ tali kɛ duw ni dugumɔgɔw ka cikɛ la ;
- Ka baganw ka banakunbenfurajiw dili an'u furakɛli kanpanjiw labɛn ;
- Jidonmansin minnu bæ sɛɛɛdugukolo labɛnɛnw kan n'u tɛ baara kɛ, k'olu ladilan ;
- Ka nafasɔɔbaaraw sigi senkan musow ni denmisɛnw ye sɛɛɛ, baganmara, jagomisɛn, mɔɔni et bololabaara sɔɔɔɛ la.

Baaraw waleyali saratiw :

- Gɔfɛɛɛnɛman ye lahidu ta ka nin baaraw ni porozɛ kofɔlenw waleyali jɛɛɛɛ kɔɔɔ ani baarakɛɲɔgɔn ka bolodijɔgɔnma kɔɔɔ. dugumɔgɔw fana sen bæ baara bæɛ lajɛɛɛ na ;
- Gɔfɛɛɛnɛman ye lahidu ta ka nafolo ni baarakɛlaw bila baaraw ni porozɛw waleyali kama, a bæ se ka dɛɛɛ jini dijɛ dɛɛɛdonnaw ma ;
- Baarakɛjɛkulu min jɛsɛnɛn bæ « hadamadenya, sɔɔɔ ani seko ni donko yiriwali kama, o bæ baaraw ni porozɛw waleyali kɔɔɔsi.
- Fanfilajɛkulu mɔgɔw bɛna kɛ, fanw togolamɔgɔw ni Fɔkabɛnna. Fanw togolamɔgɔw bæ kɛ mɔgɔ kɛɛɛ de ye. A bæ se ka dɛɛɛ jini mɔgɔ fɛ min ka dɛɛɛ bæ baara nɔgɔya.. A bæ kiimɛnitɔnsigiw kɛ, o bæ kɛ Fɔkabɛnna ka lapini kɔɔɔ ;
- A ninɛnɛn bæ dijɛɛɛɛɛɛnɛnɛn tɔɔnbaw fɛ u k'u jɛniyɔɔɔ fin n'u ka dɛɛɛ ye baaraw ni porozɛ ninnu waleyali la ;
- Gɔfɛɛɛnɛman ye lahidu ta, hadamadenjɛkulu kɔɔɔɔɔw ka jugu minnu ma n'olu ye denmisɛn minnu ye dutigiw ye, falatow, denmisɛn hakilitiɲɛnɛnw, cɛsamusow, muso dutigiw, denmisɛn tiɲɛnɛnw, lujuratow farkolo ni hakili la, ani dɔwɛɛɛw, ka nin mɔgɔ kofɔlenw lakana, ka dususumayadɛɛɛ k'u ye, ani ka waleyaw k'u ye minnu b'u ka dijɛlatigɛ nɔgɔya.
- Baaraw ni porozɛ waleyataw ni tɛliyalabaara bolodalɛnw minnu bæ senna n'u bæ tali kɛ hadamadenw haminankow nɔgɔyali la, tɛ jɔgɔn degun. Olu ye baaraw ye minnu bæ tali kɛ sɔɔɔ yiriwali la, caman bɔli faantanya la walasa dijɛɛɛɛɛnɛnɛn tɔɔnba ye lapinibaw kɛ bɛn san 2015 yiriwaliko nasira fɛ, olu ka se ka tiimɛ.
- Fan – fila- mɔgɔw bæɛ ka se k'i yɛɛɛɛɛɛɛ walasa waleyali kana kɛ minnu balili kɛ ka baaraw ni porozɛ kɛ.
- Fan – fila- mɔgɔw bæɛ b'u kandi walasa k'a to Faso ka baarakɛlaw, baaraw waleyabaga tɔw ani minnu bɛna hadamadenyadɛɛɛsɔɔw fɛ, olu ka se ka yɔɔɔw lasɔɔɔ k'a sɔɔɔ gɛɛɛɛɛ foyi ma don a la.

II. Dabali tigetaw kuntaala mankan ni kuntaala jan kono

Yiriwali fεεε kerεnkerεnnen min kofolen bε benkanseben tigεga naaninan (VInan) kono, n'o bε tali kε Koronfela yiriwali la soro, hadamadenya ani seko ni donko siratige, o hukumu kono, baarabolodalen kerεnkerεnnenw minnu bε tali kε san caman nan, olu benan laben. Baara minnu bεna kε, olu de bεna walanwalan.

Min ye togodayiriwa (sene, baganmara ani monni), dunkafa sabatili ani sigida n'a lakanani ye, baara minnu bεna kε, olu file :

- ka demε kε ka nesin sumansilabennaw, angere dilannaw ani lakefen tow dilanbagaw ma ;
- ka demε kε ka nesin cakεda fεeretigiw ma walasa u ka se ka siya numanw dilan falenfenko ni baganko siratige la ;
- ka baganfurake yiriwa ni baganfurakeyoro ladilanni ye maraw kono ani sigidaw la ;
- ka baganfurakeyoro jensen kosebe mara kelen o kelen kono ;
- ka baarakeminenw ni bolifenw lase baganfurakeyoro la ani ka demεdon walala kele ye baganfurakedogoro minnu wuli ka bo u no na, olu ka se ka segin ;
- ka barika don jmonnikoyoro dilanni na ani jikankesuw ; nogo don jilasigitaw la jεgemine kama, k'o baara kε ka ne ani k'a yiriwa ;
- balodese kololow ka jugu mogoro minnu ma kosebe, ka dumuni lase olu ma ;
- ka do fara jamana ka dabali tigetaw kan walasa a se k'a jeniyo fin demeni na ka nesin desεbagatow ma nin balodese kojugu nana.
- ka barika don lasominifere w la walasa gelya dow ka se ka kunben baloko sira fe ;
- ka barika don sew la jamana ka sumanmara ani komini kono sumanmara ;
- ka balo lase desεbagatow ma minnu ka degun ka bon kosebe ;
- ka nogyo don taakasegin na sumansenoyoro ni yoro tow ce balokodese be minnu na ;
- ka demε kε walasa baaraw minnu bε tali kε bagannafabo la ani baganw sannifeere, nin bεe ka se ka nogyo ;
- ka cencen tonni kele Ba Jaliba n'a bolofaraw kono, dalaw, jilasigitaw ani bagandumuningew ;
- ka jiriw turu baw ni kow dawolow la ; ka suguya kerεnkerεnnenw turu logo jenitaw be bo minnu na ani bololabaarakεnejiriw ;
- ka kungokonosogow n'u dagayoro lakana walasa ka kungokonojedamutaama sabati ;
- ka tonkele don bala ;
- ka demε kε ka nesin ninini ma sene ni baganmara siratige la.

Min ye baarabolodalenw ye togodaw ka soro yiriwali siratige, baara minnu bεna kε, olu ye:

- ka denmisenw ni musow an'u ka tonw laben k'u kε kenyerεyεjamaw walasa k'u ka soro sabati ;
- ka nafasoro baaraw yiriwa denmisenw ni musokuluw ye ;
- ka demεdon baara mankaninw sigili la senkan sigidaw la walasa ka soro sabati sigidala ani baarako nogyo ;
- ka denmisenw ni musow ka sew sankoro, sinsinni ka kε sigida makonfenw n'a haminakow kan ;
- ka demε kε ka nesin koperatifuw ni cakεdaw ma minnu bε se ka baara di megow ma, o demε be se ka wari ye walima fen wεre ye min bε tali kε sigida haminakow la.
- ka kalan kε mogow kun ani ka demεdon toptoli siratige la. O demε nesinnen don mogow ma minnu yere ye nafasoro baara sigi senkan ;
- ka bololabaarakelaw demε n'u labenniko numan walasa u ka se ka nafaba soro u ka baaraw la ;

- ka bololabaarakelaw ka yoro kerenk&rennenw (bugufiyew) jo Mali koronfemara bee la ;
- ka dabali tige walasa juru ka soro ani baarakeminenw ;
- ka kenew sigi senkan walasa baarakelaw ka don jogon na, i n'a waatilasuguw "fuwari". O ye ko ye min be tali ke an ka lapini na n'o ye lamini farafinjamanaw ka donjogonna ye ;
- demeniporogaramu labenni ka nesin baarada mankanninw sigili la senkan denmisen minnu tilala kalan na ani musow togola ani porogaramu were fana be sigi senkan ka nesin denmisenw ma. O porogaramu kun ye ka baaradegekalan ke denmisenw kun minnu ma se ka kalan laban ani minnu ma kalan mumε, ka tila ka demε ke u ye walasa u ka se ka baara ke u yere ye sigidaw la.
- ka bololabaarakew ka sew sankorota ni jogondan hakilina ye ani ka bololabaaradaw yiriwa ni baaradegekalan ye ;
- ka nafasorobaaraw sigi senkan;
- baara te taa fenw minnu ko k'olu soroli nogoya ani ka dabaliw tige walasa sannfeere fana ka nogoya ;
- ka nafasorsiraw yiriwa minnu be tali ke seko ni donko la, nenajew ani seko ni donko bololafendilannenw ;
- ka barika don jurumisendoncakedako la ;
- ka barika don dugujukoronafolobo koronfemara la jinini ni nafaboli siratige la.

Min ye sirabako ye ka yorow bolodon jogon bolo, waleya kestaw ye :

Nin sirabaw be dilan :

- Kidali ni Gawo ani Tumutu bila Saraha Siraba ma ;
 - **Gawo - Buremu - Tawusa**
 - Buremu - Kidali ;
 - kidali - Timiyawini (an ni Alizeri dance la) ;
 - **Anefisi - Tesaliti - Borodizi Bazi Mokutari ;**
 - **Kidali - Menaka ;**
 - **Ansongo - Menaka - Anderanbukani** ka taa an ni Nizeri dance la ;
 - **Goma kura - Tumutu ;**
 - **Duwanza - Tumutu ;**
 - **Duwanza)- Gawo (ladilanni) ;**
 - **Gosi - Guruma - Arawurusu**
 - siramisen Bore - **Koriyanze - Aka**
 - siramisen Muniya - **Jafarabe** - Ja ka Tenenku - Yuwaru ;
 - siramisen Andelimani ka taa **an ni Nizeri dance la ;**
 - siramisen Ansongo - **Tesiti** ka taa an ni **Burukina** dance la ;
 - **Lere - Fasala.**
- pankurunjiginyorow dilanni Kidali, Tasaliti, Tawudeni, Menaka ani Gundamu ; Gawo ta ye ladilanni ye ;
- ka tileyeelensoba ni Kuranmansinba ke nin yorow la: Tumutu, Gundamu, Dire, nafunke, Gawo, Menaka, kidali, Tesaliti, Guruma Arawurusi, Ansongo, Tinesako, Abeyibara, Buremu, Duwanza, Teniku, Yuwaru ani Lere.
- ka Koronfela saba ninu ni poroze bolodon n'o ye laminijamanaw ka poroze ye min be tali ke dugujukorogazisira la ye sahara konu ;
- ka jikankurunjyoro laben Banba, Dire ani Yuwaru.

Min ye nogoba donni ye hamadenyasabatisiraw la, baara minnu besna ke, olu ye :

- ka taa ni baaraw ye minnu be tali ke dogotorsoro laafulenw ye, ani ka kuraw jo ka baarakeminenw bila u konu;

- ka dɔgɔtɔɔsoba jɔ Kidali ni Menaka;
- kalanden minnu bɛ kɔrɔn fɛ, ka nɔgɔyaba don olu ka burusiko la ;
- ka barika don furakeli nɔgɔyali la saharajamana kan ; o la, ka to ka furakelijekuluw bila ka taa banakunbɛnfurakeli ni banafurakɛw kɛ a yɔrɔw la;
- ka dabaliw tige walasa furakelifɛɛɛ kura ka kɛ dɔgɔtɔɔsow la ani ka furakeli kunfɔlow ka sɔrɔ sigida la ;
- ka lekɔliso kuraw jɔ Tumutu ni Gawo ni Kidali maraw la i n'a fɔ lekɔlisojɔyɔrɔw jateminɛkariti y'a boloda cogo min ;
- ka dɛmɛdon walasa lakɔlidenw ka dumunikɛyɔrɔw ka baara kɛ a cogo la ;
- karamɔgɔ numanw ka lekɔlisow labɔ ;
- kalandenw ni karamɔgɔw ka kalnkɛminɛn dafalenw sɔrɔ ;
- ka kunnafoni ni lafaamuyaliporogaramu sigi walasa denmisɛnninw ka kalan laban, kɛrɛnkɛrɛnnɛnya la musomanninw ;
- ka barika don iniwɛɛsite bolofaraw jɔli la kɔrɔnfɛmaraw la ni kalan suguyaw ye minnu bɛ tali kɛ mara kɔfɔlenw kelenkelenna haminakow la ;
- ka barika don sanfɛkalan yiriwali la kɔrɔnfɛmaraw la ni kalansoba dɔw jɔli ye ;
- ka kidali, Tumutu ani Gawo baaradegekalanyɔrɔw ladilan ;
- ka forobalise tɛkini dɔ jɔ mara kɔfɔlenw kelenkelenna na;
- ka baaradegekalanyɔrɔ dɔ jɔ mara kɔfɔlenw sɛrikili kelen o kelen na ;
- ka ji saniyalen lase dugumɔgɔw se tɛ minnu ye ni gɛlɛya kunbɔra ;
- ka ni kura don worobineko la Gawo dugu kɔnɔ ;
- ka ni kura don worobineko la Tumutu dugu kɔnɔ ;
- ka kanali sen ka bɔ Eseri ka taa Ini Tebizazi ka taa Kidali.

Min ye seko ni dɔnko ye, baara minnu bolodalen, olu ye :

- baarada minnu bɛ maraw ni sɛrikiliw kɔnɔ, k'olu ladilan ani ka dɛmɛ kɛ u ye ; seko ni dɔnko so minnu bɛ Tumutu ni Gawo ani Esuku, olu fana bɛ ladilan ani k'u dɛmɛ ;
- ka barika don jinini na dakunw kan minnu bɛ tali kɛ seko ni dɔnko la, halalafɛnko, seko ni dɔnko nafasɔɔsiraw sabatili ;
- ka barika don seko ni dɔnko baarakɛlaw ka donjɔgɔnna n'u ka hakilifalɛnɛn na ni walew kurayali ye kɔrɔnfɛmaraw la i n'a fɔ dɔgɔkunkɛlɛnɛnɛnɛjɛw an'o n'a jɔgɔnɛw.

KAWRAL FEEWDE E JAM, E DEWRAL MALINKOOBE
KEBAANGAL E LEY GOLLEEJI GADAADI LEY KAALDAL ALJE

Puɗɗirka

Minen yimbe Gofornaman Mali kaɗun e Pelle yimbe wobbe siɗɗindinbe talkuru hollitooru golleeji kaanudi wafeede, nennde 24 juliye 2014, laatiibe humiibe e dewrital ngal;

Minen nootiibe batu Alje hono no wiira e ley golleeji kaaldal caawiidɗi ley talkuru kawral tonngaandu Alje yalla kawral kuubungal duumotoongal, dimoowal jam, nifoowal baasiiji goodudɗi saahal ley Mali, nokku mo yoga wi'ata Asawad;

- Min njettii Aljeri sanne ko ardii e ley suroore ndee koo , kaɗun e Deental Jawdi Leyɗe Afiriki Keettude Hiinaange (CEDEAO), Deental Leyɗe Afiriki (UA), Naason Ini (NU), Deental Leyɗe Eropu (UE) kaɗun e Waalde Koperaason islamik (OCI), Burkina Faso, Moritani, Nijeer, Nijeriya kaɗun Cad, tawaabe e suroore ndee;

Min njaakitiima alhaaliiji goodudɗi ley Mali dɗii kaɗun e torraaji gaɗooji wakkati e wakkati fuu ley nokkuure Saahal ley Mali;

Min anniyiima timminde faa laaba fey sabaabuuji boneeji goodudɗi joonin dɗii, kaɗun e yirwinde dewrital leydi ndii fuu kabbiingal e anndal taarikiiji kollitoowal Mali yo leydi ngootiri ɗi siiji keewɗi deenti ley mum;

Min taylorii duu leydi ndii ana waawi dartineede dow deental jamaa fuu , e dow sariyaaji kesi ɗi peccataa ndi, ɗowntantoodɗi keewal siiji e neesuuji, anndudɗi alhaaliiji leydi ndii ngalɗaa banngal mbaaka, kebal e neesu;

Min anndii nokku Saahal ley Mali oo ana haani yirwineede law law, no haaniri banngal kebal, nedɗaaku e neesu;

Min anndii duu laamu nokku Saahal ley Mali oo ana haani haybude neesuuji booyɗi goodudɗi toon dɗii, mbaaka leydi ndii e torraaji booyɗi tiinnudɗi nguurndam jamaa e ley nokku oo;

Min anndii duu ndeenaagu ana haani wartireede e ley nokku oo no yaawiri fuu, yirwingol jam e ndeenaagu, dartingol laamu, laabal golleeji, reenugol hakkeeji bibbe-aadama, jokkugol e sariyaaji, jukkugol toonoobe fuu ana kaani jokkeede;

Min anndii ɗaakkohaaku kaɗun e toonanngeeji bondi ngoodi hakkunde leyɗe dee;

Min ɗowntaniima sariyaaji leyɗe Afiriki kaɗun e leyɗe adunaaru keertaadi;

Min njeggitaali duu kawral gaɗanoongal ngal kaɗun e tiidɗallaaji kebaadi ley gollee oo;

Min kawrii e dow ko woni ley doo koo:

TIITOONDE I: SARDIJI, AADIJI E ASULU SARIYAAJI FEEWDE E TIMMINGOL DUUMOTOONGOL BAASI OO

TUMMBITERE I: Sardiji e Aadiji

Sariyaawol 1: Pelle kumiide e dewrital ngal dee kollitii ana downtanii sardiji talkuru hollitooru golleeji kaanudi wadeede gondi do ley doo dii:

- a) Yarranagol pati jamaa Mali seera, pati leydi ndii seera, pati laamu mayri seenndee, ndi heddoroo no ndi laamora nii, pati fay gooto torree kammari diina mum ;
- b) Anndugol e yirwingol keewal neesuuji e haalaaji , daranagol ko homo fuu waawi wafande leydi ndii banngal moyyere iwde rewbe faa yottaade e sukaabe;
- c) Daranagol jamaa leydi ndii, kapum e kabaaruuji homo fuu, ley laamu kayboowo homo fuu ko yidi laataade naa hebude;
- d) Yirwingol leydi Mali ndii fuu, faa tawee reeson fuu hebii ko haandi;
- e) Selugol e garjaali , kapum e immingol fitinaaji banngal politikii, kaaldal e kawral tuugee so luuttondiral wadii;
- f) Downtanagol hakkeeki bibbe-aadama, ndimaaku ,nedfaaku kapum e diinaaji mabbe;
- g) habugol e yurkuyurku e rafi jukkugol bonanndaabe;
- h) habugol e teerorismu , tarafik dorogu kapum e bonanndaaji goddi goodudi hakkunde leyde.

Sariyaawol 2: Pelle dee aadiima donnude sariyaaji kawral ngal faa timma ley bernde laabnde, homo fuu e darnde mum ley golle oo.

Sariyaawol 3: Laamu Mali oo daroto hen faa sariyaaji fuu poti bameede ana tabita yalla kawral ngal ana sella , dow anndal pelle dee kapum e honnjotoobe golle, subaabe e ley kawral ngal.

Sariyaawol 4: Huunde fuu darnaa ko huubata leydi ndii fuu ley golle ana waawi adoreede saahal ley Mali, tawee walaa fuu ko dum bonnata e ko hawraa e dow mum koo . Tawee duu edum waawi wadeede e nokkuuje godde e ley leydi ndii.

TUMMBITERE 2: Asulu sariyaaji feewde e timmingol duumotoongol baasi oo

Sariyaawol 5: Ngal kawral, faandaa mum yo nibude jam duumotoodo ley Mali gaddoowo deeyere e ndeenaagu ley badaale dee fuu kapum e ley adunaaru nduu

fuu . E ley majjum so baasi jiffee fey so wanaa tawee ko woni do ley doo koo, hawraama e dow mum:

Ko wi'etee Asawad

Ko wi'etee ASAWAD koo yo neesu e finaa-tawaa mo yimbe heewbe jeyaabe ley Saahel ley Mali poti e mum. Been yimbe fuu yo bibbe leydi ndii noon. So homo faamirii no wiiraa doo nii, edum yafina kaaldal ngal, tawee bibbe leydi ndii ceenndataake, leydi e hoore mum duu feccataake.

Dabareeji piyaadi yalla jam e dewral ana ngarta ley Mali

Hono no fitinaaji di ngadirta yaa warta mo timmataa hedde Saahal ley Mali nii, edi kaani daraneede banngal politiki. Batu mawdo ana haani wafeede. Hebe fuu tawee heyaabe mum'en ana mbaawi hawrude hen dow anndal honnjotoobe kawral ngal. Asulu fitinaaji dii fuu yeewtee, bibbe leydi ndii bee fuu njooddoo , kaalda. Haala Asawad ana waawi haaleede jennee ndeen. Oon batu hollitinta laawi dewral baawdi jifude torraaji kiidi, yabbiidi. Kanko wuurtinta jam e hoolaare hakkunde bibbe leydi faa tawee homo fuu hebii sago mum. Sariyaaji feewde e jam, e dewral ndarnee dow kawral. Ndeen bibbe leydi ndii fuu ngartondirta so baasiiji dii fuu njoppee, jam e moyyere njannjinee, jibee faa tekka.

Dabareeji feewde e laamagol lobbol

Caggal dabareeji bamaadi to dow too dii, jifugol fitinaaji dii ana wajimbini laabal laamu kayboowo alhaalijji hebe fuu, tuugiido ko woni do ley doo koo:

- darnude gollirde e sariyaaji tuugiidi baale jaaleni keredu, jyyinirteede woteeji, jogiide laamu jaajudo;
- tottugol jamaa oo hawjagol hoore mum ley deen nokkuuje, yalla homo fuu ana heba no hinnoroo hoore mum;
- beydugol hakke yimbe saahal bee ley laamode leydi ndii;
- dowanogol sariyaaji leydi faa saroobe e sareteebe ana battondira;
- darnugol deenirde e kaybirde jamaa pawirde e laamu gooto, de hebe fuu yimbe mum tawetee e mum;
- tawdeede yimbe saahal ley Mali bee e reenoobe nokkuuje mum'en dee;
- wartirgol seeda seeda larme e poliisi Mali ley Saahal Mali ;
- darnugol nokku jirwinirde saahal ley Mali jogiido waalde honnjotoonde nde yimbe reeson fuu tawetee e mum kapum e saardiiji keeyaadi jirwinirdi , kaybooji neddaaku e neesuuji, alhaalijji kabbiidi e joogaraafi, e mbaakaaji

wakkati. Laamu waddata jawdi gollirteendi ndii, kaɗum e faabotoobe wobbe jeyaabe e leyde godde ;

- aadagol baale adunaaru nduu daranaade golle oo no yottoroo kaɗum e yalla homo fuu ana jokka e sariyaaji dɗii no wiiraa e ley kawral ngal nii . Nootagol baale dee banngal politiki, fammingol leyde godde, jawdi, anndal, adirde ;
- heeyagol wakkati konnjorɗo golleeji dɗii fade majji dartaade, nde kawral ngal siɗninaa fuu.

TIITOONDE II : KABAARUUJI POLITIKI E GOLLEEJI LAAMU

TUMMBITERE 3 : gollirde laamu e feccitagol leydi

Sariyaawol 6 : Pelle daraniide kawral ngal dee mbii gollirde e sariyaaji ballooji yimbe Saahal bee daranaade ko'e mum'en, gollude golleeji mum'en no njidiri faa be beydoo taweede e golleeji laamu leydi ndii. Ley majjum hawraama e ko woni do ley doo koo :

Banngal keredu

- reeson fuu tawree asammbile mum joyyiniraado wote jamaa fuu , o hokkatee baawde e jawdi faa heewa, kaɗum e sariyaaji mum, laamu e kaalisi haandi ;
- jamaa Mali oo kaɗum e heettube saahal ley Mali bee fuu dalee kinnoo ko'e mum'en banngal laamu ;
- Persidan Asammbile oo subete ley wote jamaa. Kanko laamotoo reeson oo ;
- Serkeluuji e kominaaji dɗii fuu tawa ana njogii saroobe mum homo fuu konse serkel kaɗum konse komin subaabe ley wote. Birooji ardotoo be, Persidan woni hoore biro konse serkel, Meer woni hoore biro komin ;
- Reeson fuu, kaɗum subontoo hoore mum ko yidi laataade e no yidiri gollirde;

Banngal Laamu Leydi ndii fuu

- Sena joyyinee law, yimbe waawanbe golle oo naannee hen, be daroo ko be mbaawi fuu yalla faanndaaji kawral ngal ana njottoo;
- Asammbile mawɗo oo yaajinee, jamaa makko oo beydee, kominaaji dɗii duu beydee;
- Konse Mawɗo Keredu (HCC) oo udditee gila booyaali yalla amiiri'en e joom'en cehe , rewbe e sukaabe ana keba no naatiraa hen;
- yimbe saahal ley Mali naannee e golleeji laamu leydi ndii ;

TUMMBITERE 4: feccugol laamu e baawde

Sariyaawol 7: Pelle dee anndii golleeji e darde fuu ana kaani peccede hakkunde laamu oo e keredunkoobe yalla golle ana feewa tawee walaa fuu njeebaado, iwde neddo gooto faa yottoo baale e pelle jamaa.

Sariyaawol 8: Reeson ana jogii baawde kuubde banngal sariyaaji laamu e nokkuue gonude do ley doo:

- a) plan e heeyo yirwere jawle, neddaaku e neesu;
- b) moyyingol leydi;
- c) darnude e hawjaade gollirde jamaa banngal (jannde, ekkitagol golleeji, cellal, hawaalu, neesu, laawi, humpitingol e ley reeson oo), kuran, ndiyam e sennugol.
- d) Ndema, margol daabaaji, awgal, togge, adirde, jaagu, isinnaaji, neenal, tuurismu e adirde hakkunde reesonnaaji;
- e) Jawdi gollirdi e kontuuji laamu reeson;
- f) Darnude e donnude lampo hono no laamu leydi ndii wiiri fuu;
- g) Darnude namaale;
- h) jabude naa yoppude dokke;
- i) hokkude goddo;
- j) nanngude taye;
- k) gollidal e wobbe naa laataade funeere goddo;
- l) poliisi leydi e ndeenaagu yimbe siwil'en.

Sariyaawol 9: Ko baale kawri e dow mum fuu ana haani donneede. Sariya hollitinta no baawde peccirtee hakkunde baale jaaleni keredu.

TUMMBITERE 5: darnde laamu e haybugol no haaniri banngal sariya

Sariyaawol 10: Laamu joyyinta keyaado mum ley jaaleni keredu faa reena, reenana jamaa fuu. Ley majjum, kanko yottinta politiki Gofornaman banngal porojeeji mawdi, kanko famminta politiki feewde e yirwere jawle, neddaaku e moyyingol leydi.

Sariyaawol 11: Laamu oo, kapum honnjotoo golleeji baale jaaleni. No honnjagol ngol yaarata fuu ana winndi e ley sariyaaji.

Sariyaawol 12: Huunde fuu haanaa yottaade baawde laamu e ley golleeji no njaarata nii, kaa pelle dee kawrii, laamu e reeson ana kaani lamndondirde e dow ko woni do ley doo koo:

- moyyingol porojeeji yirwere, kapum e gollirde laamu e gollonoobe ko'e mum e ley jaaleni;

- naftoragol jawle tageefu hono jawle ley leydi;
- kabaaru fuu godfo, baawfo naatude e donnugol kawral ngal.

TUMMBITERE 6: Kaalisi e kaaki

Sariyaawol 13: Ko waldaa e lampo, taye naa jukkungo, hono no wiiraa e ley sariyaawol 8 kawral ngal, reason fuu ana waawii tawreede sariyaaji mum jaadooji e baawde mum, kaɗum e faandaanji mum banngal yirwere.

Sariyaawol 14: Laamu aadiima tottude baale jaaleɗi 30% kaalisi mum gollirfo, doo e 2018, tawee nokku saahal ley Mali oo duu ana wadaneɗe hen hakkille sanne.

Sariyaawol 15: Laamu hokkitan baale jaaleɗi yoga e ko hebetee e jawle goodude e ley nokkuuje mum'en, hono jawle tageefu, jawle ley leydi dow kaaldal e kawral kaanungal wadeede.

Sariyaawol 16: Laamu aadiima :

- hokkitinde baale jaaleɗi keredu sarawuusiiɗi mum di baale dee mbaawi hawjaade;
- wadude ko waawi fuu yalla golleeɗi ley jaaleɗi dii ana njeebee, sakomaade e ley nokku saahal ley Mali;
- yaafinde naatugol e golle laamu ley jaaleɗi, tawee doole bameteebe e golle oo bee fuu, saahal ley Mali iwata.

TIITOONDE III: BANNGAL REENUGOL E HAYBUGOL LEYDI

TUMMBITERE 7: Sardiji tuugaadi

Sariyaawol 17: Huunde fuu habbi e reenugol kaɗum e haybugol leydi ndii ana fawii e dow :

- bibbe leydi ndii fuu tawee e golle oo, fay gooto pati heettinee sera;
- larme oo yo gooto, o feccataake, tawee duu laamu oo banngɗe gooto heetti, laamiido leydi oo woni hoore majjum;
- Larme e poliisi fuu jannginee faa paama ndokkee gollirde. Be tottitee darde mabbe seeda seeda.

TUMMBITERE 8: Honnugol haboobe e nokkuure wootere, naatugol larme, yoppugol kaɗorde, yaltugol e wolde, wartugol e jamaa (DDR)

Sariyaawol 18: Faandaa honnugol haboobe yo ndaartude yalla haboobe bee fuu ana anndee faa be ngartiree e jamaa naa be ngadee e porogaram DDR. Golle oo ana tuugii annde e sariyaaji Naason Ini ley Mali (MINUSMA).

Sariyaawol 19: Pelle dee kawrii, fedde joyyinee faa daranoo oon golle, ley mayre, heyaabe laamu e sijninbe kawral ngal bee fuu ana kaani taweede e mum. Ende haani gollidinde e honnjotoobe kawral ngal.

Sariyaawol 20: Joppudo kaborde fuu nannee e porogaram DDR oo. Joomum ana waawi naanneede e golleeji laamu hono larme, poliisi, golle birooji, naa laatiima siwil. Porogaram DDR oo, be naattaali jamaa bee haajaa.

TUMMBITERE 9: Wartigol larme e poliisi e darde mum

Sariyaawol 21: Nde kawral ngal sijninaa fuu larme e poliisi fuu ngartiran seeda seeda e darde mum ley reeson saahal ley Mali. Fedde wi'eteende (MOC-mekanismu operasiyonel kordinaason) e MINUSMA kaani ndaranaade golle oo.

Sariyaawol 22: E ley soldaasi'en wartube e golle bee, be saahal ley Mali bee ana kaani taweede ana keewi e mabbe. Be ndokkee darde mawde duu yalla edum yaafina golle oo, dum wartira hoolaare hakkunde soldaasi'en

TUMMBITERE 10: Dartingol Larme e poliisi

Sariyaawol 23: Pelle dee kawrii, larme e poliisi fuu ana kaani dartineede faa moyya. Tawee eden cubtoo ko moyyi e golleeji yabbiidi dii fuu eden naftoroo, kapum e talki e sariyaaji waalde Deental Leyde Afiriki e Naason Ini.

Sariyaawol 24: Gofornaman kapum e faabotoobe dum wobbe ngadan ko mbaawi fuu yalla gollirde larme e poliisi baawde daranaade leydi ndii fuu banngal ndeenaagu Mali e leyde godde ana njoyyinee.

Sariyaawol 25: Pelle dee kawrii fedde darontoonde dartingol larme e poliisi joyyinee . Bibbe leydi ndii fuu, heyaabe mum ana kaani taweede hen. Be njooddoo, be kaalda dow ko wadi koo fuu. Be ndokkira hakkillaaji e dow no Mali haaniri haybireede e reeneede hono no alhaali oo worri joonin e ley leydi ndii, kapum e leyde seraaje naa ley adunaaru nduu fuu.

Sariyaawol 26: Fedde darontoonde dartingol larme e poliisi ndee ana haani tawreede hakkillaaji kesi banngal hokkugol darnde ley larme e poliisi yalla edum yaafina dewrital bibbe leydi ndii, tawee homo fuu hebii ko haandi banngal darnde.

Sariyaawol 27: Ley no larme e poliisi ndartinirtee nii, poliisi jaaleji darnete . Tawee golleeji majji njawtataa jaalejol.

Sariyaawol 28: komiteeji geende, banngal ndeenaagu, joyyinte. Heyaabe laamu, reeson, geenndi, jamaa, ameeri'en e joom'en cehe fuu tawete e ley oon komite. Keyaado laamu gondo e ley jaalejol fuu, kapum woni hoore waalde ndee.

TUMMBITERE 11: Habugol e teerorismu

Sariyaawol 29: Pelle dee aadiima habude e teerorismu e gefe mum do ngoni fuu faa yottoo yeeyugol e soottugol dorogu, ley leyde e hakkunde leyde.

Sariyaawol 30: Pelle dee kawrii, baale ndarnee nde haani fuu faa kaba e teerorismu goodufo hakkunde leyde.

TIITOONDE IV: YIRWERE JAWLE, NEESU E NEDDAAKU

TUMMBITERE 12: Sardiji yirwere keeyaadi

Sariyaawol 31: Pelle dee kawrii, laamu ana haani tawreede hakkillaaji kesi banngal yirwere keredu, wattonoore hakkille baale jaalepi. Laamu oo ana haani tawreede sardiji yirwere, di njeebataako fay gooto, jaadooji e alhaaliiji neesu e neddaaku, joogarafi nokku, kontuuji jawdi cuudanaaki fay gooto, do ngonfaa fuu.

Sariyaawol 32: Reesonji didi naa tati ana mbaawi e ley sariya joyyinde pelle jirwinooje jawle, neddaaku hono no wiira e ley kawaral ngal nii, tawee yawtaali baawde mabbe.

Sariyaawol 33: Nokkuure yirwere saahal ley Mali darnaama, ende jogii konsey baawdo lamndeede, kumaniido reesonji, heyaabe asammbile reeson ngoni e ley waalde ndee. Kambe daranii paabondiral e yirwindingol nokkuuje banngal kebal kanum e kabaaruuji goddi.

Sariyaawol 34: Nokkuure ndee ana jogii sardiji yirwere keeyaadi, dii faabotoobe leydi ndii nototoo yalla yirwere duumiinde ana hebee.

Sariyaawol 35: Diin sardiji kaani yirwinde nokku Saahal ley Mali faa o hewtoo nokkuuje godde leydi ndii ley duubi 10 naa 15. Konsey Nokkuure Yirwere oo hoojotoo golle oo, kanum e gollidi baawde golle oo.

Sariyaawol 36: Pelle dee kawrii dow hawju komite konnjotoodo kawral ngal "miison imminee faa yeewoya huunde fuu ko laati ana nafa yalla sadfa ana heba no buytiree faa yirwere heba no fuddira e ley nokkuure saahal ley Mali. Miison ana haani immaade ley lebbi tati caggal so kawral ngal sijninaama. Banki Monjal, Banki leyde Afiriki, Banki islamik yirwere, kaani ardaade e golle oo. Kambe e gofornaman, baale mawde adunaaru kanum e jeyaabe e ley nokku oo kaani waddude goole oo.

Sariyaawol 37: Batu ndardirfo kaalisi joyyinte, lebbi didi jokkudi e darnugol sardiji dii. Batu moottan jawdi feewde e yirwere duumotoonde, oon kaalisi gollirtee sardiji yirwere keeyaadi.

TUMMBITERE 13: Moobondiral feewde e yirwere nokkuuje Saahal ley Mali

Sariyaawol 38: Nokkuure Saahal ndee adotoo hokkeede mballiguuji laamu hono no wiiraa e ley kawral ngal nii.

Ley majjum pelle dee kawrii huunde fuu woni e ley kawral , iwde ko yaawnii sanne, ko yaawnii seeda e ko yaawnaaki fuu ko winndaa e ley Cinndi too ko wartata e yirwere jawle, neddaaku e neesu fuu wadee.

Gofornaman hollitan gila e batu aranndeejo komite Konnjotoodo kawral ngal oo talki aadi banngal no jawdi hebirtee, jalaade golle oo haani golleede. Oon golle ana feewtinee ko woni do ley doo koo:

- Gollirde laatiide waajibiije ;
- Yirwingol golloobe;
- Ndeenaagu banngal nguure;
- Yirwingol golleeji keredu (ndema, margol daabaaji e golleeji mum);
- Moyyingol laawi e gollirde yalla saahal leydi ndii ana yahoo;
- Jawle leydi e kuran naange;
- Golleeji rewbe e sukaabe kaɗum e soldaasi'en hiibbe;
- Moyyinde gollirde jaadooje e leydi toon ndii;
- Naatingol e golleeji, dogunoobe wolde so ngarti, egginaabe kaɗum e wobbe;
- neenal, tuuriisu'en, jaagu, humpitingol;
- jannde e neesu.

Sariyaawol 39: Pelle dee kawrii banngal jannde e neesu:

- yaadinde ko jangetee koo e neesu reason;
- yirwingol haalaaji e binndi nokku oo;
- beydugol jannde leyiire e hakkundeere tawee homo fuu ana heba no jann gira;
- uddingol jannginirdi jannde dowuure;
- udditingol cuudi neesu e miise (mardudi kulle kiidde);
- yirwingol neesu ley reeson , Mali kaɗum e leyde godde.

Sariyaawol 40: Aajansi (gollirde) yirwinirde reeson moyyinte ley reeson fuu faa yaafina golleeji, honnjoo ko gofornaman aadi gollude koo,

Aajansi oo yo laamorde reeson, persidan Asammibile reeson oo laamii aajansi oo;

Sariyaawol 41: Kawral hakkunde reeson e laamu yalla porogaramuuji di duubi keewdi ana keba no golliree faa yirwere hebe banngal jawle, neesu e neddaaku.

Sariyaawol 42: Laamu daroto hen ko waawi fuu yalla jaaleji ana naanna kaalisi, ana kayba no naftorto jawle kebeteede ley nokku oo, iwde taye yaade e jawle tageefu, naa jawle kebetee e ley Gollidal hakkunde laamu e mabbe

Sariyaawol 43: Laamu aadoo daranaade gollidal hakkunde leyde. Ley majjum, laamu kinaa dawrida e baale jaaleji huunde ko haani wadeede hen naa ko hawraa e dow mum bannagal no golle oo foti jaarude, no honnjortee, talki cijninteedi, namaale e jawdi faaboraandi feewde e mabbe.

Sariyaawol 44: Wakkati e wakkati fuu faabortoobe jawle bee ngaran yeewa no golle oo jaarata dow anndal komite konnjotoodo.

Sariyaawol 45: Baale fuu gollooje jogiide porogaramuuji ana kaani wattande hakkille ko jamaa saahal oo buri fuu hasindinde e mum kajum e wartugol jam e ndeenaagu e ley nokku oo naa ley leyde Saahal dee fuu.

TIITOONDE V: DEWRITAL, DONNUGOL SARIYA , HINNEE

TUMMBITERE14: Dewrital e donnugol sariya

Sariyaawol 46: Pelle dee kawrii, bibbe leydi ndii fuu ndewrintinee. Dewrital ngal wadee dow:

- Sariyaaji feewde e jam, dental ley dewral bibbe leydi Mali;
- Joyyinde sariyaaji baawdi naftoreede tafon fade waalde humaniinde goonga, sariya e dewrital darneede;
- Darnude fedde haboore e yurkuyurku e bonannda kaalisi laamu;
- Darnude waalde hakkunde leyde darontoonde bonanndaaji mawdi hono imminde wolde, warhoore, bonnude neddaaku, yanugol e rewbe kajum e golle bonfi godfi gadaafi ley Mali bonnooji hakke bibbe aadama;
- Hollitinde bonnandaaji dii fuu no ngorri, kabbiidi e wolde, neddaaku, tawee pelle dee ana ngollida e komiison gadoowo ankettu oo;
- Pati bonnandaabe bannagal wolde, neddaaku, hakkeeji bibbe –aadama hono yanugol e rewbe mawbe e sukaabe njaafee;
- Hokkude saroobe sembe yalla leydi ndii ana laatoo downtoondi sariyaaji;
- Aadaade jokkunda e waylitingol laamu , sariya yalla saroobe e sareteebe ana beydoo battondirde, bonnudo fuu jukkee;
- Amiiri'en e joom'en cehe beydee e laamu oo tawee be mbonnantaa dum fay huunde;
- gollirfi juuji'en beydee

- juuju'en e gollidinbe mum 'en fuu njannginee faa paama;
- darde kadi'en keydintinee e golle oo yalla ebe ngattana hakkille neesuuji e alhaaliiji nokku fuu;
- laamuuji tawaangaaji dñi beydenee doole.

TUMMBITERE 15: Banngal hinnee

Sariyaawol 47: Pelle dee aadiima yaafinde wartugol, nattugol, hoontondirgol yimbe eggunoobe so tolloyii wobbe ley hinnee hono no wiiraa e ley sariyaaji adunaaru, Afiriki e ley Kawral OUA gadungal 1969, kajum e ley kawral gadungal Kampala 2009 feewde e egginaabe banngal reenugol, notagol, faabagol maɓbe ley Afiriki.

Sariyaawol 48: Pelle dee noddii baale kumaniide hinnee faa paaboo e golleeji gadeteedi yalla eggunoobe bee fuu ana keba no ngartira e nokkuuje mum'en, puuddita golleeji mum'en hono no ngorrunoo nii.

Sariyaawol 49: Pelle dee aadiima daranaade hinnee, waayde heeraade hakkunde sureteebe. De aadiima duu daraade pati fay gooto bamta jawdi kinnorteendi wanaa politiki'en, wanaa soldaasi'en, be ndaroto hen faa ndi yottoo be ndi waddanaa bee. De mballan egginaabe bee yalla ana keba no njottoroo baale hinnotoobe bee dow jam e ndeenaagu.

TIITOONDE VI: GAARANTI E FAABAGOL BAALE ADUNA

TUMMBITERE 16: Darnde Pelle

Sariyaawol 50: Pelle ana anndi gaaranti aranndeejo yalla Kawral ngal ana wada yo hoolaare e laabal bernde homo fuu banngal golle oo. Homo fuu daroo ko waawi yalla dewral, jam e ndeenaagu ana tabita e ley Mali e seraaji mum fuu.

Sariyaawol 51: Pelle dee ana ndaaeda partiiji politiki, siwil'en, baale rewbe, sukaabe, golloobe rajooji e teleeji, humpitoobe tawaangaabe, laamiibe tawaangaabe, diinankoobe, homo fuu wada ko waawi yalla kawral ngal ana tabita, yalla faandaa maggal ana yottoo.

TUMMBITERE 17 : Darnde Suroobe

Sariyaawol 52 : Aljeri ardinaa suroobe bee, kambe ndokkata garanti politiki Kawral ngal, kambe kaybata yalla fedde fuu wadfi no wiiraa nii. Ley majjum ebe kaani :

- daraade e suroore ndee ;
- waajaade pelle dee fuu e ley no golle oo foti jaarude ;
- laataade tuugorde mawnde so golle oo tiidfi hakkunde sureteebe, so kawral ngal ronkaama, faandaa maggal yottaaki

Sariyaawol 53 : Suroobe bee ana ndarii e darnde mawnde e ley fammingol adunaaru nduu fuu fitina Mali oo. Suroobe ana mbaawi wandande Mali faabotoobe faa golle oo moyye.

TIITOONDE18: Darnde baale adunaaru nduu e ley golle oo

Sariyaawol 54 : Baale adunaaru dee ngoni gaaranti jukkugol e ko hawraa e dow mum koo, kanje kaani haybude e faabaade yalla anniyooji bamaadi dii ana njottoo. E ley majjum, ede :

- Naason Ini (NU), Deental leyde Afiriki (UA), Deental Jawdi Leyde Afiriki Keettude Hiinaange (SEDEYAAWO) , Deental Leyde Erop (UE), Waalde Koperaason islamik (OCI), kapum e baale godde faabotoobe aadiima yo noototoobe Mali e kawral ngal ;
- Konsey kumaniido jam e ndeenaagu leyde Afiriki, konsey ndeenaagu Naason Ini fuu kaaldaama, nootoo ko mbaawi fuu yalla kawral ngal ana tabita. Be kayba no golle oo haaniri yaarude nii yalla ana jokkee. Neddo fuu luuttudo ko wi'aa koo naa caliido jokkude e ko hawraa e mum koo habee;
- Baale adunaaru dee kaani daranaade jokkugol e sariyaaji kawral ngal banngal kaalisi, anndal, adirde, e gollirde, kapum e huunde fuu ko haani naftoreede faa golle oo moyya. Kanje paabotaa habugol e bonnoobe, kanje kawrinta jawdi yirwinirdi nokku saahal ley Mali oo.

Sariyaawol 55 : Pelle dee kawrii duu golle oo ana haani honnjeede. neddo fuu tawaado ana jogii darnde e ley golle oo so o malinke naa leyde godde naannee e honnjotoobe bee.

Sariyaawol 56 : Darnde MINUSMA, Aajansiji, nootaagu banngal jawdi, baale Naason Ini e baale godde goodude hakkunde leyde ana kaani daranaade yottagol faandaaji kawral ngal.

Tayre 19 : Fedde yimbe hawjotoobe kawral ngal

Sariyaawol 57 : so dereeji kawral dii tonngaama, haaldoobe bee fuu paamrii, njoññina fedde yimbe hawjotoobe golleeji kawral ngal faa jam e dewral kebee.

Sariyaawol 58 : Fedde yimbe hawjotoobe golleeji kawral ngal, ana hawrini beedoo : Gofornaman Mali oo, deental pelle tonngidinde kawral ngal kapum e fedde suroobe ndee (Alanjeri, hoore suroobe, Burkinafaso, Mortaani, Nijer, Cad, SDAAWO, LONI, waalde yirwinoore diina arsilaamaaku, Waalde leyde Afiriki, waalde leyde Eop). Salndu LONI yimbe humaniibe ndeenaagu bee, njamiraama

kawra e golleeji yimbe hawjotoobe kawral ngal dii fuu. So tilsii, fedde ndee ana waawi nelde e yimbe wobbe kaɗum e gollirde leyde aduna tuugortoode jawdi, ngara kawra e golleeji dii.

Sariyaawol 59 : Alanjeri, hoorejo fedde suroobe ndee, laamii fedde yimbe hawjotoobe golleeji kawral ndee, ley faabaamuya jokkuɓe e hoorejo hono Burkinafaso, Mortaani, Nijer kaɗum e Cad. Gollirde fedde ndee Bamako njibii ; saamaaji duu, so tilsii, fedde ndee ana waawi batoyde leyde godde.

Lewru fuu, batu kawriinoowo deental yimbe fedde ndee, joññinte nde wootere. So wajimbiniima duu, batuuji juujuure, njoññinte

Sariyaawol 60 : diidoo golleeji fedde ndee, tabintinta :

- Hawjaade, horude e humaade yalla jamaa oo fuu ana dowtonoo sariyaaji kawral ngal tawee torraayi naa hanndaali golleeji di salndu LONI humaniindu ndeenaagu nduu halfini MINISISMA dii ;
- Heeñaade deental golleeji jaadooji e sariyaaji kawral ngal kaɗum e fiide dabareeji yalla diin golleeji ana tabindinee ;
- Famminirde no feewi sariyaaji kawral ngal so tawii jamaa oo haaldaayi ngoota ;
- Fiide dabareeji yalla jamaa oo fuu ana haalda ngoota; kaɗum e
- Wallude gofornaman oo yalla omo fiya dabareeji kaanudi fuu, jaadooji e sariyaaji kawral ngal faa yottoo:

I. Goodal sarwuusiji forobaaji, kaggitanaadi Saahal ley Mali;

II. Sellingol naftoragol sariyaaji caawiidi e sariyaawol leydi ndii, talki laamu, jaadooji e sariyaaji kawral ngal;

III. Haggitere jawdi e baawde laamu oo feewde e jaaleɗi keredu dii kaɗume naftoragol deen baawde ley barkannaaku;

IV. Fiigol dabareeji pamminirdi keredunkoobe huunde fuu ko keydintinaa, jaadoojum e demokarasi, ko sellinaa ley kawral ngal, ley keertal, hono ñeewtaade yubbo yimbe haanube wotude bee, fiide dabareeji yalla ko jaalii e jamaa oo ana winndoyoo e talki woteeji dii kaɗum e waasugol mabbe wotoyde woteeji meer e depite'en dii, e faabagol yalla gollirde e dabareeji kesi ana piyee.

Sariyaawol 61: E ley laamu mum, kaɗum e baawde mum, MINISMA woni hoore CSA. O wallan fedde yimbe hawjotoobe golleeji Kawral ngal bee, ley gollidal e waalde leyde Afiriki (taweteede e lefol Saahal ngel dee), waalde yirwinoore diina

alsilaamaaku ndee, waalde leyde Erop ndee kapum e SEDEYAAWO, no tabintinira golleeji kawral ngal.

Sariyaawol 62 : Faa fedde ndee waawa tabintinde golleeji nde halfinaa dii, nde njiban caldi mayre nay kuubooji dii doo golleeji: kubaaru golleeji kabbiidi e politiki e gollirde laamu keeriide; “ndeenaagu yimbe e jawdijji mum’en; yirwere kebe, neddaaku e finaatawaaji; kapum e dewral, downtanagol sariya e kabaaru faabagol yimbe”.

Tayre 20 : Taykotoodo jonforoojo

Sariyaawol 63 : jamaa oo fuu, reentan yamira fedde yimbe hawjotoobe kawral ngal ndee, suboo taykotoodo jonforoojo, faa iimoroo laabal tabintingol golleeji kawral ngal.

Lebbi nay fuu, taykotoodo oo yedan dereeji, paccitooji aadiiji jottinaadi, bamiraadi sariyaaji kawral ngal, kollitooji kala ko waawi hanndaade golleeji dii, pamminooji sabaabuuji ngol hanndagol, fewnugol yelaaji dow dabareeji kaanudi fiyeede dii.

Sariyaawol 64: Taykotoodo jonforoojo oo wallirte annde kaanude fuu yalla ono tabintina golleeji o halfinaa dii.

Caawki VII : Dabareeji timminirdi

Sariyaawol 65 : Dabareeji kawral ngal e cinndi mum dii fuu mbaawaa wayliteede kinaa dow yarraamuya keeriido deental tonngidimbe kawral ngal kapum e dow yamiroore fedde yimbe hawjotoobe kawral ngal ndee.

Sariyaawol 66 : Cinndi dii ana kiisodee e deental ko saawii ley Kawral ngal. Sariyaaji Kawral ngal e sariyaaji cinndi dii fuu pottu alhaaliiji kapum e ko Pelle dee kawri Alje so cijnini jenne 19 feewiriye 2015 .

Sariyaawol 67: Kawral ngal fuddan naftoreede wattu deental jamaa oo e suroobe bee, tonngidi ngal ndee.

(dereji yeewtaadi jenne 25 Feewiriye 2015, wattu 19-30)

Cinndol 1: Wattu loomtinirdo

Diidoo dabareeji wattu loomtinirdo dii, kawraa e mum fade dabareeji caawiidi e kawral ngal dii, fuddude naftoreede. Di puddan gollireede wattu Kawral ngal tongaa ndee doon e doon, ley hakke lebbi sappo e jeetti yaade lebbi noogay e nay.

Oon wattu laatotoo wattu mo malinkoobe ndewrintintee e mum kajum e wattu mo golleeji Mali keso, puɗɗa e mum, Mali ley demokarasi niibi e mum, mo yimbe nanngondiri e mum, ley jam tabitindo kajum e jarrondiral nguurndam ley neesuuji ceertuɗi. Oo wattu sabimbinta wartugol malinkoobe joodiibe njoolaari bee, faabaade be no be njoodoroo e leydi ndii ley newnande be golleeji kajum e hinnagol be kasaaraaji tampini bee.

Faandaaji kajum e sarti wattu loomtinirɗo oo

Wattu loomtinirɗo heeñete don e don caggal sijningol kawral ngal. Ley oon wattu, fade sariyaaji kajum e dabareeji laamirteedi, caawiidi ley kawral ngal, sellineede, dabareeji keeriidi, potuɗi laamireede reesonjaaji Saahal ley Mali dii, piyete, naftoree.

- Gaarintinde sariyaaji, talki laamu faa yottoo talki kabbiidi e politiki cellinaadi dii faa di naftoree ley gollirɗe laamu kese dee bangal politiki, ndeenaagu, yirwere kebe, nedɗaaku e neesuuji, dow sariya kajum e dewral biɓbe Mali kala;

Faandaaji diin dabareeji yo:

- yeewtaade sariya kumaniido woteeji oo yalla woteeji keredu, ley reesonjaaji kajum e leydi ndii fuu dii, wattu loomtinirɗo ndee, ana ngadee faa sariyaaji caawiidi ley kawral ngal dii, naftoree;

- Downtanaade sariyaaji kajum e dawridal gaddoowal jam, nifoowal baasiiji kajum e beydande soldaasi e humaniibe ndeenaagu leydi ndii, barkannaaaku e leydiyankaaku moyyo;

- Hawjaade sellingol sariyaaji kawraadi e mum dii yalla edi njaaloree jammbootobe e ñabbintinoobe faa sanne naftoragol nuuyle diina alsilaamaaku kaa kajum e woortugol kala ko teelnata yimbe yogaabe koo, heedangol yimbe yogaabe dow yimbe wobbe kajum e salaade donnugol sariyaaji feewde e yimbe yeddube diin sariyaaji bee;

- Naftoraade kawral ngal ley tabagol no golleeji dii keeñiraa nii.

- Pati laamu oo waasa hatteede fay nokku, gollirɗe goodude dee njokkan e daraade darɗe mum'en ilaɗoo faa sariyaaji caawiidi ley kawral ngal puɗɗa naftoreede.

- So dum fuu hebaaka hen, taadii fuu ley sarti hakke lebbi tati caggal sijningol kawral ngal, laamootobe kominjaaji, serkuluuji e reesonjaaji Saahal ley Mali bee, njoññinee ley wattu loomtinirɗo oo.

- No di cubtirtee nii, barkannaaku majji kaɗum e no di kaani gollirde nii, cellintedow yarraamuya deental jamaa oo fuu;
- Sellingol sariyaaji gollirde mawde laamu keeriide dee, talki laamu dii tabintinooji naftoragol sariyaaji kawral ngal;
- Gofornaman oo fiyan dabareeji kaanudi dii fuu yalla depite'en bee ana ngota, ley hakke lebbi 12, sariya keso gollirteedo oo; woteeji dii ngadete dow sariya ley reesonjaaji e ley keredu hono no sariyaaji kawral ngal njamiri ley wattu loomtinirde oo nii kaɗum e ley hakke mo yawtataa lebli 18.

Cinndol 2 Ndeenaagu

I. Dabareeji ndeenaagu loomtinirde

- Ngam dabareeji deenirde salndu LONI humaniindu ndeenaagu ley fedde hawjotoobe golleeji Kawral ngal, fedde yimbe dunke annde kabbiide e ndeenaagu (CST) ndee, halfinte golleeji fedde reentinnde dunke annde kabbiide e ndeenaagu (CTMS) heeyaande ley Kawral tonnganoongal Wagadugu so yaajnaa jemde 16 settammburu 2014 Alje.
- a. Nootagol heñaabe gofornaman oo deental golleeji tabintinaadi dii kaɗum e dental pelle bambe kaborde faa ndeentoro dee faa yottoo gube reentube faa kumonoo Taykagol e Horugol dee (EMOVS) njaajnaade, caldi gollirde gube dee, gonde ley reesonjaaji dii duu, tawete hen.**
 - Fedde reentinnde dunke'en annde kabbiide e ndeenaagu (CTMS) yaajinaande ndee, jokkan e golleeji nde halfinaa dii ila doo faa Fedde yimbe dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee (CTS), joyyinee;
 - Jamaa Fedde yimbe dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee yo heyaabe njeegoyon soldaasi e humaniibe ndeenaagu Mali; heyaabe taton pelle murtube dee e heyaabe taton bambe kaborde faa ndeentoro dee. Beedoo duu taweete ley fedde ndee hono heyaabe MINISMA didon (hooreejo Fedde ndee ana hen) kaɗum e keyaado neddo gooto gooto fuu gondo ley gubal suroobe ngal e soldaasi'en leyde aduna nootiide Mali dee.
 - Golleeji di fedde yimbe dunke'en kabbiide e ndeenaagu halfinaa dii yo:

- Taykaade faa faama yalle pelle murtube dee njabii lelnude kaborde;
- Horude faa humpitoo yalla won yeddube aadi lelniraandi kaborde ndii;
- Timmintinde golleeji ndeenaagu kawraadi e mum dii kapum e jaakitaade diin golleeji;
- Fiide dabareeji annditirdi e cellinirdi nokkuuje de pelle murtube dee kaani ndaakeede e mum dee; kapum e
- Tuugoraade annde tekini golleeji biltirdi darde yarriibe njifude baasiiji bee.

b. Naftoragol deental annde e baawde ley tabintingol golleeji deenirdi (MOC) kapum e deental Pelle ceertude yiildotoode faa ndeena yimbe e jawdiji mum'en

- Ley hakke balde 60 caggal sijningol kawral ngal, e yamiroore Fedde yimbe dunke annde kabliide e ndeenaagu ndee, Deental annde e baawde ceertude ley golleeji ceertudi (MOC) tabintinte kapum e deental pelle ceertude yiildotoode faa ndeena yimbe e jawdiji mum'en;
- Fedde yimbe dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee, hollitan ko deental annde e baawde ceertude ley golleeji ngal, saawi banngal jamaa e banngal darde homo fuu. Golleeji keeñaadi dow kawral dii, paccitata adadu heñaabe soldaasi'en larme Mali kapum e pelle murtube dee e deental pelle bamde kaborde faa ndeentoroo;
- Hooreejo soldaasi'en gooto hawjotoo deental golleeji gube soldasi'en ceertude dee. Jokko'en makko didon bee iwan e pelle murtube dee kapum e pelle bambe kaborde faa ndeentoroo dee;
- Deental annde e baawde ceertude ley tabintingol golleeji deenirdi ngol, gollidan e soldaasi'en leyde aduna nootiibe Mali bee;
- Deental annde e baawde ceertude ley tabintingol golleeji deenirdi ngol, haani heñaade e dowdedeental pelle ceertude, yiildotoode dee kapum e soldasi'en larme Mali bee, pelle murtube dee e pelle bambe kaborde faa ndeentoroo dee, ley tuugorgal MINISMA e soldaasi'en leyde aduna notiide Mali dee (MOK haani faccitinde sabaabuji e golleeji keeñanaadi yiildotoobe faa ndeena yimbe e jawdiji mum bee tawee honno fuu ana anndinee banjjeji di haani jaarude). Deental aranal pelle ceertude yiildotoobe ngal ana haani fuddude, taadii fuu, jalooma 60 caggal nde kawral ngal sijninaa ndee;

- MOK haani duu heeñaade e hawjaade deental golleeji habotoobee ley wattu mo be ndaaketee e mum oo fuu;
- Ley hakke balde 60 caggal sijningol kawral ngal, Fedde dunke annde kabbiide e ndeenaagu kapum e MOK, kollitan golleeji keeñidaadi dow kawral banngal ndeenaagu Saahal ley Mali doo, tawee pelle ceertude yiildotoobe dee, ana kalfinee golleeji tilsudi banngal reenugol golleeji daakugol, moobugol e bamtugol kaborde e juude pelle murtube dee. Faandaa heeño golleeji ngoo, yo teedude buytude e rafi ndeenaagu yimbe ko aardii,wakkati e caggal golleeji daakirdi soldaasi'en dii, naattugol mabbe ley nguurndam siwil'en.

C. Daakugol ngol

- Ley balde 30 caggal sijningol Kawral ngal, Fedde dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee timmintinan golleeji annditingol e sellingol nokkuuje ndaakirde joom'en kaborde dee moobagol e naattugol mabbe ley nguurndam siwil'en.

MINISMA yamiran golleeji lanndingol nokkuuje ndaakirde joom'en kabordede, pudda, di tiloo duu ley sarti balde 120 heewi fuu kapum e nokkuure fuu tiliinde fewneede, yimbe ndaakee hen;

Ley balde 30 caggal sijningol kawral ngal, Fedde dunke annde kabbiide e ndeenaagu hibbintinan golleeji ndaakirdi, tonngaadi 18 feewiriye 2014 hono no sariyaji kawral ngal mbiiri nii, fiban jalaande nde daakungol foti fuddeede e mum.

Ley balde 30 caggal sijningol kawral ngal, pelle murtube dee, ndokkan Fedde dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee, yubbo hiibbungo, tonngaango inde habotoobe mabbe dee kapum e kaborde mabbe dee dow no sariyaaji ndaakirdi tonngaadi 18 feewiriye 2014, njamiri nii.

II. Naattugol tottube kaborde mum'en bee ley nguurndam siwil'en.

Ley balde 60 caggal sijningol kawral ngal gubal yimbe humotoobe faabannoobe kaborde bee, naattinee ley nguurndam siwil'en

- Gubal ngal yimbe naattinirgal tottube kaborde mum'en bee ley nguurndam siwil'en, jamaa mum yo heyaabe larme Mali, Pelle murtube dee kapum e Pelle bambe kaborde faa ndeentoroobe, gubal ngal gollidan faa naawa e Fedde yimbe dunke annde kabbiide e ndeenaagu ndee, hawjotoonde golleeji Kawral ngal;

- Sariya bamete, paccitoowo adadu, darde, no gubal yimbe humontoobe naattugol habotonoobe bee ley nguurndam siwil'en ngal, gollirta tawee hooreejo leydi oo teddirtee suboo neddo anndiraado barkannaaku faa laamoo gubal ngal, o laato neddo duu mo jamaa oo yarranii subeede mum;
- Ley balde 90 caggal sijningol kawral ngal, Gubal naattinoowal bamnoobe kaborde bee ley nguurndam siwil'en ngal, ley gollidal e waalde Mali RSS ndee, pewnidan daaliilaaji, adaduupi kapum e sabaabuujj naattugol habotoobe bee ley gollirde laamu oo faa yottoo ley larme Mali tawee duu galonjaaji mabbedii ana ponndee;
- So dum tabitii, pelle murtube e bamde kaborde faa ndeentoroo dee, ndokkan laamu oo, yubbo inde soldasi'en mabbe be njelii naattinee ley nguurndan siwil 'en bee. Gofomaman oo fiyan dabareeji kaanufi fuu yalla diin golleeji ana mbiltoo ley sarti mo burataa lebbi jeegom caggal sijningol kawral ngal kapum e caggal horugol Gubal yimbe daraniingal naattugol ley nguurndam siwil'en ngal e waalde Mali RSS ndee;
- Gubal daraniingal naattingol habotoobe bee ley nguurndam siwil'en ngal, ley gollidal e waalde Mali RSS ndee, fewnan derewol yelaaji dow galonjaajidii no kaani sinndireede nii e no soldaasi fuu haani haandineede gubal mum nii. Wonnoobe ley mabbe e larme Mali bee keddorto golonjaaji mum'en kiidfi dii.
- Be talki mum'en kibbali bee kapum e be njidaa naattude ley nguurndan siwi'en bee, keeyante njobdi, be njoka foowtere (retereeti), naa duu njobdi ndonkitindo.

III Dabareeji bamtirdi kaborde e juude murtunoobe, Daakugol tottuba kaborde bee, kapum e naattingol jidfo fuu ley golleeji nguurndam siwil'en

Ley hakke balde 60 caggal sijningol kawral ngal, Gubal yimbe hinnotoobe dfi golleeji, joyyinte

- Ngal Gubal mawngal DDR gollidan ley soobirantaaku e waalde hawjotoonde golleeji Kawral ngal;
- Talkuru yamirdu, faccitan adadu jamaa gubal ngal, ko ngal haani daranaade dow yarraamuya hooreejo leydi oo. Hooreejo leydi oo duu subotoo neddo anndiraado barkannaaku, mo homo fuuyawanii faa laamoo gubal ngal.

- Gubal mawngal DDR ngal, tawrete salndu mawndu darantoondu politiki, caldi kabbiidí e tekíniki, gollidooji naa e hiini- hoore naa ley dawridal kaɓum e caldi gollirde Gubal ngal, ɓibaadi ley reesonɓaaji dii.
- Caldi Gubal kabbiidí e tekíniki dii, cubante dunke'en banngal golleeji dii kaɓum e heyaabe larme Mali, deental pelle murtube dee kaɓum e bambe kaborde faa ndeentoro bee faa yottoo miniisiije anndiraade barkannaaku kaɓum e heyaabe jaalepi bee.
- Ley hakke balde 120 caggal sinningol Kawral ngal, Gubal mawngal DDR ngal, ley gollidal e waalde hawjotoonde kawral ngal, sellinan heeyo golleeji DDR dii kala, joottiingo tawee homo fuu ana yarranii ngo faa yottoo jawdi biltirteendi golleeji dii.
- gubal mawngal DDRngal wallirte annde MINISMA banngal tekíniki kaɓum e tuugotoobe.
- Gofornaman oo rondo too almusadfaaji Gubal mawngal DDR ngal e caldi mumgondi ley reesonɓaaji dii fuu kaɓum e tuugortoobe jawdiji mum'en bee.
- Golleeji keɓanaadi DRR dii naftorte dow faabaamuya gollirde laamu kaggitaade dee kaɓum e nootortoobe jawdiji mum'en bee

III. Feccugol larme Mali feewde e kanɓaaji goodudí dii

Ley hakke balde 60 caggal sinningol kawral ngal, MOC fewnanan salndu humaniindu ndeenaagu nduu, heeño golleeji peccirteedí soldaasi'en bee ley kanɓaaji goodudí dii caggal annde kese be anndinaa dee

- Ngoo heeyo golleeji yaadinte e heeyo naftorteengo dow ko hawraa e mum ngoo faa ngo reeniree Saahal ley Mali doo tawee engo wattana hakkille reenugol hawaaluuji, jambaaji kaɓum e kala ko yimbe kaajaa banngal ndeenaagu.
- So caldi larme Mali dii njoottinaama, peccaama ley kanɓaaji dii, laamu Mali oo, walliran kaaki gollirdí, comci e kala kodi kaajaa fuu.
- Feccugol sodaasi'en larme Mali ngol ana haani wattande ndeenaagu jamaare ndee hakkille, reenugol leydi ndii banngal hadugol ndi feccee, reenugol keeri leydi ndii kaɓum e habugol e jambotoobe.

V. Waylitere joottinde feewde e caldi soldaasi'en humaniibe ndeenaagu leydi ndii

- a. Ley balde 60 caggal sinningol Kawral ngal, sariya joyyinirfo waalde Mali RSS oo, yeewtete yalla adadu heyaabe pelle tonngidinde Kawral ngal, ana beydee

kaɗum e jaaleɗi ceertuɗi ɗii tawee jamaa oo ana hawra dow waylitere ndee kaɗum e heeyo golleeji ngoo.

- Ley hakke balde 90 caggal sinningol Kawral ngal waalde Mali RSS ndee, fiyan dabareeji yalla iimagol ceebungol golleeji deenirɗi, ana waɗee ley tuugorgal nootortoobe Mali jawɗiiji mum bee tawee jamaa oo duu ana gollidee faa faamee calɗi ndeenaagu hodi buri fuu tilsude.

- Waalde Mali RSS, ndee faccitan golleeji ɗi calɗi larme ɗii kaani daranaade tawee mbaalaandi nokkuure fuu ana wattanee hakkille (ngalluuje, geelle, laddeji, nokkuuje ɗe yooro njaalii, mbeddaaji, burti njokkirteedi karhan, feraaje keerondirde e leyde godde) tawee faandaaji keeyanoodi ɗii ana njokkee (reenugol jamaa oo), tabagol sariya, jukkugol e donnugol sariya dow yimbe happaabe naa uddaabe kasu, habugol e kasaaraaji, toonangeeji hawringol daliilaaji, horugol, ndeenaagu leydi ndii, ndaartugol kabaaruuji, hawjagol e lanndingol gollirde laamu deernirteede yimbe e jawɗiiji mum'en en, ekn...)

- Waalde Mali RSS beydan e hawjagol kaɗum e lanndingol pelle larme Mali dee ley kanɗaaji gonɗi ley ngalluuje e keredu fuu, fiigol dabareeji yalla sariyaaji ɗii ana ɗowntanee, yimbe wuruudube e leydi ponndee.

b. njibugol poliisiije e leydi ndii fuu

- Ley hake lebbi 12 caggal sinningol Kawral ngal, sariya njibirɗo poliisiije e faccitorɗo golleeji poliisi'en kaani daranaade, faccitorɗo kaɗum e gollirde godde deenirde leydi ndii, adadu yimbe kaɗum e daliilaaji be naanniraa e poliisaagal ɗii paccitee faa yottoo, daliilaaji cinndirɗi galonɗaaji kaɗum e sabaabuuji cuɓtirɗi laamotoobe, horugol.

c. njibugol calɗi larme kumpitirɗi ley kereduuji kabbiirɗi e ndeenaagu

- Ley hakke balde 60 caggal sinningol Kawral ngal, calɗi larme kumpitirɗi kabbiirɗi e ndeenaagu, njibete ley kereduuji dow sariya ley reesonɗaaji ɗii tafon kaɗum e ley kominɗaaji (salndu njibete e laamorde reeson gooto gooto fuu, salndu duu ley komin fuu).

- Calɗi larme kumpitirɗi hawrinan humaniibe ndeenaagu kaɗum e sariyaaji ley keredu faa yottoo heyaabe poliisiije kese leydi ndii, heyaabe jaaleɗi e kaanankooɗe hiibbe gure naa geelle, amiiri'en diinaaji e neesuuji, baale jamaa, baale rewbe, baale jeneesi. Calɗi larme kumpitirɗi ɗii kollitan hakkillantaaku mum'en, njamiran feewde e

laamiibe ley kereduui bee banngal ndeenaagu, ndawridirnte no feewi banngal humpitingol, janngingol tawee ebe ngattana himmeeji jamaa oo hakkille.

- Caldi larme kumpitirdi dii mbatan, famdii fuu, nde wootere lewru fuu faa di iimoo ko woodi banngal ndeenaagu yimbe, be pewna jamirooji ndeenaagu

Cinndol 3 Golleeji e porojeeji jirwinirdi kebe, neddaaku, finaa tawaa e neesuui ley reesonjaaji Saahal ley Mali doo, jaawniidi sanne, di neebataa sanne e booyooji faa sanne.

I Dabareeji loomtindirfi

Ngam yaadinde e sariyaaji caawidi ley caawki VI Kawral ngal kabbiidi e wattu loomtindirfo oo, diidoo golleeji e porojeeji jiitaadi deental jamaa oo, ana kaami tabintineede ko yaawi yaawi tawee burdi tilsude dii ana puddiree faa di nafa yimbe torriibe banngal rafi ndeenaagu ley reesonjaaji Saahal ley Mali doo;

1. Jannde e ekkitagol golleeji juude

- Lanndinde udditere cuudi lekkol hitaande 2014-2015 ndee ley deental reesonjaaji Gaawo, Tummbutu e Kidal dii.

- Heydfintinde kala ko haanunoo dawreede ley cuudi lekkol reesonjaaji dii.

- beydude e golleeji nokkuuji de janngoobe naamata ley mum dee hono kantinjaaji dii ley cuudi lekkol 314 gila nde cuudi lekkol dii baartaa ndee tawee edi mballiree nguureeji e kaaki kaanudi fuu

- beydude e golleeji cuudi lekkol dii hono:

- Moyyintingol naa mahitagol cuudi lekkol mbonnanoodi dii;

- Wallirde di kaaki janngiridi e jannginiridi (faa yottoo pijirkoy janngoobe) kaalum e sakkoosiji;

- bamtugol golle ko yaawi yaawi deental jannginoobe pettanoobe ley reesonjaaji goddi di tawee duu nafaore be mballirtee ndee ana yaafina bamtugol mabbe golle ngol.

- Winndoyde janngoobe garube Deefu bee, ley janngiridi jannde hakkundeeji gondi Tummbutu e Gaawo dii;

- Naannude jannginoobe lekkol e sarwuusii dow aadi ley wattu nokkuujedee ngondi e reeneede ndee;

- Mahude nokkuuje do yimbe ekkintintee golleeji juude ley wattu keeyaado kaalum e wallirde deen kaaki de kaajaa fuu;

- Sellinde winndugol janngoobe dajube BAK bee ley cuudi lekkol jannde dowa dowaare dii tawee almusadfaaji mabbe fuu ana ndoondee;
- Imminde jaani jaaleni dii e fiinude di dabareeji jaafinooji gartol janngoobe lekkol bee ley cuudi lekkol torrinoofi dii tawee rewbe janngoobee bee ana ngattanee hakkille ley keertal;
- mahude nokkuure do janngoobe ekkintintee golleeji juude hono demal, marol daabaaji ley Kidal e Tummbutu tawee diin cuudi lekkol ana mballiree kaaki di kaajaa fuu.
- Moyyintinde nokkuure Gaawo, do yimbe ekkintintee jannde yirwinirnde ndema ndee dow alhaaliiji leyde gonde e lefol Saahel ngel dee.

2. Cellal

- beydude e baawde kajum e golleeji dogotoro e fonseeji gonfi ley reesonjaaji dii tawee edi mballiree:
 - Kaaki ndogotoraaku e cafaaje hono no dogotoroore fuu waarata nii
 - Moyyintingol dogotorooje bonunoofo faa golle heddaaki wadeede ley mum dee kajum e kaaki ndogotoraaku ley reesonjaaji Gaawo (3), Tummbutu (3) e Kidal (5).
- Fiide dabareeji keewdi nafaa cabimbinooji gotoro'en sottunoobe ngam baasiiji bee, bamtoyde golle mum'en hono (beydande be jawdi, faabaade no be ndoodoro almusadfaaji mabbe...) kajum e ndeenaagu mabbe;
- bamde dow aadi dogotoro'en heybe faa mballondira e barkaani'en bee yalla golleeji ndogotoraaku dii ana njoottoo wattu ndeenaagu ndaaretee ndee;
- Lanndinde jalaade cawwirde jawuuli keeriidi (bernde, gite, oppugol) ley fonseeji reesonjaaji dii tawee sawroobe bee e oppoobe bee yo barkaani'en, iwoobe Bamako ngam dee jalaade keeyaade;
- Yaafinande yimbetalka'en faa sanne bee cafaaje ley dogotoroojedee kajum e kabaaru ndogotoraaku fuu tawee laamu oo ana roondoo almusadfaaji dii; non laamu oo roondortoo almusadfaaji ndogotoraaku yimbe joodinoobe njoolaari so ndiiwaa wartude ley Mali bee;
- beydude e fiigol dabareeji celludi teedirdi jawuuli naa cellinooji jawuuli keewdi tawee dogotoro'en ana tawoya jawbe bee faa ley cuudi mum'en

- Humaade yalla nokkuje korirteede jawuuli ana udditee, dogotorooje mawbe e cewde fuu yalla ana njibee, rondaade almusadfaaji ndogotoraaku cukaloy koy rafi nguureeji tampini faa sanne koy;
- Sellinde hawjoore jawuli jaawdi maabaade e yimbe dii ley reesonjaaji Saahal ley Mali dii tawee duu dabareeji jaalirteedi diin jawuuli ana piyee;
- Yamirde fuddugol golleeji maadi dogotoroojeburde fuu badaade jamaa, ballooje yimbe banngal neddaaku ley reesonjaaji Kidal, Gaawo e Tummbutu dii.

3.Ndiyam ceniidam

- Moyyintingol yoogirde (bulli simo, bulli jannirdi daabaaji);
- Asugol bunndu simo ley Kidal;
- Asugol bunndu simo ley Gaawo;
- Asugol bunndu simo ley Tummbutu.

4.Fiide dabareeji jirwinirdi kebe keredunkoobe

- Wallirgol ndema e marol daabaaji diidoo golleeji
- Fudditingol golleeji di galleeji e jaaleji kumontoo, kabbiidi e ndema;
- Yedugol angereeji e kaaki demruudi;
- Lanndingol golleeji fesoore e sawrugol daabaaji;
- Moyyintingol motereeji naannirdi ndiyam ley gese diikuuji;
- Gollugol golleeji di rewbe e sukaabe kaani gollude banngal ndema, marol daabaaji, jaaguuji cewdi, awle e golleeji juurde faanaannana be jawdi.

Sabaabuuji naftoragol

- Gofornaman oo aadoto tabintinde golleeji e porojeeji dow laabal, ley dawridal e tuugortoobe dum jawdi bee, bamanbe golleeji kaaldal Alje ngal, anniyaaji kajum e gollidingol e jaaleji gondaadi dii;
- Gofornaman oo baman aadi hawrinde jawdi e yimbe haanube tabintinde golleeji e porojeeji di tuugotoobe dum bee, mballiri banngal annde tekini e jawdiji;
- Fedde humaniinde kabaaru “yirwere, neddaaku e kebe waalde hawjotoonde e iimotoonde golleeji e porojeeji naftoraadi dii. Gubal ngal adadu jamaa mum poti ngal ana saawi heyaabe haaldoobe bee kayum e suroobe bee. Gubal ngal ana waawi gollidinde e neddo fuu mo waajuuji mum nafata ngal. E hakkillantaaku suroobe bee, gubal ngal batan batuuji mum iimortoo dii so tawii edi tilsi;
- Leyde aduma dee ndaardete ngada ko mbaawi fuu faa tuugoo golleeji e porojeeji mbinndaadi e cinndi dewtere ndee;

- Gofornaman oo baman aadi humanaade ndeenaagu, moyyintingol e yirwingol jamaa yimbe be keewaa baawde bee hono sukaabe laatiibe ko' e galleeji mum'en, atiime'en, sukaabe ruubube, rewbe maayraabe, rewbe ko'e galleeji'en, sukaabe be mbiiraaka fes, yimbe jakube e haanjaabe ekn...
- Naftoragol golleeji e porojeeji ngol wadete ley faandaa cellinoowo huunde fuu ko woodi hakkunde golleeji jelaadi, tilsudi dii e golleeji booyooji tawee tabintinaaka dii bangal kebe, buytugol e misikiinaaku kajum e tabintinde faandaaji jirwinirdi ley duubi Ujunere garooji dii;
- Fedde fuu baman aadi habude e huunde fuu ko hanndata naa hadata tabital golleeji e porojeeji dii;
- Fedde fuu baman aadi yaafinde yaa-warta sarwuusinkoobe, gollonoobe ko'e mum kajum e paabortoobe golleeji neddaaku bee.

II Dabareeji di booyataa e booyooji faa sanne

Ngam dabare keeriido goodudo ley caawki IV Kawral ngal, kabbiido e yirwera, neddaaku, kebe e neesuuji reesonjaaji Saahal ley Mali, golleeji keeriidi gadeteedi hitaande fuu, ngadete feewde e deen nokkuuje hono.

Bangal yirwera keredu, ndeenaagu nguure, hawaalu, diidoo golleeji kaani wadeede:

- wallirgol remoobe aawdi, birgi (angere) e kulle godde,
- wallugol gollirde laamu faa keba ne nguurtinira siiji lobbi ledde e daabaaji;
- gollirde wuturneer'en moyyinee e ley reesonnaaji e keredu yalla cellal daabaaji ana beydoo;
- beydugol cafaaje daabaaji ley reason fuu;
- darnude gollirde, hokkude kaaki gollirdi, jawdi e golloobe;
- yirwingol margol lidfi ley nabbe, pete e maaje;
- hokkugol naamdu hasindinbe, ronkuba;
- beydugol semmbe daraniibe ndeenaagu guure e ley leydi ndii;
- beydude semmbe martinoobe kumpa so tiidallaaji nguure ngarii;
- beydude baawde mardude jamri leydi ndii fuu kajum e ley koninaaji;
- Nabande hasindinbe e nguure e ley nokkuuje mum'en;
- Yaafinde jaagu jamri hakkunde nokkuuje do ndi heewi doo e do ndi walaa doo;
- Faabaade yirwera kebal e daabaaji kajum jaagu mum e ley nokkuuje keredu;

- habugol e dindagol Maayo Raneewo kajum e calti mum , nabbe mawde, e calludi naannirfi nabbe dee;
- tutude ledde deenooje daade maaje kajum e ledde kubbeteele e gollirteede golleeji godfi;
- reenugol kuulle de maraaka e ngeenngaaji mum'en;
- habugol e buureeti;
- faabagol ndaartoobe annde banngal ndema e margol daabaaji.

Banngal wuurtingol kebal e ley nokkuuje jaaleji, ko haani wafeede koo annii:

- Naattinde sukaabe e rewbe e ley golleeji kebal, kambe e baale mabbe faa be ngollana ko'e mabbe;
- Yirwinande sukaabe e rewbe golleeji naannooji kaalisi nafooji jamaa (baale, koperatiifuuji);
- Faabaade gollirde pamare e ley jamaa oo yalla yirwere ana wada banngal kebal e golleeji;
- beydugol baawde sukaabe e rewbe ley nokkuuje mum'en yalla ebe keba no be nafira nokkuuje dee;
- faabaade koperatiifuuji e gollirde baawde hokkude golleeji sukaabe e rewbe , jaadooji e ko be kasindini e mum;
- jannde banngal honnjagol dawronoobe ko'e mum'en golleeji nafooji;
- landingol lobbol baale golliroobe juude;
- darnude geelle golliroobe juude to saahal ley Mali too;
- hokkugol jamaale e gollirde;
- darnugol luumooji hakkunde reesonnaaji yalla jaagu ana jara faa nokkuuje reesonnaaji dee jiida;
- moyyinde porogaram jannde e golleeji sukaabe e rewbe be kebaalino janngude naa yaltube jannde gila ngoddaaki;
- janningol e ekkintingol golleeji golliroobe juude faa be beyda kebal lobbol;
- yirwinde golleeji gaddooji kebe;
- yaafinde birgiji e darnude luumooji;
- yirwinde golleeji kebal jeydaangal e neesu, tuurismu, yanngeeji;
- yirwinde gollirde pamare feewde kebal;
- yammbinde golleeji ittugol jawle ley leydi (ndaartugol e ittugol) e ley nokkuure saahal ley Mali too ;

Banngal yirwingol laawi, ko haani golleede koo anni:

- Laawi moyyinteedi
 - Kidal-Gaawo-Tummbutu;
 - Gaawo-Burem-Tawsa;
 - Burem-Kidal;
 - Kidal-Timiyawin (keerol Algeri);
 - Anefis-Tesalit-Bordj Bajji Moktar;
 - Kidal-Menaka;
 - Ansongo-Menaka-Anderabukan-keerol Niiger;
 - Goma Kuura-Tummbutu;
 - Duwansa-Gaawo (moyyintingol);
 - Gosi-Gurma-Rarus;
 - Laawol Boore-Koriyanse-Aka;
 - Laawol Muja-Jafaraabe-Jaaka-Tenenngu-Yuwaru;
 - Laawol Enndeliman-keerol Niijer;
 - Laawol Ansongo-Tesalit- keerol Burkina Faso;
 - Leere-Fasaala.
- Moyyingol jipporde diwooji Kidal, Tesalit, Tawdeni, Menaka, Gaawo(moyyintingol), Gunndam;
- Moyyingol kuran naange e gaasuwal e nokkuje Tummbutu, Gunndam, Diie, nafunke, Gaawo, Menaka, Kidal, Tesalit, Gurma Raruus, Ansongo, Tinnesaako, Abeybara, Burem, Duwansa Tenenngu, Yuwaru, Leere.
- Hawrinirde reesonnaaji tati Saahal dii laawi mawdi e podirdi gaas ley Sahara.
- Moyyinde panndirde laanaaji e daade mayo Bammba, Diire, Yuwaru.

Banngal yirwingol golleeji tilsudu e bibbe aadama, ko woni do ley doo koo haani wadeede:

- Moyyintingol gollirde bonde e moyyingol kese banngal cellal ley keredu;
- Moyyingol oppital reeson Kidal e Menaka;
- Faabaade janngoobe jeyaabe saahal ley Mali yalla keba buursuuji njanngiroya;
- eggahodaabe beydenee safaareeji e dogotoro'en yalla ebe keba sawraade do be tawaa fuu;

- tabibtinde sardiji bamaadi banngal cellal e nokkuuje cawrirde kanum e ley keredu;
- darnugol lekkoliji kesi hono no wiiraa e ley reesonnaaji Tummbutu, Gaawo e Kidal;
- faabaade kantiniiji lekkol yalla edf tabita;
- hokkude lekkol fuu jannginoobe lobbube, heyooobe;
- hokkude janngoobe kayeeji e dewte, jannginoobe ndokkee kaaki jannginirdi;
- fuddude porogaram pamminirfo kumpitoowo jamaa yalla sukaabe, sakomaade sukaabe rewbe ana keddo e jannde lekkol;
- Moyyinde iniweritteeji ley reesonnaaji saahal ley Mali, tawee reason e iniwersittee jaadoowo e alhaaliiji mum;
- Haggitingol jannde dowuure, jannginirdi mawdi ngadee saahal ley Mali;
- Moyyintingol jannginirdi e ekkitorfdi golleeji ley reason Kidal, Gaawo e Tummbutu;
- Udditingol liiseeji tekniki forobaaji ley reason fuu;
- Udditingol jannginirdi ekkitorfdi golleeji, ley serkel fuu e ley saahal ley Mali;
- Faaboraade hasinbe fuu ndiyam lobbam, ceniibam;
- Moyyintingol robineeji ngalluure Gaawo;
- Moyyintingol robineeji ngalluure Tummbutu;
- Moyyinde pompirde ndiyam In Eseri- In Tebisaas- Kidal.

Banngal neesu, ko woni do ley doo koo haani :

- Moyyintingol gollirde neesuuji ley reesonnaaji, keredu, Tummbutu, Gaawo e Esuk;
- Yirwinde golleeji anndal neesuuji, finaa-tawaaji;
- beydugol kaaldal e kawral hakkunde neesuusi ley saahal ley Mali e ley yambereeeji e yewtereeji hono biyenal, festiwal.

MUSULHA CEECIYAN

ALAAFIYA NDA WAAFAKAY SE

MALI RA KAD FATTA ALŽER DIICERAA RA

Sintinoo

Ir, Mali Gofornomaŋoo nda Mugumaŋey kaŋ na Alže fondo kaddasoo siŋe žuyye 2014 jirbi 24 hane, kaŋ ti Yanjekasiney;

Kaŋ marga Alže ra, waafakay ceeciyanoo fonda ra, kaŋ fondo kaddasoo ga borey noo a ra fahamay, hala ir ma duu waafakay timmante duumante kaŋ ga kate dabari henno kaŋ si gana ma duwandi yenjaa ra, kaŋ goo Mali woynahunay ra, kaŋ se borey jerey ga nee Azawad;

Ga albarka dam Alžeeri se musulha ceeciyanoo junehuntaraa fonda ra, nda koyne Afiriki Woynakaŋay kondaa kaŋ ga huuga nda duuremee (CEDEAO), nda Afiriki Konday Beeroo nda aduŋŋaa kul konday beeroo, nda Erop kondaa (UE) nda Alsilaamataray Cettekasinay Kondaa (OCI), nda Burkina Faso, nda Moritani, nda Niižer, nda Naajiriya nda Cad kaŋ goo musulha ceeciyanoo kuraa ra;

Laasaabay beeri banda ga, kaŋ ir n'a tee Mali misoo kul ga, nda cere-cereyan ra, alfitinawey dumey ga, kaŋ ga koy i ga kaa Mali Woynahunay areežonjey ra;

Ga kay misoo sibil cimey ma ben sōy, nda ka waafakay timmante yulwandi taarikoo mayyan tagaa bande, ganda kul cere diiyanoo ga, borey niine-niineyanoo kaŋ boŋ Mali cina beerandiroo ra;

Ga tee ir se alhakiika kaŋ ganda ma ti affoo ra nafaw goo, tiki taagayan boŋ, kaŋ ga yadda kaŋ ganda si kumandi, nga hirrey si gana, a ga doo tee nga dumey nda nga annaamey niine-niineyanoo se nda borey nda duuraa niine-niineyanoo se;

Ga bay kaŋ, a nka waazibi Mali Woynahunay duuremiŋoo nda borey, nda annaamey koyjineyanoo ma cahãa dabari ra, kaŋ ga koy nnda ganda din here;

Ga bay kaŋ Mali Woynahunay areežonjey alfukumoo ga hima ka dira ngi ganda, nda ngi borey nda ngi taarikoo nda ngi annaamoo bande zama I hanse ka dii jarraba ngi hunaroo;

Ga bay kaŋ a nka waazibi alaafiya ma willi ka kaa nda cahãyan, baani nda alaafiya ma duu yulwa duumante, ir ganda ra, nda alfukum dirandiyen henno ma tabati, juwalyanoo ma henen, adama-izetaray alhakey nda žistis nda tooŋe bila zukandi tangam ma kay ;

Ga bay kaŋ muzulteyan nda binekogayteeyan ganda gundoo ra tangamyanoo nka waazibiborey ;

Ga ir yaddayanoo tagandi Afiriki nda aduŋŋaa gandawey goyjinay alhakiikantey ga ; Waafakay jinawey ga bara ir lakkaley ra, šenday kaŋ duwandi ngi dirandoo nda ngi korošiyanoo fonda ra ;

Ir yadda woo kaŋ ga kaa ga :

BOŊ I : FONDAWEY NDA ALLAAHIDU ZAAYANEY NDA AŠILEY YENJAA HANSEYAN DUUMANTAA SE

Dobu 1 : Fondawey nda allaahidu zaayaney

Ašarya-ize1: yanjekasiney na ngi yaddayanoo taagandi ngi allaahidu zaayanoo ra, kondo kaddasoo dabaroo ra, fondawey kaŋ ga kaa ga :

- a) Mali ganda ma tee affoo, ganda si komandi nga hirrey si gana, nda ganda ma goro nga boŋ borcinitaraa ra, nd'a ma cindi ng'arepibilitaraa ra kaŋ ra waani-waani kul sii addiiney nda cere game;

- b) Annaamu nda sennibayray niine-niine yulwandiyanoo nda ngi tabatandiyanoo, nda Mali borey dumi foo kul waani-waani woyey nda soogey kanbedamyanoo gandaa cinayanoo ra akadarandiroo;
- c) Gandaa borey muraadey juwalyan tmmantaa ma willi kanbey ra, alhukum dirandi fondo ra kanj gan gi naatawey nda ngi muraadu cere-cerantey kul dogey jisi ;
- d) Mali areežonjey kul ma duu koyjineyan kanj ga sawa, a goo cere bande yulwandiyanoo, kanj m'areežonj foo kul hinagey batu ;
- e) Dorandi masi yee ka tee dabari kanj bande alkuuniya ga bangay woo din banda, senni batu nda cere hāayan ma kay ka tee fondo cerehooyaney hanseyanoo ra ;
- f) Adama-izetaray alhakey nda borey borcini taraa nda tiki duubonjan nda addiina duubonjan kayandiyanoo ;
- g) Meenjaari taayan nda tooje bila zukkandi tangamyanoo;
- h) Muzulteeyan, taba laala sarandiyanoo nda binekogaytaray teeyan tan fooyan kanj ga tee gandaa nda cere ra, tangamyanoo.

Ašarya-ize 2: Yenjekasiney na allaahidu zaa ngi ma hō waafakaa woo dabarey kul ka goy nda anniya timmante, i ga bay mo kanj hayaa kul buu ngi bonjey ga.

Ašarya-ize 3: Mali hinoo ašarya fondawey ga dabari kanj ga hima zaa hala ašaryawey kanj kay, dabarey kanj zaandi nda ašaryanaŋoo hunday kanj yanj ga too waafakaa dabarey ma dira ka boori diicere mano ra ngi nda yenjekasiney game, moofur komitaa kanj hō wafakaa n'a gorandi jesedamyanoo ra.

Ašarya-ize 4: Dabarey kanj goo waafakaa woo ra, i ga ti gandaa kul wane, ga dira cere-cereyan ra woynahunay areežonjey ra, bila nda dabari cere-cerantey kanj zaandi gandaa cerea din se, ma tee i se gata. Dabarey wey ga dira gandaa areežonjey kul ra.

Dobu 2 : Ašiley yenjaa hanseyan duumantaa se

Ašarya-ize 5 : Waafakaa woo ga ceeci alaafiyaa cumante, duumante ma tabati Mali ra, kanj ga kate baani ma duumi Afiriki Woynakanjey-Kanboo ra, nda koyne mo aduŋŋaa kul laafiyandiroo se. A ga yenjaa hanseyanoo waazibandi diiceryan ra, dunbu-izey wey kanj ga kaa bande :

Azawad maapoo tenje kanj ti

Maapoo kanj ti AZAWAD mana ti kala nongu kanj ra borey nda ngi alaadawey goo, a ga bara ngi lakkaley ra, a ga ti tammaasa haya kanj ra Mali Waynahunay boro dumi-dumey kul ga bara, kanj ti ganda kul borey jerey. Borey ma marga ka waafaku maapoo woo ga, kanj ga ti borotaray teerayanj se tammaasa, ga hima ka tee waafakaa se tiki gandaa ma ti affoo nda gandaa margantaa fondaa ra.

Dabariyanj kanj ga kate alaafiya nda Waafakay gandaa ra, ma tabati

Yenjewe kanj ga koy, i ga kaa borotaray nda ngi politiki cera heroo kanj na Mali Woynahunaa tiime jiiri bisantey ga baa ni hanseyanoo ma tee politiki fondo bande. Woo fondaa ra, waafakay margaw beeri ga hima ka tee hinoo talfiyanoo waate, moofur komitaa jesedamyanoo ra, nda koyne yenjekasiney kul ma sawa borey hinnaa ra kanj ga margaa tee, hal'i ma hin senni batu tee kanj ma hin ka yenjaa sibiley

kul fattandi. Senni batoo woo ga šeleŋ Azawad šugullaa nda nga tanawey. A ga hima ka dunbu-izey kaa taray kaŋ ga ti fondo mise hala Mali ma hun šendaa woo ra, a ma Mali borey dumey kanbedamyaney noo alkadar gandaa alkadaroo bande, a ma waafakay alhakiikante yulwandi gandaa ra. Alaafiya nda gandaa ma tee affoo nda gandaa waafakaa se, borey ma tee anniya foo k'ašarya ma gorandi hal'i ma duu ka Mali yenjaa honguyan, dumi nda taariki alkadarey goyandi, i ma kate gandaa ma tee affoo nda gandaa margantaa kul cere ra ma hawa ka nin.

Dabariyaŋ ga kate alhukum ma dira boryo

Dabarey kaŋ harandi ka bisa beene banda ga, yenja hanseyan timmantaa ga baa alhukum dirandiyan kaŋ ga doo tee ganda wey alhaaley se, i ga dira dunbu-izey kaŋ ga kaa bande :

- Ašariya cinari kayandiyan kaŋ ga dira nda kolektiwitewey fondo, kaŋ ngi juwalkey mma suubandi borey kul wote ra, i goo nda hini timmante;
- Areežonŋey kaŋ ga sennoo ga tee borey ma ngi muraadey juwal, boŋ se juwalyan fondaa ra;
- Woynahunay areežonŋey borey ma boobo hinoo ašariya fondawey ra ;
- Borey alhakey baturoo gaabandiyanoo kaŋ ga kate žistis ma man borey kaŋ ga ciiti ga zuru
- Alafiyaa nda batuyan fondo kayandiyan kaŋ ga kay borey ma te affoo, i masi waani-waani, i kul ma bara nda doo kanjey boŋ;
- Borey, waani'waani woynahunay waney kanbey ma hanse ka bara ngi gandaa alaafiyanoo juwalyanoo ra;
- Soojeŋy nda ngi tanwey kaŋ ga huuga nda gandaa laafiyanoo kaŋ taaga ka wa willi nda kayna-kayna woynahunaa ra;
- Nungur ma kay kaŋ ga huuga nda woynahunay areežonŋey koyjineyanoo, a ma bara nda areežonŋey game konsay kaŋ l g'a hãa nda dabari cere-cerante koyjineyan fondoraa kaŋ ga koy nda areežonŋey borey, annaamoo, dawoo konni nda yayni alhaaloo. Dabaroo nooroo si hun kala nooroo ra kaŋ ga huru koyjineyan duumantaa ra, kaŋ nga almaaney si hun kala hinoo noorey nda taray gaakasinaa ra;
- Aduŋŋaa kondawey ga allaahiduzaa kaŋ ngi ga kay hala waafakaa woo nda dabarey kaŋ zaandi nga fondaa ra ma dira ka boori, nda ka durkutuyaney kaŋ ga tee nga fondaa ra faba, polotiki, cettekasinay noorudamyanyan, teknik nda jinay fondo ra;
- Hinoo talfiyan waati ga sintin za waafakawey siŋe.

BODI II: POLITIKI NDA AŠARIYA FONDO HAAYANEY

Dobu 3: Ašariya fondaa nda gandaa hanseyan taagaa

Ašariya-ize 6: Yenjekasiney kul yadda ngi m'ašariya fondo cin, kaŋ ga kate Woynahunay borey ma ngi boŋ muraadey juwal ganda-izetary kanbedamyanyan lakkal

timmente ra, boŋ juwalyan dabaroo ra, nda ngi borey ma hanse ka bara ašaryafondawey ra. Woo fondaa ra, dabarey wey kaŋ ga kaa ka naatandi:

Gandaa fersi foo kul tenje

- Areežonj ma bara nda asanbile, kaŋ nga borey, borey kul wote m'a dam, a duu hinoo ga waanay beeri berandiyan, nda nafawyaŋ, a ma duu hini žistis, alhukum nda nooru damyan kaŋ ga hima fondo ra ;
- Mali borey waani-waani woynahunay areežonjey borey ga duu fondaa woo ra, i ma ngi boŋ muraadey juwal, boŋ juwalyan dabaroo ra ;
- Asanbile Persidaŋoo ga suubandi borey kul wote ra. Nga ti mo areežonjoo Juwalyan nda nga Alhukum dirandiyan jinehunoo;
- Sarkiley nda kominey ga duu goy fondoyaŋ kaŋ ga goy yaamar (sarkil konsay nda komin konsay) kaŋ ga suubandi borey wote ra, biroyaŋ goo i jine kaŋ ga bara nda goy teeyan fondo, ngi jinehuney ga ti sarkil konsay Persidaŋ nda komin Mer kaŋ suubandi;
- Dabarey fondaa ra, kaŋ ga areežonj foo kul žistis misoo nda nga alhukum dirandoo guna, a ga tee areežonj foo kul se fondo, a ma maa zaa kaŋ a ga baa.

Gandaa kul tenje

- Asanbile hugu hinkantoo kaŋ maawoo ga huru Seena, gandaa konsayoo wala maa kul kaŋ ga nga dumoo nda nga goyo alkarandi dirandiroo gorandi cahantaa, nd'a ma ti ašariya fondo kaŋ, nga goyey nda nga fanney ga Waafakaa woo taasihayey yulwayanoo tan jine;
- Ka gandaa borey barayanoo asanbule ra boryandi nda wotedogey hinnaa tontonyanoo nda/wala dabari henno kaŋ ga hima kul;
- Waati dunbo ra, ka dabariyaŋ zaa kolektiwiitewey Konsay Beeroo ma feera, cere-cere ra, alaada boŋkoynitarawey nda woyborey nda soogey se;
- Ka Mali Woynahunay borey barayanoo boryandi ašariya fondawey nda hinoo goydoo beery ra, goy gaahimancey nda Arepibilikoo alhukum fondawey ra.

Dobu 4: Hiney nda waanawey fersayanoo

Ašariya-ize 7: Yenjekasiney ga yadda goyey nda juwaley ma fersandi hinoo nda kolektiwiitewey game, hala ngi booriyanoo ma ti woo kaŋ ga hima, nda ganda-izey nda koyrawey borey boonawey nda ngi muraadey dogey ma kay.

Ašariya-ize 8: Areežonjey ga bara nda waanay fondo yammanta bande kaŋ wote nda ašariya n'a fahamandi ka bisa, misey kaŋ ga kaa ra:

- a) Duuremee, borotaray nda annamu koyjineyan palaŋ nda nga porogaramoo;
- b) Gandaa hanseyanoo;
- c) Jamaa goyjinay nda tiki borotaray goydoo (ganda cawandoo, goymee denden caw, gaahambaani, windila, annamu, fondowey, nda alhabar tooyaney kaŋ areežonj g'a may nda enerži harinooyan nda ganda henenandiyan) teeyan nda nga juwalyanoo;

- d) Alfaritaray, adabba biiriyān, hamiisa hooyan, saaji juwalyan, caajayan, maamala, izin, assanagoy, tourism, areežonjy nda cere game caajayan;
- e) Bidže nda areežonj alhukum kontu;
- f) Alkaaši diiyan nda nga fondo kayandiyanoo nda duure duuyan fondawey bande kaŋ Hinoo n'i kayandi;
- g) Jinay zaa, k'a bana nda kayna-kayna kayandiyanoo;
- h) Yaddayan nda wanjiyan sargari, faaba nda tubuyan ga;
- i) Faaba teeyan;
- j) Ka bara goyey ra;
- k) Desantaralizašonj cettekasinay nda ntawaytaray gandawey nda cere game;
- l) Kolekyiwiite poloosi nda adama-izetaray batuyan.

Ašariya-ize 9: Kolektiwiitewey deliberašonjey ga goyandi za i ma bangay, i ma too Hinoo tenje goykey do. Waanawey fersayanoo ga tee kolektiwiite dumey game boro foo kul nda ni hinagoo fondaa bande.

Dobu 5: Hinoo barayanoo nda korošiyān himantaa

Ašariya-ize 10: Hinoo ga nga Wakil kayandi kolektiwiitewey do, hal'i ma borey nafaw yammantaa batu. Woo fondaa ra, a ga Gofornomaŋ politikoo goy porože beerey here, a ga duuremee, borotaray, nda dawoo hanseyanoo koyjineyan politikoo faalandi.

Ašariya-ize 11: Hinoo ga nga Wakiloo ka kolektiwiitewey alhukumey zurandi goyey koroši, goy banda ga, kaŋ ga goyey cumandi wal'a m'l yankar. Ašariyaa no ma šartey kaŋ bande korošiyāney woo goyey ga dira fahamandi.

Ašariya-ize 12: Bila nda Hinoo ma laybu nga mayray cere-cerantey ra nga dawlaa waanawey ra, Yenjekasiney yadda cere hāayan ma waazibi Hinoo nda areežonjey game kanjey wey ga:

- Koyjineyan porožewey kaŋ Hinoo nda porože wala boŋ se wane n'i dabari teeyanoo, nungurey din se;
- Gandaa nafawey nafaa kaa tarayyanoo waani-waani dawoo cire waney;
- Fondo foo kul kaŋ ga huru Waafakaa woo dirandiyanoo fondaa ra.

Dobu 6: Nooru damyaney nda dabarey

Ašariya-ize 13: Saalawey, jinawey kaŋ zaandi banahayoo nda ganda alkaaši alkadaroo damyanooma sanda takaa kaŋ nd'a harandi Waafakaa woo ašariyaa 8 ra, areežonj foo kul goo nda fondo a ma alkaaši dam nga do kaŋ ga koy nda nga duuremee alhaaloo nda nga koyjine taasihayey ašaryaa fondaa ra.

Ašariya-ize 14: Hinoo ga allaahidu zaa nga ma fondo kayandi kaŋ ga Hinoo bidže duurawey 30% berandi kolekyiwiitewey ga, ne nda 2018 jiire fersiyanj kaŋ si cere ŋaa dabaroo fondo bande, kaŋ ga lakkal cere-cerante dam Woynahunay areežonjey se, šartiyān bande kaŋ ga ti kay.

Ašariya-ize 15: Hinoo ga nafaw zangu fersari willi kolektiwiitewey ga kaŋ ga hima ka duu a, nafawey kaŋ ga fatta ŋgi gandawey goyyanoo ra, ŋgi gandawey arzakaa ra waani-waani dawoo cire waney, šartiyān bande kaŋ ga borey kul yadda.

Ašariya-ize 16: Hinoo ga allaahidu zaa:

- Ka goydogey denfuyaney kaŋ ga fatta nga waanay fondawey ga berandi kolektiwiitewey se;

- Ka Hinoo goyyanoo kolektiwiitewey ra boonandi ka tonton waani-waani Mali Woynahunay areežonjey ra;
- Ka boro zaayan hinoo goyyanoo kolektiwiitewey ra tan jine, nga jamaa borey iboobaa ma noondi Woynahunay areežonjey izey se.

BOD III: HAWGAY NDA HALLASIYAN FONDOWEY

Dobu 7: Dirandi fondowey

Ašariya-ize 17: Alafiyaa nda batuyan fondawey kanj nee ma kaa hanseyaney goo Jine dabarey wey ra :

- Mali borey kul ma huru, i ma bara nda doo soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya ra ;
- Mali soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya ma tee affoo, ngi fannuyanoo nda ngi dekeyanoo goo gam Hinoo kanboo ra ;
- Soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya kanj cinandi taaga ma koy nda jine ngi willi ka kaayanoo laboo ra.

Dobu 8: Soojey gorandiyanoo, goyhurayan nda wangu jinawey taayanoo, wangu nanjan nda ka yee borey ra (DDR)

Ašariya-ize 18: Alfitinakey gorandiyanoo moobandoo ga ceeci ka alfitinakey kabu kanj ga hin ka huru goy wala DDR porogaramoo ra. Goy fondaa woo ga dira himaguyan nda goymee dendenyaj bande kanj kayandi Adupnaa Konday Beeroo Diyawtaraa kanj goyey ga cere kubay i ga Huru cere ra hala Tabatiyan ma tee Mali ra (MINUSMA) faabaa ra.

Ašariya-ize 19: Yenjekasiney ga yadda ganda tenje komišonj ma kay DDR se, kanj ra Gofornomanj nda mugumanjey kanj sijne borey goo. Komišonjoo woo nda Waafakaa woo moofur kondaa ga goy cettekasinay mano ra.

Ašariya-ize 20: Goy huruyanoo nda DDR ga tee waati din da kanj alfitinakey caajayanoo ga tee, hala huruyanoo Hinoo goy gaahimancey ra kanj ra soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya goo wala ngi damyan taaga ganda-izetaray ra. DDR ga koy alfitinakaw zeeney kanj hurukanj ra, i mana duu goydamyant.

Dobu 9: Soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya willi ka kaayanoo

Ašariya-ize 21: Soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya kanj cinandi taaga ga willi ka kaa nda alhaali kanj ga tonton waati kul, Waafakaa sijneyanoo ga, Woynahunay areežonjey kul ra. Willi ka kaayanoo woo ga tee Dobuyan Goy Dabaroo (MOC) juwaloo ra, nda MINUSMA faabaa tenje.

Ašariya-ize 22: soojey kanj willi ka kaa ga hima ka bara nda ngi ra boro boobo kanj ga Woynahunay areežonjey ize, kanj yanj ma tee boroyanj kanj ga juwal, alhaali ra kanj ma naanay gaabandi borey game, a ma areežonjey alaafiyayanoo tontonyanoo faalandi.

Dobu 10: Soojey nda ngi tanawey kanj ga huuga nda laafiya hanseyan taagaa

Ašariya-ize 23: Yenjekasiney yadda kanj Alaafiyaa Kanboo Taagandiroo (RSS) ga waazibi, alhaali ra, kanj ma kate goyoo ga tee lakkaley bande kanj hun goyey kanj tee

ka bisa ra, goyoo ma hanga Afiriki Kondaa nda Adunnaa Konday Beeroo kaddasey bande

Ašariya-ize 24: Gofornomaŋ ga dabarey kul kayandi gandawey nda cere game cettekasiinaa faabaa ra kaŋ ga kate batuyan, alaafiyayan ašariya fondo ma goro kaŋ hin ka zaabi gandaa boonaa alaafiya ra se, a ga Afiriki Woynahunay cerea alaafiyayanoo yulawandi.

Ašariya-ize 25 : Yenjekasiney yadda ngi ma gandaa konsay gorandi RSS se, kaŋ ra dumi foo kul ga bara, a ga koyrawey borey hinagey kul marga, hala a ma laasaabay beeri tee gandaa naata batuyanoo nda nga alaafiyayanoo ga, a ma doo tee tendikey se kaŋ goo koyra, gandaa nda gandawey nda cere game.

Ašariya-ize 26: Gandaa konsayoo RSS se, ga yaamaryan tee taagandiyan fondo ra, borey zaayanoo ra kaŋ ga huru juwaldoo beerey nda goy goydogey ra hala ganda ceređiyanoo ma gaabi, nda goydogey din ma duu goykaw kaŋ ga wan, i ma hin ka ngi goyoo tee ka boori.

Ašariya-ize 27: Soojetaray taagandiyanoo fondaa ra, poloosiyan ga tee kaŋ ga huru koyrawey juwaloo cire, ngi poloosi goyoo fondaa ra.

Ašariya-ize 28: Koyra hāayan komite kaŋ ga huuga nda alaafiya (CCLS) kaŋ ra Hinoo borey, areežon nda koyra alhukum borey, koyrawey borey nda alaada boŋkoynitarawey borey ga bara, ma goro, i ma huru ganda goy dirandi Juwalkaa juwaloo cire.

Dobu 11 Muzulteeyan tangamyanoo

Ašariya-ize 29: Yenjakasiney ga ngi allaahidoo taagandi ka muzulteeyan tangam nga kanbu dumi-dumey ra, kaŋ ti bone teeyaney nda taba laalo sarandiyaney, tangamyanoo ma tee areežon dabarey nda nga fondawey kaŋ ga bara bande.

Ašariya-ize 30: Yenjekasiney yadda ngi ma fondo cerecerante gorandi kaŋ ga muzulteeyan nda binekogay teeyan tangam gandaa bande.

BOD : IV BOROTARAY, DUUREMEE NDA ANNAAMU KOYJINEYAN

Dobu 12: Koyjineyan dabaroo kaŋ ga hima

Ašariya-ize 31: Yenjekasiney yadda kaŋ a ga waazibi Hinoo ga, a ma nga naataa taagandi koyra koyjineyan fondaa ra kolektiwitewey ma duu fondo ka koyjineyan dabaroo har, cere faabayen kaŋ ra borey kul ga bara, a goo borey kanandoo, ngi annaamoo nda ngi dawoo alhaaloo bande, a ga tee henenyan ra, kontey ma tee ka boori nongey kul here.

Ašariya-ize 32: Areežon foo wala ihinka, fondaa kaŋ ašariya n'a kayandi bande ga hin ka dabari fondo kaŋ ga hima gorandi hala ngi borotaray nda ngi duuremee koyjineyanoo ma yulwa, ngi waanawey alkadaroo bande, taka kaŋ nd'a harandi Waafakaa woo ra.

Ašariya-ize 33: Jinekoyyan ganda-zuu ga tee Mali Woynahunay Areežonhey se, kaŋ goo nda Dii Cere Konsay, kaŋ ra Areežonhey Asanbilewey kaŋ no, borey ga bara, ngi goyoo ti ka durkutu ka goyey dobu cere, gaakasinay fondaa ra hala koyraa borey duuraa nda šugulla tana fooyan ma cahā.

Ašariya-ize 34: Ganda-zuwoo duu koyjineyan dabari cerecerante kaŋ Yenjekasiney g'a tee cere bande, cettekasinay gandawey nda cere game g'a faaba, Nooroo kaŋ ga huru a ra, ga hun, cerecereyan ra, koyjineyan duumante nooroo ra .

Ašariya-ize 35: Dabaroo muraadoo ti nga ma Woynahunay Areežoŋey jer alkadar follokaa ga kaŋ ga gandaa cindoo goo koyjineyan tammaasa ra, woo mo waati ra, kaŋ si bisa jiiri 10 ka koy 15. Nga goyyanoo moofuryanoo, Ganda-zuu Koyjineyan Dii Cere Konsayoo m'a tee Ašariya fondawey nda alhukum waanawey faabaa ra.

Ašariya-ize 36: Yenjekasiney ga yadda waafakaa woo moofur kondaa (CSA) juwaloo cire “zimamyan kaŋ borey ga marga k'a tee Mali Woynahunay ra (MIEC/Mali Woynahunay)” ma goro hal'a ma naatawey bangandi talkataray tangamyan fondo cahantaa nda ganda-zuu koyjineyanoo ra. Diyawtaraa ga kay, nd'a gay, a ma tee handu hinzaa ra kaŋ ga dobu Waafakaa sijeyanoo ga. Adupɲaa banku beeroo, Afiriki Koyjineyan Bankoo (BAD), nda alsilaamatary Koyjineyan Bankoo (BID) kanbey ra diyawtaraa juwalyanoo ga huru diicere banda ga kaŋ i g'a tee nda Gofornomaŋ, gandawey nda cere game ašariya fondawey nda ganda-zuu borey bande.

Ašariya-ize 37: Margaw beeri ga tee kaŋ ra nooru ga ceecandi handu hinkaa ra kaŋ ga dobu koyjineyan dabari cere-cerantaa teeyanoo ga. Margaw beeroo ga nooru kayandi kaŋ ga huru Koyjineyan Duumantaa ra, a ga ti noorudamyan goyyinay Koyjineyan Dabari cerecerantaa se.

Dobu 13: Margayan hala woynahunay areežoŋey ma koyjine

Ašariya-ize 38: Woynahunay Areežoŋey Ganda-zuu Koyjineyan ga duu cerecereyan ra, Hinoo ga faaba, dabaroo nda takaa bande, kaŋ nd'a goo Waafakaa woo ra.

Woo fondaa ra, Yenjekasiney yadda ngi ma waati dunbo nda waati kuku dabarey kul kaŋ goo tontoney ra kaŋ ga adama-izetaray, duuremee nda annaamu koyjineyan kayandi.

Za Waafakaa woo moofur komitaa margaw jinawey ga, Gofornomaŋ ga kaddasu cebe kaŋ ga nga allaahidu zaayanoo bangayyandi fondaa woo ra, hinagey kaŋ a ga naata k'i marga nda kalandiriyaa kaŋ bande allaahidey ga goyandi nda taka kaŋ nda waafakaa tee i ga, kaŋ ga koy fanney kaŋ ga kaa ga:

- borotaray goydoo tilasantey;
- goykey yulwayanoo;
- hunay laafiyandiyan;
- alfaritary koyjineyan (faari goyyan, adabba biiriyen, nda adabba saajawyan);
- fondo fannu boobante hala Woynahunay Areežoŋey ma hun kanbu banda ra, dawoo cire nafaw nda waynaw kuuraŋ;
- goy duuyan waani-waani woyborey, soogey nda wangu-ize zeeney se;
- koyra tee-boŋ-se goydoo feereyan;
- borey kaŋ willi ka kaa, gana-ganakey nda kuru tanayaŋ kaŋ ga yalaafu damyan taagaa nda ngi doo zeenaa taagandiroo;
- assanabaray, gaayadoo, maamala nda toonandiyan nda;
- cawandiyan nda annaamu.

Ašariya-ize 39: Yenjekasiney yadda ka dabarey kaŋ ga kaa zaa cawandiyan nda annaamu fondo ra:

- cawandiyan porogamey ma tee areežonjey borey nda ngi annaamey alhakiikawey bande;
- gandaa šenney nda nga hantumey yulwandiyanoo;
- ganda nda gam cawandiyan fondaa gaabandiyanoo, lakkaldamyān cerecerante ra borey kul cawandoo se;
- beene cawandiyan cawdoo feerayan;
- annaamudoo nda turismdoo teeyan areežonjey ra nda;
- areežonjey wey annaamey yulwandiyanoo koyra tenje, gandaa tenje nda gandawey nda cere game tenje.

Ašariya-ize 40: Areežonj foo kul ra, areežonj koyjineyan Ažansi ma goro hala areežonj goyteeyan bayraa hinagoo ma gaabi nda moofuryan alhakiikante ma goro allaahidey kaŋ Gofomomaŋ n'i zaa areežonjey misey ra ga.

Ažansoo goo areežonj alhukum zurandoo ra, a goo Areežonjoo Asanbile Persidaŋoo juwaloo cire, kaŋ jine a ga ti wakil.

Ašariya-ize 41: Šartiyaŋ-porogaramyaŋ Areežonj/Hinoo ga kay jiiri boobo nooru damyan porogamey gorandiyanoo ra nda Hinoo waazibey ma hanga ašariyaa bande duuremee nda adama-izetaray koyjineyanoo fondaa ra.

Ašariya-ize 42: Hinoo na allahiduu zaa nga ma kolektiwiitewey kanbedamyān beeroo faalandi duurewey nda faabawey kaŋ ga hun gandaa nafawey ra margayanoo nda ngi goyyanoo ra, nda koyne nafawey kaŋ ga duwandi desantalarizašonj cettekasināa nda duurawey kaŋ ga Hinoo Waafaku koyrawey ma duu ey.

Ašariya-ize 43: Hinoo n'allaahidu zaa ka cettekasinay porožewey kaŋ goo gandaa hirrey ga yulwandi. Dabariyaŋ ga zaandi kaŋ ga kolektiwiitewey dam nda haya kaŋ hima koyjineyan šarti garaa nda nga faaba kaŋ g'i guna benyanoo, nda nga dirandoo nda nga moofuryanoo ra.

Ašariya-ize 44: Waati ka kaa wati teknik nda nooru cettekasinay ga diicereyan ga tee koyjineyan porogamey, ga moofur komitaa kanboo cire.

Ašariya-ize 45: Goykey kul kaŋ na dabari wala anniya fooyaŋ sanbu Sahel gandaa se, ga hima ka jilamandiyan kaŋ ga hima dam Mali Woynahunay Areežonjey yantasey se nda alkadaroo kaŋ ngi dabay-dabayyan cahantaa ga kat'a alaafiya nda hallasiyan fondo ra, Afiriki Woynakaŋay-kanboo here.

BOD V: WAAFAKANDIYAN, ŽISTIS NDA ADAMA-IZETARAY FONDOWEY

Dobu 14: Waafakandiyan nda žistis

Ašariya 46: Yenjekasiney kul yadda ngi ma waafakay timmante gorandi gandaa ra kaŋ linjoo mana ti kala kanjey wey:

- ka Šart kayandi gandaa ra alaafiya nda gandaa ma tee affoo, a ma cere dii se;
- ka bisayan žitisi dabariyaŋ gorandi sanda komišonjoo kaŋ ga huuga nda cimi, Žistis nda Waafakay dirandoo fondaa ra (CVJR);
- Komišonj kayandiyan kaŋ meenjaari taayan nda nooru hasaraw tangam ;
- Komišonj kayandiyan kaŋ ga anket tee gandawey nda cere game, ka fahami noo hasarawey kul kaŋ tee wangoo ra ga, Adama-izetaray dorandiyan, dumi tuusayan ra, ka kaŋ woyey ga, nda toopne tanayaŋ kaŋ na gandawey nda cere

- game alhakey nja, borey nda cere game Alhakey, Adama-izetaray Alhakey gandawey nda cere game ra, Mali dawoo kul ga ;
- ka yadda kaŋ bonewey kaŋ tee wangoo ra, nda bonewey kaŋ too adama-izetaray nda Yenjekasiney si yaafandi, i m'allaahidu zaa ka cettekasinay nda gandawey nda cere nda anket Komišoŋoo ;
- yaafajaŋay wangu bonetekey se nda bonewey kaŋ too Adama-izetaray nda adama-izetaray Alhakoo toɗnaa kaŋ ra woyey, zankawoyey nda zanka buuney torroyanoo ga bara, kaŋ tee wangoo ra;
- žistis Hinoo gaabandiyanoo kaŋ ma kate ašariya ma goro ganda kul ra ;
- allaahidu zaayan kaŋ ga kate žistis alhaaloo ma barmay hal'a ma duu ka man borey kaŋ ga ciiti ga zuru, a ma duu saħã, toɗne bila zukkandi ma ben, alaada ciiti dabarey ma hin ka huru a ra bila nd'i ma Hinoo waney ganandi ;
- žistis nda nga goyoo faabayanoo ma too nungurey kul nda alhabar nooyan borey alhakey ga ;
- bayray nooyan yulwandiyani žistis goykey kul nda nga goykaw faabakaw kul se kaŋ ra Alkaaley goo ;
- Alkaaley goyoo alkadarandiroo žistis goyoo iandiroo rfondaa ra, waani-waani musulfa ceeciyan fondaa ra, ganda-izey game kaŋ ga hima ka doo tee annaamey, alaadawey nda addiinawey dumey se ;
- alaada boŋkoynitarawey alkadarandiyanoo ngi almušakkaa zaayanoo fondaa ra nda ngi dogey kayandiroo hayey nda dabarey hanseyanoo ra.

Dobu 15 : Borotaray fondowey

Ašariya-ize 47: Yenjekasiney ga allaahidu zaa, ngi ma fondo tee hala gana-ganakey nda jera-jerakey willi ka kaayanoo, gandaa williyanoo, goyhuruyanoo nda ngi damyan taagaa ma faala nda ka ngi jesedamyanoo dabaroo kayandi Afiriki nda aduŋnaa gandawey goyjinawey bande, kaŋ yaŋ ra OUA 1969 šartoo kaŋ ga jera-jerakey misey dabari Afiriki ra nda 2009 šartoo (Kanpala Šartoo) kaŋ ga saajawyanoo nda faaba kaŋ ga tee gana-ka-zunbukey se Afiriki ra fahamandi

Ašariya-ize 48 : Yenjekasiney ga ceeci borotaray ažansej nda nga porožekey ga, i ma durkutuyaney faaba kaŋ ga borey kul kaŋ ga gana-gana nda wey kaŋ ga jera-jera willi ka kaayanoo, gandaa williyanoo, goy huruyanoo nda ngi damyan taagaa cahantaa ma tee.

Ašariya-ize 49 : Yenjekasiney ga allaahidu zaa ngi ma borotaray, anniyajaŋay, duuboŋyan, fondawey kayandi, k'i yulwandi kaŋ goo borotaray goyoo jine. I ga allaahidu zaa mo ka bangandi tee wati kaŋ borotaray faabaa huru politikiki, duuremee wala soojotaray fondo ra, ka borotaray ažansej goyoo faalandi, nda ka ngi borey alaafiyanoo batu.

BOD VI : GAARANTI NDA DUMYAN KAD GA HUN ADUJŊNAA GANDAWAY DO

Dobu 16 : Yenjekasiney wakiilitaraa

Ašariya-ize 50 : Yenjekasiney ga bay kaŋ gaaranti jinaa kaŋ ga kate waafakaa ma teegoo ngi alaadiritaraa, ngi anniya timmantaa nda ngi allaahidu zaayanoo ra, hala

ngi ma kay woo kaŋ goo Waafakaa ra cire nda ngi ma goy hala nga dabarey kul gorangi gandaa Waafakay ceeciyanoo nafaa ra, nda Mali baanoo nda nga alaafiyyaa nda nga dabay-dabayyanoo nda areežonjey kul timmantaa ra.

Ašariya-ize: 51 : Yenjekasiney ga ceeci politikoo cerea borey ga nda ganda-izey jamaa ga waani-waani woyborey nda soogey kondawey, alhabar toondi hayey, alaada alhabar teekey nda alaada nda addiina alhukum, i ma faaba timmante tee Waafakaa woo taasihayey tooyanoo fondaa ra.

Dobu 17 : Musulha ceeciyanoo goyoo

Ašarya-ize 52 : Musulha ceeciyanoo, Alžeri yaamaroo cire kaŋ ti musulha ceeciyanoo Jinehunoo, ga ti Waafaka se garanti politikiki tenje ra nda Yenjekasiney yaddayanoo waafakaa dabarey ga. Woo fondaa ra :

- a ga koy a ga waati kul ka fondo nda dabari henno cebe Yenjekasiney se ;
- ga Yenjekasiney hoyray wati kaŋ l ga muraadu a kul, misey dirandoo fondaa ra, nda
- ga ti nungur kokorantaa kaŋ ga hayey ga kay, politikiki nda ladabu fondo ra waati kaŋ šenday beeri tee kaŋ ga hin ka Waafakaa woo taasihayey nda nga naatawey hasara.

Ašariya-ize 53: Musulha ceeciyanoo ga kanbe dam gurgaa ra kaŋ ga tee aduŋŋaa gandawey game hala Waafakay timmantaa nda gandawey nda cere tunyanoo ka Mali faaba.

Dobu 18: Aduŋŋaa kul borey goyoo

Ašariya-ize 54: Aduŋŋaa kul borey ga ti garanti Waafakaa woo misey dirandiyanoo ra, a ga waazibi a ga mo, a ma durkutuyaney dum kaŋ ga tee woo fondaa ra. Senni henenandiyan ra:

- Aduŋŋaa Koday Beeroo, UA, CEDAO, UE, OCI nda koyne mo aduŋŋaa tenje cettekasinay tana fooyaŋ ga allaahidu zaa ngi ma Waafakaa woo faaba politikiki fondaa ra;
- UA alaafiya nda baani Konsayoo nda Aduŋŋaa Koday Beeroo Alaafiya konsayoo ga hima ka kate faaba timmante Waafaka woo se, nda i ma moofur nga misey dirandoo ga, waati kaŋ misey mana hin ka dira, i ma fondo konno zaa borey kul se, kaŋ ga allaahidey kaŋ zaandi nda taasihayey kaŋ ga ceecandi misey dirandiyanoo ganji;
- Aduŋŋaa kul borey ga Waafakaa woo misey dirandiyanoo dum nda nooru, teknik nda jinay kaŋ ga hima fondawey kaŋ Waafakaa n'i kayandi dirandiyanoo se DDR, RSS nda tangamoo kaŋ ga tee muzulteeayan nda boneteyan bande, nda koyne ka kanbedam nda woo kaŋ ga hima Nooroo kaŋ ga hima ka margandi ra, nda ka Margaw kaŋ ga nooru marga waati kul kaŋ ga hima sanda taka kaŋ nd'a goo Waafakaa ra hala Waynahunay Areežonjey ma hin ka koyjine.

Ašariya-ize 55: Yenjekasiney yadda ngi ma fondo kayandi kaŋ ga moofur misey dirandiyanoo ga, a g'a zimam, kaŋ ra Mali goykey kul kaŋ misoo g'i guna nda aduŋŋaa tenje cettekasinay ga bara.

Ašariya-ize 56 : Goy beeroo nda gaakasinawey kaŋ ga naatandi MUNISMA, Aduŋŋaa Kondaŋ Beeroo Ažanseŋ nda ngi Porogaramew nda koyne Porožewey kul wala gandawey nda cere game goydogey, woo taasihayey ma duu ka tee se, goyey bande kaŋ talfandi i ga, ngi goydogey bande kaŋ goo nda waanay.

Dobu 19 Waafakaa moofur komitaa

Ašariya-ize 57: Za Waafakaa siŋe, Yenjekasineŋ yadda ngi ma komite gorandi kaŋ ga huuga nda Waafakay nda alaafiya se Mali ra (CSA).

Ašariya-ize 58 : CSA gundoo boreŋ ti Gofornomaŋ, mugumaŋey kaŋ siŋe nda Waafakaa woo se (Alžeri kaŋ ti Musulha ceeciyanoo Jinehunoo, Burkina Faso, Moritani, Niižer, Cad, CEDAO, Aduŋŋaa Kondaŋ beeroo, OCI, UA, UE). Aduŋŋaa Kondaŋ Beeroo Alaafiya Konsay goykaw duumantey ga ciyandi komitaa goyoo ra. CSA ga hin ciya nd'a gar i ga boona goykaw tanayaŋ nda aduŋŋaa kondayyaŋ ga huuga nda nooru goŋ, i ma goŋ ra.

Ašariya-ize 59 : CSA persidaŋoo ti Alžeri, kaŋ ti Musulha ceeciyanoo Jinehunoo, nga faabakeŋ ti Burkina Faso, Moritani, Niižer nda Cad kaŋ ga tuku persidaŋoo ga. Komitaa gorodogoo ti Bamako; waati fooyaŋ, a ga hin ka marga nungur tana foo ra, nd'a dii kaŋ a ga hima. Cee foo kul handoo ra, a ga margaw tee kaŋ ra boro kul ga hin ka kaa, mise šendo fondo ra, a ga margaw cerecerante tee.

Ašariya-ize 60: CSA ga goyey kaŋ ga kaa tee:

- Ka moofuryan, korošiyān, hawgayyan nda dobuyan tee Yenjekasineŋ ma Waafakaa dabareŋ dirandi ra, bila nda a ma gaaru goyoo ra kaŋ Alaafiya Konsayoo n'a talfi MINUSMA ga;
- Ka waati kayandi kaŋ ra Waafakaa dabari cerecerante foo kul ga tee, nda ka haya bay nga teeyanoo se;
- Ka fahami noo Waafakaa kanje cere-cerantey ga waati kaŋ waati yenjekasineŋ na cere hoo kanjeŋ ga;
- Ka Yenjekasineŋ anniyawey kate cere ga waati fahami jaŋay tee;
- Ka Gofornomaŋ faaba, a ma dabari boryey kul kaŋ ga hima sanbu kaŋ ga kate dabareŋ kaŋ Waafakaa ra ma goyandi, a goo i ra:
 - I. Hinoo goydogey ma yulwandi, i ma say Woynahunay Areežoneŋ ra;
 - II. Ašariyaŋaa dunbu, šarti nda fondo kayandiyan cahanta hala Waafakaa dabareŋ ma hin ka goyandi;
 - III. Duureweŋ nda hinageŋ kaŋ ga hima berandiyanoo kolektiwiitewey ga ngi goyoo fondaa ra nda ngi goyoo ma tee ka boori;
 - IV. Dabari zaayan kaŋ ga kate ganda ma gojinaŋ taageŋ may demokarasi fondaa ra taka kaŋ nd'a goo Waafakaa ra, waani-waani wotewey maakaddasoo taagandiyanoo, binedamyan ka koy maa hantumyan nda wote koyyan ga, nda faba kaŋ ga kate ašariya fondo nda dabari taagayaŋ ma tee.

Ašariya-ize 61: Nga fuula cire, nda hinagey fondaa ra, MINUSMA ga tee CSA sekeretariyawoo se jinehun. Cettekasiinaa goyoo moofuryanoo fondaa ra, MINUSMA nda UA (MISAHEL), OCI, UE, nda CEDEAO ga CSA faaba Waafakaa gongandiyanoo.

Ašariya-ize 62: Goyoo kaŋ talfandi a ga teeyanoo fondaa ra, CSA ga komišonŋ kaccu taaci gorandi kaŋ ga huuga nda goyey wey: “politiki nda ašariya fondo”, “batuyan nda alaafiyandiyan”; “duuremee, adama-izetaray nda annaamu koyjineyan”; “waafakandiyan, žistis nda adama-izetary mise”.

Dobu 20: Lawrakey kaŋ ga goy nda ngi boŋ

Ašariya-ize 63: Yenjekasiney yadda CSA ma Lawrakaw kaŋ ga goy nda nga boŋ zaa kaŋ ga Waafakaa woo goyoo dirandiyanoo zimam bila nda faasayan.

Handu taaci kul banda ga, a ga goy kaddasu tee kaŋ ga goyey bangandi kaŋ tee Waafakaa allaahidu zaayaney fondaa ra, a ga šendawey nda ngi wakilitaraa bangandi, a ga yaamar noo dabarey kaŋ ga hima ka zaandi ra.

Ašariya-ize 64: Lawrakaa kaŋ ga goy nda nga boŋ ga duu faabaa kaŋ ga hima, kaŋ ga too a ma nga goyoo tee.

BOD VII: Dabari kokorantey

Ašariya-ize 65: Waafakaa woo dabarey nda nga tontoney si hin ka barmay kul nda man'ti Yenjekasiney kaŋ na Waafakaa siŋe kul ka yadda, woo din banda ga, kala moofur Komitaa ma bay.

Ašariya-ize 66: Tontoney nda woo kaŋ Yenjekasiney n'a har, Alže Waafakaa ceeciyanoo fondaa ra, kaŋ siŋandi Alže, feewiriye 2015 jirbi 19 ra ga ti Waafakaa ra nugur timmante, ngi nda dabarey kaŋ goo Waafakaa gundoo ra ga bara nda addawla follokaa ašariya fondo ra.

Ašariya-ize 67: Waafakaa woo ga goyandi za Yenjekasiney nda komišonoo kaŋ ga huuga nda waafakaa na siŋe.

(Tiira koraa kaŋ g'i yee, feewiry 2015 jirbi 25 cijinoo 19h30)

ZUU TAAGO

TONTONI 1: Hinoo talfiyanoo waatoo

Ne nda dabarey kaŋ kayandi Waafakaa woo ra ma goro, yaddayan tee dabari tanayanŋ ga kaŋ hin ka huru dogey ra, kaŋyanŋ ne. Borey ga hima k'i ka goy Hinoo talfiyanoo waatoo ra kaŋ ga sintin Alaafiya nda Waafakay banda ga, Mali ra, kaŋ hun Alže Waafakay ceeciyanoo fondaa ra, kaŋ g'a dii handu woy cindi yaaha ka koy handu waranka cindi taaci ga.

Waatoo din goyoo ga ti ka miseyanŋ gorandi Mali-izey nda cere game hala i ma waafaku nda cere, a ma Mali taago cin, kaŋ ra demokarasi goo, a ma ti affoo, hayey wey sabbu ra kaŋ ti alaafiya nda demokarasi koyjineyan nda nga borey ma yadda

alaadawey niine-niineyanoo ga. A ga kate Mali-izey kanj goo taray ma yee kate ngi laboo ga, i ma goro, i ma huru ngi goyey ra, wey kanj bonaa n'i ka dira mo ma willi ka kaa ngi dogey ra.

Hinoo talfiyanoo taasihayey nda nga gayyanoo waatoo

Waatoo kanj talfandi ga sintin dogoo ra, za Waafakaa woo ma sijandi. Waatoo din ra, ne nda hayey kanj ašariya n'i kayandi nda juwalyanoo kanj harandi Waafakaa woo ra ma huru nda cimoo, mise cereceranteyanjanj zaandi Mali waynahunay areežonjey alhukumoo fondaa ra, i n'i ka goy. Misey din taasihayey mana ti kala:

- Ka gaaranti noo kanj yaddayan tee ašariya hantumey, wote ašariyawey nda ba ašariyaŋaŋoo ga kanj ga kate ašariyaŋaa taagaa ma hin ka goro, a ma hin ka goy, politikoo, alaafiya nda hallasiyan fondaa ra, gandaa duuraa, nga borey, ng'alaadawey, nga žistisoo nda ng'izey nda cere ma waafaku ;
- Ka wotewey ašariyaŋaŋoo taagandi hinoo talfiyanoo waatoo ra, taka kanj ra, koyrawey ra, areežonjey ra, nda gandaa kul ra, wotewey ma tee hala alhukumkanjey kanj harandi Waafakaa woo ra, ma goro;
- Ka fondowey nda mise dooney ka goy alaafiya ma duu ka yee kate, alfitinawey ma ben, soojetaray goyoo ma barmay hal'a ma duu ka saħã, a ma wan nga goyoo, a ma hanga laamaa alaadawey;
- Ka gaabandi misey teeyanoo ga kanj ga waafakay tee, ka duu ka muzulteekey nda borey kanj ga wata addiina fondo ra tangam, nda ka ganji yebebeyan, kanbugayan nda alhaku bana janay dumi kul ma filla ;
- Ka goy nda Waafakaa taka kanj nd'a harandi nga dirandi fondo kaddasoo ra.

Hala Hinoo ma cindi ka goy, sohõ da ašariyahugey ga hanga ngi goyoo bande ne nda alhukumkanjey kanj harandi Waafakaa woo ra ma goro.

- Hinoo borey kanj ga huuga nd'alhukumoo goroyanoo, nd'a ga hima, Waynahunay kominey, nga sarkiley nda ng'areežonjey ra, hinoo talfiyanoo waatoo ra, ne nda handu hinza nd'a gay, sijatiroo banda ga. Ngi zaayanoo, ngi goy waanaa nda fondawey kanj bande i ga goy ga haw ka kayandi waafakay ra, Yanjekasiney nda cere game ;
- Ašariyaŋaŋoo, wote ašariyawey nd'ašariya fondawey goyoo teeyanoo nda cahãyan hala Waafakaa misey ma hin ka huru fondaa ra ;
- Gofornamaŋoo ga dabari kul tee ka kate Depitewey Batu Beeroo ma wote ašariya taago sanbu, i ma yadd'a ga, handu 12 ra ;
- Wotewey ga tee areežonjey nda koyrawey ra, alhukumkanjey kanj g'i goo se, Waafakaa woo fondawey bande, hinoo talfiyanoo waatoo ra, taka kanj nd'a harandi adadu kanj si bisa, nd'a boobo, handu 18 ga.

TONTONI 2: Gandaa hallasiyanoo nda nga hawgayyanoo

I. Gandaa hawgayyanoo dabarey waatoo kaŋ talfandi ra

Waafakaa woo fondaara, kanje cire komišonoo kaŋ ga huuga nda gandaa Hallasiyanoo nda nga Hawgayyanoo Korošiyani Komitaa juwalyanoo cire, Hallasiyan Komišon Teknik (CTS) foo tee kaŋ ga Hallasiyan Komišon Teknik (CTMS) mayray goyey sanbu kaŋ bangandi Wagadugu Waafakaa ra, a yulwandi Alžer ra, 2014, Sektanbur jirbi 16 ra:

a. Borey kaŋ ga tuuru Gofornamaŋ nda *Kordinaašoŋoo* nda *Palatiformoo* maawoo ga huruyanoo CTS ra, Laasabuyan nda Korošiyani Kurey (EMOVs) kaŋ yulwandi hala areežoŋey anteney ga

- CTMS yulwantaa ga cindi ka nga goyey tee hala CTS ma goro cimoo;
- Mali sooje boro iddu goo CTS ra; *Kordinaašoŋoo* boro hinza nda *Palatiformoo* boro hinza. **MINUSMA** boro hinka ga bar'a ra (kaŋ CTS persidaŋoo goo i ra) nda boro foo Musulha ceeciyani kuraa borey affoo kul se, nda gandawey nda cere game sooje kaŋ goo no.
- CTS goyoo ti, cerecereyan ra:
 - ka malfawey dangandi wangu-izey nda cere game;
 - ka anket tee borey ga kaŋ ga malfawey dangandiyanoo waafakaa tunandi;
 - ka dabarey taagandi hallasiyan fondaara, k'i koroši;
 - ka wangu-izey dogey kaŋ i n'i kayandi i se bay, ka yadd'i ga, nda
 - ka fondaara kaŋ bande wangu-ize zeeney huruyanoo ga tee goyoo faaba.

b. *Kordinašoŋoo* Goyoo Misey (MOC) gorandiyanoo nda sijjalyaney kaŋ ga tee

- Jirbi 60 Waafakaa sijneyanoo banda ga, ašariya zaandi CTS wakilitaraa kanboo cire kaŋ ga *Kordinašoŋoo* Goyoo Misey (MOC) nda sijjalyanoo kayandi;
- CTS ga *Kordinašoŋoo* Goyoo Misey (MOC) kanje fesu-fesantey noo, kaŋ ra nga kanandoo nda nga goyey goo. Fondo kanjey ga sooje, gandaa hallasikey nda *Kordinašoŋoo* nda *Palatiformoo* borey hinnaa kayandi ganda-izey kul sawayanoo nda waafakay ra, MOC ra;
- Sooje wakil beeri kaŋ kanje cire borey ti *Kordinašoŋoo* boro foo nda *Palatiformoo* boro foo no ma misoo woo goyoo dirandi;
- MOC ga goy cettekasinay ra nda gandawey nda cere game sooje kaŋ goo ne;
- MOC goyoo ti, ka siljalkey kaŋ ra Mali soojeyan nda *Kordinašoŋoo* nda *Palatiformoo* boroyanoo goo goyoo soolu, k'a kur. Nda mo, nd'a ga hima, ka MINUSMA nda gandawey nda cere sooje kaŋ goo ne faabaa soolu (fondawey nda siljayan waatey bayrandiyanoo kaŋ MOC no m'a tee). Siljalyan jinaa ga hima ka tee, nd'a gay jirbi 60^{ntoo} kaŋ ga kaa Waafakaa sijnatiroo banda ga;

- MOC goyoo ti mo, ka wangu-izey goyey nda ngi dira-ka-koy-ka-kaayaney soolu, k'i hangandi cere, ngi gorandiyanoo waatoo kul ra;
- Jirbi 60 (woyduwaa), Waafakaa sijatiroo banda ga, CTS nda MOC ga hallasi fondo palan tee Mali Waynahunay areežonjey se, kan ra kanbey kul siljalkey goo nda kaydoo beeri wangu-izey gorandiyanoo/margayanoo nda ngi tanjanoo, hallasiyan fondo ra. Palanoo din taasihayaa ti ka halaasi janjaj hongo, k'a nakkasi, wangu-izey gorandiyanoo nda ngi huruyanoo nda DDR misey se jine, nga waatoo ra nda nga banda ga.

c. Gorandiyanoo doo foo (kantonamanjan)

- Jirbi 30 Waafakaa sijatiroo banda ga, CTS ga wangu-izey goro dogey, ngi margayan dogey nda ngi tanjanoo bayyanoo nda ngi tabatandiyanoo benandi. MINUSMA ga sintin ka wangu-izey goro dogey din cin kan ga hima ka goyandi ka ben ne nda jirbi 120 adadu ga, i ma noond'i se takaa kan nd'i ga cina ka ben bande.
- Jirbi 30 Waafakaa sijatiroo banda ga, CTS ga 2014 fewiriye jirbi 18 goyoo misey taagandi wangu-izey gorandiyanoo se taka kan nd'a harandi Waafakaa woo ra, a ga hanoo kayandi kan ra kantonamanjanoo ga sintin.
- Jirbi 30 Waafakaa sijatiroo banda ga, mugumanjey ga ngi wangu-izey maawey nda ngi wangu jinawey kaddasu koraw alhakiikantaa cebe, taka kan nd'a harandi 2014 fewiriye jirbi 18 goyoo misey kan taagandi ra.

II. Wangu-ize zeeney huruyanoo

Jirbi 60 waafakaa sijatiroo banda ga, Huruyan Komišonj foo ga ti goro

- Huruyan Komišonjoo, kan ra soojey, *Kordinašonjoo* nda *Palatiformoo* borey kan ga tuuru maawey ga goo, ga goy cettekasinay ra nda Waafakaa woo Korošijan Komitaa;
- Dekere foo ga nga Huruyan Komišonjoo kanandoo, nga goyey, nda nga dirandiyanoo har, Gandaa Persidanjoo juwalyanoo cire, kan ga boro kan goo nda waanay, i Waafaku a ga suuba, a ma nga jineborotaraa zaa;
- Jirbi 90 Waafakaa sijatiroo banda ga, Huruyan Komišonjoo nda Gandaa Konsayoo RSS se, ga goy nda cere ga zimam kanjey, nda adadey, nda fondawey kan bande wangu-ize zeeney ga huru Hinoo goy kanbey ra, kan ra soojetaray kanbey kul goo nda jalawey hangandiyanoo cere bande;
- Woo bande, mugumanjey ga ngi wangu-izey kan ga baa ngi ma huru hinoo goyey ra maawey kaddasoo noo, Gofornamanj ga misey kan ga hima tee ngi huruyanoo fondaa ra, alwaati ra kan si bisa handu iddu, Waafakaa sijatiroo banda ga, Huruyan Komišonjoo nda Gandaa Konsayoo juwalyanoo cire RSS se;
- Huruyan Komišonjoo nda Gandaa Konsayoo RSS se, ga goy nda cere ka fondoyan cebe jalawey nooyanoo nda kilaasi taago duuyanoo ra. Wangu-ize

zeeney kaŋ cindi ka ti “ofisiye” larme Mali ra ga huru, nd’a kacca ngi jala (garad) zeeney ga. Wey kaŋ sii woo kaŋ harandi ra, nda wey kaŋ mana baa ngi ma huru ga hin ka duu anteretu pansiyon, pansiyon kaŋ ga sawa nd’a wala malalyan pansiyon wala binde mise doono tana foo kul, borey takaa bande.

III. Wangu jinawey Taayanoo, wangu-izey Tanyanoo, nda ngi Huruyanoo (DDR)

Jirbi 60 Waafakaa sijatiroo banda ga, Gandaa Konsay foo ga ti gorandi DDR se.

- DDR Gandaa Konsayoo woo nda Waafakaa woo Korošiyān Komitaa ga goy cettekasinay ra;
- Dekere foo ga DDR Gandaa Konsayoo kanandoo, nga goyey, nda nga dirandiyanoo har, Gandaa persidanoo juwalyanoo cire, kaŋ ga boro kaŋ goo nda waanay, i waafaku a ga suuba, a ma nga jineborotaraa zaa;
- DDR Gandaa Konsayoo goo nda politiki kanje beeri, kanje cire goy komišonyan kaŋ ga goy nda cere cettekasinay ra, nda antenyan kaŋ ga goy areežonēy ra.
- A goo kanje cire goy komišonēy ra, eksperyan nda larme soojeyan nda *Kordinašonoo* nda *Palatiformoo boroyan* nda mo ministerey kaŋ goyoo no, nda kabiilawey waakiley.
- Jirbi 120 waafakaa sijatiroo banda ga, DDR Gandaa Konsayoo nda Waafakaa woo Korošiyān Komitaa cettekasināa ra, ga DDR Gandaa porogaramoo foo tee kaŋ ra kanbe hinkaa borey kul goo, a ma hanga cere, borey kul ma yadd’a ga, borey yantasey ma bar’a ra ngi muraadey se.
- DDR Gandaa Konsayoo ga duu MINUSMA nda cettekasinaykaw tanayan faabaa goyoo ra.
- Cettekasinay faabayanoo ra, Gofornamanoo ga DDR Gandaa Konsayoo nda areežonēy anteney almušakkaa zaa.
- DDR porogaramoo ga huru goy nda Mali Hinoo goykanbey kul nda cettekasidekey faabaa kaŋ waazibi.

IV. Larme soojey nda gandaa hallasikey sayyanoo Mali laboo ga

Jirbi 60 waafakaa sijatiroo banda ga, CTS kanboo cire, MOC ga palaŋ nda kalandiriye fesu-fesante noo kanje cire komišonoo kaŋ ga huuga nda Gandaa Hawgayyanoo nda nga Hallasiyanoo se, ka larme soojey kaŋ marga Mali Waynahunay areežonēy ra say laboo ga.

- Sayyan palaŋoo woo nda sayyan kalandiriyāa woo ga hanga hallasi fondowey dirandiyanoo bande Mali Waynahunay areežonēy ra, i ga hima ka hallasi jaŋaa nda nga yantasoo gandaa ra baadam.
- Soojey kaŋ margandi, i n’i say laboo ga kul ga duu wangu jinay, Mali Hinoo ga ngi almušakkaa zaa.

- Larme soojeey kanj margandi sayyanoo ga borey jejebuyanoo baadam gandaa hallasiyanoo ra, laboo laamaa ma cindi nga taka zeenaa ga, nga hirrey hawgayyanoo nda muzulteekey tangamyanoo ra.

V. Gandaa Hawgayyanoo nda nga Hallasiyanoo Sekeroo barmayyanoo

a. Jirbi 60 Waafakaa sijatiroo banda ga, dekerewoo kanj na RSS Konsay Našonaloo gorandi ga barmay taagoo hala mugumañey kanj na waafakaa siñe nda kabiila dumey borey kaydogoo ma tonton, i ma waafaku barmayyaney nda palanoo kanj g'a dirandi ga.

- Jirbi 90 Waafakaa sijatiroo banda ga, CN-RSS ga kate i ma gandaa Hawgayyanoo nda nga Hallasiyanoo dabaroo zimam fesu-fesantaa tee, nda cettekasiñekey faabaa kanj ra i na borey hãa nda ngi alkuuniyawey hala sekteroo barmay cerecerantaa kanjey ma bayrandi.
- CN-RSS ga, woo din banda ga borey kanj ga huuga nda hallasiyan sekteroo allamaanawey nda ngi goyey maana, a ma gandaa zuwey waani-waaniyanoo baadam (galley, koyrawey, saajoo, nongu kogey, fondo gaarey, waazibi bisadogey, nda gandawey nda cere game hirrey), taasihayey kanj i g'i ceeci bande (borey jejebuyanoo, žistis, kasu huruyan nda ciiti zukandiyan, aduññaa albalaawey tangamyanoo, toonjeyan goyey, kobay duuyan margayan, anketey, laboo hawgayyanoo, gandaa hirrey juwalyanoo, alhabar teeyan, hallasiyan laama kanjey juwalyanoo, ngi korošijan nda hkh.).
- CN-RSS ga gaabandi ka soojeey koroši, ka hanse k'i lakkal gandaa nda koyrawey ra, a ma ašariyawey beerandiyanoo nda ngi ganayanoo tañ jine.

b. Poloositaray (alkaatitaray) gorandiyanoo gandaa hallasiyanoo se

- Handu 12 Waafakaa sijatiroo banda ga, ašariya ga zaandi kanj ga poloositaray taagaa goyey kayandi. A ga cebe mo haya kanj goo gandaa poloositaray goyoo nda hallasi goydoo tanawey game sanda poloositaray huruyan, nga kanandoo, nga fondawey, nga cawyanoo, nda dobuyanoo kanj goo nga jinehuney nda cere game, komandiyan nda korošijan fondawey ra.

c. Hallasiyan Komitey kanj yaamaryañ noo koyrawey ra gorandiyanoo (CCLS)

- Handu 60 Waafakaa sijatiroo banda ga, dekere ga hallasi Komiteyan kanj ga yaamaryañ noo koyrawey ra (CCLS) gorandi, cerecereyan ra areežonjey ra nda kominey ra (woo din banda ga CCLS foo areežonj foo kul ra kanj tuujidogoo ga ti areežonjoo hubeeraa, nda CCLS foo komin foo kul ra).
- CCLSeey ga borey kanj ga huuga nda hallasiyanoo nda žistisoo koyrawey ra zaa, kanj ra poloositaray taagaa borey goo, kabiilawey borey, alaada nd'addin hinikoyney, sosisiyetesiwil borey kanj ra woyey nda soogey kondawey goo. CCLSeey ga ngi alkuuniyawey nda ngi yaamarey noo koyrawey jinehuney, nda borey kanj goo hallasiyan fondaa ra se, se i m'i goyandi, i ma kate borey ma duu alhabar, i ma duu fahami nda ka doo henno tee borey huzuney se.

- CCLsey ga cere marga, nd'a kacca cee foo handu ra, ka hallasiyan misoo zimam, nda ka yaamar tanayanj tee.

TONTONI 3: Duure, borey nd'alaadawey jinekoyyanoo goyey nda porożewey kañ ga hima ka tee Mali Waynahunay areeżoñey ra, waati dunbo, i sasawante nda nd'ikuku ra

I. Dabarey kañ zaandi waatoo kañ talfandi ra

Taka kañ nda a goo Waafakaa kañ tee waatoo kañ talfandi ra, ng'aşariya boñ VI^{ntoo} ra, goyey nda porożewey wey kañ kanbu hinkaa borey n'i bayrandi ga hima ga tee nda cahāyan, ngi teeyanoo ma hanga takaa bande kañ nda borey kañ dii hallasiyan jañaa torraa, Mali Waynahunay areeżoñey ra, n'a ka tilasu nda cere:

1. Cawandiyanoo nda goy waanay cawyan

- Ka 2014-2015 lokkol huruyanoo soolu Gaawo, Tunbutu nda Kidal areeżoñey kul ra.
- Ka cawhugey kul kañ goo areeżoñey ra koroşiyanoo taagandi.
- Ka lokkol kantiney feeri cawhugu 314 ra za kilaasey ma feera, i ma ñaahayey nda goyjinawey kañ ga hima dam i ra.
- Ka cawhugey feerayanoo gaabandi nda:
 - Cawhugey kañ hasara taagandiyanoo;
 - Cawandi goyjinay duuyan (kañ ra hooray jinay goo) nda lokkol "kityanj"; nda
 - Cawandikey kul williyanoo nda cahāyan Gaawo, Tunbutu nda Kidal areeżoñey ra kañ cindi Mali areeżoñ tanawey ra nda mise kañ g'i ka yadda ka koy.
- Ka lokkol-izey kañ duu DEF sanba Tunbutu nda Gaawo akademiyeey ra;
- Ka "kontaraktiyel" cawandikawyanj sanbu porożewoo dimmaa waatoo ra;
- Ka nonguyanj kañ ra Goy Dendenyan ga tee Waati dunbo ra cin, ka jinay dam i ra (EAT);
- Ka lokkol-izey kañ duu BAC maawey hantum iniwersitewey ra, ka ngi almuşakkaa sanbu;
- Ka koyrawey borey noo fahami, k'i kate i ma zankey willi kate, i m'i dii lokkol, waani-waani woy-izey nongey kañ alfitinaa tee ra;
- Ka alfaritaray nd'adabba biiriyen goy denden cawhugu cin, ka jinay dam a ra, Kidal nda Tunbutu ra;
- Ka goy denden cawhugoo alfaritaray koyjineyanoo Sahel ra kañ goo Gaawo taagandi.

2. Gaahambaani:

- Ka cawyan gaahambaani ga sahandi (CSComey ra, CSRefey ra nda areeżoñey obitaleey ra) nda:

- Gaahambaani goyoo jinawey nda goyjinawey nda safarey duuyanoo safaryanoo se ngi adadoo bande,
 - Gaahambaani cawhugey kaŋ ra goy si tee, Gaawo (3), Tunbutu (3) nda Kidal (5) ra, taagandiyanoo nda ngi goyjinay duuyanoo.
- Ka goykey kaŋ ga huuga nda borey gaahambaanoo, kaŋ dira, williyanoo soolu, miseyaŋ kaŋ nd'i ga yadda (sanda banaw tontoni, faaba kaŋ nd'i g'i bisimilla, ...) nda hallasiyan;
 - Ka "kontaraktiyel" lotokoryaŋ zaa, k'i dam lotokorhugey ra, ka duu ka safaryan goyey tee, ka kate gaahambaanoo sayyanoo ma tonton porožeewoo waatoo din ra;
 - Ka safaryan zaariyaŋ soolu (bine,moo nda wopereyan se) areežoŋey obitaleey ra kaŋ gandaa lotokor beerey m'i tee;
 - Ka mise tee kaŋ ra borey duuraa ma hin k'i too lotokor hugey, ka talkey nda borey kaŋ willi ka kaa ngi laboo ga almušakkaa sanbu;
 - Ka dabari goy henney tonton safaryan fondaa ra, wirci jine nda nga waatoo ra kaŋ lotokorey kaŋ ga dira ka safaray no m'i tee;
 - Ka nonguyaŋ kayandi wirci lawreyaŋ se kaŋ r'i ga zankey kaŋ hunaa hanse ka gaza almušakkaa zaa;
 - Ka hawgay nda wircey kaŋ ga yahaaza areežoŋ hinzaa ra, ka mise gorandi kaŋ g'i koray;
 - Ka lotokor hugu hinza manante cinaroo sintin, borey faabaa se, ka goyjinay dam i ra, Kidal, Gaawo nda Tunbutu ra.

3. Haroo fondaa here

- Haridogey taagandiyanoo (ponpi dayey, adabba haŋandi dayey);
- Ponpi day foo teeyan Kidal ra;
- Ponpi day foo teeyan Gaawo ra;
- Siter-day foo teeyan Tunbutu ra.

4. Koyraa duuraa tunadiyan taagaa here

Ka faabayan noo hala alfaritaray nda adabba duuraa ma tun koyne fondawey wey bande:

- Hugu nda kabiila alfaritaray goyey tunadiyan taagaa;
- Alfaritaray angirewey nooyanoo;
- Adabba cufuyan nda nga safaryanoo kanpaŋey sooluyanoo;
- Aruggawey motoponpey hanseyanoo;
- Goyey kayandiyanoo kaŋ ra woyborey nda soogey ga duu duure, fanney wey ra kaŋ ti alfaritaray, adabbabiiryaŋ, maamalayan, hamiisa hooyan nda assanagoy.

Dirandi fondawey:

- Gofornamaŋ g'allaahidu zaa ka goyey nda poroŋewey kaŋ harandi beene tee, henenyan ra, dii cereyan banda ga, nga nda nga cettekasiŋey kaŋ goo Alŋe waafakaa dirandoo ra kaŋ ra kabilawey kaŋ g'i goo ga bara;
- Gofornamaŋ g'allaahidu zaa ka duu noorey nda borey kaŋ ga hin ka goyey nda poroŋewey wey tee, kaŋ ra nga cettekasiŋey faabaa ga hin ka bara, goy nda nooru fondo ra;
- Koroŋiyan Komitaa Kanje cire komiŋoŋoo kaŋ ga huuga nda "Borey duuraa nda ngi alaadawey jinekoyyanoo fanney" goyoo ti, ka goyey nda poroŋewey wey koroŋiyanoo nda ngi zimamyanoo, waati ka kaa waati ra gongandi. Komiŋoŋoo kaŋ ra Yenjekasiŋey kul ga sawa kanandoo ti, boro foo-foo kanbu hinkaa affoo kul se nda musulha ceecikey borey se. a ga hin ka ciya boro kul kaŋ a ga tammahã a ga hin ka nga faaba nga goyoo ra. A ga nga zimamyān margawey tee, waati kul kaŋ a ga boon'a, musulha ceecikey yaamaroo ra;
- A ga wiri aduŋŋaa gandawey ga i ma hanse ka bara goyey wey nda poroŋewey wey faabaa ra kaŋ harandi tontonoo woo ra;
- Gofornamaŋ g'allaahidu zaa, hawgayyan cerecerante ra, ka boro yalafantey jejebu, ka ngi sorhowey yeet'i ga, ka koy nd'ey jine, waani-waani zankey kaŋ ti hugu-jine-boŋ, allatiimey, zankey kaŋ lakkaley wiisi-waasa, woyey kaŋ kurŋey buu, woyey kaŋ ti hugu-jine-boŋ, soogo ize-futey, gaaham nda lakkal malalkoyney, nda hkh.
- Goyey nda poroŋewey wey dirandiyanoo ga tee, taka kul kaŋ nd'i ga hin ka tee ra, fondo bande ka nga sogayyan gaabante dam adama-izetaray sohõ da yantasey nda duure, tontoni duumante, talkataray nakkasiyan nda Jiiri Zenberoo Taasihayey nda cere game, koyjinayan fondaa ra;
- Yenjekasiŋey ga ngi boŋ dii ka goy kul tee wala ka duu anniya kul kaŋ ga hin ka goyey wey wala poroŋewey wey teeyanoo hasara wala k'a ganji;
- Yenjekasiŋey g'allaahidu zaa ka doonay tee Hinoo goykey, borey kaŋ ga goyey tee nd'adama-izetaray faabakey huruyanoo nda ngi hallasiyanoo se.

II. Dabarey kaŋ zaandi waati dunbu nda waati kuku ra

Jinekoyyan Dabari Cerecerantaa kaŋ sinbandi aŋariya boŋ IV^{ntoo} ra, kaŋ ga ŋelen waynahunay areeŋoŋey borey, duuraa nda ngi alaadawey jinekoyyanoo ga, jiiri boobo palaŋ cereceranteyan ga tee, Waynahunay areeŋoŋey se, goyey wey nda poroŋewey wey goo i ra:

Koyrawey jinekoyyanoo, hunay tabatandiyan nda windilaa hallasiyanoo kanboo here, woo kaŋ ga kaa ne ma tee:

- Faabaa kaŋ ga tee alfarey se dumi ra, angire ra nda jinay tanayan;
- Faabaa kaŋ ga tee sarwis teknikey se azayra nd'abba dumi-izey taagandiyanoo ra;

- Wuterner hugey, areežonjey nda koyrawey ra, taagandiyanoo adabbawey gaahambaanoo sahandiyanoo se;
- Areežonj foo kul adabbaa gaahambaanoo tontonyanoo;
- Sarwisey ma duu jinay, zurandi haya nda goyjinay nda faaba goykey ma willi se;
- Bangu kaccu teeyan hamiisa biiriyān se, hamiisa kali doyante nda hamiisa biiriyān bangey ra taŋ jineyanoo;
- Hunay nooyan borey kaŋ ga hanse ka yalaafu se kaŋ goo hunay gazante miser a;
- Dabari hennaa sahandiyanoo hunay duumante tontonyanoo fondaa ra;
- Ka misey sahandi kaŋ ga cahā ka hunay jaŋay bayrandi, ka duu ka jine tee i se;
- Gandaa hunaa Jisiroo nda kominey taasu jisirey zaka (hinaa) tontonyanoo;
- Ka koy nda hunayhaya gandaa borey kaŋ ga hanse ka yalaafu se;
- Taasey koy ka kaayanoo nda faala sahandiyanoo, nongey kaŋ duuraa ga nakkasi borey nda nongey kaŋ duuraa ga boobo borey nda cere game;
- Faabaa kaŋ ga tee koyraa adabbaa tontonyanoo nda nga maamalayanoo fondaa ra;
- Niižer isa beeroo, ng'isakanbey, ng'isabangey, bangey nda nga goorey fijiyanoo tangamyānoo;
- Tuuri dumayan isa jebey bande k'i hallasi, nda tuuri faari dumeyan ka tuuri borey yantasey se, hina tuuri nda bundu kaŋ nd'i ga goy se;
- Ganji adabba nda nga huna dogoo jejebuyanoo, hala borey ma kaa ka windilaa nda ng'adabbaa lawre;
- Doowaa tangamyānoo;
- Faaba, ceeciyan kaŋ ga tee alfaritaray nd'adabba biiriyān ga;

Koyrawey duuraa tunandi taagaa porogamey kanboo here, woo kaŋ ga kaa ne ma tee:

- Soogey nda woyborey nda ngi tee-boŋ-se kondawey duuraayee kateyanoo;
- Goyey kaŋ ti Duuremee taŋ jineyanoo, soogey nda woyborey se kaŋ marga ka konday tee kaŋ r'i ga nafa (konday wala nafaw margaw (duure wala koperatifi se));
- Faabaa, duuremee anterepiriz kaccey feereyanoo koyraa ra hala koyraa duuraa ma huna, a ma goymee feeri;
- Soogey nda woyborey waanawey sahandiyanoo koyrawey duuraa yantasu cimey bande nda ngi kaydogoo goyoo ra;

- Faabaa kaŋ ga tee koperatifey nda anterepirizey kaŋ ga hin ka goymee noo, faaba kaŋ ga tee nooru here wala kaŋ si tee nooru here, kaŋ ngi nda ngi yantasey ga koy cere bande;
- Cawyan nda faaba juwalyan fondaa ra, kaŋ ga jin ka sinba antereperenerey kaŋ ga goy ngi boŋ se nda duuremee sintinkey;
- Assanagoykey sooluyan boryaa;
- Assanagoy koyrayaŋ feereyanoo Waynahunay areežonjey ra;
- Garaw nda duure fondo duuyan;
- Day ka bar yoobuyaŋ ma feera hala gandawey kaŋ ga taalamme borey ma koy ka yee cere do ;
- Porogaramyaŋ ma tee kaŋ ga antereperenertaray goy faaba, soogey kaŋ goo nda dipolom nda woyborey se, nda soogey kaŋ taŋa ka hun lokkol nda wey kaŋ mana bay ka huru lokkol cawandiyanoo nda ngi huruyanoo borey ra se;
- Assanagoykey nda assanagoy anterepirizey duuraa nda ngi konkoššaa ma tonton goy denden cawoo kanboo bande;
- Duure goymiyey gorandiyanoo;
- Angirewey nd'alfaritaray goyjinawey duuyanoo nda ngi maamala dogey gorandiyanoo;
- Duura goyey kaŋ ngi nda alaada sekteroo ga lafa cere ga taŋ jineyanoo sanda lawreyaŋ kaŋ ga koy alaada hayey ga, hoorawey nda hayey kaŋ ga hun hoorawey nd'alaadawey ra;
- Nooru garawdoo kaccey yulwandiyanoo;
- Iziney kaŋ ga dawoo cire duuraa fanši taŋ jineyanoo (ceeciyaŋ, lawreyaŋ nda kaa tarayyaŋ) waynahunay areežonjey ra;

Fondo beerey yulwandiyanoo kanboo here, woo kaŋ ga kaa ne ma tee:

- Fondo beerey teeyanoo:
 - Ka Kidal, Gaawoo nda Tunbutu dobu Sahara fondo beeroo ga;
 - Gaawo – Buram. Tawsa fondaa;
 - Buram – Kidal fondaa;
 - Kidal – Timiyawin fondaa (Alžeri hirroo here);
 - Anafis - Tesalit – Borž Baži Moktar fondaa;
 - Kidal – Minika fondaa;
 - Ansoŋo – Minika – Anderanbukan – Niižer hirroo fondaa;
 - Gomo Kura – Tunbutu fondaa;
 - Duwanza – Tunbutu fondaa;
 - Duwanza – Gaawo fondaa (a ma taagandi) ;
 - Gosi – Ntagaarasu fondaa;
 - Boore – Koriyanze – Aka fondo kaccaa;
 - Muuniya – Jafarabe – Ja – Tenanku – Yuwaru fondo kaccaa;
 - Indeeliman – Niižer hirroo fondo kaccaa;

- Ansoño – Teesit – Burkina faso hirroo fondo kaccaa;
 - Leere – Fasala fondaa.
- Kidal, Tesalit, Tawdeeni, Minika nda Gundam beeneehii zunbudogey teeyanoo; Gaawo wanoo ma taagandi;
 - Waynaw kuuraŋ hugu nda gaazuwal wane ma cinandi Tunbutu, Gundam, Diiray, Nafunke, Gaawo, Minika, Kidal, Tesalit, Ntagaarasu, Ansoño, Tinasako, Abaybara, Buram, Duwanza, Tenanku, Yuwaru nda Leere ra.
 - Ka waynahunay areežonj hinzaa dobu Sahara Gaazu karfoo ga.
 - Banba, Diiray nda Yuwaru dulluhii fandidogey cinayanoo.

Sarwis jinawey borey se tontonyanoo, kanboo here, woo kaŋ ga kaa ne ma tee:

- Goyey kaŋ ga lotokorhugey kaŋ hasara taagandi nda CSCOM taagey cinayanoo nda ngi goyjinay duuyanoo gongandi;
- Obital cinayan Kidal areežonoo nda Minika ra;
- Porogamey kaŋ ga bursu noo, cettekasinay ra, duuyanoo sahandiyanoo cawkey se kaŋ ga hun Waynahunay areežonjey ra;
- Safaryan sahandiyanoo borey kaŋ ga gana ka zunbu se, kaŋ lotokorey kaŋ ga dira gandaa bande wircey kul se no m'a tee, ka wircey koray, nda k'i safar;
- Dabari taagey dirandiyanoo lotokor dogey ra nda safaryan cerecerantey dabaroo koyraa ra;
- Lokkol hugu taagoyaŋ cinayanoo Tunbutu, Gaawo nda Kidal areežonjey ra lokkol hugu cinayan kartaa bande;
- Faabaa, lokkol kantiney feeriyanoo se;
- Lokkol hugey ma duu cawandikaw henno nda hinna kaŋ ga wasa;
- Lokkol-izey ma duu jinay nda cawtiira, cawandikey mo ma duu cawandi jinay;
- Alhabar nooyan beeri porogaram sintinoo, ka zankey dii lokkol, waani-waani zankawoyey;
- Iniwersite kanjeyaŋ yulwandiyanoo waynahunay areežonjey ra, nda fakilteyaŋ feeriyanoo, areežonjey kaŋ harandi affoo kul kanandoo bande;
- Cawhugu doo beeri cinayan, waynahunay areežonjey ra, ka duu ka Cawandi Kanandi Beeroo yulwandi nda cahāyan;
- Goy denden cawhugey nda goymee sarwisey kaŋ goo areežonjey ra, sanda Kidal, Gaawo nda Tunbutu, taagandiyanoo;
- Liise teknik kaŋ Hinoo wane feerayanoo areežonj foo kul ra;
- Goymee denden cawdoo cinayanoo waynahunay areežonjey sarkil foo kul ra;
- Hari henenante nooyanoo boro yalafantey se;
- Ponpi hari nooyan sahandiyanoo Gaawo koyraa ra;
- Ponpi hari nooyan sahandiyanoo Tunbutu koyraa ra;
- Kanal fansiyan ka hun In Eseri – In Tebzaz – Kidal;

Alaadaa, kanboo here, woo kaŋ ga kaa ne ma tee:

- Alaada sarwisey, areežon̄ey nda sarkiley ra, nda mo Tunbutu, Gaawoo nda Es suk alaada mišon̄ey taagandiyanoo nda ngi faabayanoo;
- Goyey kaŋ ga tee ceeci kanje booboyaŋ ga, alaada hayey ga, baabahuu almanoo ga, alaada hayey bangandiyanoo ga taŋ jineyanoo;
- Borey ma šelen̄ey nda cere, ka ngi alaadawey sahandi, k'alaada hoorawey hunandi, waynahunay areežon̄ey ra, alaada hoorawey waate, jirbiyye hoorawey ra, jiiri hinka hoorawey nda ng'i alaadawey waate nda "festiwaley" waate.

**Tanmərđut ta təjät dăy-Alže
i-ălyafyät d-tamăzăla
dăy-Mali**

Ašajəš

Näkkäned, Älxekum wa n- Mali d- aghanän wi dār- änmännäk fäll-abärid wa ijän dāy-ašäl wa n- 24 dāy-Yulyuh 2014, nətawāyra diha s-« išrutän » ;

Nämموqqäs dāy-Alže dāy-isālan n-əməkən, s-əmmək wa isseknä abärid i-asəysəl n-älyafyät ilsan äkall, iylal, iđman äddäbaratän hin-janen tenäye n-amäylol, i-tinakriwen ti tajiänen dāy-teje n- Mali ta n-afälla s-jannen iyyađ Azāwad,.

Nəkna iji n-älxer äjjeen i-Əddəzayär –i ämoosän ämaway n- taggayt ta tajiät əsseýasa, d-CEDEAO, d-Inyon Afriken (UA), d-Inyon Erobeyen (UE) d-Tanməttaf n-Əddəwəlän wi n-Anislam (OCI), d- Burkina Faso, d-Moritani d- Nižer d-Nižerya d-Tšad-i əhanen taggayt ta tajiät əsseýasa ;

Dārät a-s nəkna azəjjəzz n-talya ta –dāy tejat dāy-Mali yərəd-net d-tulaten n-tinakriwen ti tajiänen dāy- režyontän n- Mali ti n-afälla

Nəkna tajbəst dāy- ad- hin-naməs hārätän yərəd wi tumasnen əssebabän i-talyiwen šund ta-dāy iha Mali, nəššəšrəy-dd tamāzāla jer-käl-äddäwłät yərəd, tamāzāla tənsat fäll-uyəl dāy-ättarex, təbbuubba anmättaf n-äddinät, ertayän dāy-a-s əzlayän, äniisämyārän. Iqqał a-wen təmmal n-Mali ;

Nəkkas äššäk a-s təlzam tezäte d-anməttaf n-Mali äynayän, ässoomen tartit n-äddäwłät, ij' edägg i-mežlay n-timəttawen-net d-ässänyätän-näsnät d-älxal n-taməzzyot-näsnät dāy-idäggan-näsnät ;

Nəssan a-s təlzam tajbəst dāy-timašalen n-efes n-tibyar s-äddäbaratän äddeewnen d-älxal n-timəttawen d-tiwsaten d-ässänyätän-näsnät ;

Nəssan a-s ilzam axākam äbbuubbän älxalän n-ikallän d-ättarex d-ässänyätän n-äddinät dāy-režyontän n-Mali ti n-afälla s-ätiwässän a-s ənhaynät amyəntəš iknan eđes n-timəttawen-näsnät ;

Nəssan s-ilzam arurəd n-azəzjaw n-äkall, d-asəməl n-älyafyät d-tälawit dāy-äddäwłät-nänäy, nəššəšrəy-dd timašalen äsiidättätnen sārho n-təmməniya, iqqud dāy-asənnətibəy n-älmal, səmyar n-älxaqqän n-äggadəm, iqqud n-äššäreya d-ukəs n-iban atwədəyyi ;

Nəssan a-s-təlzam tajbəst har hin-təmmukkəs təhənšaređt d-asərmay s-itawänna terorizəm dāy-əddəwəlän-nänäy ;

Nəssiitbät alkum-nänäy i-əššərəđän wi n-Afriqəyya tohar älyaləm, əlanen tənfa tətbatät ;

Nəkittəw tinmārđuten ti dd-nokäy, d-märsalän wi t-əmälnen i-ašəmmišəl-näsnät d-tamāđint-näsnät ;

Nänmārđä fäll-hārätän –wi :

Eyġaf I : Tisettəyhal, erkāwālān d-āssasān n-əməkən iyālān n-akənnas

Āl bab 1 : Tisettəyhal, erkāwālān

Əlfəşəl 1 : Hak ašrut, āssoomāt abārid, āsiisanāy alkum-net i-tisettəyhal-ti :

- a) Semyar n-tartit dāy-iyyān n-āddāwlāt, s-āzzar ālxəkum wa n-Mali, ogdāhān dāy-s āddināt, olwan s-āddin wa erhan ;
- b) Musnāt d-efes n-mežlay n-āssānyātān d-tawalen, d-asəssuf n-tirjiten n-tiwsaten n-Mali yərəd, hullan tiḡeḡen d-aratān, dāy-akāros n-āddāwlāt ;
- c) Tanhaḡt n-timəttawen dāy-iman-nāsnāt s-təmmənəya təjat edāgg i-derhanān-nāsnāt ;
- d) Šešray n-āddābara n-efes āsiisāgdāhān tajiwen n-āddāwlāt n-Mali yərəd, ija ənniyāt i-tibyar n-hak iyyāt ;
- e) Əššənju n-ašəmmišəl n-āššahāt d-tāhənšareḡt i-asəlmad n-derhanān d-edāwānne d-amsejrah i-əməkən n-iyāšadān ;
- f) Semyar n-ālxəqqān n-āggadəm, d-əlləllu n-āggadəm d-ättəsrexān wi ijraw āggadəm d-tisrawt s-āddinān ;
- g) Əššənju d-immus n-temākšit d-temākarāḡt d-iban atwədəyyi ;
- h) Ejeḡ n-terorizəm, d-mamāla wa xāramān n-taba ta lābasāt d-tulaten n-timašalen lābasnen ti hāḡnen tajiwanen jer –ikallān.

Əlfəşəl 2 : Hak ašrut, iḡkal erkāwāl n-ašəmmišəl wār-təha tayḡərt, n-tisettəyhal n-tanmərḡut-ta, dāy-a-s əssanān yərəd a-s kunta təkna ižlan-nāsān a-wen, kunta day təyšād ālyar-nāsān.

Əlfəşəl 3 : Ad-āj ālxəkum wa n-Mali dāy-āššəreyatān-net, əššərəḡān yərəd wi saryasnen ašəmmišəl n-tisettəyhal n-tanmərḡut-ta, dāy-a-s ohar isālan d-ušrutān yərəd, ohar-tān d-komite wa iḡanān tanmərḡut-ta.

Əlfəşəl 4 : Tisettəyhal ti oharnāt tajiwen n-āddāwlāt yərəd, tajiwen ti n-afālla a dāy-mad-āmašalnāt s-tizarāt, uhən dāy wen-hārāt wār t-illa a dāy-immar tisettəyhal ti əskatnen i-tajiwen ti n-afālla.

Āl bab 2 : Āssasān n-əməkən iyālān n-akənnas

Əlfəşəl 5 : Tanmərḡut-ta, totas asəysal dāy-Mali, n-ālxalān əssiryāsnen ālyafyāt āsiisāgdāhān āddināt, oḡad, iyāl. Təwway day anəzjum n-tadhəlt n-azəzjaw n-ākall dāy-taflekt n-Afriqəyya ta- dāy, hək dāy-əddunya yərəd. Təlliyyāt s-isālan wāren-ānbabāk, əməkən insan fāll-hārātān-wi :

Isəm wa n- Azāwad

Isəm wa n- Azāwad, āmoos ešwāl n-tumast oharnāt timəttawen n-afālla n-Mali ; timəttawen-en, āmoosnāt hārāt dāy-isudas n-tamətte ta n-kāl-Mali. Anmejrah fāll-

isem-wa, ila əmmək ad- umas ässas i-tanmännakt ta s-təja tämyatert dāy-semyar n-anmēttaf n-äddäwlät wa n-Mali d-ayrud-net.

Äddäbaratän otasnen asəysal n-älyayät d-tamäzäla n-käl-Mali

Iyäsadän wi s-e d ähojän dāy ad-dd-əqqəlän tajiwen n-äddäwlät-nänäy ti n-afälla, əssəbabän-näsän wi s-əmmintälnät talyiwen ti tajiänen jer-timəttawen d- folitik, ämiiyatärän s-ərukən insan fäll-folitik. A-wen-dāy a fäl ilkam ad-äj älzämayät dāy-ərtayän käl-äddäwlät yurəd s-segdah n-išrutän, fäll-tamäzäla d-tanmännakt. Älzämayät-en, ad-ijrəw tadhəlt n-komite wa ojjän tamäđint n-tanmännakt, əknən dāy-s əssəbabän n-ikennasän atwəzəjəzz. Älzämayät-en, härätän wi dāy-mad-ämmäjräd, təh'-een talya ta n-Azəwad. Ad-dāy-s ilzəm ajärəw n-äddäbara äsiidaben Mali alämaz n-tisəmmawen ti dd-nokäy, issertəy tirjiten n-timəttawen-net yurəd i-asəysəl n-tanmännakt dāy-äddäwlät. Ad-t-eməlän əššərəđän n-älyafyät d-tartit n-äddäwlät d-tamäzäla. Əššərəđän-en ad-ənsan fäll-ättarex n-äddinät- tumast-näsän.

Äddäbaratän otasnen asəssuf n-axəkam

Tenäye n-akənnas har wär-dd-itiləs tanəkra, təzzilzäm day axəkam ijan edəgg i-ässänyätän n-hak tumast, insa fäll-härärätän-wi :

Aseməl n-tijəttewen n-älxəkum əyrafnen fäll-kolaktiwitetän əlanen inaxkimän ifran wäte əlan tədabit mäqqoorät ;

Tilwat dāy-asənnəttibəy n-timəttawen n-tajiwen-ti i-talyiwen-näsän ;

Asiwəđ n- käl-afälla dāy-idəggan n-älxəkum wi mäqqornen n-äddäwlät ;

Asəşsuhu d-asətbat n-älxaqq s-azənnəmihez n-žitis d-äddinät

Aseməl n-älyəşkər insan fäll-tartit n-äddäwlät, ämoos iyyän, ertaynät dāy-s tiwsaten n-äddäwlät yurəd ;

Tajbəst n-timəttawen, hullan ti n-tajiwen ti n-afälla, dāy-a-wa dd-iqqalän azəzjaw n-əkall ;

Ariri n-älyəşkər fäll-äddäwlät n- Mali yurəd, ijan s-timərrähälen ;

Aseməl n-edəgg s-itawänna tarrayt i-efes, dāy-tajiwen ti-dāy n-afälla, əlanen älwäkilän dāy-ərtayän äddinät n-tajiwen-en yurəd, ad ila äddäbaratän n-efes n-əkall has-əskatnen, ənsan fäll-ässänyätän d-älyadatän n-äddinät. Izerfan wi kannänen äddäbaratän-win, ejänd n-azrəf wa t-illan i-efes iyälän, dāy-irtay azrəf wa isans älxəkum d-wa n-tirjiten ti hakkän əddəwəlän iyyađ, a dd-zajjārän.

Ujəş n-əddəwəlän wi n-tukat-ten i-erkäwäl n-ađäman n-aşəmmišəl d-semyar n-tisəttəyhal n-tanmərđut-ta, d-tadhəlt s-äddäbaratän, d-azrəf d-isuj ;

A-s ənnäqbälän işrutän s-azəzzəllu n-älkaç n-tanmərçut-ta yas, ad- t-iməl äzzäman n-azəjjəzz n-timašalen.

Eyäf II : A-wa dd-iqqalän isälan wi n-folitik d-taggayen n-älxəkum

Älbab 3 : Taggayen ti n-älxəkum d-uçel dāy-asəmməçərhi n-äddäwlät

Əlfəşəl 6 : Änimännäkän işrutän fäll- asəməl n-taggayen n-älxəkum äsidabätnen timəttawen ti n-käl-afälla, asənnətibəç n-talyiwen-näsnät, dāy-a-s əwwaynät anəzjum n-tumast n-dägg-äddäwlät, ensanät fäll-tajəttewt ta n-ättäsrex-näsnät, iwwaçän käl-afälla wi əhanen taggayen n-älxəkum s-afälla. Dāy-a-wen, ätiwäjj' edägg i-tisəttəyhal-ti :

Dāy-teje

Hak teje təla asänbəle ifran wäte, təla tədabit mäqpoorät (wi n-äššäreya hakd wi n-azrəf).

Ad-əjrəwän käl-Mali, hullan wi n-afälla, asənnətibəç n-talyiwen-näsän, dāy-a-s əwwayän anəzjum n-tumast n-dägg-äddäwlät, ensan fäll-tajəttewt ta n-ättäsrex-näsnät;

Emännäyäf n-Asänbəle, wäte a t-ifranän, ənta a ämoosän ämizär n-älxəkum dāy-teje;

Serkəlän d-komintän, əlan älwäkiän hasän-tajjänen äddäbaratän (konsäyyetän wi n-serkəl d-konsäyyetän wi n-komin). Imizärän-en, wäte a tän ifranän, äzzarän-asän birotän əxkammen, äzzar-asän Emännäyäf n-konsäy n-serkəl d-Mer s- wäte a tän-ifranän;

Hak režyon, ikf'-eet älxəq tədabit n-asənnəfrən n-isəm wa tərha s-əmmək wa s- tän-innä äššäreya wa işraçän režyontän.

Dāy-tarrayt n-äddäwlät ta n-afälla

Asətrab n-asəməl n-taggayt ta s-sänatän toolähät d- ta n-dəbətətän s-itawänna Sena, meç Konsäy n-äddäwlät meç isem iyyän a ämoos tät-izzajän; tumaset taggayt s-äddinät wi tät-əhanen d-a-wa tät-dd-iqqalän dāy-timašalen, issiryäs asəysal n- ittusän n-tanmərçut-ta;

Asiwəç n-älwäkilän n-timəttawen dāy-asänbəle s-asiwəç n-tarrayen ti dāy-tanäfranän dəbətətän s-wäte d-/meç s-äddäbara iyyän ilkamän i-talya-ta;

Tijawt n-äddäbara, irmäçän, oran hokonsäy wa n-kolektiwitetän i-älwäkilän n-imawayän n- timəttawen wi n-aläšäl, i-təmməçrit d- tiçeden;

Asiwəḍ n-älwäkilän n-timəttawen n-tajiwen ti n-afälla n-Mali dəy-taggayen n-älxəkum ti eššämnen d-särwistän n-älxəkum wi məqqornen.

Älbab 4 : Tizunawen n-axäkam d-tinhaden

Əlfəşəl 7 : Hak ašrut, issan s-ilzam ad-uzan axäkam d-tädabit jer-älxəkum d-kolektiwitetän. Wen- härät ad-iḍmən tijawt n-ənniyät i-derhanän n- timəttawen.

Əlfəşəl 8 : Tajiwən, ikf- eenät äššäreya tädabit dəy-härätän-wi :

- a) Bərnəməžän d-azəmməzizär n-timašalen ti n-efes n-tibyar d-uzəj n-timəttawen d-äššänyätän;
- b) Asemməjəttəs n-tifärrawen;
- c) Aseməl d-asənnətibəy n-idäggan d-isuj n-əššəyəl dəy-särwistän n-älxəkum wi ohärnen (läkkolän, idäggan wi dəy-itatälmad əššəyəl, läxtor, ähənzazäy, tihorawen, zäbotän, isuj wi n-isälan dd-əqqalnen režyon, ifewän, idäggan wi n-aman, ašəšdaj);
- d) Idommän, timḍan, ähoy n-imänan, asənnətibəy n-tifərwen, təläšbor jer-tajiwən;
- e) İjändan wi n-azrəf (bidže) d-eḍanän dəy-tajiwən;
- f) Aseməl d-timzəl n-bayatän d-ižərfan əkkasän käl-äkall iman-näsän dəy-a-s ätiwäjjä alkum i-ešäräj issiibdäd älxəkum;
- g) Aseməl n-redewans (timzəl n-a ämoosän imhas n-a ikfa älxəkum imäššäyälän, šund aman mey gazwal, angre...)
- h) Tujit mey arəmas n-tikutawen mey tirjiten mey ijərawän;
- i) İhuk n- tikutawen mey tirjiten;
- j) Uješ d-tadhəlt s-härät dəy-təja tartit;
- k) Akərəš n-imidiwän iyyaḍ d-žimelažtän
- l) Polistän d-azəzjaw n-äkall d-timəttawen.

Əlfəşəl 9 : Äddäbaratän wi fäll-änmännäkän älwäkilän n-kolektiwitetän, a-s əktäbän, ätwäjjän isälan-näsän, ijrəw-tän älwäkil n-älxəkum yas, ad- ämašälän. Amjəttəs n-təmmənəya jer-kolektiwitetän, äššäreya a t-isalmadän dəy-a-s ässoomät tädabit n-timəttawen.

Älbab 5 : Təlwəkəla ta n-älxəkum d-taməḍint n-tädiwt d-äššäreya

Əlfəşəl 10 : Älxəkum a isamalän dəy-kolektiwitetän älwäkil-net ijan ənniyät i-a-wa infän äddäwlät. Dəy-a-wen, ənta a ilzam ašəmmišəl n-äddäbaratän n-älxəkum i-brožetän wi məqqornen, isaryas ašəmmišəl n-äddäbaratän n-efes n-ärrezäy n-äddäwlät d-uzəj n-timəttawen d-asəmməjəttəs n-tifärrawen.

Əlfəşəl 11 : Älxəkum a äšiidänän älwäkil-net, iqqud n-timašalen n- kolektiwitetän d-tädiwt-näsnät d-äššäreya. Taməḍint-ten, əmmək wa s-tajj, issiilmäd-t äššäreya

Əlfəşəl 12 : Dəy-a-wärän-ifnez tädabit n-älxəkum, ad-ənmənnəkän išrutän fäll-anmənhay n-älxəkum d-režyontän fäll- :

Ašəmmišəl n- brožetän n-efes dd-ikna älxəkum meŷ äššarikatän tiyyađ i-ad-ämašälan däŷ-režyontän-en;

Ukəs n-tibŷar n-äkall ti n-aläšäl hullan ti n- taräja n-äkall;

A tämoos talya təjat i-ašəmmišəl n- tanmərđut-ta.

Älbab 6 : Ukəs n-izərfan d-älmal

Əlfəşəl 13 : Đarät bayatän wi däŷ-imməjräd əlfəşəl 8, hak teje, täddoobät asəməl n-tiwse təlcamät i-tamyrhut n-isuj n-älmal-net d-ittusän n-efes –net däŷ-a-s təlcam i-äššäreŷa.

Əlfəşəl 14 : Ad-iqbəl älxəkum asəməl n- tayde s-ikfa 30% n-izərfan-net i-kolektiwitetän, i-asəŷsəl n-timašalen s-hin irxas azrəf wa tənät-ikannän, däŷ-a-s ija ənniyät iskatän i-ržyontän ti n-afälla s-əššərəđän maden ətbət đarät-a-wa.

Əlfəşəl 15 : Tibŷar,hullan ti taräja n-äkall, dd-ikkäs älxəkum däŷ-tajiwən-tin, ad-hasnät däŷ-snät isuyəl härät, s-əđđəkuđ-net ad-fälla-s təj tanmännakt dərät-a-wa

Əlfəşəl 16 : Ad-iđmən älxəkum :

Asuyəl i-kolektiwitetän n-särwistän Ʒərəd wi s-ämiŷatärnät tinhađen-näsän;

Asəməl n-tisəssərđa i-imäššäŷälän wi n-kolektiwitetän, däŷ-a-s ojarän wi əqbalnen älxidma däŷ-režyontän n-Mali ti n-afälla;

Asəŷŷas n-ađäkal n-imäššäŷälän wi n-kolektiwitetän, d-asəməl n-äddäbara däŷ-ojarän wi n-režyontän ti n-afälla.

Eŷäf III : Isälan wi n-älŷeskər d-azəzjaw n-äkall

Älbab 7: Tisəttəŷhal ti n-timawayen

Əlfəşəl 17 : Isälan n-älŷeskər d-azəzjaw n-äkall-wi, tisəttəŷhal-ti a däŷ-sän ənnihäđnen :

Ad-iqqəl älyskər a däŷ-ərtaynät tiwsaten n- Mali Ʒərəd, umas əlyeskər n-Mali iyyän Ʒas, däŷ-ixkam älxəkum n-Mali;

Ariri n-älŷeskər fäll-äkall n-Mali Ʒərəd s- a əntəkkän a əntəkkän

Älbab 8 : Asdu n-äddinät wi s-käla əhan ajhanän däŷ-iiyyän n-edägg,

asəns-näsän i-təzoli d-ujəš-näsän i-älŷeskər meŷ əššəŷəl-iiyyän

Əlfəşəl 18 : Asdu n-iməkkənnəsän däŷ-iiyyän n-edägg (käntonmän), otas almud n-wi däŷ-sän äddoobätnen ujəš n-älŷeskər d-wi jarräwnen əššəŷəl iyyän (DDR). Talya-ta, ašəmmišəl-net ilkam i-əššərəđän tədhal MINUSMA.

Əlfəşəl 19 : Ad-ənmənnəkän işrutän fäll-asəməl n-taggayt tojjat aşəmmişəl n- DDR. Taggayt-ten tənrixdäm d-ta çanät tanmərçut-ta.

Əlfəşəl 20 : Uješ n-əlyəşker d- DDR, e d ikka kantonmän n-iməkkennəsän itajj, əntäneç-däy ad-tajjän. DDR, iməkkennəsän wi jänen kantone, wär-əjrewän uješ n-älyəşker a t-jarräwnen.

Əlbab 9 : Uçəf n-älyəşker i-əkall n- Mali yərəd

Əlfəşəl 21 : Ariri n-älyəşker fäll-ayrud n-režyontän ti n-afälla, a əndärrän a əndärrän a-s itajj, ässänt diha-däy d-tətbät taməzälä s-azəzzəllu n-täkarçə-net. Talya –ten MOC d- MINUSMA a-s iha ifassän-näsän.

Əlfəşəl 22 : Älyəşker-en, ilzam ad-t-əjjəşän äddinät ämoočännen n- režyontän ti n-afälla, hakd däy-wi n-imänokalän n- əsserdusa; wen härät isaryas taflest d-azəzjaw n-əkall;

Əlbab 10 : Uyəl däy-tamyərhut n-älyəşker

Əlfəşəl 23 : Ad-ənmənnəkän işrutän fäll-asəhhətəl fäll-a-wa dd-okäyän d-ikarçiwän wi n- U.A d- N.U, əqqəlän däy-tamyərhut n-älyəşker

Əlfəşəl 24 : Ad- ittər älxəkum tadhəlt däy-imilälän-net, äj äddäbaratän yərəd wi s-ämiiyatär azəzjaw n-əkall d-taggaçt-net

Əlfəşəl 25 : Ad-ənmənnəkän işrutän fäll-asəməl n-taggayt tojjat uyəl däy-tamyərhut n-älyəşker, umas a däy-ərtaynät tiwsaten, itwejj azəjjəzz äynayän fäll-əmmək n-taggaçt n-äddäwlät d-azəzjaw n-əkall, däy-a-s ätiwäjjä ənniyät i-tašniwen n-äddinät däy-idäggan-näsän.

Əlfəşəl 26 : Taggayt ta tojjat uyəl däy-tamyərhut n-älyəşker, ad-täj ännäsexatän i-asənnəfrən n-älwäkilän n- särwistän hakd wi n-älyəşker, har issətəbət a-wen tanmənnəkt d-anməttaf.

Əlfəşəl 27 : Däy-isälän wi n-uyəl däy-tamyərhut n-älyəşker d-azəzjaw n-əkall, ad-təməl polis täynayät fäll-əxkamnät kolektiwitetän, ämoosnät-asnät äşşahät.

Əlfəşəl 28 : Hak edägg ad-t-əjjəšnät taggayen s-itawänna Komite konsiltatif, däy-ərtayän älwäkilän n-älxəkum d- wi n- timəttawen çur-serkəl har režyon, d-imänokalän wi n-aläşäl. Komitetän-en, änaçkim n-edägg a tän-iwwiikkälän.

Əlbab 11 : Əşşənju n-terrorizəm

Əlfəşəl 29 : İşrutän, əssitbätän tajbəst däy-immus n-terrorizəm d- a dər-oläh a ämoos sund iji n-iman d-mamälä wa xəramän n-taba ta läbasät, tajbəst-ten, əjan däy-s edägg i-taydiwen ti s-jaçän əddəwəlän wi n- tukat-ten härätän –wi.

Əlfəşəl 30 : Äniimärçən işrutän fäll-asəməl n- ajhanän əskatnen ças i- immus n-terrorizəm d- a-wa dər-oläh, itajjän çer-əddəwəlän.

Āl bab 12 : Taydiwen əskatnen i-efes

Əlfəşəl 31 : Āniimərđən išrutān fäll-ad-dd-iqqəl ālxəkum dəy-mənhuy-net i-efes n-ākall, har itbet əlləllu n- kolektiwitetān, udabātnāt, tijawt n-taydiwen n-efes əssirtaynen āddināt, ābbuubbānāt ālxalān n-tamezzoyt-nāsān d-āssānyātān-nāsān d-ālyadatān-nāsān, əđmanān iqqud d-iban temākšit dəy-idəggan yərəd.

Əlfəşəl 32 : Āddoobātnāt rezyontān sənātāt asəməl n-taggayen n-ālwākilān, i-asəssuf n-efes n-ārrezāy-nāsnāt d-uzəj n-timəttawen –nāsnāt, dəy-a-s əlkamnāt i-a-wa fäll-tejā tanmərđut-ta.

Əlfəşəl 33 : Təmal-t tarrayt s-itawānna tarrayt n-efes n-rezyontān ti n-afälla, təlat imizārān dəy-ərtayān imānnāyāfān n-rezyontān-ənnin. Win əntāneđ a dd-təqqal taməđint n-timašalen n-efes d-asəttənfāy n-ālmal har dd-ixsəl efes šik.

Əlfəşəl 34 : Tarrayt n-efes-tənnin, təla āddābara n-efes has-iskatān, s-əməkən-net, ertayān fälla-s išrutān, əjrawān tadhəlt n-imilālān, hullan wi takkāsnen azrəf i-efes iyəlālān.

Əlfəşəl 35 : Tayde-en ittus-net, ad-awəđnāt rezyontān ti n-afälla n-Mali efes ogdāhān d-wa n-rezyontān n-āddāwlāt ti həđnen dəy-a-s ila a-wen ašāmol. Wen hārāt, itwəjjet dəy-təqqən wārāt- tokey 10 har 15 iwətyan. Konsāy konsiltatif a dd-təqqal taməđint n-wen hārāt; ədhalān-t sārwištān mey ālwākilān wi əlānen tədabit n-a-wen.

Əlfəşəl 36 : Āniimərđən išrutān fäll-ad-t-təməl taggayt n-asujjār n-afälla n- Mali. Taggayt –ten, tolas asəffəkkər n-a-wa s-āmiyyatār efes šik, d-afānāz n-əllāqqu. Taggayt-ten, dihad təkna təhajit ad- mad-awəđ emel-net 3 orān wi əšrāynen azezzəllu n-tanmərđut-ta. Taggayt-ten, ātiwārha dəy-Bank Monjal d-BAD, d-BID ad-tāt-əlwəynāt dəy-anməttaf n-ālxəkum wa n-Mali d-taggayen n-inaxkimān wi ohānnen, əlānen tədabit n-əššāyəl-wen, d-ālwākilān n-rezyon.

Əlfəşəl 37 : Ad-itwejj ālžāmayāt n-utər n-azrəf dəy-2 orān wi maden-əšrəy əməkən n-tayde ta təskātāt i-efes. Ālžāmayāt-en ad- isəməl ejänd n-azrəf i-efes n-amāyloł.

Āl bab 13 : Tebādde dəy-efes n-rezyontān ti n-afälla

Əlfəşəl 38 : Tarrayt n-efes n-rezyontān ti n-afälla, ənta a jarrāwāt s-tizarāt, tadhəlt n-izərfan wi tāt-ikfa āššāreya n-tanmərđut-ta.

Dəy-a-wen, āniimərđān išrutān fäll-tijawt n-āddābaratān yərəd, wi n-timašalen :

- ti āroorādnen,
- ti iha edəgg n-āššābarāt

- d- ti hin-əllänen, əktabnen dəy-tisiwađ ti əjanen i-efes n-ərrəzäy d-uzəj n-tumast.

Timoqqesen ti dəy-əzzarnen n-taggayt ta tojjät taməđint n-tanmərđut-ta, ad-dəy-snät isəken əlxəkum təkərde təssitbätät iluzam-net dəy-isəlan n- tanmərđut, d-a-wa dər-ogdäh azrəf wa ila s-ikittew ad-t-dəy-s əj d-eməzəzar wa s-irha ad-sär-s dd-ikən iluzam-en s-əmmək wa s-has-t-təswär tanmərđut; hullan dəy- a-wa dd-iqqalän härätän-wi :

Idəggan n-əššəyəł wi s-təmiyatär tamətte s-asməl-nəsän s- tizarät;

Efes d-uzəj n-əddinät wi əssannen əššəyəł;

Azəzjaw n-ənniyätän n-əddinät dəy-isəlan wi dd-əqqalnen isudar

Uzəj n-timašalen ti n-käl-isaffän (ədomm, taməđint, d-timašalen ti n-käl-tinariwen);

Efes n-härätän wi osaynen rezyontän ti n-afälla n-Mali d-tukat-ten (jer zäbotän wäla imawayän n-isəlan);

Tibyar ti n-tarəja n- əkall d-əššahät wa n-täfukt;

Ajäraw n-əššəyəł, hullan i-təmməđrit, tiđeden d- əddinät wi s- kälə əknasän əssənsänen təzoli;

Asəməl n-əššarikatän dəy-əkall diha-dəy;

Ajäraw n-əššəyəł i-əddinät wi dd-əqqälnen đarät-ahruhäy s-əddəwəlän iyyađ, mey s-tajiwən n- Mali tiyyađ mey day i-tulaten n- əddinät iyyađ rəkkəmnen;

Ahäraw, išijašän d-ifəyyedän, mamäla d- anməttaş s-turfen mey s-isəlan d-

Tiyər d-irošan.

Əlfəşəl 39 : Isəlan wi dd-əqqalnen teyəre d-irošan d-əssənyätän, ənmərđän dəy-sän işrutän fäll-härätän-wi :

Tədiwt n-bərnamežän n-teyəre d-əlخالän n-əddinät d- əssənyätän-nəsän dəy-rezyontän;

Efes n-tawalen d-akätab –nəsänät dəy-rezyontän;

Asəşşuhu n- teyəre ta n-əssas d- ta n-amməs, d-tijawt n-ənniyät i-asəyəər n-əddinät yərəd;

Asəməl n- läkkolän wi məqqornen;

Asəməl n- santärtän n-efes n-əssənyät d- Mizetän dəy-rezyontän, uzəj n-əssənyätän n- rezyontän –en yur tadəbayt har afälla s- tukat-ten.

Əlfəşəl 40 : Ad-t-təməl aźanş tojjat efes n-hak rezyon. Təsawađ tādabit n-imäššäyälän, saryas tamäđint n-iluzam n-älxekum däy-akäros n-rezyontän.

Aźanş-en, tēha inaxkimän n-rezyon, iwwiikkäl-tät emännäyäf n-Asänbēle rezyonal.

Əlfəşəl 41 : Ad-t- əməläñ bərnamežän fäll-animärđa älxekum d-rezyontän, tamašalnen däy-iwətyan äjjootnen, ertaynät däy-sän timaşalen äjjootnen, ešradän day iluzam n-älxekum däy-a-wa dd-iqqälän efes n-ärrezäy d-uzej n-timəttawen d-ässänyätän-näsnät.

Əlfəşəl 42 : İdman älxekum asəryas n-tebädde n-kolektiwitetän däy-asəməl d-ašəmmişəl n-äzrəf wa dd-izjārän tibyār n-äkall d- wa dd-ihan s-imidiwän n-tajiwen d-wi dd-əhanen s-tinmännaken n-älxekum d-tukat-ten.

Əlfəşəl 43 : İlläyät älxekum s-ad-ibdəd däy-efes n-təmmidəwa ta dd-saysalnät rezyontän d-əddəwəlän iyyađ dār-ija Mali tisdas. Ad-itwəjj äddäbara fäl ejjäšnät kolektiwitetän äddäbaratän, ašəmmişəl d- tamäđint n-tinmännaken ti däy-ittejräw ämarwas mey asərđal n-azrəf otasän efes-näsnät

Əlfəşəl 44 : Äzzäman s-äzzäman ad-təttar taggayt ta tojjät tamäđint n- timaşalen däy-imadhalän ad- dd-əzzizjārän tākərđe n-isälan n-bərnamežän n-efes.

Əlfəşəl 45 : Ätiwättär däy-älwäkilän yərəd wi s- kälä əknän taydiwen mey äddäbaratän i-efes n-Sahel, ad-šušemän rezyontän n- Mali ti n-afälla, əlmədän awəkkəd n-a-wen i-tazəjjawt n-aflək n-äkall-wa d-atäbat n-älyafyät.

Eyäf V : Tamäžäla, äššäreya d-talyiwen ti n-däggadəm

Älbab 14 : Tamäžäla, äššäreya

Əlfəşəl 46 : Äniimärđən işrutän fäll-asətbət n-tamäžäla tənsat fäll-härätän-wi, jer-käl- äddäwlät yərəd :

Əmukən n-äššäreya n-äddäwlät, iđanän älyafyät d-tamäžäla;

Ašeməl n-äššäreya irjašan s-ašemmişəl n-taggayt ta s-itawänna “tidət, äššäreya, tamäžäla

Ašeməl n-taggayt tejadät temäkräđt, temäksit d-abäxas n-azrəf;

Ašeməl n-taggayt däy-ertayän imusänän n-əddəwəlän äjjootnen, tojjat işəffəkkirän n-iyäšadän yərəd wi əjänen hullan iji n-iman, akukəl n-əššərəđän n-akənnas däy-a-wa dd-iqqalän tunfast n-äggadəm, tämaheyt n-tiđeđen d-a-wa ämoosän akukəl mäqqorän n-älxaqqän n-äggadəm fäll-ārori n-äddäwlät n-Mali yərəd

Ašəffəkkər n-tälläbäst ta əjanät tihənšurađ tiyyađ əjanen däy-äzzäman n-akənnas, d-ihuk n-işrutän i-erkäwäl n-tadhəlt n-taggayt ta tojjät işəffəkkirän-en;

Iba n- asedderf n-inäsbäkkadän wi əjänen iman s-anməşray d-äşşäreya n-akənnas, əknän akukəl n-älxaqq n-əggadəm, ohäyän tiđedən d-tilyađen, äşhänşarəđän aratan dəy-əzzäman n-akənnas;

Asəşşuhu n-tädabit n-žistis har udabät älxəkum ašəmmişəl n-äşşäreya fäll-äddäwlät yərəd;

Tajbəst dəy-ašəmmişəl n-äşşäreya, har inmihez d-timəttawen ti jer-itajj, umas äşşäreya oyadän, iba iban atwədəyyi, äj ənniyät i-a-wa inna äşşäreya wa n-ihənnin n-imänokalän wi n-aläşäl, dəy-a-s wär-ikma a-wen žistis ta n-älxəkum;

Asəssiläh n-äddinät yərəd s- ajäraw n-tadhəlt ta žistis, d-tijawt n- isälan n-žistis dəy-äddinät yərəd

Uzəj n-älqim n-imadhalän n-žistis dəy-əđđinän älqađitan, s-asəyər;

asəssuf n-a-wa dd-iqqalän älqađitan dəy-äşşäreya, hullan dəy a-wa illän jer-äddinät d-tijawt n-ənniyät i-ässänyätän, äddin d-älyadatän;

Asəssuf n-a-wa dd-iqqalän imänokalän, har umasän härät dəy-tarrayen n-ərukən jer-äddinät.

Älbab 15 : Talıyiwən ti dd-əqqalnen älxəqqän n-dəggadəm

Əlfəşəl 47 : Änimärđän išrutän tajbəst fäll-asəməl n-talıyiwən əssiryäsnen uyəl n-äddinät wi ährahäynen, ajäraw-nasän i-əşşəyəl, azuzäy-näsän d-tadhəlt-näsän s-särwistän n-Afriqəyya d- wi tohar älyləm yərəd şund tanmərđut ta n-OUA n-1969 təjat fäll-talıyiwən n-refižyetän dəy-Afriqəyya d-Tanmərđut ta n-2009 n-Känpäla togazät äddinät wi ährahäynen dəy-Afriqəyya

Əlfəşəl 48 : Əttarän išrutän dəy-ažanştän d-taggayen ti ojjänen älxəqqän n-əggadəm, tadhəlt i- asuyəl, azuzäy, d-ajäraw n-əşşəyəl şik i- äddinät yərəd wi ährahäynen:

Əlfəşəl 49 : Əqbalän išrutän tebädde dəy-uzəj d- semyar n-əşşərəđän wi oğaznen älxəqqän n-əggadəm, sässegdah d-iban timudda. Əjbasän day dəy-ayätaf i-a ikkan ebre n-folitik, ärrezäy mey i-älyəşkər dəy-tadhəlt-näsän, sarıasän əşşəyəl wa n-ažanştän oğazän älyafyät i- äddinät-näsän.

Əyäf IV : Tisudaf d-titjit n-əddəwəlan wi n-dihen

Älbab 16 : Iluzam n-işrutän

Əlfəşəl 50 : Əssanän išrutän a-s təsadəft təzzarät n-asəysəl n-tanmərđut-ta, wär-təmoos ar iban taydərt d-älyədälät-näsän d- tajbəst –näsän dəy-asəysəl n-a wa fäll-änmännäkän, har dd-təxsəl taməžäla s-ašəmmişəl n-titbäqqa n-tanmərđut-i, itbət älyfyät dəy-äddäwlät d-aflək n-əkall wa iha yərəd.

Īlfəṣəl 51 : Ɖttarān išrutān dāy-taggayen ti n-folitik d-ti əwwaynen timəttawen, hullan təmmədr̄it, t̄idəden, imawayān n-isālan, inhādān, imānokālān, ālfāqqitān, ad-ədhlān s-asəysəl n-ittusān n-tanmərđut.

Ālbab 17 : A-wa dd-iqqalān kāl-əsseyasa

Īlfəṣəl 52 : Kāl-əsseyasa Ɖddəzayār a tān-təwwayāt, əntāneḍ a əḍmannen tanmənnakt d- semyar n-išrutān i-tisəttəyhal.. Dāy-a-wen :

Tajjān əsseyasa hārwa jer-išrutān;

Tiimārān-tān s-ānnāsexatān s-əmmək n-ašəmmişəl n-titbāqqa ti tān-dd-əqqalnen. Ɖntāneḍ day a dd-iqqal asəssikəy n-talya afāl təkna ezāwe har tējā tanmənnakt dāy-miši.

Īlfəṣəl 53 : Kāl-əsseyasa, əjbasān dāy-iji n-isālan, kannān asəhhəriwəs n-əddəwəlān wi hādnen s-tajbəst har dd-təxsəl tanmərđut-ta d-tadhəlt ta s-āmiyatār Mali.q

Ālbab 18 : A-wa dd-iqqalān ālyaləm

Īlfəṣəl 54 : Təḍman ālyaləm ašəmmişəl n-titbāqqa n-tanmərđut-ta, təkna tajbəst day dāy-tadhəlt n-timašalen-net yərəd :

Nasyonzini, UA, CEDEAO, UE, OCI d-imadhalān wi hādnen,əjbasān dāy-tadhəlt n-tanmənnakt s- folitik, d-tadhəlt n-asəysəl n-timašalen-net, əjbasān day dāy-ad-hin-əqqəlān āwadəm yərəd a āmoos, āsiimārsālān i-timašalen n-tanmərđut;

Tātiwārha tadhəlt dāy-ālyaləm s-āddābara, azrəf, musnāt d-isuj wi s-āmiyatār ašəmmişəl n-titbāqqa n-tanmərđut: DDR, RSS d-əjeḍ n-terorizəm, hullan dāy-ālžamayāt wa n-utər n-azrəf i-efes n- rezyontān ti n-afālla.

Īlfəṣəl 55 : Ānimərđān išrutān fāll-asəməl n-tayde n-asujjār d-tamāḍint, dāy-ərtayān kāl-Mali d-imilālān-nāsān wi n-tukat-ten.

Īlfəṣəl 56 : A-wa ātiwārhan dāy-MINUSMA d-ažanštān d-bərnamežān wi n-Nasyonzini d-taggayen yərəd ti hādnen, iha mandatān-nāsān wi hānāt taggayen n-imusānān-nāsān.

Ālbab 19 : Komite wa ojjān tamāḍint n-tanmərđut

Īlfəṣəl 57 : A-s āswārān išrutān izəzla-nāsān tākarḍe ta n-tanmərđut yas, ad-ānnāqbālān asəməl n-komite (s-itawānna CSA); ojjan tamāḍint n-rājjoš n-titbāqqa n-tanmərđut i-tamāžāla d-tanmənnakt dāy-Mali.

Īlfəṣəl 58 : CSA, tenəyruft-net-da : ālxəkum wa n-Mali, ajhanān wi āswārnen izəzla-nāsān tākarḍe ta n-tanmərđut d-kāl-əssiyasa (Ɖddəzayār -i n- āmaway-nāsān, Burkina Faso, Moritani, Nižer, Tšad, CEDEAO, Nasyonzini, OCI, UA, UE).

Ɖddewəlän wi wären ətməskil dəy-konsäy n-sekirite wa n-Nasyon zini, tätiwərha dəy-sän tadhəlt n-komite-i. Äddoobät CSA utər n-tadhəlt dəy-imilälän iyyaḍ day.

Ɖlfəşəl 59 : CSA, Ɖddəzayär a-s emännäyäf-net, ədhalän-t Burkina Faso, Moritani, Nižer, Tšad, əllanen daw-tayma-net. CSA, edägg n-tayimit-net Bämäko, mušan afäl orda a-s tēja tämyatert s-a-wen, äddoobät ažəmmäy dəy-edägg iyyän. Itajj kud dəy tiyyät tayimit dəy-äyor, älwäqq d- tēja tämyatert s- a-wen day ad-äžžämmäy.

Ɖlfəşəl 60 : Timašalen ti dd-əqqalnen CSA, əntänäteḍ-da :

Taməḍint, asujjär, aməyyez, d-asdu n-timašalen n-išrutän yərəd i-ašəmmişəl n-tisəttəyhal n-tanmərḍut, dəy-a-s wär-ikkəs a-wen härät dəy-a-wa dd-iqqalän MINUSMA,

Ɖmukən n-esäbär n-timašalen n-asəysəl n-titbäqqa n-tanmərḍut, d-tijawt n-ənniyät-has,

Azənnəmihez n-mənhuyän n-išrutän d-

Asehhəriwəs n-älxəkum s- tijawt n-äddäbaratän əssiiryäsnen ašəmmişəl n-tisəttəyhal n-tanmərḍut; äddäbaratän-en, əḍḍiinän dəy-sän härätän-wi :

- i. Tahəḍra n-särwistän n-älxəkum wi ənfanen timəttawen dəy-tajiwən ti n-afälla;
- ii. Ašəşray dəy-armuḍ n-əššərəḍän yərəd wi äddoobätnen asəryas n-ašəmmişəl n-titbäqqa n-tanmərḍut;
- iii. Ihuk n-älmal d-isuj yərəd wi hakkänen kolektiwitetän tədabit n-räjjəš olayän;
- iv. Tijawt n-äddäbaratän wi salmadnen äddinät a-wa fäll-təjä tanmənnakt dəy-isälan wi n-demokrasi šund : asəssini n-listətän ti əwarän ismawän n-äddinät wi tajjəšnen wäte, asehhəriwəs n-äddinät s-ujəš n-wätetän, tadhəlt s-asəməl n-taggayen äynaynen n-älwäkilän d-ibərdan äynaynen n-təmmənəya.

Ɖlfəşəl 61 : MINUSMA, a təwwayät eyäf i-CSA, s-a-wa täddoobät, dəy-a tät-wärän-ikkəs dəy-abärid n-a-wa tät-iqqalän

Ɖlfəşəl 62 : Ad-äj CSA, əkkožät taggayen n-əššəyəl, i-asəysəl n-a-wa t-dd-iqqalän. Taggayen-en, ad-tänät-təsənnəjməḍ d-a-wa dd-iqqalän härätän-wi : “folitik d-äššərəya”, “taggazt n-äddäwliät d-älyafyät”, “efes n-ärrezəy d-uzəj n-tumast” d-“taməžälä, äššərəya d-talyiwən n-əllullu n-äggadəm...”

Älbab 20 : Ämawal wärän-insä fäll-ašrut iyyän

Ɖlfəşəl 63 : Ɖqbalän išrutän ad-isəməl CSA ämawal wärän-insä fäll-ašrut wälä iyyän. Ämawal-en, iwar-t asujjär n-talya ta s-tərjaš tanmərḍut-ta.

Hak əkkoz orən, ad-dd-izzəzjər eketəb iwar a-wa dd-ixsälän däy-erkäwälän n-işrutän i-asəysal n-tanmərđut, iwar-t day a-wa inhäy däy-märsälän, issiilmäd siha s-illa uđlem, ija ännäsexatän n-äddäbaratän wi s-ilzam ad-ətwəjjən.

Əlfəşəl 64 : Ämawal wa wärän-insä fäll-aşrut wäla iyyän, ijraw tadhəlt n-imusänän ti s-ämiyatär asəysəl n-əşşəyəl-net.

Eyäf IV : Tisəttəyhal ti n-tasämdot

Əlfəşəl 65 : Tisəttəyhal n-tanmərđut-ta, wär-äddoobätnät tämottayt ar s-tanmännakt n-işrutän yərəd wi äswärnen izəzla-näsän täkarđe-net, şämad təqbal taggayt ta tojjät tamäđint-net s-itawänna CSA.

Əlfəşəl 66 : Tisiwäđ, d-tifir ti əjän älwäkilän n-işrutän däy-talya ta äzzallen däy-Alže, däy-aşäl wa n-19 däy-Fäbrayär 2015, əhanät tanmərđut, ikf'-eenät äşşäreya älcim wa-däy ikfä tisəttəyhal n-tanmərđut ti həđnen.

Əlfəşəl 67 : Tanmərđut-ta, ad-ässänt ämaşal yur diha-däy t-əwärän izəzla n-işrutän d-käl-əsseyasa.

TASIWƏDT 1 : Təqqən ta n- jere-jere

Har dd-yassälän äddäbaratän wi təssəbdäd tanmərđut-ta, änmännäkän işrutän fäll-härätän-wi s- ilzam aşəmmişəl-näsän däy-təqqən təntat yur-azəzzəllu n-tanmərđut i-älyafyät d-taməzäla ta təjät däy-Alže, təgla har məraw orən d-əttam təkəkəd sənätät timərwen n-äyor d-əkkoz.

Təqqən-ten, ənta a däy mad əjənät talyiwen zaməzalnen käl-Mali, iməl-t

ässas i-Mali äynayän, däy-itbat demokrasi, issirtäy-t emel n-älyafyät,

demokrasi, d-anəqbəl n-tiwsaten-net s-hak iyyät təla tumast-net has-tätiiwäsämyärät. Təqqən –ten-däy day a däy- dd-mad-əqqəlän äddinät wi əhrahäynen əzjərän Mali, əjrəwän taməzəzoyt d-əşşəyəl.

İttusän d-tayrəst n-təqqən ta n- jere-jere

Ad-tässänt təqqən n- jere-jere yur-azəzzəllu n-tanmərđut. Təqqən-ten, ad-t-däy-s əməlän äddäbaratän has-əskatnen, ämaşälän i-axäkam däy-rezyontän ti n-afälla, har iräjjäş a –wa fäll-təjä tanmännakt.

Äddäbaratän-en, ittusän-näsän-da :

Adäman n-asəməl n-əşşərəđän əssiryäsnen asəməl d-aşəmmişəl n-äşşäreya wa äynayän iglan fäll-folitik, älyafyät d-taggazt n-äkall, efes n-ərrəzäy d-tumast, d-äşşäreya d-taməzäla n-käl-Mali yərəd ;

Uyêl dăy-êşşerêđăn wi n-wătetăn, äsiidaben tijawt n-wătetăn dăy-serkêlăn, rezyontăn, dăy-afälla, dăy-têqqên ta n-jere-jere, har t-êmelnăt taggayen n-älwăkilăn ti êhanen tanmêrđut-ta;

Aşemmişel n-ăddăbaratăn d-êssəyasatăn yêred wi dd-siyulnen älyafyăt, naqqên akănnas, sidubun uyêl dăy-tamyêrhut n-älyêşker har iwwađ musnăt-net, iwăr-t eşwăl yas, wa n-ăddăwlăt,

Tijawt n-enniyyăt i-aşemmişel n-a-wa fáll-tejă tanmênnakt dăy-isălan wi n-eşşenju n-terorizem, udayăn äddinăt i-timudda d-ukês dăy-međan d-iban atwêdeyyi ;

Aşemmişel n-tanmêrđut s-êmmek wa iktabăn dăy esăbăr n-timaşalen-net.

Dăy-ăddimmăt n-ad-t-illa älxekum, ad-êxdamnăt tijettewen n-älxekum ti t-ellanen, har t-êmelnăt tijettewen ti têsseytă tanmêrđut-ta.

Kunta wăr ijă a-wen, asemel, dăy-a wărăn-okey kărađ orăn wi êşräyner azêzzellu n- tăkarđe ta n-tanmêrđut, n-älwăkilăn êxkamen dăy-komintăn, serkêlăn, rezyontăn ti n-afälla, dăy-têqqên ta n-jere-jere. Älwăkilăn-en, asennêfrên-năsăn, tădabit-năsăn, axăkam-năsăn, ad-fälla-săn ênmênnêkăn išrutăn ;

Asemel dăy-armuđ, n-eşşerêđăn yêred wi saryasnen aşerjaş n-tisettêyhal n-tanmêrđut;

Ad- äj älxekum äddăbaratăn yêred wi êzzilzămnen dêbetetăn, wăte n-eşşerêđăn n-wătetăn äynaynen, dăy-12 orăn.

Wătetăn, rezyontăn d-serkêlăn a dăy-tajjăn i-asennêfrên n-taggayen n-älwăkilăn wi dăy-têmmijrăd tanmêrđut-ta, dăy-têqqên ta n-jere-jere, dăy-a-s êlkamăn i-tisettêyhal, ejan dăy-têqqên n-18 orăn.

TASIWƏDT 2 : Taggazt n-ăkall d-azəzjaw-net

I. Äddăbaratăn n-älyafyăt dăy-ăzzăman wa n-jere-jere

Ad-t-imel komite ojan älyafyăt, s-itawăna (CTS), mad-têssemel taggayt ta tojjăt taggazt d-älyafyăt. Komite-en, ad-irmês a-wa s- kăla dd-iqqal Komite n-imusănan wa n-älyăfyăt, t-imălăn dăy-tanmênnakt ta n-Wăgadugu s-itawăna (CTMS), fáll-dd-ewwiđăn äddinăt dăy-16 dăy-Şutănbăr 2014 dăy-Alže;

a. Uješ n-älwăkilăn n-älxekum d- wi n-platform i-CTS d-EMOVS, êmelnet-t älwăkilăn –năsăn dăy-Rezyontăn;

Ad-êjješăn 6 älwăkilăn n-älyêşker wa n-Mali CTS, d-3 n-kordinasyon, d-3 n-platform, d-2 n-MINUSMA (dăy-iđđiin wa n-emănnăyăf n-CTS) d-1 n-hak iyyăn dăy-êddewêlăn d-taggayen ti n- kăl-êssiyasa d-älyêşkerăn n-êddewêlăn n-älyalim wi t-ellănen.

CTS, ənta a dd-əqqalān hārātān-wi :

- Tamāđint n-asusem n-efew jer-išrutān ;
- Aseffəkkər n-ere wa ākokālān tanmənnakt ta n-asəns n-efew;
- Uyəl dəy-əssəyasa wa isatbatān əlyafyāt d-tamāđint ;
- Ažəzhər d-asətbat n- idāgga (sittətān) wi dəy-tiddawān iməkkənnəsān d-
- Tadhəlt s-musnāt n-talya ta n-ujəš n-iməkkənnəsān i-əlyəşkər.

b. Ašərjaš n-əddābaratān d-isikilān n-taggayen n-əlyəşkər dəy-ərtaynāt tulaten gaddālnāt əddāywa, s-itawānna MOC

60 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān isəməl CTS, MOC d- taggayen n-əlyəşkər dəy-ərtaynāt tulaten gaddālnāt əddāywa; Ad-isəbdəd CTS ibərdan n-MOC, d-əmmək wa s-izza, d-a-wa t-ilzamān. Ibərdan-en, ad-səlmədān, dārāt-tanmənnakt, iket n-kāl-əlyəşkər, d-iket n-kāl kordinayon d-iket n-kāl-platform wi tajašnen MOC;

Taggayt ta n-MOC, ənušām n-əlyəşkər wa n-Mali a has-əzzarān, idhal-t əlwākil n-kordinasyon d-əlwākil n-platform;

Ad-ənnəxdām MOC d-əlyəşkərān wi dd-əfālne əddəwālān wi həđnen əhānen Mali;

MOC, təwar-t tijawt n-esəbār d-tamāđint n-rājjoš d-eməremar n-iməkkənnəsān, a əkkān əjan kəntone;

60 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān isəkən CTS d- MOC, esəbār n-ašəmmişəl n-əssəyasa wa ijān fāll-əlxe dəy-afālla n-Mali. Əssəyasa-en, a-wa dəy-s dd-iqqalān taggayen n-əlyəşkər ti dəy-ərtaynāt tulaten gaddālnāt əddāywa, ikna awəkkəd. Esəbār-wen, ittusnet, ayātaf i-əddāywa d-asətbat n-əlyafyāt, a ikka kəntonmāñ ija, đarāt-kəntonmāñ, d- ujəš n-əlyəşkər d-DDR.

c. Kəntonmāñ (Tiddawt n-iməkkənnəsān dəy-iyyān n-edəgg)

30 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān isəmdəw CTS asətbat n-idāgga wi dəy-itajj Kəntonmān (s-itawānna sittətān) d-asəns n-efew. Ad-isənt MINUSMA əmukən n-sittətān-en s-ilzam ad-imdu dəy- 120 išilan, ad tatājrawān e d əkkān imiddəw əmukən-nāsān.

30 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān isəmdəw CTS ezəzhər n-abārid n-timašalen wa n-18 dəy-Fəbrayār 2014, ijan i-kəntonmāñ, dəy-a-s ilkam i-a-wa tənə tənmərđut-ta, əllāyāt day ašāl wa dəy-inatta kəntonmāñ.

30 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān əkfən ajhanān tikarđiwen, ti-əšrāynen ətbātne, n- ismawān n-iməkkənnəsān-nāsān d-efew-nāsān i-CTS, s-əmmək wa isəbdəd əddābara wa n-18 dəy-Fəbrayār 2014, dəy-ətiwājja uyəl.

II. **Ujəš n-iməkkənnəsān i-əlxe kum (integrasyon)**

60 n-āšāl wi əšrāynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-dəy-sān-t-təməl taggayt ta tojjāt integrasyon.

Taggayt, ad-tät-ejješän älwäkilän n-älyeşker wa n-Mali, wi kordinasyon d-wi n-platform. Ad-tənmeşyul d-komite wa idanän tanmerđut-ta; Ad-t-imel dekre, issilmädän isudas, iluzam d-räjjoş n-taggayt ta tojjät integrasyon, dăy-äđđamin n-ämänokal n-äddäwlät i-has-madän isemmenukel äwadem n-ämusän, iydalän ämoos asännämännak.

90 n-äşäl wi eşräynen azëzzellu n-tanmerđut, ad-dăy-sän-tëssebded taggayt ta tojjät integrasyon, đarät-tanmënnakt d-Konsăy nasyonai i-RSS, eşşeređän, iket n- imëkkennesän d-talyiwen n-ujëş n- älxekum kud dăy älyeşker, tăj day tanmënnakt fäll-gălatän.

Anëzjum-wen-dăy a fäl- mad-äkfën ajhanän tikarđiwen n- imëkkennesän-năsän wi erhanen ujëş n-älxekum, äj älxekum äddäbaratän n-ujëş-năsän, dăy-tëqqen wărät-tokey 6 orän đarät-azëzzellu n-tanmerđut. Eşşeyul-wen, taggayt ta tojjät integrasyon a dd-tëqqal d-konsăy nasyonai i-RSS;

Taggayt ta tojjät integrasyon, ad-tənmennek d-konsăy nasyonai i-RSS, fäll-menhuyän d-eşşeređän n-ëmmek wa s-tatäjrawän gălatän. Käl – ajhanän wi s-kăla ehan elyeşker, ad-t-dd-eqqelän s-gălatän- wären-ella daw- wi elan äru. Wi s-äbas äddooben uyul n-elyeşker d- wi s-äbas –t-erhan, äddooben ajăraw n-pănsyon n-retret, meş pansyon ta dăr-äniihăjjän, meş day pansyon ta jarrăwän käl-älyibän, meş hasän-ätwăjjä äddäbara iyyän.

III. Asens n-efew, azăjor n-akănnas d-ujëş n-älxekum (DDR)

60 n-äşäl wi eşräynen azëzzellu n-tanmerđut, ad-dăy-sän-t-tëmel komisyon ta tojjät DDR

Komisyon –ten tojjät DDR, ad-tännăxdäm d-komite wa ojjän tamăđint n-tanmerđut ;

Ad-t-imel dekre, issilmädän isudas d- iluzam d-räjjoş n-taggayt ta tojjät integrasyon, dăy-äđđamin n-ämänokal n-äddäwlät i-has-madän isemmenukel äwadem n-ämusän, iydalän n-asännämännak.

Taggayt ta tojjät DDR, ad –tëkreş äsakel n-folitik, tëkreş day taggayen n-eşşeyul s-hak tiyyät ill-e a-wa tät-dd-iqqalän dăy-a-s ënniixdămnät, eşrewnät day älwäkilän dăy-režyontän.

Taggayen tin n-ider, ad-tänät-ehan imusanän d-älwäkilän n-elyeşker, wi n-kordinasyon, wi n-platform d- wi n-ministertän wi elanen tadabit n-a-wen d-älwäkilän n-timëttawen.

120 n-äşäl wi eşräynen azëzzellu n-tanmerđut, ad-dăy-sän tëken taggayt ta tojjät a-wa s-itawănna DDR, bërnamež n-DDR, itbatän, ënniiqbälän-t äđdinät yered, dăy-a-s tohar isălan d-komite wa idanän tanmerđut.

Taggayt ta tojjät DDR, ad-təjrəw tadhəlt ɣur-imusānān wi n-MINUSMA d-imadhalān iyyaɗ.

Izərfan wi šarjašnen komisyon ta n-DDR, älxəkum a tən-itakkāsān s-tadhəlt n-imilälān-net.

Bernamež wa n-DDR, ɣur-wa n-afälla har wa ihan režyontān, ad-āmašäl s-tadhəlt n-tijəttewen n-älxəkum ɣərəd d-ta n-imadhalān.

IV. Ariri n-älyəşkər fäll-äkall

60 n-äšäl wi əšräynen azəzzəllu n-tanmərɗut, ad-däy-sān-ikən MOC s-CTS i-taggayt ta tojjät taggazt d-älyafyät i-komite wa ojjän taməɗint, däy-a-s täniimännäkt d-MOC d-CTS, esäbär n-ariri n-älyəşkər fäll-režyontān n-Mali ti n-afälla.

Esäbär-en, ad-ikən s-tälilt n-eddas n-ašəmmišəl n-a-wa fäll-ijä əssiyasa i-älyafyät däy-teje n-Mali ta n-afälla. Ilzam-t iji n-ənniyät i-ähənzazäy, d-mišitän d-a-wa s- ämiiyatär älyafyät.

Taggayen n-älyəşkər ti iket əyräfnät, ad-əjrəwnät isuj əmdanen, idkəl älxəkum wa n- Mali älmušäqqatän-näsnät.

Arir n-älyəşkər ad-ilkem i-timɣutar n- timəttawen s-atwigəz, d-mišitän wi iha äddäwlä, d-taggazt n-tarrayen n-äddäwlä, d-anuzjum n-əššənju n-terrorizəm.

V. Timottayen d-šešrayän däy-älyəşkər d-azəzjaw n-äkall

a. 60 n-äšäl wi əšräynen azəzzəllu n-tanmərɗut, ad-itwəjj uyəl däy-dekre wa issətbätän emel n-CN-RSS har iwwaɗän älwäkilän n-ajhanän wi äzzällätnen tākarɗe n-tanmännakt, d-wi n-timəttawen, təj tanmännakt fäll-timottayen d-taydiwen n-ašərjaš-net.

90 n-äšäl wi əšräynen azəzzəllu n-tanmərɗut, ad-däy-sān isəwwəjj CN-RSS asujjār n-talya ta iha əlyəşkər, s- amsədhäl d-imilälän, d-mənhuyän n-timəttawen, har ättälmädän härätän wi ämiiyatärnen s-tämottayt däy-əlyəşkər.

Ad-issətbət CN-RSS iluzam d-tinhaɗen n-hak iyyän däy-äddinät wi dd-iqqal asətbət n-älyafyät däy-äkall, däy-a-s ätiwäjjä ənniyät i-mežlay n-ikallän, (iyərman, tidbi, irajjän, iyaryarän wär-iha əwadəm, zäbotän, idäggan wi s-ähhuuššäl ikkuy sār-sān d-tarrayen ti n-jere-näy d-əddəwəlän wi həɗnen) d-ittusän wi : (taggazt n-timəttawen, iqqud n-äššərəya, atərməs d-əmmək wa s-itamašäl a-wa innä äššərəya, älmäššibatän wi dd-tiiɗunen fäll-däggadəm, timašalen n-ejeɗ, asdu n-timtar, isəffikitän, taggazt n-äkall, asənnətibəy n-tarrayen, arəmas n-isālan, taməɗint n-tijəttewen ti dd-iqqal älyafyät, d.a.w.s.a

Ad-ijbəs CN-RSS däy-asəššuhu n-asujjār, d-iji n-ənniyät, wa tajjän əssərdusa i-äddäwlä ɣərəd hakd režyontān, äj day ənniyät i-semyar n-äššərəya d-älxəqqän n-äggadəm.

b. Asəməl n-polis ta tojjät asətbət n-älyafyät däy-äkall

12 orän wi əšräynen azəzzəllu n-tanmərɗut, ad-t-iməl äššərəya, issiimälän polis ta täynayät, issilmäd tinhaɗen-net. Ad-tälläyät day a-wa t-illän jer polis d-taggayen ti həɗnen ojjänen älyafyät, issəlməd day

isudas-net, əşşərəđän n-ujəş-net, tiləmmad –net, d-ađär n-älxəkum wa daw-təxdam d-a-wa tăt-dd-iqqalän.

c. Asəməl n- komitetän wi hakkänen tayette dəy-isälan wi n-älıafyät

60 n-əşäl wi əşräynen azəzzəllu n-tanmərđut, ad-däy-sän t-iməl dekre äsiimälän komitetän wi hakkänen tayette dəy-isälan wi n-älıafyät, s-itawänna CCLS dəy-režyontän s- tizarät, dəy-komintän đarät-a-wen. Hak režyon, ad-ijjəş CCLS iyyän ayřem-net wa iššämän, ijjəş iyyän hak komin.

Hak CCLS, ad-t-əjjəşän iməđanän n-älıafyät d-käl-žistis n-edəgg, hakd älwäkilän n-polis ta täynayät, d-älwäkilän n-timəttawen d-imänokalän n-edəgg d-älfaqqitän, d-älwäkilän n-asosyasyontän d- wi n-tiđeden d-wi n-təmməđrit. Ad- hakkän käl-CCLS mənıuyän-näsän i-inaxkimän n-edəgg d-käl-älxəkum wi ojjänen älyafyät. Dihen ad-tatäjrawän isälan, tanäfrayän äddinät d-a-wa ijän, ätiwäjja ənniyät i-timıutar-näsän Taggayen ti n-CCLS, tajjänät kud dəy tiyyät tayimit dəy-äyor i-asujjār n-älxal n-älıafyät d-tijawt n-timäteren.

TASIWƏDT 3 : Timašalen d- bərnəməžän n-efes n-ärrezäy, uzəj n-tumast dəy-režyontän n-Mali ti n-afälla (dəy-təqqən jəzzəlät, təhat edəgg mey təqqən šəjreet)

I. Äddäbaratän wi n- jere-jere

Timašalen d-brožetän-wi dd-əjräwän išrutän, dəy-a-s əlkamän i-əşşərəđän n-Eyäf VI n-tanmərđut, ilzam ad-ämašälän šik, s-amzizär har dd-əssəysəlän härät dəy-derhanän n-timəttawen ti təđäs talıa –ta tejtät dəy-režyontän n-Mali ti n-afälla :

1. Teyəre d-irošan

Aseqqərhi i-amer n-läkkolän dəy awätay n-tayäre wa n- 2014- 2015 dəy-ayrud n-režyontän ti n-Gawa, Tinbəktu d-Kidal,

Alıy n-älxal n-läkkolän n-režyontän tin-däy yərəd,

Asəşşuhu n- räjjoş n-kantintän dəy 314-läkkolän yur-amer n-läkkol s-tijawt n-isudar dəy-sän d-isuj-näsän

Asəşşuhu n-räjjoş n-läkkolän s-:

- əmukən n-läkkolän wi əyşädnen;
- tijawt dəy-sän n-isuj n-teyəre (əhan isudal)
- Asuyəl šik n-imäsäyran yərəd n-režyontän ti n-Gawa, Tinbəktu d-Kidal əmewäynen s-režyontän n-Mali tiyyađ s-tisəssərđa n-uyəl.

Ättäläba n-akademitän ti n-Gawa d-Tinbəktu wi əjräwnen DEF, əjrəwnet idəggan n- teyəre;

Ađǎkal n-imāsāyran wi s-itawǎnna kontraktiyeltǎn dǎy-təqqən-ten-dǎy;

Edey n-a-wa s-itawǎnna Idaggan n-almud wǎren-əylel, əjješǎn-tǎn isuj-nāsǎn;

Ađǎman n-akǎtab n-ǎttǎlǎba wi əjrǎwnen Bac, dǎy-fakiltetǎn d-ərukən n-ǎlmušǎqqatǎn-nāsǎn;

Asənkər n-timəttawen s-asuyəl d- uđəf n-aratǎn, hullan tilyađen, dǎy-lǎkkol, dǎy-idǎgga wi təđǎs talya-ta;

Edey n-Sǎntǎrtǎn n-asəlmad n-əššəyəl wa n-ǎdomm d-tǎnoftǎft d-arəzzej, dǎy-režyontǎn ti n-Tinbəkту d-Kidal, d-isuj-nāsǎn;

Ərukən n- Sǎntǎr n-asəlmad n-əššəyəl wa n-ǎdomm d-tǎnoftǎft d-arəzzej ihǎn režyon ta n-Gawa

2. ǎssexǎt

Ašəryaš s-ǎššahǎt, n-idǎgga n-lǎxtor (CSCom, CSRef. D-obitaltǎn wi əhanen režyontǎn) s- :

- Asəməl dǎy-sǎn n-isuj n-əššəyəl d-isəfran, har udabǎt hak iyyǎn dǎy-edǎgg wa iha ad-ǎnnǎjamđ d-ǎssexǎt n-ǎddinǎt wi t-in-tiisənen,
- Ərukən n-lǎxturtǎn wi wǎren-ərješ dǎy-režyontǎn ti n- Gawa (3), Tinbəkту (3) d-Kidal (5), d-tijawt n-isuj dǎy-sǎn.

Asəqqərhi i-uyəl n-ilǎxtoritǎn wi əjmǎđnen ǎkall, s-tijawt n-tisəssərđa d-ađǎman n-ǎlyafyǎt

Ađǎkal d-asəməl n-ilǎxtoritǎn wi s-itawǎnna kontraktiyeltǎn, har tiwwađ tǎdabit n-lǎxturtǎn a ikka ǎzzǎman –wa-dǎy wǎr-okey

Tijawt n-išilan n-asəssəfər i-turhənnawen ti s-izzəwǎt ǎlxal-nǎsnǎt, dǎy-lǎxturtǎn wi mǎqqornen, dǎy-dd-osan ilǎxtoritǎn wi mǎqqornen n-Bǎmǎko

Asiwəđ n-tǎdabit n-ǎddinǎ, s-asəssəfər i-iməđđərura d-refižyetǎn wi dd-əqqǎlnen bǎnnan;

Asəššuhu n-ašəryaš i-ǎddinǎt s-taggayen n-ilǎxtoritǎn ərjašnen, əkkan jer-imǎzzayǎn;

Ašəšray n-ǎddǎbaratǎn n-asjər n-aratǎn dǎy-tejedəmt;

Ađǎman n-tijawt n-ənniyǎt i-turhənnawen ti lǎbasnen, wǎr dd-tajjənet iyyǎn n-əjǎđǎl dǎy-režyontǎn ti n-kǎrađǎt, d-asdu i-ejed n-tuhənnawen-en afǎl dd-osǎnǎt;

Asənt dǎy-edey d-aggay n-isuj n-kǎrađ lǎxtortǎn ohaznen ǎddinǎt dahhǎlǎntǎn dǎy-režyontǎn ti n-Kidal, Gawa d-Tinbəkту

3. Aman

Эмукән n-unan d-foržtän wi əhanen isaffän;

Еҫеš n-foraž iyyän däҫ-Kidal;

Еҫеš n-foraž iyyän däҫ-Gawa;

Еҫеš n-anu ilan sitärna däҫ-Tinbėktu;

4. Asėrkab n-ärrezäҫ n-äkall

Аҫрау n-tadhelt i-timašalen ҫeред ti n-ädomm d-timdan s-härätän-wi:

Asėrkab n-timašalen n-ädomm (išekraš wi n-hak ehän d- wi däҫ-tərtay tamette);

Täzunt n-idommän d-ängeretän;

Ašejyaš d-asəssəfer i-arəzzej

Эмукән n-märsintän n-asəsu n-aruggatän

Asəməl n-timašalen n-ädomm, tamädint, mamäla, ähoy n-imänan d-ahäräw i-tiḡeḡen d-təmməḡrit.

Әššəreḡän n-ašəmmišəl :

Idman älxəkum asəҫsəl n-timašalen d-brožetän-wi dd-nokäҫ, däҫ-iban anubək, däҫ-amsəḡhal d-imilälän-net wi ejbäsnen däҫ-Alže d-timəttawen ti dd-əkkan;

Idman älxəkum asdu n-ižərfan d-asəbdad n-ädinät wi äddoobätnen asəҫsal n-brožetän-en, hakd s-tirjiten n- imilälän-net;

Taggayt n-Komite wa ojjan tamädint n-tanmərḡut, ta tojjät isälan wi n-efes n-ärrezäҫ d-užej n-tumast, a dd-iqqal asujjär d-tamädint d-ašəmmišəl n-brože. Komisyon ad-tät-əjjəšän älwäkilän n-išrutän d-wi n-käl-əssəҫasa, (iyyän, iyyän n-äwadəm-net). Täddoobät uter n-tadhelt n-äwadəm ҫeред äddooben ad-tät idhəl. Tiҫimiten-net, dihad sär-snät təjä tämyatert ad- tajjänät s-ännäsexatän n-käl-əssəҫasa.

Ätiwärha däҫ-älyäləm ad-tawəḡ tädabit-net däҫ-asəҫsəl n-bərnamežän-i

Idman älxəkum taggayt, asəllellu, d-užej n-tulaten n-ädinät wi rəkkəmnen, hullan aratän wi n-imawayän n-älyäyalän, ijuhelän, aratän wi s-immär härat ənniyätän-näsän, tiḡeḡen ti əhanen ikäršäҫyän,tiḡeḡen ti n-timawayen n-alyäyalän, aratän wi n-inäsbäkkadän, iməḡḡerura... ;

Ašəmmišəl n-brožetän-wi, ad-äj däҫ-a-s iwway ənniyät n-asənnəmənnək n-semyar n-älxəqqän n-äggadəm d-ərukən n-timḡutar n-ädinät ti hasän-oҫaynen ämära-däҫ, d-efes n-äddäwlät har ifnež əlləqqu.

Ad-udayän išrutän ҫeред i-tijawt n-timašalen äsimärsälhen i-ti n-brože-i;

Edmanän išrutän älyəllas i-inaxdimän wi n-älxəkum d-wi ojjänen užej n-älxəqqän n-äggadəm.

II. Addäbaratän wi erhanen təqqən təhat edägg d-təqqən šejreet

Däy-isälan n-äddäbara wa iskatän i-efes n-ärrezäy d-uzəj n-tumast n-režyontän n-Mali ti n-afälla, däy-imməjräd eyäf IV n-tanmərđut, ad-t-əməlän eddasän n-timašalen əbsarnen fäll-iwətyan äjjootnen, däy-dd-mad-əysəlnät timašalen-ti :

Däy-isälan wi n- efes n-tinariwen, asəməl n-isudar d-taggažt ähənzazäy; ad-ətwejjən härätän-wi :

Tadhəlt n-inəsduma s-idomman, ängəretän d.w.s

Tadhəlt n- sār-wistän wi n-imusänän s-šəšray n-tisədwal äynaynen d-efes n-iräjənatän n-arəzzej;

Asəşşəuhu n-ässexät wa n-irəzzejän s-əmukən n-läxturtän wi n-irəzzejän däy-režyontän d-serkəlän

Asəssuxu n-iəzzejän n- hak režyon

Asəməl n-isuj, turfen, timusnawen i-iläxtoritän wi dd-taqqälnen;

Asəməl d-efes n-tijändären n-ädomm n-imənan d-asjət n-imənan däy-ibənyan;

Täžunt n-isudar i-äddinät wi n-iməđđərorə əknanen tənokmamt s-imənsiwän;

Asəşşəuhu n-äddäbaratän wi s-isamal älxəkum isudar;

Asəşşəuhu n-tayde ta sifəkkurät išmal n-tejedəmt härwa əndi dd-təwwäd;

Asəşşəuhu n-ijändan n-ättäyäm däy-komintän;

Ihuk n-ättäyäm i-timəttawen ti rəkkəmnen;

Asəryas n-anməttaf n-timəttawen ti äsoosärnen isudar d- ti tən-äsiisakäyнен;

Tadhəlt s-asəməl d-aməmməlu n-arəzzej;

Ejeđ n-anəbal n-ejerew wa n- Nižer, d-iwtəlän, ibənyan d-ijorar wi tən-dd-hakkänen aman;

Taggažt n-isəlman n-idäggan wi n- aman s-ädamu n-iškan äddoobätnen ukəs n-timyutar tiyyađ šund isäyerän, ijəttan;

Taggažt n-tawäqqast d-irəjwan har ikən sār-sän äkall adälaj;

Ejeđ n-tašwalt;

Tadhəlt däy- isəffəkkirän wi n- isälan n-a-wa dd-iqqalän idommän d-irəzzejän.

Däy-isälan n-a-wa dd-iqqalän asərkab n-efes, ad-ətwejjən härätän-wi :

Tijawt n-tiɖeɖen, tɛmmɛɖrit d-tassayen-nāsān dāy-timašalen ehan äddinät äjjootnen;

Asɛmɛl d-efes n-timašalen n-seysal n-ärrɛzäy i- tiɖeɖen, tɛmmɛɖrit d-tassayen-nāsān, ɛrtayān dāy-snät šund dāy-kofratiftān;

Tadhɛlt s-asɛmɛl n-äššarikatān māɖrooynen dāy-timɛttawen –i-dāy har ɛknɛnät aseššuhu n-ärrɛzäy n-ākall, semɛlān ɛššɛyɛl dāy-ākall;

Asiwɛɖ n-tādabit n-tɛmmɛɖrit d-tiɖeɖen d-tebādde-nāsān dāy-timašalen, äddeewān d-timyutar n-ärrɛzäy n-edägg;

Tadhɛlt n-kofratiftān d-äššarikatān ti äddoobātnen asɛmɛl n-ɛššɛyɛl;

Asɛyɛr d-tadhɛlt s-asɛnnɛtibɛy, ɛkbalnen ikkan käl-äššarikatān wi dd-binnɛwnen timašalen iha ɛššɛyɛl i-iman-nāsān;

Asɛssuf n-tamyɛrhut n-käl-ahärāw;

Asɛmɛl n- tidbi n-imahhärāwān dāy-režyontān n-Mali ti n-afälla;

Asɛryas n-azrɛf d-tibyar ti n-šɛšray n-ärrɛzäy;

Asɛmɛl n-iwetān, otasnen tartit n-iflɛkän n-Afriqɛyya;

Asɛmɛl n-bɛrnamež idhalān äddinät wi dd-šašraynen ɛššɛyɛl i-aratān wi ɛssɛmdānen teyäre wär-ɛjrewān ɛššɛyɛl d-tiɖeɖen d-bɛrnamež n-asɛyɛr d-ajärāw n-ɛššɛyɛl i-aratān wi iksān läkkol d- wi s-wär-kāla ɛjjāšān läkkol;

Asɛssuf n-tisɛysal d-asɛssuf n-milyaw n-tisɛysal n-imähhärāwān s-asɛyɛr;

Asɛmɛl n- timašalen dd-tiirɛwnen ärrɛzäy;

Ajäraw n-idomman d-angɛretān d-ajärāw n-iwetān wi dāy-hin-nazzānät tisɛysal;

Asɛssuf n-timašalen n-ärrɛzäy ti n-ädomm šund išijašān n-išɛkraš, älmäsälätān d-ižɛjraz d-äššānyätān;

Asɛssuf n-imrura n-mamāla wa ɛnɖärrān;

Asɛssuf n-äššarikatān wi dd-takkāsnen tibyar ti n-tarāja n-ākall dāy-režyontān n- Mali ti afälla.

Dāy-isālan n-efes n-zäbotān, ad-äjɛn härätān-wi :

Asɛyɛl n-zäbotān-wi :

- Issuy n-Kidal, gawa, Tinbɛktu d-zäbo wa iblājān ɛssāxra
- Gawa – Burem- Tawsa
- Burem- kidal

- Kida – Timäyawen
- Anefis-Tesälit-Borželmoktar
- Kidal-Mənəka
- Ansäŋŋo-Mənəka-Anderänbukan-tarrayt n-Nižer
- Gămakura – Tinbėktu
- Duwănsa –Tinbėktu
- Duwănsa- Gawa (ərukən)
- Gosi- Tăyarust
- Bore- koryänze- Āka
- Munia-Jafărabe- Ja- Tenenku- Yuwaru
- Inđeləmăn –Tarrayt n-Nižer
- Ansäŋŋo- Tese – tarrayt n-Burkina Faso
- Lere- Făsăla.

Asəməl n-iyaryarăn n-turfen ti n-išənnawăn dăy-Kidal, Tesălit, Tăwdănni, Mənəka, Gawa (ərukən) d-Gundam.

Asəməl n-sătraltăn n-efew ti šarjaš tăfukt d-ti išarjaš gazwal dăy-Tinbėktu, Gundam, Dire, Niyafunke, Gawa, Mənəka, Kidal, Tesălit, Tăyarust, Ansäŋŋo, Tinăsăko, Burem, Duwănsa, Tenenku, Yuwaru, Lere.

Issuy n-režyontăn ti n- kărađăt n-afălla d-gazodik wa iblajăn Ěssăxra.

Edey n-isəlman wi dăy-baddăd Tinăho dăy-Bănba, Dire d-Yuwaru,

Dăy-isălan wi n-ajunf dăy-sărwistăn i-timəttawen dăy-idăggăn-năsnăt, ad-
etwəjjen hărătăn-wi :

Ikkuy dăy-ərukən n-ihănan n-lăxtur wi əyşădnen d-edey d-i äynaynen;

Edey n-obitaltăn dăy-režyontăn ti Mənəka d-Kidal;

Asiwəđ n-iket n-ăttălăba wi kăl afălla jarrăwnen Burstăn ti hakkăn
imadhalăn n-Mali;

Asəşşuhu n-ăssexăt n-kăl-ăsăxra, s-asəməl n-taggayen n-ilăxturorităn,
ərjašnen jer –imăzzaŷăn, šajyašăn i-ăddinăt i-ăyătaf i-turhənnawen,
sasăfarăn i-wi ərhiinnen;

Ašəmmişəl n-taggayen ərjašnen jer-timəttawen ŷattăfăn i-turhənnawen s-
tajəyyešt;

Edey n-lăkkolăn äynaynen dihad tēja tămyatert s- a-wen dăy-režyontăn ti
n-Tibėktu, Gawa d-Kidal;

Tadhəlt n-ašərjaš n-kantintăn ti n-lăkkolăn;

Asəməl n-imăsăŷran olaynen, əjjetăn dăy-lăkkolăn;

lhuk n-isuj n-əššəyəl i-imäsäyran d-äŧŧäläba;

Asəhhəriwəs n-timəttawen s-uđəf n-aratän däy-läkkol, hullan tilyadən;

Asəməl d-efes n-lniwersitetän däy-režyontän hak-iyyəť ta has-räqqiisät;

Asətrab n-asəməl n-läkkolän wi mäqqoornen däy-režyontän ti n-afälla;

Əmukən n-säntärtän wi däy-itatälmad əššəyəl d-särwistän wi ojjänen əššəyəl, əyşädnen däy-režyontän ti n-Kidal, Gawa, Tinbəktu;

Asəməl n-Lise teknik iyyän däy-hak režyon;

Edey n-santär n-almud n-əššəyəl däy-hak serkəl n-režyontän ti n-afälla;

Asəməl n-aman i-timəttawen ti əhanen miši n-fad;

Asiwəđ n-fänfitän n-aman däy-ayrəm wa n-Gawa.

Däy-isälan wi n-ässänyät d-tihorawen, ad-t-əməlän häratän-wi :

Əmukən d-tadhəlt n-särwistän wi ojjänen ässänyät d-tihorawen däy-režyontän d- a-wa s-itawänna misyon kiltirel ti n-Gawa, Tinbəktu d- Əssuk;

Asəməl d-efes n-timašalen n-umäy d-asəffik əlanen ibärdan äjjootnen, əjan fäll-häratän wi satbatnen tumast;

Asjət n-timoqqesen n-ässänyätän d-älyadatän däy-režyontän d-asəməl n-timoqqesen ti n-izəjraz s-itawänna sementän n-äddäwlät d- biyenaltän d-festiwaltän, s-win-däy yərəd, timoqqesen n-timəttawen däy-izəjraz a ämoosän.